

gemeente

Zoeterwoude

Programmajaarrekening 2019

Duurzaam verbinden

Programmajaarrekening 2019

Gemeente Zoeterwoude

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	7
2	Jaarverslag.....	13
2.1	Programmaverantwoording 2019.....	15
2.1.1	Bestuur, Dienstverlening en Communicatie.....	16
2.1.2	Openbare Orde en Veiligheid.....	24
2.1.3	Groene Leefomgeving.....	28
2.1.4	Verkeer, Vervoer en Waterstaat.....	38
2.1.5	Economie.....	46
2.1.6	Cultuur, Sport en Recreatie.....	51
2.1.7	Sociaal Domein.....	59
2.1.8	Milieu en Volksgezondheid.....	75
2.1.9	Onderwijs.....	86
2.1.10	Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen.....	90
2.1.11	Overhead.....	105
2.1.12	Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien.....	111
2.2	Paragrafen.....	117
2.2.1	Paragraaf 1 Lokale Heffingen	118
2.2.2	Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	121
2.2.3	Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen	128
2.2.4	Paragraaf 4 Financiering	133
2.2.5	Paragraaf 5 Bedrijfsvoering.....	136
2.2.6	Paragraaf 6 Verbonden Partijen.....	140
2.2.7	Paragraaf 7 Grondbeleid.....	146
2.2.8	Paragraaf 8 Handhaving.....	147
2.2.9	Paragraaf 9 Duurzaamheid.....	148
3	Jaarrekening.....	149
3.1	Balans.....	150
3.2	Overzicht van lasten en baten.....	152
3.3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	154
3.4	Toelichting op de balans.....	157
3.4.1	Toelichting Reserves en Voorzieningen.....	166
3.4.2	Niet uit de balans blijkende verplichtingen.....	177
3.5	Toelichting op overzicht van lasten en baten.....	178
3.6	Overzicht incidentele baten en lasten.....	183
3.7	EMU saldo	186
3.8	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).....	187
3.9	Overzicht per taakveld.....	189
3.10	Sisa-verantwoording.....	191
4	Overige.....	196
4.1	Gebeurtenissen na balansdatum.....	197
5	Bijlagen.....	199
5.1	Staat van investeringskredieten inclusief af te sluiten.....	200
5.2	Interbestuurlijk toezicht.....	204

1 Inleiding

Zoeterwoude duurzaam verbonden in 2019

Duurzaam Verbinden is het thema van het coalitieprogramma 2018-2022. Een thema dat past bij de goede resultaten die wij in 2019 samen hebben geboekt.

Wij voelen verbinding bij de intensieve samenwerking in de regio, bijvoorbeeld op het gebied van wonen, bedrijvigheid, energietransitie en het Sociaal Domein. Wij ervaren diezelfde kracht bij de stappen die we nemen om voorop te lopen in duurzaamheid. En wij voelen deze verbondenheid in ons dagelijks contact met bewoners en bedrijven in Zoeterwoude.

Wij zijn trots op onze gemeente, waarin de kernwaarden Weids, Groen, Ondernemend en Sociaal deel uitmaken van ons DNA. Trots zijn wij ook op de sluitende jaarrekening. In deze inleiding lichten wij de belangrijkste wapenfeiten uit 2019 toe.

Voorzien in duurzaam wonen voor de regio

Inspelen op grote vraag

De druk op de woningmarkt is zeer groot. Starters, gezinnen en senioren uit de hele regio hebben grote behoefte aan goede, duurzame woningen. Zoeterwoude voorziet in die wens met de ontwikkeling van de nieuwe wijk Meerburg, pal aan de A4 op de grens van het Groene Hart en de stad Leiden. De wijk is 14,5 hectare groot en gaat maar liefst 674 appartementen, en 172 eengezinswoningen tellen. Het resultaat zal een mooie mix zijn van 30% woningen voor het sociale huursegment en 70% voor de vrije sectorhuur en koopwoningen.

Oplevering en bouw woningen

Mijlpalen in 2019 waren de oplevering van 53 nieuwbouwwoningen en de bouw van 87 duurzame appartementen voor de middelhoge huur. De aansluiting van de Stadhouderslaan op de Hoge Rijndijk in mei 2019 zorgt ervoor dat de bereikbaarheid van en naar Zoeterwoude-Rijndijk en Leiden sterk is verbeterd. Meerburg maakt nu echt onderdeel uit van Zoeterwoude.

Uitruil van woningen en kantoren met Leiden

Een ander wapenfeit in 2019 was de bestemmingsplanwijziging voor Meerburgerpolder Zuid. Samen met gemeente Leiden hebben wij besloten tot een switch tussen kantoren en woningen. Gemeente Leiden bouwt de geplande kantoren in het centrum en de gemeente Zoeterwoude neemt 550 extra woningen over van Leiden. Dat versterkt de wijk Meerburg als dé nieuwe woonlocatie voor de regio.

Nieuwe voorzieningen in onze gemeente

Als logisch gevolg van de voortdurende groei van onze gemeente hebben wij in 2019 stappen gezet om passende voorzieningen te realiseren. Een conceptplan voor de nieuwe sporthal op het sportterrein Haasbroek en een nieuw maatschappelijk centrum (met school, gezondheidscentrum en buurthuis) aan de Rijndijk zijn klaar. De raad heeft inmiddels financiële prioriteit bij de nieuwbouw van de Bernardusschool gelegd en de rest van de plannen van het maatschappelijk centrum in de wacht gezet.

Natuurlijke Leefomgeving Hart van Holland

Met de komst van duurzaam wonen voor alle doelgroepen in Meerburg biedt Zoeterwoude meerwaarde aan de gehele regio, waar het goed wonen, werken en recreëren is. Het past naadloos in de Omgevingsvisie 2040 die de gemeenten van het Hart van Holland in 2017 opstelden.

Zoeterwoude leverde in 2019 de visie op voor één van de vijf thema's: 'Natuurlijke Leefomgeving Hart van Holland, de basis in balans'. Aan de prachtige oude stad Leiden, de brede stranden van Noordwijk en Katwijk en de kleurige bollenstreek levert Zoeterwoude een unieke bijdrage met het weidse polderlandschap, de Oudhollandse molens en de beroemde boerenkaas.

Samenwerken voor bedrijvigheid

Landelijke ranglijst

Samenwerken in de regio doen we ook op het gebied van bedrijvigheid. Zoeterwoude heeft verschillende grote werkgevers, onder meer Heineken, Rijnkeke Boulevard en Grote Polder. Dit leverde zelfs een 28^e plaats op in de landelijke ranglijst van Economische toplocaties op. Een goed ondernemersklimaat is dus van meer dan plaatselijk belang.

Projecten in Economie071

Binnen Economie071 werken we daarom intensief samen met veertien partners, onder wie zes gemeenten, ondernemers(verenigingen) en onderwijs- en kennisinstellingen. Eén van de lopende projecten is de regionale Retailvisie Leidse regio 2025, die ook in 2019 een vervolg kreeg. Onze gemeente is trekker van de uitvoering. Ook aan projecten als het Human Capital Actieplan, het Open Innovatielab en Duurzame Mobiliteit namen we in 2019 actief deel.

Samenwerken in het sociaal domein

Integrale visie

Samenwerken in de regio stond eveneens centraal in het sociaal domein. In 2019 vormde de nota 'Zoeterwoude Gelukkig en Gezond' de integrale basis voor onze participatie, maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp in onze groeiende gemeente. Van de 23 actiepunten konden we negen actiepunten afronden. Veel van deze acties doen we samen met partnergemeenten in de Leidse regio.

Snel extra ondersteuning

Zo kochten wij met de Leidse regiogemeenten gezamenlijk voorzieningen in voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Wij konden onze inwoners daardoor snel hulp bieden. Dat was nodig, want het aantal aanvragen nam fors toe van 160 naar 280. Ondanks de hogere kosten kwamen we uit met de begroting.

Thema's maatschappelijke zorg

Met de Leidse regiogemeenten trokken we ook op om maatschappelijke zorg in te kopen. Wij brachten aanbieders in kaart en stelden een uitvoeringsprogramma op. Met elkaar benoemden we vijf thema's met actiepunten: Wonen is de basis, Inclusieve buurt, Vroegsignalering en preventie, Laagdrempelige toegang en Ondersteuning op maat.

Direct in de praktijk gebracht

We pakten afgelopen jaar acties op die daarbij hoorden. Een wijk-GGZ'er startte in oktober 2019 met preventie. Ook de steun aan Zoeterwoude voor Elkaar (ZVE) en aandacht voor mantelzorgers en vrijwilligers past hierbij. Met de start van activiteiten als georganiseerde wandelingen, jeu-de-boules-middagen en tabletcursussen zorgen wij samen voor het welbevinden van ouderen. De regionale mantelzorgorganisatie EVA hielp 107 Zoeterwoudse mantelzorgers.

Aan het werk na inburgering

Bij inburgering zoeken we eveneens de aansluiting met de Leidse regio in de vorm van participatieprogramma JAS. Vergunninghouders in onze gemeente volgen daarin drie jaar een inburgeringstraject. Maar liefst 83% van onze vergunninghouders vond werk na het afronden van het traject. Dat is een mooi resultaat vergeleken met de doelstelling van 40%.

Maximale participatie

Veel andere uitkeringsgerechtigden vonden ook een baan. Het aantal bijstandsuitkeringen in Zoeterwoude daalde in 2019 verder van 59 naar 50. Dat was deels te danken aan een betere arbeidsmarkt. Contacten met werkgevers en inzet van loonkostensubsidie en jobcoaching hebben ook daaraan bijgedragen. Meer bijstandsgerechtigden en werkzoekenden met een arbeidsbeperking konden daardoor aan het werk. Dat draagt bij aan maximale participatie.

Uitvoering Jeugdwet

Net als bij de al genoemde onderwerpen kiezen wij bij de uitvoering van de Jeugdwet voor samenwerking. De Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) Jeugdhulp heeft namens alle gemeenten in Holland Rijnland een contract met jeugdhulpaanbieders. In 2019 hebben gemeenten besloten de gemeentelijke toegang tot jeugdzorg in de Leidse regio per 2021 opnieuw aan te besteden. Met elkaar hebben we de ambities en ontwikkelopgaven voor gespecialiseerde jeugdhulp vastgesteld. Noemenswaardig is verder dat een nieuwe coördinator Centrum Jeugd en Gezin in Zoeterwoude aan de slag ging, die zorgt voor een goede verbinding tussen alle partijen in de jeugdzorg.

Voorop in duurzaamheid

Een ander hoogtepunt van het afgelopen jaar was de vooruitgang die we boekten om energietransitie te bereiken. In ons coalitieprogramma Duurzaam Verbinden hebben wij namelijk de ambitie uitgesproken om voorloper te zijn in duurzaamheid en in 2050 energieneutraal te zijn. Met vereende krachten hebben we drie plannen gemaakt: Programma Energietransitie, Rijndijk van gas los en Grootschalige Opwek. Een programmateam van zes medewerkers gaat de komende jaren enthousiast met de uitvoering aan de slag.

Energietransitie en de Omgevingswet

In dit kader nemen we deel aan de pilot Energietransitie en de Omgevingswet vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Wij ontdekken binnen deze pilot de mogelijkheden om de Regionale Energiestrategie (RES) te vertalen naar het omgevingsplan.

Burgers en bedrijven betrokken bij het beleid en uitvoering

Of het nu om wonen, werken, zorg of duurzaamheid gaat, bij alle onderwerpen zien wij een grote betrokkenheid van onze burgers en bedrijven. Een voorbeeld is het online onderzoek dat wij hielden over de toekomst van het dorpscentrum, waarop bijna 28% van de bewoners reageerde.

Een ander voorbeeld is het participatieproces voor de scholenlocatie Westwoud. Bewoners uit de wijk droegen zelf ideeën aan voor de uitvoering. De extra wensen zorgden wel voor meer kosten. Ons leerpunt is dat wij bij zo'n participatieproces vooraf duidelijke kaders moeten stellen die zowel teleurstellingen als kostenoverschrijdingen voorkomen.

Op zoek naar een nieuwe burgemeester

Diezelfde betrokkenheid hebben we ervaren toen onze burgemeester Liesbeth Bloemen aankondigde dat ze per 3 oktober 2020 met pensioen gaat. Om een goede opvolger te vinden voor deze zeer geliefde burgemeester hebben we een profielschets opgesteld in een brochure 'Bent u de nieuwe burgemeester van Zoeterwoude?'. Daarin zijn de wensen van onze burgers, bedrijven en buurgemeenten opgenomen, die wij in het kader van participatie hebben geconsulteerd.

Op de enquête kwamen maar liefst 328 reacties. Zichtbaar, aanspreekbaar, verbindend, daadkrachtig en integer zijn enkele van de gewenste eigenschappen voor deze eerste burger van Zoeterwoude. We hebben er alle vertrouwen in dat wij in 2020 een geschikte kandidaat voor deze unieke functie vinden.

Financiën

Het voordelig resultaat van deze jaarrekening komt op € 2.914.307. Ten opzichte van het totaal aan lasten 2019 is dat een positief resultaat van 13,8%. Bij de Najaarsnota 2019 was nog gerekend op een voordelig saldo van € 1.182.880.

Analyse van het voordeel

De grootste verschillen ten opzichte van de Najaarsnota 2019 zien er als volgt uit:

Najaarsnota 2019	€ 992.950	Voordeel
Vervallen stelpost verliesvoorziening Verde Vista	€ 750.000	Voordeel
Winstneming Verde Vista Plas	€ 567.300	Voordeel
Minder onderhoud wegen	€ 170.000	Voordeel
Uitgestelde verkoop Bibliotheek	- € 180.000	Nadeel
Sociaal Domein Participatie	€ 202.000	Voordeel
Sociaal Domein Vluchtelingenwerk	€ 46.000	Voordeel
Sociaal Domein WMO	€ 80.000	Voordeel
Jeugdzorg	€ 81.000	Voordeel
Reiniging / Riolering	- € 110.000	Nadeel
Algemene uitkering Gemeentefonds	€ 210.000	Voordeel
Minder onttrekking uit Reserves	- € 230.000	Nadeel
Diversen kleinere verschillen voordeel en nadeel per saldo	€ 335.057	Voordeel
Totaal	€ 2.914.307	Voordeel

De toelichting op deze verschillen vindt u in de diverse programma's. In het raadsvoorstel bij de jaarrekening 2019 stellen wij u de bestemming van het voordelig resultaat voor.

Het totaalbeeld van de jaarrekening 2019 ziet er als volgt uit:

Bedragen in euro's	Rekening 2018		Begroting 2019		Rekening 2019		Vershil 2019	
Lasten	22.080.593		21.605.669		19.236.933		-2.368.736	
Baten	-23.912.147		-21.305.718		-21.089.952		215.766	
Totaal saldo van lasten en baten	-1.831.554		299.951		-1.853.019		-2.152.970	
Mutaties in reserves								
Toevoeging	450.501		248.037		51.171		-196.866	
Onttrekking	-1.318.291		-1.540.937		-1.112.460		428.477	
Resultaat	-2.699.344	V	-992.949	V	-2.914.307	V	-1.921.359	V

Rekeningresultaat 2019

Het resultaat uit deze jaarrekening sluit met een positief saldo van € 2.914.307.

Zoeterwoude, 2 juni 2020

burgemeester en wethouders van Zoeterwoude,

W.A.M. Zoetemelk-van der Hulst

secretaris,

E.G.E.M. Bloemen

burgemeester,

2 Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording 2019

2.1.1 - Bestuur, Dienstverlening en Communicatie

2.1.2 - Openbare Orde en Veiligheid

2.1.3 - Groene Leefomgeving

2.1.4 - Verkeer, Vervoer en Waterstaat

2.1.5 - Economische zaken

2.1.6 - Cultuur, Sport en Recreatie

2.1.7 - Sociaal Domein

2.1.8 - Milieu en Volksgezondheid

2.1.9 - Onderwijs

2.1.10- Ruimtelijke ordening en Volkshuivering

2.1.11- Overhead

2.1.12- Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien

2.1.1 Bestuur, Dienstverlening en Communicatie

Portefeuillehouders: burgemeester E.G.E.M. Bloemen en wethouder A. de Gans

Omschrijving van het programma

Het programma omvat alle activiteiten voor het besturen van de gemeente. Binnen dit programma valt ook de (regionale) samenwerking met andere gemeenten en de communicatie met alle bij de gemeente betrokken doelgroepen. Ook de bevolkingsadministratie en het afgeven van persoonsgebonden documenten horen bij dit programma.

A. Bestuur

Zoeterwoude Zelfbewust Zelfstandig

Zoeterwoude is als zelfstandige gemeente prima in staat haar bestuurlijke opgaven te realiseren.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
Zoeterwoude is als zelfstandige gemeente het best in staat burgers en bedrijven te bedienen.	Zoeterwoude blijft een sterke, zelfstandige en financieel gezonde gemeente.	De meerjarenbegroting 2020-2023 is sluitend. De gemeente is financieel gezond. De raad besloot in 2019 voor de lasten van toekomstige investeringen de OZB extra te verhogen en een reserve te vormen om de lasten beheersbaar te houden.
	Zoeterwoude stimuleert de herkenbaarheid en kernkwaliteiten van de gemeente.	In beleid en benadering is aandacht besteed aan beleidszaken die belangrijk zijn voor Zoeterwoude. Veel is gedaan aan participatie en communicatie.
Democratische, transparante en doelmatige wijze van bestuur.	Zoeterwoude heeft een open bestuursstijl.	Zoeterwoude heeft toegankelijke bestuurders en raadsleden. Zichtbaar en aanspreekbaar. De betrokkenheid van de raad is groot. In 2019 bespraken we de plannen voor het Maatschappelijk Centrum aan de Rijndijk en de verplaatsing van de Klaverhal in combinatie met de herinrichting van sportpark Haasbroek in het Open Huis. Dit zorgde voor veel betrokkenheid vanuit de samenleving. Tijdens een Open huis in 2019 gingen raadsleden, inwoners en ambtenaren met elkaar in gesprek over de begroting van 2020. Dit werd door de aanwezigen als zeer positief ervaren.
	Het gemeentebestuur is toegankelijk en stelt zich op als partner in de samenleving.	Veel processen gaven we samen met burgers en bedrijven vorm. Dit vanuit de verschillende rollen die we als gemeente hebben. We zijn steeds meer regisseur van processen. In 2019 stelden we samen met externe en interne betrokkenen de visie op Communicatie, Participatie en Dienstverlening op.
	Besluitvorming is toegankelijk en transparant.	Er is blijvende aandacht voor de leesbaarheid van brieven, voorstellen en communicatie in brede zin. Vaker maken we gebruik van beelden in combinatie met tekst.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
Als zelfstandige gemeente zorgen dat de taken goed worden uitgevoerd. Primair door de eigen organisatie, tenzij dat in samenwerking met anderen of door anderen beter kan (kwaliteit, kwetsbaarheid, doelmatigheid).		De begrotingen 2019 en 2020 zijn digitaal aanwezig. We maakten infographics van de begroting. Die geven een korte, vereenvoudigde samenvatting.
	Het democratisch proces adequaat faciliteren.	De verkiezingen van Provinciale Staten, het Waterschap en het Europees Parlement verliepen goed.
	Zoeterwoude heeft een organisatie die nu en in de toekomst in staat is haar taken adequaat uit te voeren.	Als gevolg van de ervaren onevenwichte taakverdeling binnen de domeinen in combinatie met een vacature op directieniveau zijn de werkzaamheden anders verdeeld over de domeinen en een concernstaf. De voorbereiding vond in 2019 plaats. Per 1-1-2020 is de wijziging ingevoerd.
	Benutten van krachten in de samenleving.	Dit gebeurt breed over veel taakvelden heen. Bijvoorbeeld bij de opgaven in de energietransitie maar ook binnen het maatschappelijk domein. De veelheid van opgaven kunnen we alleen met de samenleving aan.
	Verbeteren van de samenwerking op de inhoud tussen de gemeenten van de Leidse regio, als uitwerking van de Toekomstvisie Leidse Regio 2027.	Vanuit Zoeterwoude zetten we in op samenwerking op de inhoud. We nemen lokaal verantwoordelijkheid voor regionale vraagstukken.
	Visie op de samenwerking binnen Holland Rijnland.	Op Holland Rijnland niveau zetten we in op de Regionale Energiestrategie en nemen we als Zoeterwoude verantwoordelijkheid.
	Samenwerking op inhoud met andere partners.	We zoeken per onderwerp de optimale maat en schaal van samenwerkingen met de partners.

Het opkomstpercentage bij de verkiezingen in 2019 was in Zoeterwoude hoog

- opkomst verkiezing Provinciale staten: in Zoeterwoude 62,8% (56,2% in Nederland)
- opkomst verkiezing bestuur van het waterschap: in Zoeterwoude 60,4% (50,5% in Nederland)
- opkomst verkiezing Europees Parlement: in Zoeterwoude 47,8% (41,9% in Nederland)

B. Dienstverlening

Dichtbij en benaderbaar

Het bestuur van Zoeterwoude is laagdrempelig en staat dichtbij de gemeenschap.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
De dienstverlening is klantvriendelijk, vraaggericht en toegankelijk.	Blijvende beschikbaarheid van alle communicatiekanalen (balie, telefoon, internet, sociale media) die eenduidige informatie geven.	De verschillende vormen van dienstverlening hielden wij beschikbaar (balie, telefoon, mail, internet, sociale media).
		We monitorden doorlopend wat de behoefte is van onze inwoners en ondernemers.
		Medewerkers volgden een social media training.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
De publieke dienstverlening voldoet aan moderne standaarden.	De benodigde systemen voor de digitale infrastructuur zijn beschikbaar.	Eind 2019 startte de voorbereidingen voor de invoer van een systeem voor meldingen openbare ruimte en een social media monitoringtool. Implementatie volgt in 2020.
	We gebruiken de laatste innovaties op het gebied van dienstverlening.	We breidden onze digitale dienstverlening voortdurend verder uit. We onderzochten het gebruik van WhatsApp maar stelden de invoering voorlopig uit vanwege capaciteit en problemen met Whatsapp voor zakelijke klanten.
		Regionaal startte de aansluiting bij MijnOverheid Berichtenbox technisch eind 2019. De invoering volgt in 2020.
		We onderzochten de mogelijkheden tot het bezorgen van reisdocumenten en rijbewijzen bij de inwoners thuis of op het werkadres. Op dit moment is daar onvoldoende behoefte aan.
Goede kwaliteit en betrouwbaarheid van gegevens in de basisregistraties.	Deelname aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit.	We voerden onderzoeken uit en woonden regionale bijeenkomsten bij. In 2019 voerden een medewerker van het team Toezicht & Handhaving samen met een medewerker van het team Burgerzaken 30 adresonderzoeken uit.
	Toezichthouders zijn in staat om adrescontroles uit te voeren.	
	Het gegevensbeheer en -kwaliteit van alle basisregistraties (BAG, BRP, BGT, WOZ) verder verbeteren.	Dit jaar stond in het teken van overdracht van beheer van informatievoorziening en basisregistraties aan Servicepunt71. Dit betrof onder andere medewerkers, procedures, budgetten en contracten. Koppelingen en informatievoorziening tussen de basisregistraties en afdelingen stonden in 2019 regionaal op een lager pitje vanwege de overdracht van taken van de vier gemeenten aan Servicepunt71.

De gemeente is bereikbaar via alle kanalen

We pasten de openingstijden van de balie aan, omdat steeds meer inwoners ervoor kiezen digitaal aangiften en aanvragen te doen. Voor aanvragen voor personen (bijvoorbeeld rijbewijzen) is de openstelling voor de zomervakantie en voor de december feestdagen uitgebreid. We bekeken het invoeren van een gemeentelijke WhatsApp en besloten het gebruik hiervan voor klantcontacten voorlopig uit te stellen. De gemeente Leiden heeft hier nu een jaar ervaring mee. Zij zien dat het vooral een extra kanaal is, zonder dat dit voor een ander kanaal minder klantcontacten betekent. Ook is pas in 2020 een zakelijke aansluiting op WhatsApp mogelijk.

Deelname aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit is voortgezet

De gemeente ontvangt via de landelijke organisatie signalen van vermoedelijke afwijkingen. Een toezichthouder van de Basisregistratie Personen (BRP) en een toezichthouder van het team Toezicht & Handhaving bezochten deze adressen. Vier maal per jaar bezoeken de medewerkers van Burgerzaken regionale bijeenkomsten, waarbij handleidingen en tips worden gegeven door het Ministerie van BZK. Dit komt de kwaliteit van de gegevens in de BRP ten goede. Zoeterwoude ontving in 2019 € 350 van het Ministerie van BZK voor het uitvoeren van deze onderzoeken.

Het aantal aangevraagde paspoorten was minder

Omdat het aantal jaren dat een paspoort geldig blijft in maart 2014 veranderde van vijf jaar naar tien jaar voor volwassenen, is er vanaf 2019 een "paspoortendip". In 2019 gaf de gemeente 387 paspoorten af tegen 1.013 in 2018. Naar verwachting neemt vanaf 2020 het aantal inwoners toe, met name het aantal personen onder de 18 jaar. Vanaf 2020 verwachten we langzaam weer meer aanvragen voor paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten.

Eind 2019 stelden we de visie op communicatie, participatie en dienstverlening vast

In 2019 werkten medewerkers, raadsleden, maatschappelijke partijen en ondernemers aan deze visie. De visie is verwerkt in een strategisch kader. In dit strategisch kader staan voor het onderdeel dienstverlening verschillende acties opgenomen, zoals een nieuwe visie op dienstverlening en servicenormen. Deze voeren we in 2020 uit.

De aanleg van glasvezel in ons buitengebied is een stap dichterbij

Uit een onderzoek eind 2018 bleek dat zo'n 300 adressen in het buitengebied geen snel internet hebben. Dat betekent een datasnelheid van (ruim) minder dan 30 MB/sec. Het College en de raad besloten begin 2019 dit aan te pakken. Wij doen dit samen met de gemeente Leidschendam-Voorburg (voor Stompwijk en buitengebied), ondersteund door een adviseur van Stichting Digitale Bereikbaarheid. We hielden in mei een informatieavond in de Weipoort, gevolgd door een interessepeiling. Ruim 67% van de huishoudens wil sneller internet. Daarna hielden we een marktverkenning voor de 500 adressen in Zoeterwoude, gezamenlijk met Leidschendam-Voorburg. Hieruit bleek de interesse van twee partijen. De verdere gesprekken leidden tot één partij die in 2020 wil starten met aanleg van glasvezel in het gehele plangebied.

C. Communicatie

Het gemeentebestuur van Zoeterwoude staat dichtbij haar inwoners, neemt verantwoordelijkheid en verbindt. De gemeente geeft inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen ruimte om te participeren. Samen werken we aan een mooi, toegankelijk en zelfstandig Zoeterwoude. Communicatie is daarin de verbindende schakel. Daarom is het belangrijk om tijdig, begrijpelijk en herkenbaar te communiceren. Strategische communicatie wordt daarbij steeds belangrijker.

In 2019 grepen we de kans om de rol van de communicatieadviseur meer strategisch in te vullen. Eind 2019 werd onze nieuwe visie op Communicatie, Participatie en Dienstverlening unaniem vastgesteld door het MT, het college en de gemeenteraad. Onder leiding van team Communicatie en in samenspraak met medewerkers, raadsleden, maatschappelijke partijen en ondernemers kwam de visie tot stand. Hierin benoemden we met elkaar ook concrete actiepunten waarmee we als organisatie volop aan de slag kunnen.

Doelstelling	Prestatie	Activiteit
Versterken van participatie en interactie tussen inwoners, bedrijven, instellingen en de gemeente. Externe en interne communicatie en samenwerking versterken.	Inwoners en bedrijven worden vaker, vroegtijdig en op nieuwe manieren betrokken bij nieuw beleid en bij veranderingen in de directe woon- en werkomgeving.	De digitale enquête is ingezet om inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke instellingen ook op deze manier te betrekken bij ontwikkelingen. Dit deden we zeven keer, waarvan twee maal intern. De uitkomsten gebruikten we bij het opstellen van beleid.
		We organiseerden kleinschalige inloop- en participatie bijeenkomsten op locatie.
		We betrokken de samenleving vroegtijdig en vragen ze mee te denken om belangen in beeld te brengen. Hiervoor ontwikkelden we een handvat voor participatie.

Doelstelling	Prestatie	Activiteit
		We gaan uit van de eigen kracht van de samenleving. We nemen onze verantwoordelijkheid en kijken per vraagstuk welke rol de gemeente heeft en zou moeten hebben.
		We bieden maatwerk en werken resultaatgericht. Aansluitend bij onze visie staat de ontvanger daarin centraal.
	Communicatie en interactie uitbreiden.	We streven er naar om met participatie aan te sluiten op behoeften en leefstijlen van alle belanghebbenden.
		We organiseren enkele persmomenten. Dit om de pers meer informatie te geven voor hun nieuwsgaring en berichtgeving.
		De werkwijze van team communicatie is erop gericht proactief binnen de organisatie informatie op te halen en vroegtijdig bij ontwikkelingen te worden betrokken.
		College en medewerkers waren aanwezig bij raadsvergaderingen, werksessies, regionale bijeenkomsten en bewonersbijeenkomsten. We gingen actief het gesprek aan met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.
Inwoners, bedrijven en instellingen zijn structureel op de hoogte van wat hun gemeente voor hen doet.	Pro-actief en structureel communiceren over verloop en uitkomst besluitvorming, uitvoering en processen.	We werkten aan het communicatiebewustzijn binnen de organisatie. Communicatie wordt steeds vaker vroegtijdig betrokken om mee te denken over de interne en externe communicatie en de rol van participatie. De behoefte van de ontvanger is daarbij het uitgangspunt.
		Wij zijn voor onze inwoners en samenwerkingspartners via een duidelijke ingang vindbaar (ook digitaal).
		Ook dit jaar zetten wij in op integraal werken, met oog voor de omgeving.
		Het is mogelijk je te abonneren op digitale nieuwsbrieven voor de gemeenteberichten.
		Voor het elektronisch bekendmaken gebruiken we het systeem Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties (DROP). Het beheer van dit systeem is uitbesteed aan een externe partij. Zij verzorgt voor ons de publicaties van bekendmakingen in DROP.
Begrijpelijk, herkenbaar en transparant communiceren.	Zorgen dat alle brieven, teksten en andere communicatie-middelen begrijpelijk en in dezelfde schrijfstijl geschreven zijn.	We trainden schrijfcoaches binnen de organisatie. Zij zijn beschikbaar als vraagbaak voor collega's. Via steekproeven en feedbackgesprekken werken we continu aan het verbeteren van onze communicatie.

Doelstelling	Prestatie	Activiteit
	Huisstijl wordt verder uitgewerkt voor eenduidigheid en herkenbaarheid.	We laten de communicatie(vorm) doorlopend aansluiten op de behoefte van ontvanger. Hiervoor onderzoeken we hoe inwoners met ons willen communiceren. Momenteel loopt een onderzoek naar communicatie via de gemeentegids.
		We toetsen blijvend of alle communicatie uitingen volgens de huisstijl zijn.
	Voldoen aan nieuwe wettelijke regels voor bestaande gemeentelijke websites en intranet vanaf september 2020.	In samenwerking met een bureau werken we aan een eenduidige, herkenbare huisstijl. Stap voor stap (afhankelijk van het budget) passen we onze communicatiemiddelen aan.
		Ons huidige intranet passen we doorlopend aan waar nodig.
		De inhoud van het huidige intranet wordt momenteel geactualiseerd en aangevuld waar nodig. Dit is alvast voorwerk voor het nieuwe intranet.
		De bruikbaarheid van onze website houden we steeds op peil.
		Zo veel mogelijk PDF-bestanden omzetten bijvoorbeeld naar e-formulieren. (PDF-formulieren zijn niet toegankelijk voor mensen met een visuele beperking en voldoen daarom niet aan de nieuwe regels.) We hebben acht nieuwe e-formulieren ontwikkeld.

Het is niet gelukt in 2019 te komen tot een nieuw in- en extranet

Het is tijd voor een nieuw intranet waarin, net als op de website, de gebruiker centraal staat. We zetten het nieuwe in- en extranet samen met Servicepunt71 en de andere aangesloten gemeenten op. Het was de bedoeling dit in 2019 te doen. De voortgang heeft een tijdje stil gestaan in verband met de komst van De Nieuwe Digitale Werkomgeving (DNDW) als digitale werkomgeving voor alle medewerkers. De reden daarvan is dat DNDW bepaalde functionaliteiten bevat die ook tot een social intranet behoren. Doublures en extra kosten moeten worden voorkomen. In januari 2020 is dit project opnieuw gestart omdat de implementatie van DNDW in Zoeterwoude naar verwachting in mei start.

Een social intranet zorgt ervoor dat:

- kennisdeling tussen collega's en teams eenvoudiger is
- informatie gemakkelijker is terug te vinden
- samenwerking binnen teams aan projecten effectiever is
- medewerkers zelf content plaatsen en de interactie met elkaar aangaan

Met het extranet kunnen we ook met externen meer en beter samenwerken, bijvoorbeeld met onze inwoners, organisaties en partners. De samenwerking kunnen we bijvoorbeeld opzoeken wanneer we nieuw beleid opstellen of een project uitvoeren.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Lokale kengetallen					
Aantal Koninklijke onderscheidingen vrouw / man	0 / 1	4 / 2	0 / 1	0 / 2	4
Aantal uitgereikte Zoeterwouds Compliment	0	0	0	0	1
Aantal uitgereikte Gouden Klavers	0	0	1	0	1
Aantal formeel ingediende klachten van burgers	2	0	1	0	0
Aantal bezwaarschriften	24	20	12	21	<10
Waarvan gegrond of deels gegrond	9	0	0	2	0
Aantal afgegeven paspoorten	981	1.163	1.013	387	nvt
Aantal afgegeven ID-kaarten	855	830	582	315	nvt
Aantal afgegeven rijbewijzen	754	818	948	1089	nvt
Aantal adresonderzoeken	18	29	32	30	nvt
Aantal naturalisaties	9	8	7	16	10
Aantal vestigingen uit het buitenland	97	60	48	34	nvt
Aantal huwelijken en geregistreerde partnerschappen	51	36	47	41	nvt
Aantal interactieve producten (e-formulieren) op de website	15	15	30	38	nvt

Bestuur en Dienstverlening		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil 2019
Bestuursondersteuning	Lasten	855.004	706.495	136.496	842.991	1.300.696	-457.704
	Baten	-3.916	0	0	0	-2.569	2.569
Saldo		851.088	706.495	136.496	842.991	1.298.126	-455.135
Burgerzaken	Lasten	293.694	173.956	0	173.956	198.340	-24.384
	Baten	-167.917	-102.210	0	-102.210	-117.958	15.748
Saldo		125.777	71.746	0	71.746	80.382	-8.636
Generieke digitale infrastructuur	Lasten	78.067	96.580	25.974	122.554	82.301	40.254
	Baten	-1.292	-1.570	0	-1.570	-7.500	5.930
Saldo		76.775	95.010	25.974	120.984	74.801	46.184
Programma	Lasten	1.226.765	977.032	162.470	1.139.502	1.581.336	-441.834
	Baten	-173.125	-103.780	0	-103.780	-128.027	24.247
Saldo van baten en lasten		1.053.640	873.252	162.470	1.035.722	1.453.309	-417.587

Toelichting:

Saldo programma Bestuur en Dienstverlening

Het saldo is € 420.000 negatief. Dit is voor het overgrote deel het gevolg van de noodzaak om bijna € 500.000 te storten in de voorziening voor pensioenen en wachtgeldten van voormalige wethouders. Zie voor de verklaring hierna bij Bestuursondersteuning.

Bestuursondersteuning

De gemeente is eigen risicodragers voor de pensioenen en wachtgeld van (oud)wethouders. Dit is geregeld in de wet APPA. Voor de pensioenen heeft de gemeente een voorziening. Voor het berekenen van de hoogte van deze voorziening wordt gebruikt gemaakt van een rekenrente. Deze was in 2018 nog 1,577% en is in 2019 verlaagd tot 0,290%. Vooral hierdoor dient de voorziening met bijna € 495.000 verhoogd te worden tot € 2.630.500.

Communicatie is financieel onderdeel van Bestuursondersteuning

In 2019 is € 26.000 niet uitgegeven. Dit komt door een samenloop van omstandigheden. Het communicatiebudget is in 2019 verhoogd voor de extra kosten rondom het publiceren van bekendmakingen in DROP en voor het professionaliseren van de huisstijl (lay out/opmaak van documenten). Het publiceren van bekendmakingen in DROP is in 2019 opgepakt en zetten we in 2020 door.

In 2019 werkten we aan een nieuwe visie op Communicatie, Participatie en Dienstverlening. Deze werd eind oktober door de raad vastgesteld. We hebben gewacht met het professionaliseren van de huisstijl totdat de visie was vastgesteld. Ook andere uitgaven zijn in afwachting van de nieuwe visie waar mogelijk uitgesteld. We vragen om dit overgebleven budget van € 26.000 door te schuiven naar 2020. Dit budget hebben we nodig voor de uitwerking van de actiepunten uit onze visie. Voorbeelden van de actiepunten zijn het professionaliseren van de inzet van social media en het verder professionaliseren van onze huisstijl. Het doel is als gemeente eenduidig en herkenbaar te communiceren. Dit is benoemd als één van de prioriteiten in de aanpak van de visie. De eerste uiting in deze nieuwe huisstijl was de profielschets voor onze nieuwe burgemeester.

Burgerzaken

Het tekort van € 8.636 is bijna helemaal veroorzaakt door de extra uitgaven voor de waterschapsverkiezingen. De vergoeding die we hiervoor van het rijk kregen maakt onderdeel uit van de algemene uitkering over 2019 (zit in het saldo van de Jaarrekening).

Generieke digitale infrastructuur

Er is ruim € 40.000 niet uitgegeven. Dit komt vooral door de melding openbare ruimte applicatie. Hiervoor is in 2019 € 25.000 begroot, maar we startten er regionaal pas mee in december. Er zijn dus geen kosten gemaakt in 2019. De invoer van dit systeem voor meldingen openbare ruimte is in 2020. Aan de basisregistratie personen (BRP) is ook € 12.500 minder uitgegeven. Hiervoor voerden we in 2019 geen projecten uit.

Investeringskredieten

Bestuur en Dienstverlening	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Bijdrage Regionaal Investeringsfonds 2008	8-nov-2007	1.974.600	1.975.856	-	-1.256		Ja
Bestuur en Dienstverlening		1.974.600	1.975.856	-	-1.256		

Toelichting:

Bijdrage Regionaal Investerings Fonds (RIF) 2008

Op basis van de overeenkomst tussen de deelnemende gemeenten en Holland Rijnland is een Regionaal Investeringsfonds ingesteld waaruit regionale projecten worden gefinancierd. Voor Zoeterwoude is de jaarlijkse bijdrage gedurende de jaren 2008 tot en met 2022 € 164.500 in het fonds. Hieruit worden regionale projecten bekostigd. In het jaarverslag van Holland Rijnland wordt hier verslag van gedaan. De bijdrage van Zoeterwoude was tot en met 2019 € 1.975.856.

2.1.2 Openbare Orde en Veiligheid

Portefeuillehouder: burgemeester E.G.E.M. Bloemen

Omschrijving van het programma

Het programma Openbare Orde en Veiligheid omvat de activiteiten voor integrale veiligheid, brandweerzorg, rampen- en crisisbestrijding, politiezaken, uitvoering van bijzondere wetten en de Algemene Plaatselijke Verordening. Daarbij worden andere beleidsvelden zoals jeugd- en ouderenzorg, bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening en milieu en verkeer betrokken.

A. Beleidsterrein fysieke veiligheid

Bij fysieke veiligheid gaat het om het voorkomen, beperken en bestrijden van fysieke risico's zoals ongevallen.

Doelstelling	Prestatie	Activiteit 2019
In de gemeente voelt men zich veilig en betrokken bij de veiligheid. Bij een ramp/incident is men bereid zich actief in te zetten samen met professionals en de gemeente.	Daling van het aantal vermogens- en geweldsdelicten.	We verstuurden brieven over preventiemogelijkheden aan de omwonenden van door inbraak getroffen woningen (zogenaamde besmettingsbrieven). In 2019 wezen we burgers op het belang van goed hang- en sluitwerk in woningen. In 2019 werkten we mee aan de 'donkere dagen' campagne. Op de website is informatie over Burgernet en WhatsApp-Buurtpreventie beschikbaar. We hielden een enquête "Hoe veilig is Zoeterwoude?"
	Jeugdoverlast daalt.	
	Burgers betrekken bij nieuw integraal veiligheidsbeleid.	
Optimale preventie en aanpak branden, rampen en crisis.	Inzet bij rampen.	In 2019 is een nieuw regionaal beleidsplan VRHM voor de periode 2020 - 2023 vastgesteld. De volgende oefeningen zijn gehouden: - Opkomstoefening - Oefening voor het beleidsteam - Regionale oefening team bevolkingszorg
Naleving door burgers en bedrijven van de regels fysieke leefomgeving.	Toezicht door de BOA in de openbare ruimte. Administratief afhandelen van klachten door de BOA.	Zie paragraaf 2.2.8 Handhaving.

Integrale Veiligheid

Hoe veilig is Zoeterwoude? Inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen zijn in september 2019 opgeroepen om daarover een enquête in te vullen. De antwoorden nemen we mee in de verdere uitwerking van het integrale veiligheidsbeleid. In 2020 kan het nieuwe beleid worden vastgesteld.

Integrale veiligheid is een overkoepelende term over alles wat met veiligheid te maken heeft. Wij vinden het belangrijk om iedereen hierbij te betrekken. In het nieuwe beleid nemen we ook de resultaten van de landelijke veiligheidsmonitor mee. Deze resultaten komen beschikbaar in het eerste kwartaal 2020.

B. Beleidsterrein sociale veiligheid

Hieronder staan de prioriteiten op het gebied van sociale veiligheid volgens het actieplan integrale veiligheid.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2019
Beperken criminaliteit.	Recidive terugdringen.	Het Veiligheidshuis stuurt en voert de regie op een sluitende persoonlijke aanpak van degenen die overlast of criminaliteit veroorzaken of dringend zorg nodig hebben. Voor Zoeterwoude waren in 2019 geen activiteiten.
	Overlast en criminaliteit verminderen.	
	Vergroting van de veiligheid in de regio door samenwerking met RIEC en HEIT ¹ .	Vergroting aandacht van bestuur en medewerkers in samenwerking met de politie voor het herkennen van signalen van ondermijning. In 2019 is in de gemeente één hennepkwekerij opgerold. In het overleg HEIT zijn signalen besproken die betrekking hebben op ondermijning. In het periodieke overleg met het RIEC en HEIT worden de signalen en aanpak van ondermijning besproken.
	Vermindering van woninginbraken.	Communiceren over het belang van goed hang- en sluitwerk. Op de website is informatie beschikbaar over Burgernet en WhatsApp-Buurtpreventie.
Beperken overlast.	Samenwerking Veiligheidshuis. Inzet wijk-GGZ.	Meldingen van het Veiligheidshuis over personen zijn opgepakt, informatie is ingewonnen bij Domein Samenleving. Problematische zaken zijn voorgelegd aan de wijk-GGZ.
Betrekken burgers bij veiligheid.	Communicatie optimaliseren.	Deelname aan burgernet is toegenomen.
Onveilige plekken.	Goed beheer van groen en openbare ruimte.	Bij de aanleg van groen houden we rekening met gevoelens van (on)veiligheid.

¹ In het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC) werken lokale, regionale en landelijke overheden samen om criminele organisatiestructuren bloot te leggen en aan te pakken. Een team van analisten, juristen en criminologen biedt gespecialiseerde kennis die individuele partners niet altijd in huis hebben. In het Haags Economisch Interventieteam (afgekort met HEIT) werken verschillende organisaties samen om ondermijnende en criminele bedrijven en misstanden aan te pakken.

C. Beleidsterrein privacy / informatiebeveiliging

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
Informatiebeveiliging verbeteren.	Regelgeving optimaliseren en bewustwording versterken.	We gaven uitvoering aan het regionaal actieplan Informatieveiligheid.
Privacy waarborgen.	De zorg voor privacy verankeren en verantwoordelijkheid beleggen.	Het beleid gegevensbescherming, procedures en maatregelen zijn samen met de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Servicepunt71 opgesteld en uitgevoerd.
De gemeente is verantwoordelijk voor gegevensbescherming, privacy en informatieveiligheid in de keten van het verwerken van persoonsgegevens.	De gemeente voldoet aan de verplichtingen volgens de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).	Er is sprake van het systematisch vastleggen van verwerkingen van persoonsgegevens. De getroffen beheers- en beveiligingsmaatregelen, incidenten en datalekken zijn opgenomen in een administratie. Deze administratie gebruiken we voor het afleggen van verantwoording gegevensbescherming aan het maatschappelijk verkeer.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
		De Functionaris Gegevensbescherming (FG) is voor een gemeente verplicht. Door samenwerking van de regionale FG en de Privacy Beheerders van de gemeenten hebben wij een effectieve en kostenefficiënte privacy-organisatie.

De Privacy- en informatietaken zijn belegd bij het Servicepunt71

Regionale privacy officers van het Servicepunt71 adviseren over, en controleren op gegevensbescherming (privacy). Regionale informatiebeveiligers van Servicepunt71 adviseren over informatiebeveiliging. Het beleid Informatiebeveiliging en het beleid Gegevensbescherming (privacy) wordt gezamenlijk met de andere gemeenten (Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest) opgesteld. De afzonderlijke domeinen van de gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de uitvoering. In Zoeterwoude zijn ook eigen medewerkers aanwezig als aanspreekpunt. Vier keer per jaar overlegt een gemeentelijke werkgroep over informatiebeveiliging en privacy.

We werkten hard aan het voldoen aan nieuwe regelgeving

Het jaar 2019 stond in het teken van de verdere implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de overgang naar het gezamenlijke normenkader voor informatiebeveiliging, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze BIO is gebaseerd op de internationale ISO27001/2-standaard. Gemeenten krijgen met de BIO meer ruimte om vanuit risicomanagement de voor hen relevante maatregelen te treffen. De BIO positioneert de bestuurder en het management sterker in de sturende rol op het gebied van informatieveiligheid.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Verwijzingen Halt inwoners 12-17 jaar ²	142	156	109	264	0
Winkeldiefstallen ³	0,6	0,6	0,6	0,2	0
Geweldsmisdrijven ³	1,9	1,8	2,4	1,6	0
Diefstallen uit woning ³	2,5	1,8	0,6	1,3	0
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) ³	5,0	3,6	3,0	2,7	0
Jongeren (12-21 jaar) met delict voor rechter	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	0
Lokale kengetallen					
Geregistreerde woninginbraken	22	22	6	11	-
Geregistreerde inbraken bedrijven / instellingen / scholen / sportcomplexen	6	10	8	10	-
Plaats in top 50 Elsevier beste gemeenten van Nederland ⁴	34	42	40	> 50	< 50
Toename veiligheid ⁵	gunstig	gunstig	gunstig	gunstig	uitstekend
Percentage deelnemers Burgernet percentage inwoners	7,9%	8,1%	8,3	10,0	> 6%
Aantal datalekken gemeld aan Autoriteit Persoonsgegevens ⁶	0	1	1	0	0

¹ www.waarstaatjegemeente.nl

² Aantal per 10.000 jongeren. Zowel politie als Leerplicht hebben meer verwezen naar Halt. In 2018 geen Halt verwijzingen Leerplicht. Daarnaast zijn er voor baldadigheid 3 verwijzingen geweest (in 2018 geen één), 2 meer vermogensdelicten, 1 vernieling (geen in 2018) en een verdubbeling van vuurwerkovertradingen (van 2 naar 4 in 2019). Leerplichtambtenaar en politie hebben extra focus op jeugd. De bijdrage aan HALT was voor de afgelopen jaren gelijk als voor 2020, te weten € 2.400

³ Aantal per 1.000 inwoners

⁴ In 2019 viel Zoeterwoude niet in de top 50 beste gemeenten

⁵ Bron: Veiligheidsmonitor politie

⁶ Privacy Officer: twee datalekken, geen melding gedaan aan Autoriteit Persoonsgegevens

Openbare Orde en Veiligheid		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
Openbare orde en veiligheid	Lasten	848.371	879.735	-14.450	865.285	864.243	1.042
	Baten	-1.189	-4.470	0	-4.470	-8.560	4.090
Saldo		847.181	875.265	-14.450	860.815	855.683	5.132
Programma	Lasten	848.371	879.735	-14.450	865.285	864.243	1.042
	Baten	-1.189	-4.470	0	-4.470	-8.560	4.090
Saldo van baten en lasten		847.181	875.265	-14.450	860.815	855.683	5.132

Toelichting:

Er waren in 2019 geen budgetoverschrijdingen op dit programma.

2.1.3 Groene Leefomgeving

Portefeuillehouder: wethouder R.F. Bouter

Omschrijving van het programma

Dit programma omvat de onderdelen Landschap en Cultuurhistorie, Openbaar groen, Biodiversiteit, Recreatie en spelen, Ondernemers en Duurzaamheid.

A. Landschap en Cultuurhistorie

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Behoud van het agrarische werklandschap	Bescherming van het landschap in beleid. Voorlichting over de waarden en de kansen van het landschap en het beheer.	Beleid en communicatie zijn voortgezet in 2019. We leverden een actieve bijdrage aan het versterken van het draagvlak en de borging van de deelvisie Natuurlijke Leefomgeving Hart van Holland gemeenten in de regio, bij de provincie Zuid-Holland en Holland Rijnland. Op onderdelen werkten we samen met gemeenten, zoals bij het versterken van de ecologische verbingen voor flora en fauna bij de verbreding van de A4. Samen met betrokken gemeenten, provincie Zuid-Holland en Holland Rijnland zochten we naar kansen om de landbouwtransitie gebiedsgericht aan te pakken.
		Samenwerking Groene Alliantie gemeenten: beleid is voortgezet in 2019. Er zijn kansen op het gebied van recreatie, biodiversiteit, agrarisch ondernemerschap, ecologie en natuur. Concrete projecten zijn nog niet opgezet. Dat komt onder andere met het nieuwe beleid van de provincie. Hierdoor verviel de cofinanciering van 50%. Er is nog onvoldoende duidelijk hoe financieringsstromen wel gaan lopen.
Behoud van de cultuurhistorische waarden	Opstellen Omgevingsplan Landelijk gebied op basis van de Omgevingswet.	Er is een bijdrage geleverd aan de "Ja, mits kompas" gesprekken.
	Bescherming van de cultuur-historische landschapswaarden in beleid. Voorlichting over de kansen en waarde van cultuurhistorisch landschap en het beheer hiervan.	Beleid en communicatie zijn voortgezet in 2019.
		De vijf nog lopende aanvragen uit de Stimuleringsregeling 'Herstel en aanplant streekeigen landschapselementen' zijn in 2019 afgerond. Het beschikbaar gestelde budget is benut. Evaluatie volgt nog.
	Bescherming van cultuurhistorische bouwwerken in beleid. Voorlichting over de kansen en waarden van cultuurhistorische bouwwerken en het beheer hiervan.	Zie activiteiten bij bovenstaande prestatie.
	Uitvoering monumentenbeleid	We ontvingen geen verzoek om groenadvies. Zie verder programma 6 'Monumentenbeleid'.

B. Openbaar groen

Openbaar groen is de drager van een duurzame leefomgeving waarin het fijn vertoeven is voor de burgers en waar ook plaats is voor fauna (zoals kleine zoogdieren, vogels en insecten). Het openbaar groen is daarom gevarieerd en gif- en kunstmestvrij. Het beheer wordt uitgevoerd met respect voor mens en dier.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Duurzame instandhouding van het openbaar groen.	Dagelijks beheer op orde.	De groen data zijn grotendeels op orde. Uitgebreid verslag van GBI ¹ is te vinden in Programma verkeer, Vervoer en Waterstaat. Vanuit de burgerij ontvangen wij regelmatig complimenten over de staat en het onderhoud van de groenvoorzieningen.
	Vervanging van beplanting waar nodig.	De renovatie van het park aan de Oranjelaan is combinatie met de speelplaats. Er is nu een echt park ontstaan met een mogelijkheid om rond te wandelen.
Duurzaam openbaar groen.	Geen chemische onkruid-bestrijding en kunstmest toegepast.	In 2019 is geen gebruik gemaakt van chemische onkruid-bestrijding of kunstmest.
	Duurzame beplanting.	Aanbesteding plantmateriaal gedaan.

¹ Geïntegreerd beheer- en informatiesysteem

C. Biodiversiteit

Biodiversiteit richt zich op het aantrekkelijker en diverser maken van de groene leefomgeving voor bewoners en gebruikers

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Het vergroten van biodiversiteit in Zoeterwoude.	Projecten uitvoeren waarin doelstellingen op het gebied van biodiversiteitsvergroting behaald worden.	Project Boeiend Bloeiend Rijnke: we stelden het ontwerp inrichtingsplan in 2019 samen met ondernemers op. In het voorjaar 2020 gaven we een eerste aftrap op de Rijnke Boulevard. De verdere voorbereiding van de uitvoering in 2020 loopt.
		Project Elfenbaan: het ontwerp bijvriendelijke herinrichting Elfenbaan is gereed. Uitvoering volgt in 2020. De noodzakelijke voorbereidingen voor de uitvoering zijn zo goed als klaar.
		Project Boeiend Bloeiend Bedrijventerrein Grote Polder: het project is bijna gereed. We leggen de laatste hand aan het bijenlandschap op het bedrijventerrein.
		De pilot 'Het ontwikkelen van bijvriendelijk papier, van Zoeterwouds maaisel', is geslaagd. De pilot, een samenwerking van Groene Cirkel Bijenlandschap en gemeente Zoeterwoude krijgt een vervolg.
		Het kerngebied van het Bijenlandschap krijgt het Verified, Conservation Area (VCA) keurmerk. Dit jaar zijn de noodzakelijke voorbereiding getroffen. Ondertekening volgt in 2020.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
		De schooltuintjes naast het Avontuur zijn feestelijk geopend.
		Het initiatief van Basisschool het Avontuur om samen met leerlingen een bijenhotel te bouwen, gelegen tussen een deel van de schooltuintjes en het schoolplein, gaat niet door. Dit vanwege de mogelijke risico's voor de kinderen. Onderzocht is of deze in de bijen- en vlinderidylle in de hoek van het Veldboekje en de Dr. Kortmanstraat kon worden gebouwd. Maar dat bleek praktisch niet haalbaar voor de school. De idylle breidde daardoor niet verder uit.
		Ook dit jaar publiceerden we regelmatig over het belang van de bij en andere bestuivers. We stimuleerden de deelname aan de landelijke bijenteldag 2019. Tijdens de lentemarkt is ingezet op bijvriendelijk tuinieren voor jong en oud en zijn aardbeienplantjes uitgedeeld.
	De biodiversiteit in Zoeterwoude neemt toe door biodiversiteit speerpunt te maken in overleggen met ondernemers in Zoeterwoude en ondernemers waar mogelijk deel uit te laten maken van het duurzaamheidsprogramma.	Is gehandhaafd in 2019.
		Zie ook de activiteiten onder de eerste prestatie.
	Ecologisch beheer van de bloemrijke bermen door natuurvriendelijk maaien, zowel binnen als buiten de woonkernen. De ontwikkeling van de vegetatie bepaalt daarbij de maaidatum.	Is gehandhaafd in 2019.
	Ruimte voor biodiversiteit, beheer en inrichting.	Bij elke nieuwe inrichting van het groen nemen we deze speerpunten mee.

D. Ondernemers

Zoeterwoude steunt agrarische ondernemers in het buitengebied.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
De ondernemers in het landelijk gebied krijgen 'ruimte' om hun bedrijfsvoering rendabel te houden. De 'ruimte' die hiervoor nodig is moet passend zijn in het landschap.	Beleid dat invloed heeft op de bedrijfsvoering van ondernemers wordt mede met hen opgesteld, zoals Omgevingsvisie en Omgevingsplan.	Omgevingsvisie en het -plan Zoeterwoude is ingezet in 2016 en is in 2019 voortgezet.
	De gemeente maakt waar mogelijk gebruik van ondernemers om gemeentelijk eigendom in het buitengebied ecologisch te beheren.	Deelvisie Natuurlijke Leefomgeving van Hart van Holland gemeenten is opgeleverd in 2019. Voor agrariërs zijn aparte bijeenkomsten georganiseerd. Dit heeft extra draagvlak opgeleverd. Alleen het Hellepad wordt nog onderhouden door een agrariër.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
	Waar mogelijk vindt uitbreiding plaats van het aantal ecologische bermen dat door agrariërs wordt beheerd.	Zie bovenstaand. Er is weinig animo voor. De agrariërs zijn druk met eigen werkzaamheden en ondervinden geen last meer van de verschillende kruiden in de bermen. Dit was in eerste instantie de reden om een aantal bermen door de aanliggende agrarische bedrijven te laten maaien. Wij overwegen deze prestatie in de volgende begroting te schrappen.
	De gemeente ondersteunt de Stichting Land van Wijk en Wouden financieel. Wij participeren in verschillende overleggen, waarin ondernemers uit het buitengebied vertegenwoordigd of ondersteund worden.	Eind 2019 is de Stichting Land van Wijk en Wouden opnieuw geëvalueerd. Het college heeft de evaluatie vastgesteld en gedeeld met de Stichting. Besluitvorming is aan de raad. Deze vindt plaats in 2020. Voor 2019 is in de Staat van Zoeterwoude een bedrag van € 25.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de gebiedspromotie Zoeterwoude en de taken van de Stichting. Deze onderwerpen horen zowel bij dit onderdeel van de jaarrekening als bij het onderdeel E Recreatie en Spelen. In de tabellen bij Recreatie en Spelen vindt ook de verantwoording plaats.
		Het overleg in de stuurgroep Groen is gecontinueerd, net als die voor Groene Cirkel Bijenlandschap. Verder zijn regionale bijeenkomsten bezocht over duurzame landbouw en circulaire ketenaanpak agrarische reststromen.
	De gemeente ondersteunt (financieel of faciliterend) groene, recreatieve initiatieven van ondernemers, passend binnen het Programma Groene Leefomgeving	De boerderijateliers voor de Bernardusschool zijn met drie jaar verlengd, met een optionele verlenging van twee keer één jaar. Om zo de periode tot aan de nieuwbouw van de school te overbruggen. Er is nog geen onderzoek verricht naar een andere vorm van boerderijateliers voor leerlingen van het Avontuur. Bij het onderzoek betrekken we de ervaring met de nieuwe schooltuinen. Deze wachten we af.
		We besteedden veel aandacht aan de verdere versterking en uitbreiding van het (recreatieve) ondernemersnetwerk van de boerenkaasroute en de portal www.ontdekzoeterwoude.nl . We steunden en faciliteerden nieuwe ondernemersinitiatieven, zoals het organiseren van een boerenkaas event.
		De financiële verantwoording van particuliere projecten met subsidie van Holland Rijnland loopt via de gemeenten (kassiersfunctie). Dit jaar zijn twee projecten afgerond. De deels openbare steiger in het Papemeer en een aantal deelprojecten van de Groene Ontmoeting bij 't Geertje.

E. Recreatie en spelen

In 2019 is via de Staat van Zoeterwoude een bedrag van € 25.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van gebiedspromotie Zoeterwoude en taken van de Stichting Land van Wijk en Wouden. Dit onderwerp heeft zowel met het vorige onderdeel Ondernemers te maken als met Recreatie. We verantwoorden dit bedrag op deze plek bij Recreatie en spelen.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Zoeterwoude is aantrekkelijk voor (dag)recreanten.	Zoeterwoude is toegankelijk en aantrekkelijk voor fiets-, wandel-, vaar- en skeelerverkeer.	De boerenkaasfietsroute is feestelijk geopend tijdens de polderdag van Stichting Land van Wijk en Wouden. De opening werd goed bezocht en kreeg veel pubiciteit. In het Hoogvlietmagazine Deen stond een uitgebreid artikel en bij de verschillende kaasafdelingen lag een uitgebreide flyer. Deze is ook breed in onze regio verspreid.
		De route is digitaal ontsloten. Regionaal via onze eigen nieuwe portal www.ontdekzoeterwoude.nl , de ondernemers zelf, het GroeneHart.nl en LandvanWijkenWouden.nl. Landelijk via knooppuntenwebsites, zoals routenet.nl en fietsknoop.nl. We vertalen de route ook naar het Engels.
		We knapten de picknicklocatie aan het begin van het Hellepad, nabij het Westeinde op. Er is een boerenkaasroute en we plaatsten een extra picknicktafel.
		De gezamenlijke promotie van de acht belevingsroutes van de Landschapstafel Leidse Ommelanden is opgepakt. We maakten een handzame flyer van de route in het Nederlands, Engels en Duits. Die flyer werd verspreid in de regio. Ook bij lokale ondernemers, B&B's en campings. De routes zijn digitaal ontsloten via fietsknoop.nl en worden gepromoot tijdens grote evenementen in Nederland en Duitsland. In 2020 is een gezamenlijke aftrap en promotie van alle routes.
		Ook het centrum van Zoeterwoude Dorp is nu ontsloten via het fietsknooppuntennetwerk. Recreanten brengen hierdoor makkelijker een bezoekje aan het Dorp.
Er is veel draagvlak voor behoud van het landelijk gebied van Zoeterwoude bij omwonenden en recreanten.	Zoeterwoude is bekend en men weet Zoeterwoude te vinden als recreatiegebied.	Tijdens de polderdag lanceerden we de portal www.ontdekzoeterwoude.nl . Op deze site is alles te vinden over wat er in Zoeterwoude te doen is, zoals evenementen, waar streekproducten te koop zijn, waar gezwommen of overnacht kan worden. We zetten de site samen met ondernemers op en de site wordt ook door hen gepromoot. Verder is het een mooie kapstok voor ondernemers om nieuwe activiteiten te ontwikkelen en samen te werken met collegaondernemers.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Er zijn voldoende speelplekken op de juiste plaats.		We zetten de communicatie over regionale/lokale activiteiten zoals de Polderdag en de Leidse Hooidagen voort.
		We stelden een basisplan Recreatie en promotie Zoeterwoude op.
	Uitvoering actieplan Spelen. Jaarlijks voeren we een aantal acties uit de meerjarenplanning van het Speelplan uit. De acties zijn erop gericht het aantal speelplekken en de inrichting van de speelplekken goed te laten aansluiten op het aantal kinderen en de leeftijd van de (omwonende) kinderen.	In 2019 vernieuwden we de speeltuin aan de Oranjelaan en de Speeltuin aan de Frisostraat. We startten met een inspraaktraject voor de speeltuin aan de Lindenlaan. Begin 2019 plaatsten we de overkapping over de zitplek bij de Klaverhal. Vanwege klachten vanuit de buurt is deze weer weggehaald. In het najaar van 2019 organiseerden wij een kinderwandeling en een thematafel voor Spelen in Westwout. De bestaande speelruimte bleek onvoldoende aan te sluiten op de wensen van onze inwoners. In 2019 maakten we een start met de ontwerpen op basis van de ingebrachte wensen. In 2020 volgt een tweede sessie waarna we de uitvoering inplannen.
	Bij de herinrichting van de openbare ruimte wordt aandacht besteed aan de informele speelruimte. Aandachtpunten zijn aantrekkelijk en toegankelijk groen, speelbare verharding en veilig water.	Herinrichtingsplannen voor de openbare ruimte zijn getoetst aan speelbaarheid en veiligheid voor spelende kinderen. Een voorbeeld hiervan zijn de locaties Bloemenweide-Noord en Verde Vista Santhorst.
	Gebruikers en buurtbewoners denken mee over de plannen.	Bij grotere renovaties van speelplekken zijn direct omwonenden aangeschreven en gevraagd om input. Voor de renovatie van de speeltuin/speelruimte aan de Johan Frisostraat, de Oranjelaan en Bloemenweide-Noord betrokken we de omwonenden. Het inspraaktraject voor het verbeteren van speelruimte in de wijk Westwout en de Lindenlaan loopt nog.

We renoveerden de speeltuin en het park aan de Oranjelaan

Het Oranjepark kreeg een opknapbeurt. We renoveerden het groen en er is een nieuwe padenstructuur. De vijver is nu meer zichtbaar en men kan een rondje om de vijver lopen. Zo wordt het park beter gebruikt. We vervingen de speeltoestellen voor toestellen met een meer natuurlijkere uitstraling en er kan gespeeld worden met zand en water. Tijdens de renovatie stuitten wij bij twee plaatsen op verontreinigde grond. De grond is verwijderd na onderzoek naar de exacte vervuiling.

F. Duurzaam (beheer)

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Duurzame ondernemers	Waar mogelijk samenwerken met ondernemers en afspraken maken over duurzame inrichting en beheer van de Groene leefomgeving.	Het project Boeiend Bloeiend Rijnke is gestart. Zie ook het onderdeel Biodiversiteit.
		Het project Herinrichting Elfenbaan is een samenwerking van Rijkswaterstaat, het Zuid-Hollands Landschap en het Hoogheemraadschap Rijnland. Zie ook het onderdeel Biodiversiteit.
		Het project Boeiend Bloeiend Bedrijventerrein is bijna gereed. Zie ook het onderdeel Biodiversiteit.
	Bevorderen duurzaam gedrag.	Gerichte communicatie, bewustwording en gedragsverandering, via de nieuwe website www.zoeterwoudegaatgoed.nl en de duurzame lentemarkt. Aandachtspunten zijn biodiversiteit, bijenlandschap, watervriendelijke tuinen, -daken en -dakgoten en de duurzame Lentemarkt. Bijdrage geleverd aan project 'Klimaatadaptief Zoeterwoude Rijndijk'.
Duurzame inwoners	Uitwerken van de punten uit de Groene duurzaamheidsagenda.	Zie ook de activiteiten onder de voorgaande prestatie.
		De duurzame groene leefomgeving is ingebracht bij lopende en nieuwe projecten, bijvoorbeeld de herinrichting van de speeltuin.
Duurzame gemeente	Uitwerken van de punten uit de Groene duurzaamheidsagenda.	We pasten ecologisch groenbeheer toe in de bloemrijke bermen.
		We namen de aanschaf van duurzame beplanting mee in de nieuwe aanbesteding van plantmateriaal.
		We bekeken de mogelijkheden voor klimaatbestendig en biodiverse inrichting van renovatieprojecten.
		De voertuigen van de gemeente rijden op biodiesel of zijn elektrisch aangedreven.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017 ¹	2018	2019	Streef waarde
Lokale kengetallen					
Lengte ecozones geplande bermen erbij in meters	0	0	1.400	0	500
Lengte boerenlandpaden in kilometers	23	26	26	26	26
Lengte recreatieve vaarwegen (km)	15	15	15	15	15
Lengte recreatieve fietspaden (incl. fietspad Zuidbuurt) in km	20	18	18	18	21
Lengte skeeleroute in kilometers	23	23	23	23	23

¹ De kengetallen voor het jaar 2017 zijn gebaseerd op de nieuwe meetgegevens

Groen		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
Landschap en cultuurhistorie	Lasten	2.112	2.500	0	2.500	-407	2.907
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		2.112	2.500	0	2.500	-407	2.907
Openbaar groen beheer en onderhoud	Lasten	644.908	689.085	-3.203	685.882	662.421	23.461
	Baten	-338	-7.917	0	-7.917	-10.347	2.430
Saldo		644.571	681.168	-3.203	677.965	652.074	25.891
Biodiversiteit	Lasten	19.649	20.000	115.000	135.000	35.154	99.846
	Baten	0	0	-115.000	-115.000	-26.000	-89.000
Saldo		19.649	20.000	0	20.000	9.154	10.846
Recreatie en spelen	Lasten	142.181	157.965	11.603	169.568	195.604	-26.035
	Baten	0	-155	0	-155	-17.155	17.000
Saldo		142.181	157.810	11.603	169.413	178.449	-9.035
Ondernemers	Lasten	16.829	7.500	0	7.500	3.045	4.455
	Baten	-12.320	0	0	0	-1.725	1.725
Saldo		4.509	7.500	0	7.500	1.320	6.180
Duurzaamheid	Lasten	8.930	10.000	0	10.000	500	9.500
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		8.930	10.000	0	10.000	500	9.500
Programma	Lasten	834.610	887.050	123.400	1.010.450	896.317	114.134
	Baten	-12.658	-8.072	-115.000	-123.072	-55.227	-67.845
Saldo van baten en lasten		821.952	878.978	8.400	887.378	841.089	46.289

Toelichting:

Biodiversiteit

In de Najaarsnota zijn de volledige kosten en de subsidies voor het project Elfenbaan geraamd. In 2019 startten we het project op, maar het is nog niet afgerond. Daardoor zijn ook nog niet alle kosten betaald en de subsidies volledig ontvangen.

Recreatie en Spelen

Vanaf 2019 is het niet meer mogelijk om de BTW op de bijdrage aan de Stichting Land van Wijk en Wouden terug te vorderen. De bijdrage voor 2019 was € 5.525 hoger, € 3.688 voor 2019 en een naheffing van € 1.837 voor 2018.

Op deze post verantwoorden we ook het project Boerenkaasroute, met een begroting van € 50.000. Het is belangrijk om inzicht in de baten en lasten te houden, ook voor de subsidieverstrekkers. Voor het project maakten we meerkosten voor onder andere de opening van de route, de verspreiding van het foldermateriaal en de promotie van de route. Ook maakten we extra kosten om de rustplek nabij het Westeinde geheel op te knappen en het bijenlandschap nadrukkelijker in beeld te brengen bij de recreant en de toerist.

Duurzaamheid

Op dit product is een bijdrage geraamd van € 7.500 voor Boeiend Bloeiend Rijneke. Dit project komt in 2020 tot uitvoering. Daarom stellen wij bij de bestemming van het resultaat voor dit budget over te hevelen naar 2020.

Investeringskredieten

Groene Leefomgeving	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Renoveren en omvormen openbaar groen 2017	10-nov-2016	45.000	44.976	-	24	Ja	
Renoveren en omvormen openbaar groen 2018	9-nov-2017	50.000	18.395	-	31.605		
Renoveren en omvormen openbaar groen 2019	8-nov-2018	79.000	-	-	79.000		
Vervanging houtsnipperaar	8-nov-2018	23.000	-	-	23.000		
Uitvoering beleidsplan spelen 2016	12-nov-2015	37.170	36.979	-	191	Ja	
Uitvoering beleidsplan spelen 2017	10-nov-2016	51.800	61.633	-	-9.833	Ja	
Speeltoestellen Nota Groen en spelen 2018	9-nov-2017	40.300	30.934	-	9.366		
Uitvoering beleidsplan spelen 2019	8-nov-2018	27.000	-	-	27.000		
Investering spelen Bloemenweide Noord	27-jun-2019	50.000	-	-	50.000		
Groene Leefomgeving		403.270	192.917	-	210.353		

Toelichting:

Renovatie en omvormen openbaar groen 2017

Diverse straten zijn voorzien van nieuwe beplanting en bomen. We renoveerden de geluidswal aan de Ommedijkseweg door de wal op te hogen en te voorzien van nieuwe beplanting. Het aanplanten vond plaats door de scholieren tijdens de jaarlijkse boomfeestdag. Het investeringskrediet kan worden afgesloten.

Renovatie en omvormen openbaar groen 2019

Dit krediet is bedoeld voor openbaar groen in de integrale projecten. De projecten moeten nog worden opgestart.

Uitvoering beleidsplan spelen 2016

Met de realisatie van de jongerenhangplek bij de Klaverhal zijn de plannen uitgevoerd. Helaas heeft het college moeten besluiten de plek nog in hetzelfde jaar te verwijderen vanwege overlast. Het investeringskrediet kan worden afgesloten.

Uitvoering beleidsplan spelen 2017 en renovatie en omvormen openbaar groen 2018

In 2019 renoveerden we de speeltuin en het park aan de Oranjelaan. De overschrijding met € 9.800 is veroorzaakt doordat de speeltoestellen duurder waren dan geraamd. Het investeringskrediet kan worden afgesloten.

Speeltoestellen Nota Groen en spelen 2018

In 2019 renoveerden we de speelplekken aan de Johan Frisostraat. Voor de speelplek aan de Lindenlaan loopt het participatietraject nog. Deze speeltuin vernieuwen we in 2020.

Uitvoering Beleidsplan spelen 2019

Door de hoge werkdruk zijn we niet toegekomen aan de uitvoering van het beleidsplan spelen voor het jaar 2019. Dit pakken we in 2020 alsnog op.

Investering spelen Bloemenweide Noord

Dit budget is bedoeld voor het realiseren van een voetbalveld en een speelplek in Bloemenweide Noord. De uitvoering vindt plaats zodra de buitenruimte van de nieuwe wijk wordt ingericht. Naar verwachting is dat in 2021.

2.1.4 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Portefeuillehouder: wethouder R.F. Bouter

Omschrijving van het programma

Dit programma gaat over de gemeentelijke activiteiten voor het beheer en onderhoud van de wegen, waterwegen en openbare verlichting. Daarnaast bevat dit programma het beleid voor verkeer en vervoer binnen de gemeente.

A. Wegen, straten en pleinen

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
Duurzame en veilige instandhouding van het wegenareaal.	Het tijdig uitvoeren van onderhoud aan de gemeentelijke wegen. De basisnorm is kwaliteitsniveau B van het CROW.	Het uitvoeren van groot en klein onderhoud op basis van visuele inspecties en meldingen. Het invoeren van het wegenareaal in GBI. Het cyclisch uitvoeren van reconstructies als gevolg van zettingen in de ondergrond.
	Effectieve gladheidsbestrijding ter voorkoming van ongevallen en aansprakelijkheidsstellingen.	Zoveel als mogelijk uitvoeren van preventieve strooiacties met behulp van het eigen gladheidsmeldsysteem.

Door hoge werkdruk groot onderhoud aan wegen niet uitgevoerd

In 2019 voerden we op diverse plaatsen in de gemeente herstraatwerkzaamheden uit aan elementenverhardingen. Ook zijn halfverhardingen waar nodig aangevuld en geprofileerd. Dit deden we op basis van de visuele inspectie van de wegen en op basis van de CROW-systematiek, kwaliteitsniveau B. Op de Broekweg en de Gelderswoudseweg herstelden we de randschades in het asfalt.

Door de hoge werkdruk kwamen we niet toe aan het groot onderhoud. Hierdoor gaven we € 170.000 op het budget rationeel wegbeheer niet uit.

Onderhoud aan de Grote Polder nagenoeg volgens plan uitgevoerd

Een deel van het herstel asfalt voerden we niet uit. De aannemer had onvoldoende gelegenheid om het werk tijdig aan te nemen voor het budget van € 17.000. Daarna lieten de weersomstandigheden het niet meer toe. Hierdoor is er iets meer dan € 18.000 over op het onderhoudsbudget van 2019.

Aanbesteding raamcontract Onderhoud Grote Polder 2020 t/m 2024 gestart

In 2019 startte de voorbereidingen voor het opnieuw aanbesteden van het onderhoud op de Grote Polder. Dit gaat gezien de opgestelde directieraming waarschijnlijk meer geld kosten dan het aflopende contract. Begin 2020 is meer bekend na de daadwerkelijke aanbesteding.

Verleggen voet-/fietspad Burgemeester Smeetsweg uitgevoerd

Als sluitstuk van de revitalisering van het Bedrijventerrein Grote Polder (een in 2008 al financieel afgesloten project) zijn het voetpad en het fietspad langs de ontwikkelingslocatie Burgemeester Smeetsweg/Industrieweg verlegd en is de locatie bouwrijp gemaakt. We droegen het kavel over aan de koper en er vestigt zich een bedrijf. Voor dit project was € 175.000 beschikbaar. Uiteindelijk heeft het ruim € 145.000 gekost. De kapitaallasten zijn daardoor lager dan geraamd. Het project is afgerond en wordt afgesloten.

B. Openbare Verlichting

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
Het openbare leven bij duisternis goed en veilig laten functioneren.	Uitvoering beleidsplan openbare verlichting.	Dagelijks beheer op orde.
		Areaal op orde.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
De verlichting zo energiezuinig mogelijk laten branden.	Toepassen energiezuinige LED armaturen.	Vervangen van diverse armaturen.

Door hoge werkdruk en verloop in personeel is een aantal werkzaamheden niet of onvoldoende uitgevoerd

Het dagelijks beheer voerden we uit en incidentmeldingen zijn opgepakt en uitgezet. De werkzaamheden waar we in 2019 niet of onvoldoende uitvoering aan gaven omvatten in grote lijnen:

- de aanpak van een verhoogde lampuitval
- het maken van een (meerjaren)vervangingsplan voor armaturen
- het op orde brengen van het areaal in de wijken en buurten.

Deze werkzaamheden voeren we in 2020 alsnog uit.

C. Kunstwerken

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
Duurzame instandhouding van de Civieltechnische Kunstwerken.	Dagelijks beheer op orde.	Actualiseren en inventariseren van het totale areaal in GBI.
		Inspecteren van alle civieltechnische kunstwerken.
		Opstellen meerjaren planning voor beheermaatregelen.

Het areaal van kunstwerken is inzichtelijk

In 2019 inspecteerden we de laatste kunstwerken. Ook voerden we de kunstwerken in het beheerprogramma (GBI) in. In het inspectierapport zijn onderhouds- en herstelmaatregelen benoemd voor het in stand houden van het areaal. Eind 2019 gaven we opdracht voor diverse herstelwerkzaamheden. De uitvoering vindt plaats in 2020. Met de invulling van de vacature Beheerder civieltechnische kunstwerken verwachten we de ontstane vertraging in het onderhoud in 2020 in te lopen.

D. Verkeer

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
Verkeersveiligheid verbeteren.	Aanpassing wegen en uitvoering verkeersveiligheidsprojecten.	Aanleg van drempels, markeringen en zebra's.
		Verkeerseducatieprojecten.
		Voorbereiding verkeersveiligheidsplan 2020.
		Voorbereiding maatregelen aan de Hoge Rijndijk.
Doorstroming verkeer garanderen.	Verkeerslichtenregelinstallaties onderhouden.	Verkeerslichtenregelinstallaties laten afstellen en storingen laten verhelpen.
	Verkeersborden onderhouden en beheren.	Verkeersborden schoonmaken en waar nodig vervangen.
	Bewegwijzering in stand houden.	Schades herstellen en bordenplannen uit laten voeren.
Volgende parkeer-gelegenheid garanderen.	Parkeerproblemen oplossen.	Aanleg extra parkeerplaatsen.

Verkeersveiligheid verbeteren

Bij het Avontuur zijn extra verkeersmaatregelen genomen

Bij basisschool Het Avontuur pasten we de zebra aan en plaatsten we reflecterende borden en een extra lichtmast. Bij het parkeerterrein voor de school maakten we een doorsteek zodat het verkeer rond kan rijden.

Verkeerseducatieprojecten samen met de Leidse regio

We deden de jaarlijkse projecten, zoals de verkeersexamens op basisscholen, de BOB-campagne bij sportverenigingen, de fietsverlichtingscampagne en de Drive Experience dag voor jonge bestuurders. Bij deze projecten werkten we samen met de gemeenten in de Leidse regio.

Vorbereiding Verkeersveiligheidsplan 2020

In 2020 stellen we een verkeersveiligheidsplan op. In 2019 begonnen we met de voorbereiding. We voerden verkeerstellingen en snelheidsmetingen uit en deden onderzoek naar knelpunten en risicofactoren.

Lijst met korte termijn maatregelen voor onder andere de Hoge Rijndijk

Dit deden we vooruitlopend op het verkeersveiligheidsplan. Het gaat om kleine maatregelen (zogenaamde quick wins), die we in het voorjaar van 2020 uitvoeren.

We gaven € 30.000 minder uit voor de aanleg van extra parkeerplaatsen.

We lieten daarvoor eind 2018 parkeeronderzoek doen, in het bijzonder in de omgeving van de Nassaulaan. De mogelijkheden voor extra parkeerplaatsen bleken zeer beperkt. De wens om extra parkeerplaatsen aan te leggen stuitte op bezwaren van bewoners of andere beleidsdisciplines, zoals groenbeheer. In het bijzonder wilden we de parkeermogelijkheden bij voetbalvereniging Meerburg uitbreiden om overlast in de wijk Verde Vista tegen te gaan. Dit bleek minder eenvoudig voor elkaar te krijgen dan verwacht. De voorbereiding loopt daarom door in 2020, in samenwerking met de voetbalvereniging.

Vorbereidingen herinrichting Noordbuurtseweg

De voorbereidingen voor de herinrichting van de Noordbuurtseweg zijn begonnen. Na overleg met de inwoners stelden we een aantal scenario's op. Deze leggen we in 2020 voor aan de Raad voor besluitvorming.

E. Watergangen

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
Duurzame instandhouding beschoeiingen.	Het vervangen van beschoeiing volgens een actieplan.	We vervangen de damwand aan de Kastanjelaan en de beschoeiing aan de Laan van Meerburg.
	Waar mogelijk omvormen naar natuurlijke oevers.	We vormden de beschoeide oevers van het park aan de Oranjelaan om naar natuurvriendelijke oevers.
Duurzame instandhouding water.	Zorgdragen voor uitvoering van de baggercyclus.	Het opstellen van een nieuw baggerplan voor de jaren 2020-2029 verschoven we naar het voorjaar van 2020.

Natuurvriendelijke oevers van het park aan de Oranjelaan

In 2016 maakten we een inventarisatie van de oeverbeschoeiingen in Zoeterwoude. De totale lengte van de beschoeiingen langs walkanten in de gemeente is ongeveer 15 kilometer. Ongeveer 20% hiervan is de komende jaren aan vervanging toe. Jaarlijks stellen we in het investeringsplan € 50.000 beschikbaar om de beschoeiingen gefaseerd te vervangen. Waar beschoeiing voor de stabiliteit van de walkant niet nodig is, vormen we zoveel mogelijk om naar natuurlijke oevers zonder beschoeiing.

In 2019 vervingen we de damwand aan de Kastanjelaan en de beschoeiing aan de Laan van Meerburg. Daarnaast vormden we de beschoeide oever van het park aan de Oranjelaan om naar natuurvriendelijke oevers. De vervuiling in de oever, die daarbij aan het licht kwam, saneerden we in 2019. Wij gaven in 2019 opdracht om de beschoeiing van de Weegbreelaan en Boterbloemlaan te vervangen. Hiervoor kozen we voor een natuurvriendelijke variant. De uitvoering vindt plaats in het voorjaar van 2020 omdat een oeverbescherming van beplante kokosrollen beter in het voorjaar kan worden uitgevoerd.

Opstellen van nieuw baggerplan verschoven naar voorjaar 2020

Het was de bedoeling dat we in 2019 inpeilingen lieten uitvoeren voor het nieuwe baggerplan 2020-2029. Omdat het areaal nog niet geheel juist in GBI stond is dit naar achteren geschoven. In het voorjaar van 2020 voeren we de inpeilingen alsnog uit en verwerken dit in het integrale beheerplan.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Lokale kengetallen					
Gebruikt strooizout winterseizoen (einde vorig jaar/begin boekjaar) in tonnen voor gladheidsbestrijding ^{1,2}	60	111	73	50	nvt
Aantal strooibeurtten gladheidsbestrijding winterseizoen ¹	14	28	24	18	nvt
Asfaltverharding m ² ²	219.172	219.172	219.172	219.172	nvt
Elementenverharding m ² ²	238.223	238.223	238.223	238.223	nvt
Aantal straatnaamborden ²	516	516	516	516	nvt
Aantal verkeersborden ²	1.193	1.193	1.193	1.193	nvt

¹ Gebaseerd op de winter vorig jaar/begin boekjaar. (In de kolom 2019 dus de winter 2018/2019)

² Aantal gelijk gehouden in afwachting van het GBI. Zie ook Paragraaf 3 'Onderhoud Kapitaalgoederen'.

Verkeer Vervoer en Waterstaat		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil 2019
Wegen, straten en pleinen	Lasten	946.703	1.047.853	-51.085	996.768	799.445	197.323
	Baten	-1.843	-7.319	0	-7.319	-7.952	634
Saldo		944.860	1.040.534	-51.085	989.449	791.492	197.957
Openbare verlichting	Lasten	118.347	97.464	-3.713	93.751	98.381	-4.630
	Baten	-6.154	-8.369	0	-8.369	-3.926	-4.443
Saldo		112.192	89.095	-3.713	85.382	94.455	-9.073
Kunstwerken	Lasten	234.638	264.264	-29.159	235.105	223.308	11.797
	Baten	-97	-76	0	-76	-76	0
Saldo		234.541	264.188	-29.159	235.029	223.232	11.797
Verkeer	Lasten	204.473	184.722	-11.441	173.281	139.366	33.915
	Baten	-12.919	-4.202	0	-4.202	-330	-3.872
Saldo		191.554	180.520	-11.441	169.079	139.036	30.043
Watergangen	Lasten	123.275	72.115	22.548	94.663	72.699	21.964
	Baten	-10.923	-13.273	0	-13.273	-11.726	-1.547
Saldo		112.352	58.842	22.548	81.390	60.974	20.416
Programma	Lasten	1.627.436	1.666.417	-72.850	1.593.567	1.333.199	260.368
	Baten	-31.937	-33.239	0	-33.239	-24.011	-9.228
Saldo van baten en lasten		1.595.499	1.633.178	-72.850	1.560.328	1.309.188	251.140

Toelichting:

Wegen, straten en pleinen.

Door de hoge werkdruk kwamen we niet toe aan het groot onderhoud. Hierdoor gaven we op het budget Rationeel wegbeheer € 177.000 niet uit.

Onderhoud Grote Polder

Drukke bij de aannemer leidde er toe dat niet tijdig kon worden gestart. Daarna lieten de weersomstandigheden het niet meer toe het werk nog uit te voeren. Hierdoor is iets meer dan € 18.000 over op het onderhoudsbudget van 2019.

Openbare verlichting

Op de post openbare verlichting is een overschrijding op het budget van € 4.630. Deze overschrijding kwam door het relatief grote aantal schademeldingen aan lichtmasten.

Verkeer

We gaven minder uit aan het realiseren van parkeerplaatsen (zie toelichting hoofdstuk Verkeer).

Watergangenbeheer

Op het budget voor watergangenbeheer is ruim € 20.000 over. Het was de bedoeling dat we in 2019 inpeilingen lieten doen voor het nieuwe baggerplan. Omdat het areaal nog niet geheel juist in het GBI stond, is dit naar voren geschoven. In het voorjaar van 2020 voeren we de inpeilingen alsnog uit en verwerken we dit in het integrale beheerplan.

Investeringskredieten

Verkeer, Vervoer en Waterstaat	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
fietspad Laan van Oud Raadwijk - N11	7-nov-2013	200.000	-	-	200.000		Ja
Verlichting voet-/fietspad Burgemeester Smeetsweg	8-nov-2012	175.000	278.378	133.144	29.766	Ja	
Reconstructie Westwout fase 1	11-nov-2010	163.000	120.793	-	42.207	Ja	
Reconstructie Westwout fase 2	10-nov-2011	405.000	321.992	10.655	93.663		Ja
Openbare verlichting 2017	10-nov-2016	40.000	-	-	40.000		
Openbare verlichting 2018	9-nov-2017	40.000	-	-	40.000		
Beleidsplan openbare verlichting 2019	8-nov-2018	54.500	-	-	54.500		
Vervanging bruggen 2018	9-nov-2017	134.000	153.004	-	-19.004	Ja	
Vervanging bruggen 2019	1-dec-2018	150.000	43.344	-	106.656		
Aanschaf Geïntegreerd beheerinformatiesysteem (GBI)	12-nov-2015	45.000	49.138	-	-4.138		
Reconstructie Westwout fase 3	9-nov-2017	330.000	-	-	330.000		
Reconstructie Westwout fase 4	8-nov-2018	411.500	-	-	411.500		
Aansluiting Stadhouderslaan - Hoge Rijndijk 2018	10-nov-2016	210.000	218.172	-	-8.172	Ja	
Reconstructie Bernhard-, Margiet- en Beatrixstraat	9-nov-2017	180.000	23.271	-	156.729		
Drempels Broekweg	8-nov-2018	25.000	-	-	25.000		
Reconstructie Julianapark - verharding	8-nov-2018	247.500	-	-	247.500		
Reconstructie Zonnegaarde	8-nov-2018	470.000	-	-	470.000		
Aanpassing Hoge Rijndijk	27-jun-2019	30.000	-	-	30.000		
Reconstructie Noordbuurtseweg	27-jun-2019	400.000	-	-	400.000		
Broekweg Gelderswoudseweg	27-jun-2019	297.000	299.546	-	-2.546		
Bereikbaarheid NS station Meerburg	8-nov-2018	300.000	-	-	300.000		
Renovatie beschoeiingen 2018	10-nov-2017	66.000	66.000	-	-	Ja	
Renovatie beschoeiingen 2019	8-nov-2018	68.000	-	-	68.000		
Verkeer, Vervoer en Waterstaat		4.441.500	1.573.638	143.799	3.011.661		

Toelichting:Verleggen voet-/fietspad Burgemeester Smeetsweg

Voor dit project was € 175.000 beschikbaar gesteld. Uiteindelijk gaven we per saldo ruim € 145.000 uit. Het project is afgerond en kan worden afgesloten. Er is minder uitgegeven dan geraamd.

Reconstructie Westwout fase 1

Dit project is afgerond en kan afgesloten worden.

Openbare Verlichting 2017

Door hoge werkdruk en verloop in personeel schoof dit werk door naar 2020.

Openbare Verlichting 2018

Door hoge werkdruk en verloop in personeel schoof dit werk door naar 2020.

Beleidsplan openbare verlichting 2019

Door hoge werkdruk en verloop in personeel schoof dit werk door naar 2020. We bekijken of dit geïntegreerd kan worden in het beheerplan openbare verlichting.

Aanschaf Geïntegreerd Beheers Informatie systeem (GBI)

Het beheerpakket GBI is inmiddels vernieuwd. Dit pakten we gezamenlijk binnen de Servicepunt71-gemeenten op. Hierdoor kostte het hele traject meer tijd dan vooraf voorzien was. We waren mede afhankelijk van processen en capaciteit binnen de andere gemeenten.

Op het krediet is een overschrijding ontstaan. Dit komt doordat het budget al in 2015 was geraamd en in de begroting van 2016 was opgenomen. Dit budget is niet geïndexeerd. Daarbij bleek dat niet alle areaalgegevens bekend waren. Een externe partij is ingeschakeld om de ontbrekende areaalgegevens inzichtelijk te maken. Dit proces is bijna gereed. De totale overschrijding schatten we op € 11.000.

Aansluiting Stadhouderslaan - Hoge Rijndijk 2018

Dit project is gereed en kan worden afgesloten. De overschrijding komt doordat er onder de parkeervakken een oude laag teerhoudend asfalt werd gevonden. Deze moest in het werk verwijderd worden en was vooraf niet voorzien.

Renovatie beschoeiingen 2018

De vervanging van de damwand aan de Kastanjelaan voerden we volgens planning uit en het krediet kan worden afgesloten.

Renovatie beschoeiingen 2019

De vervanging van de beschoeiing aan de Laan van Meerburg voerden we volgens planning uit. De werkzaamheden aan de oever van de Weegbreelaan en de Boterbloemlaan volgen in het voorjaar van 2020. Deze oeverbescherming (beplante kokosrol) kan het beste in het voorjaar worden uitgevoerd.

2.1.5 Economie

Portefeuillehouder: wethouder A. de Gans

Omschrijving van het programma

Dit programma betreft het scheppen van randvoorwaarden voor een gunstig en duurzaam ondernemersklimaat en het optimaliseren van de detailhandelsvoorzieningen.

A. Het economisch perspectief

De gemeente Zoeterwoude kent veel bedrijvigheid. Het aantal banen per 1.000 inwoners is onverminderd hoog en meer dan twee maal hoger dan elders in de regio. In de ranglijst van economische toplocaties (jaarlijkse publicatie van Elsevier) staat Zoeterwoude in 2019 op plaats 28 van Nederland (plaats vier van Zuid-Holland). Een goed ondernemersklimaat is dus van meer dan plaatselijk belang.

Beleidsindicatoren als het aantal bedrijven, het aantal banen en de arbeidsparticipatie zijn voor Zoeterwoude de laatste jaren weinig veranderd. De werkloosheid is, net als in de rest van Nederland, verder gedaald en lag in 2018 op 2,8%.

B. Dienstverlening gemeente

Doelstellingen	Prestaties	Activiteit 2019
Dienstverlening door gemeente is naar tevredenheid van de ondernemers.	Score in MKB-onderzoek naar ondernemerstevredenheid is gelijkblijvend.	We volgden verbeterpunten op het gebied van dienstverlening op de voet.
	Inzet van nieuwe (digitale) communicatiemiddelen.	Op basis van de ondernemerspeiling verstevigen we de communicatie.
	Regelmatig overleg met organisaties van ondernemers.	Bestaande overleggen en samenwerking zijn voortgezet.

Reguliere overleggen met lokale organisaties van ondernemers

Met de Rijnke Boulevard, Heineken en de ondernemersvereniging Grote Polder vond in 2019 regulier overleg plaats. De samenwerking met de ondernemersvereniging Grote Polder ligt vast in de Verordening BIZ Grote Polder en de gemeente is agendalid van het bestuur van de vereniging BIZ Grote Polder. De samenwerking verloopt naar tevredenheid. In 2020 doorlopen we de procedure om de BIZ weer met vijf jaar te verlengen. Op Oosthoek/Rijnke Boulevard en Grote Polder werken we ook samen voor het Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen (KVO-B). Ondernemers op Oosthoek zijn niet georganiseerd. Dat beperkt hun betrokkenheid bij het KVO-B.

We pleegden veel inzet om weer een organisatie van de winkeliers in de Dorpskern te vormen. Tot nu toe nog zonder resultaat. We blijven hieraan werken met betrokken ondernemers (zie verder onder F Winkelgebieden).

In 2019 is een nieuw MKB-onderzoek naar ondernemerstevredenheid gehouden. De uitslag van het onderzoek is nog niet gepubliceerd.

Tot nu toe is niet gebleken dat ondernemers behoefte hebben aan andere vormen van communicatie. Met de inzet op dit punt is gewacht op de nieuwe visie op communicatie, participatie en dienstverlening.

C. Werklocaties

Doelstellingen	Prestaties	Activiteit 2019
Bedrijventerreinen, kantorenlocaties en winkelgebieden zijn vitale werklandschappen, deels van regionale betekenis.	De gemeente neemt actief deel in regionale programma's die, gebaseerd op een regionale visie, de werklandschappen up-to-date houden.	De uitvoering van de regionale Retailvisie Leidse regio (Economie071) is voortgezet met gemeente Zoeterwoude als trekker.
		De Regionale Bedrijventerreinenstrategie Leidse regio is in concept vastgesteld door Economie071.
		De Kantorenvisie 2019 van Holland Rijnland is vastgesteld en aanvaard door de provincie Zuid-Holland.
Het winkelaanbod is van goede kwaliteit en afgestemd op de wensen van de lokale en regionale consumenten.	De gemeente stimuleert het up-to-date houden van bedrijventerreinen en kantorenlocaties.	Met het uitwerken van een visie op werken en wonen Keer-weer/Miening/Europaweg is gewacht op de Regionale Bedrijventerreinenstrategie. Daarom is hiermee nog niet gestart.
	In Zoeterwoude-Rijndijk verbetert het winkelaanbod voor dagelijkse boodschappen.	We werkten aan een bestemmingsplan dat de totstandkoming van een winkelgebied in Verde Vista Meerburg mogelijk maakt.
	In overleg met de burgers en bedrijven verbeteren we de uitstraling van het Dorpsplein.	De ondersteuning van ondernemers bij de uitvoering van het actieplan van de regionale Retailvisie werd in 2019 voortgezet. Er is een online onderzoek gehouden onder 2.250 huishoudens in Zoeterwoude-Dorp en buitengebied. Resultaten hiervan volgen in 2020.

D. Bedrijventerreinen

Bedrijventerrein Grote Polder

Partiële herziening bestemmingsplan Grote Polder in gang gezet

Daarin worden de inrichtingseisen van de multi purpose stroken vastgelegd, waarover we eerder overeenstemming bereikten met de ondernemers. Ook op andere gebieden werd de samenwerking met de ondernemers van het Bedrijventerrein Grote Polder in de Coöperatie Parkmanagement Grote Polder en met de vereniging BIZ Grote Polder in 2019 voortgezet, zoals het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO-B).

Bedrijventerrein Keer-weer

Visie op de Keer-weer wachtte op regionale Bedrijventerreinenstrategie

Het vaststellen van de regionale bedrijventerreinenstrategie liep aanzienlijke vertraging op (zie onder G. Regionale Samenwerking). Het uitwerken van een visie op werken en wonen in het gebied Keer-weer/Miening/Europaweg start naar verwachting in 2021.

E. Kantoorlocaties

Stappen gemaakt in transformatie onbenutte kantoren naar woningen

De transformatie van kantoren aan de Hoge Rijndijk en Kopperwetering loopt. Na Kopperwetering 1 kreeg in 2019 Kopperwetering 7 een vergunning voor een transformatie naar woningen. Voor Kopperwetering 3 en 5 en voor Hoge Rijndijk 48a-h vond verdere planvorming plaats.

F. Winkelgebieden

Winkelgebied Centrum Zoeterwoude Dorp

Het versterken van het winkelgebied in de Dorpskern is een proces van lange adem en gaat in kleine stapjes vooruit.

Voormalig Chinees restaurant gesloopt in april

Enkele jaren eerder besloten we het pand Dorpsstraat 8 te slopen om de ruimtelijke uitstraling van het dorpsplein te verbeteren. De stichting Kunst en Cultuur plaatste in 2019 ter gelegenheid van de Kunstroute het kunstwerk De Stier van kunstenaar Patrick Visser op de leeggekomen plek. Begin 2020 kocht de gemeente het kunstwerk.

Het pand Dorpsstraat 19 (deel van de voormalige supermarkt) werd aangekocht

Hiermee werd een einde gemaakt aan de langdurige leegstand van dit strategisch gelegen pand. Het cultuurhuis dat hier wordt gevestigd is een aanwinst voor deze plek en voor het hele dorp.

In 2019 continueerden we de ondersteuning van ondernemers bij het uitvoeren van het Actieplan

Dit actieplan werd mede mogelijk gemaakt met subsidie van de Provincie Zuid-Holland. Het stedenbouwkundig plan is verder uitgewerkt en er was veel individueel contact met enkele betrokkenen. Winkeliers en eigenaren voelen zich betrokken bij de omgeving. Een aantal van hen is ook aanspreekpunt voor de gemeente. Het is nog niet gelukt om een organisatie te vormen.

Eind 2019 hielden we een online onderzoek naar het dorpscentrum

De online enquête hielden we in december onder bewoners van het dorp en het omliggend buitengebied. We onderzochten de wensen en voorkeuren over de toekomst van het Dorpsplein. De respons was bijzonder hoog. Van de 2.250 aangeschreven huishoudens reageerde 616 personen (bijna 28%). Begin 2020 volgt een aanvullend veldonderzoek. We maken de resultaten bekend aan de interne organisatie, de raad en inwoners en ondernemers.

Rijneke Boulevard

Begin 2019 kwam de Toekomstvisie Rijneke Boulevard gereed

De regionale Retailvisie leverde ook voor de Rijneke Boulevard een actieplan aan. Een belangrijk onderdeel van dit actieplan was het maken van een toekomstvisie op het winkelgebied. In opdracht van, en samen met de eigenaren en ondernemers stelde het bureau RMC een toekomstvisie op. Een belangrijke aanbeveling in dit rapport is om te blijven inzetten op een brede branchering. In de praktijk blijkt dit streven (nog steeds) aan te sluiten op provinciale regelgeving met betrekking tot PDV-locaties. Een andere aanbeveling was om op het terrein meer groenvoorzieningen aan te brengen. Samen met ondernemers maakten wij hiermee een begin met het project Boeiend Bloeiend Rijneke Boulevard.

Toekomstig winkelgebied Verde Vista Meerburg

Zoeterwoude Rijndijk krijgt een nieuw winkelgebied

We werkten aan een bestemmingsplan dat de totstandkoming van een winkelgebied in Verde Vista Meerburg mogelijk maakt. Dit winkelgebied maakt in de Retailvisie Leidse regio 2025 deel uit van de regionale detailhandelsstructuur.

G. Regionale samenwerking

Belangrijkste samenwerking op het gebied van economie is Economie071

Dit is een samenwerking van ondernemersverenigingen, onderwijs- en kennisinstellingen en zes gemeenten in de Leidse regio. Deze partners voeren projecten uit om de regionale economie te versterken.

Ook in 2019 was onze gemeente trekker van het project Retailvisie Leidse regio 2025

De meeste activiteiten vonden decentraal plaats, in de verschillende gemeenten en winkelgebieden. Onder leiding van de gemeente Leiderdorp werd nader onderzoek verricht naar de toekomstperspectieven van de doelgerichte winkelgebieden ('meubelboulevards') in de regio. Het resultaat wordt in 2020 aan de bestuurders aangeboden. Dan bespreken we ook de evaluatie van de retailvisie en de retailmonitor. Daar werd in 2019 een start mee gemaakt.

In 2019 stelde Economie071 een concept vast van de Regionale Bedrijventerreinenstrategie Leidse regio

Dit concept is in november voor informele inspraak vrijgegeven. Dit informele traject, waarbij ondernemers en andere belanghebbenden hun reactie kunnen geven, loopt tot februari 2020. Hierna gaat het aangepaste concept het formele inspraaktraject in. De besluitvorming door alle gemeenteraden is gepland voor september 2020.

Diverse projecten vanuit Economie071-verband

Er is een start gemaakt met het Human Capital Actieplan, dat wordt getrokken door de gemeente Voorschoten. Andere projecten die in 2019 startten, zijn het Open Innovatielab, Duurzame Mobiliteit en deelname aan Cirkelstad. Een compleet overzicht van de projecten van Economie071 is te vinden op www.economie071.nl.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Functiemenging (%) ²	68,5%	67,7%	68,1%	68,0%	-
Vestigingen (van bedrijven) ³	151,4	151,9	154,1	161,6	-
Aantal banen ³	1.387	1.367	1.367	1.361	-
Netto arbeidsparticipatie ⁴	69,5%	70,1%	71,8%	n.n.b.	-
Lokale kengetallen					
Werkloosheid (%)	4,3%	3,6%	2,8%	n.n.b.	-
Tevredenheid ondernemers MKB ⁵	6,5	-	-	n.n.b.	6,5
Rang MKB ondernemersvriendelijke gemeente Nederland ⁵	147	-	-	n.n.b.	-
Kantoorvoorraad in de gemeente in m ² ⁶	72.500	65.600	64.900	n.n.b.	-
Leegstand kantoorvoorraad in de gemeente m ² ⁶	8,3%	15,2%	13,6%	n.n.b.	-
Leegstand kantoorvoorraad in de regio Holland Rijnland m ² ⁶	14,5%	13,3%	12,5%	n.n.b.	-

¹ www.waarstaatjegemeente.nl

² De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

³ Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar

⁴ Percentage van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de potentiële beroepsbevolking

⁵ MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland (MKB-Nederland)

⁶ Bron: Kantorenmonitor Holland Rijnland, laatst gemeten op 1 januari 2018

Economische zaken		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil 2019
Economische zaken	Lasten	87.680	73.520	11.450	84.970	66.309	18.661
	Baten	0	-830	-18.750	-19.580	-18.750	-830
Saldo		87.680	72.690	-7.300	65.390	47.559	17.831
Programma	Lasten	87.680	73.520	11.450	84.970	66.309	18.661
	Baten	0	-830	-18.750	-19.580	-18.750	-830
Saldo van baten en lasten		87.680	72.690	-7.300	65.390	47.559	17.831

Toelichting:

Economische zaken

Jaarlijks houden we in de begroting rekening met een vaste bijdrage aan het programmabureau van Economie071. Daarnaast houden we rekening met bijdragen aan projecten van Economie071. Hiervoor ramen we een budget van € 2 per inwoner. Deze bijdragen aan projecten vielen in 2019 met ruim € 9.000 lager uit.

De voornaamste kostenpost in het programma werd gevormd door de uitbestede werkzaamheden voor het winkelgebied in de Dorpskern. Deze werkzaamheden werden voor de helft gesubsidieerd door de provincie.

In de begroting hielden we rekening met € 16.000 aan 'overige kosten'. Door meer projectmatig werken (in combinatie met projectgebonden subsidie) gaven we hieraan minder uit dan begroot.

2.1.6 Cultuur, Sport en Recreatie

Portefeuillehouder: wethouder R.F. Bouter

Omschrijving van het programma

Dit programma betreft het initiëren en in stand houden van voorzieningen op het gebied van cultuur, sport, sportvelden, recreatie en monumenten.

A. Subsidies algemeen

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Ondersteunen van organisaties en verenigingen en de talrijke vrijwilligers die een bijdrage leveren aan de hechte sociale gemeenschappen in Zoeterwoude.	Uitvoeren meerjarensubsidie-programma.	Subsidies zijn toegekend conform het subsidieprogramma.
	Behandelen jaarlijkse subsidieaanvragen zoals die van bijvoorbeeld Idoe (vrijwilligers vacaturebank).	Subsidies zijn toegekend.
	Behandelen incidentele subsidieaanvragen, zoals Dorpsfeest, Groene Hardloop en Culturele wandeling.	De Heinekengift is grotendeels verdeeld onder subsidieaanvragers.

Heinekengift 2019 verdeeld

De Heinekengift bedroeg € 15.000. In 2019 bleef een bedrag van € 2.050 over. Omdat dit een gift van Heineken Nederland is, willen wij dit geld behouden voor het doel van de gift. Bij de bestemming van het jaarresultaat 2019 stellen wij voor het bedrag van € 2.050 over te hevelen naar de Heinekengift 2020.

B. Cultuur

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Bibliotheek Rijn en Venen: De huidige bibliotheekvoorziening in stand houden, maar deze wel aanpassen aan de hedendaagse behoeften.	Collectie actueel houden met de focus op jeugd, ouderen en laaggeletterden.	De collectie is actueel. De basisactiviteiten (het uitlenen van boeken en andere materialen en informatie verstrekking) zijn uitgevoerd. De bibliotheek was een ontmoetingspunt voor de inwoners.
	Bestrijden laaggeletterdheid.	Taalcafé en Voorleesexpress vonden plaats.
	Leesbevordering, mediawijsheid en 21-eeuwse vaardigheden.	Groep 3 van de basisschool maakt wekelijks gebruik van de bibliotheek, de andere groepen incidenteel.
		Programma's leesbevordering zijn niet door de school afgenomen.
		Programma's mediawijsheid zijn niet door de school afgenomen.
		De school maakte gebruik van Themacollecties.
		Pop-up eLAB is in Zoeterwoude geweest. Hier kan de jeugd ontdekken, experimenteren en spelen met nieuwe technieken, zoals robots knutselen en 3D printen.
		In 2019 zijn 20 peutervoorleesochtenden georganiseerd.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
	Aanbod cursussen en workshops voor doelgroepen.	Cursus digitale vaardigheden en sollicitatiebrief en CV opstellen vond in 2019 niet plaats.
Bibliotheek Meerburg: De bibliotheekvoorziening aanpassen aan de hedendaagse behoeften.	Collectie actueel houden.	De collectie is actueel. Het aantal uitleningen van boeken nam toe en het aantal leden bleef gelijk.
	Samenwerking met de school.	Schoolbibliotheek en activiteiten in het kader van de kinderboekenweek vonden plaats.
Ondersteunen van het werk van Zoeterwoudse kunstenaars.	Ondersteunen van de activiteiten van de stichting Kunst en Cultuur Zoeterwoude door middel van subsidie.	De Kunstroute is in 2019 gehouden.
		Er is één Kunstsalon gehouden in 2019.
		De Kunstuitleen is voorbereid.
Verankering van cultuureducatie en muzikale vorming basisscholieren in het basisschoolprogramma.	Basisschoolleerlingen in aanraking laten komen met cultuur en muziek.	Subsidie is verleend aan de Cultuureducatiegroep om cultuureducatieprogramma's aan te bieden aan de basisscholen en hen te ondersteunen bij de implementatie hiervan.
		We stelden het budget voor muzikale vorming basisscholieren beschikbaar voor muziekonderwijs op school.

Bibliotheek Rijn en Venen organiseerde taalcafé's en de VoorleesExpress

In 2019 vond negen maal een Taalcafé bijeenkomst plaats. Vrijwilligers van de VoorleesExpress hebben bij vier gezinnen een periode voorgelezen. De VoorleesExpress is een programma om laaggeletterdheid te bestrijden. Het aantal leden van de bibliotheek nam met 6% af en het aantal uitleningen met 7%. Samen met de school is deelgenomen aan de Nationale Voorleeswedstrijd.

Succesvolle Kunstroute in september 2019

De Stichting Kunst en Cultuur ontving € 3.790 voor het organiseren van een Kunstroute en andere culturele activiteiten. Dit bedrag is onttrokken aan de Reserve SOZZ kunst en cultuur. De Kunstroute was met 24 locaties een succes en trok veel bezoekers. Een extra publiekstrekker was het kunstwerk De Stier op het Dorpsplein met prijsvraag en fotowedstrijd. Verder organiseerde de stichting een kunstsalon. Ze is bezig met de voorbereidingen voor een kunstuitleen, die start in het Cultuurhuis.

'Cultuureducatie met kwaliteit' basisscholen

In 2019 is het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' voortgezet. Subsidie van het Fonds voor Cultuurparticipatie is voor de periode 2017-2020 toegekend. Het hoofddoel van dit programma is dat elke basisschool in Holland Rijnland kwalitatief goede cultuureducatie laat aansluiten bij de reguliere vakken op school. De Cultuureducatiegroep maakte met elke school een ontwikkeltraject op maat voor vier jaar. Zij begeleidt de scholen gedurende die periode. De Cultuureducatiegroep richt zich vooral op het verdiepen van cultuureducatie waarvoor het ontwikkelen van deskundigheid op de scholen noodzakelijk is. Het Avontuur heeft een cultuurlijn op maat met lessen die aansluiten op de thema's in de klas. De Bernardusschool is bezig met het implementeren van de methode Da Vinci en sluit de culturele lessen hierop aan. Beide scholen maken gebruik van Kijkkunst van Kunstgebouw.

Beide scholen startten met muziekonderwijs door een vakdocent

Het Avontuur vroeg in 2019 de subsidie Muziekimpuls aan bij het Fonds voor Cultuurparticipatie. Dit is een subsidie voor meer en beter muziekonderwijs op de basisscholen. Deze subsidie is voor de periode 2019-2021 toegekend. Een matchingsbijdrage is verplicht. De school zet hiervoor personeel in. De gemeente stelde het

beschikbare subsidiebedrag voor muziekonderwijs op de basisscholen beschikbaar. In 2019 gaven vakdocenten muzieklessen op beide basisscholen.

C. Sport, accommodaties, recreatie en volksfeesten

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Een op vraag en aanbod afgestemd accommodatieniveau voor de gemeentelijke-, maatschappelijke- en sportvoorzieningen.	1. De oudheidkamer faciliteren met een toekomstbestendige ruimte.	We realiseerden in 2019 het Cultuurhuis. Stichting Oud Zoeterwoude is een van de huurders.
	2. Toekomstbestendige sporthal De Klaverhal.	De grote maatschappelijke projecten, waaronder De Klaverhal, zijn opgenomen in hoofdstuk 10 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

1. Het Cultuurhuis is gerealiseerd

In 2019 kochten we het pand Dorpsstraat 19 aan en maakten het gebruiksklaar voor de drie partijen die daar hun intrek nemen. Hiermee krijgt Stichting Oud Zoeterwoude een grotere, toekomstbestendig ruimte, evenals Ontmoetingsplaats de Buren. De Stichting Kunst en Cultuur Zoeterwoude krijgt in het Cultuurhuis de mogelijkheid om culturele activiteiten te organiseren. De drie huurders van het Cultuurhuis kunnen hier, samen en met andere partijen, zorgen voor een mooi aanbod van activiteiten voor onze inwoners. Het Dorpsplein wordt met de komst van het Cultuurhuis levendiger en aantrekkelijker.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Inwoners stimuleren te gaan, of te blijven bewegen en sporten mede in het kader van gezondheid en het sociale aspect.	1. Financieel en organisatorisch ondersteunen van sportverenigingen en sportstimuleringsactiviteiten.	Werkgroep sportstimulering is voortgezet.
		In overleg met de werkgroep is het beschikbare subsidiebudget van € 25.000 gedeeltelijk uitgegeven.
		I-doe ondersteunde sportbesturen.
		De beweegactiviteiten voor ouderen zijn ondersteund met subsidie.
	2. Samenwerking tussen sportorganisaties bevorderen en informatie verstrekken.	Vanwege de overname door Inclusio is Sportfondsen Sportservicepunt niet meer actief voor Zoeterwoude.
	3. Duurzame instandhouding van gemeentelijke sportcomplexen.	Dagelijks beheer is uitgevoerd. We vervingen de toplagen van de kunstgrasvelden 1 en 2 op het voetbalcomplex Meerburg.

1a De werkgroep sportstimulering was in 2019 actief

In overleg met de werkgroep organiseerden we in oktober een sportcafé. Dit was een inspiratiebijeenkomst voor alle sport- en beweegaanbieders. Doel was hen te informeren over de mogelijkheden van een lokaal sportakkoord. Veel aanwezigen waren enthousiast en zegden toe mee te willen denken.

1b Het budget sportstimulering is slechts gedeeltelijk uitgegeven

Het budget bedroeg in 2019 € 25.000. Daarvan werd € 6.653 uitgegeven. De grootste uitgave was de Calisthenics Challenge op de speelplek Johan Frisostraat.

Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2019 stellen wij u voor het bedrag wat niet is aangewend in 2019 éénmalig toe te voegen aan het budget 2020 voor beweegvoorzieningen in de buitenruimte conform de Nota Sociaal Beleid. In het reguliere budget 2020 is hiervoor onvoldoende ruimte.

2. Sportformateur aangesteld om een lokaal sportakkoord op te stellen

De sportformateur voerde in 2019 ter voorbereiding op het opstellen van het lokaal sportakkoord veel één op één gesprekken met de Zoeterwoudse sport- en beweegaanbieders. In 2020 wordt het Sportakkoord opgesteld. We beseffen dat samenwerking tussen sportorganisaties daarin een belangrijk onderwerp is.

D. Zwembad

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Zwembad Haasbroek	Gelegenheid geven tot recreatief zwemmen.	De promotie van het zwembad vond plaats via de jaarlijkse folder, berichten op Facebook en berichten in het Leids Nieuwsblad.
		In eigen beheer pleegden we groot onderhoud aan het gebouw (verfwerk, houtrot kozijnen) en het badmeestershuisje.
		In 2019 constateerden we één overschrijding van de eisen van veiligheid en hygiëne.

Zwembad Haasbroek weer druk bezocht

Het zomerseizoen 2019 was, ook door de uitstekende weersomstandigheden, wederom een zeer goed zwemseizoen. Gelukkig behielden we het zwembad als ontmoetingsplek voor de jeugd. We waren ook in staat om met zwemmen de wens van 30 minuten per dag bewegen, te ondersteunen.

Het aantal verkochte abonnementen nam in 2019 met 54 toe naar 739. Het hoogste aantal sinds 2012. Het bezoekersaantal van 23.186 was goed. De verkoop van dagkaarten en abonnementen leverde € 15.415 meer op dan begroot. Dit verklaart ook voor een groot deel het overschot van € 28.430 op deze post.

We investeerden veel in installaties en groot onderhoud

Er was ook sprake van tegenslag. Naast twee nieuwe elektromotoren voor de zwembadwaterpomp vervingen we ook de pomp zelf. Door deze aanschaf is er weer een reservemotor en -pomp voorhanden in het geval van uitval.

De Omgevingsdienst Midden Holland, die de controle op de veiligheid en de hygiëne verzorgt, constateerde één overtreding. Dit betrof het niet kunnen tonen van een waterkwaliteitsrapport van het peuterbad omdat ten tijde van de controle het peuterbad leeg en gesloten was. Wij maakten afspraken met de controleur over hoe we dit in de toekomst voorkomen.

In 2019 reserveerde de gemeenteraad € 12.730 uit het rekeningresultaat van 2018 voor noodzakelijke investeringen in het zwembad. Dit gaven we uit aan:

- de aanschaf van de gememoreerde pomp en motoren
- een automatische bodemstofzuiger
- aanpassingen aan de elektrische installatie
- onderhoud aan het gebouw

Ook het seizoen 2019 toonde een onverminderd grote belangstelling voor het zwembad. Daarmee voorziet het zwembad in een belangrijke recreatieve en sociale behoefte in Zoeterwoude.

E. Monumentenbeleid

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Behoud van cultuurhistorische waardevolle panden en objecten als onderdeel van ons gemeentelijk erfgoed.	Beheer van gemeentelijke monumenten.	We informeerden de eigenaren over het instandhouden van hun monument.
	Beschikbaar stellen van subsidie voor de instandhouding.	We verstrekten informatie over subsidiemogelijkheden.
		In 2019 verleenden wij twee subsidies voor de instandhouding van gemeentelijke monumenten.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Voldoet niet aan beweegnorm (Niet sporters) % ²	47,3%	45%	45%	45%	25%
Lokale kengetallen					
Aantal leden bibliotheek Zoeterwoude-Dorp ³	1.170	883	891	838	1.175
Aantal leden bibliotheek Zoeterwoude-Rijndijk	687	670	670	670	675
Aantal uitleningen bibliotheek Zoeterwoude-Dorp	28.800	27.014	23.831	22.250	29.000
Aantal uitleningen bibliotheek Zoeterwoude-Rijndijk	11.083	12.423	9.906	11.845	13.000
Aantal bezoekers zwembad	21.662	20.643	26.260	23.186	21.000
Aantal persoonlijke zwembad-abonnementen jeugd	225	227	220	213	240
Aantal persoonlijke zwembad-abonnementen volwassenen	208	209	247	292	200
Aantal gezinsabonnementen/personen	38 / 180	40 / 196	45 / 218	51 / 234	40 /
Aantal onvolkomenheden zwembad bij provinciale inspectie	1	0	0	1	0
Aantal gesubsidieerde instellingen/organisaties Programma 6	23	23	23	23	23
Aantal rijksmonumenten	33	33	33	33	33
Aantal gemeentelijke beschermde monumentale panden ⁴	33	40	40	40	45

¹ www.waarstaatjegemeente.nl

² Percentage is gebaseerd op lokaal sportdeelname onderzoek uit 2017

³ Per 2017 worden schoolpassen en instellingspassen niet meer meegerekend bij het aantal leden

⁴ Conform Beleidskader Cultureel erfgoed 2010

Cultuur, Sport en Recreatie		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil 2019
Subsidies algemeen	Lasten	118.661	130.728	0	130.728	126.511	4.217
	Baten	-15.000	-15.000	0	-15.000	-15.000	0
Saldo		103.661	115.728	0	115.728	111.511	4.217
Cultuur	Lasten	175.443	193.139	117.678	310.817	214.549	96.268
	Baten	-16.082	-15.977	-276.292	-292.269	-16.860	-275.409
Saldo		159.361	177.162	-158.614	18.548	197.689	-179.141
Sport recreatie volksfeesten	Lasten	281.698	318.659	5.878	324.537	308.160	16.377
	Baten	-86.503	-156.143	25.590	-130.553	-128.481	-2.072
Saldo		195.195	162.516	31.468	193.984	179.680	14.304
Zwembad	Lasten	146.240	161.717	18.960	180.677	167.060	13.617
	Baten	-44.712	-31.822	-6.680	-38.502	-54.760	16.258
Saldo		101.528	129.895	12.280	142.175	112.300	29.875
Monumentenbeleid	Lasten	56.624	70.491	1.617	72.108	60.095	12.014
	Baten	0	-133	-41.000	-41.133	-3	-41.130
Saldo		56.624	70.358	-39.383	30.975	60.092	-29.116
Onderhoud en beheer gebouwen	Lasten	1.553	2.992	-62	2.930	1.370	1.560

Cultuur, Sport en Recreatie		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
	Baten	-5.439	-49.809	44.409	-5.400	-5.400	0
Saldo		-3.885	-46.817	44.347	-2.470	-4.030	1.560
Programma	Lasten	780.219	877.726	144.071	1.021.797	877.745	144.052
	Baten	-167.736	-268.884	-253.973	-522.857	-220.504	-302.353
Saldo van baten en lasten		612.483	608.842	-109.902	498.940	657.241	-158.301

Toelichting:

Subsidies algemeen

Het overschot van € 4.217 ontstond voor € 2.167 doordat het niet nodig was het budget voor onvoorziene welzijnsuitgaven te gebruiken. Daarnaast gebruikten we € 2.050 van de Heinekengift niet. Omdat de bijdrage van Heineken is bedoeld voor ondersteuning van sociaal-culturele activiteiten in de gemeenten hechten wij er aan het bedrag van € 2.050 via overheveling alsnog voor het jaar 2020 beschikbaar te houden. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2019 stellen wij u voor het bedrag toe te voegen aan de Heinekengift 2020.

Cultuur

De baten zijn ongeveer € 275.500 lager dan geraamd. Geraamd was de verkoop van de voormalige bibliotheek in het kader van de vastgoedcarroussel Cultuurhuis. De verkoop realiseerden we niet in 2019. Voor de kosten van deze verkoop, de verkoop van Suetanborgh en de ontwikkeling van beide locaties raamden we een budget van € 122.000. Hiervan is slechts € 18.800 uitgegeven.

De netto opbrengst van de verkopen van € 195.300 zou worden gestort in de Reserve Afschrijving Cultuurhuis. Deze storting is niet gerealiseerd. Zie hiervoor het programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Verder is er een overschot van € 7.735 op de pandkosten van de bibliotheek Schenkelweg, het gebouw Wereldwinkel en het gebouw Kameleon.

Sport recreatie volksfeesten

Op dit budget is het overschot € 14.124. Op het onderhoudsbudget van de voetbalcomplexen is sprake van een overschot van € 22.935. Ook is er sprake van een overschot van € 18.350 op Subsidies sport. Daar staat een tekort op het onderhoudsbudget Klaverhal van € 5.710 door extra onderhoudskosten tegenover. Bij Sportzaken ontstond een tekort van € 22.940. In de Staat van Zoeterwoude 2019 raamden we de SPUK bijdrage (SPUK is een tegemoedkoming van het rijk aan de gemeenten voor de kostprijsverhogende BTW op sport). In de realisatie hielden we volledig rekening met deze bijdrage. Er is echter een risico dat de bijdrage niet volledig wordt ontvangen, omdat de gezamenlijke gemeenten meer vroegen dan het rijk beschikbaar heeft aan subsidie. Dit risico berekenden we op bijna € 22.500 en brachten we ten laste van deze post. Eind 2020 blijkt of, en in welke mate dit risico daadwerkelijk optreedt.

Zwembad

Dit product sluit met een voordeel van € 29.875. Dit is voor ruim € 15.000 te danken aan de hogere verkoop van abonnementen en dagkaarten als gevolg van de uitstekende weersomstandigheden en uit de hogere opbrengst van de kiosk. Vanuit de jaarrekening 2018 is een bedrag van € 14.140 voor onderhoud aan de begroting 2019 toegevoegd. Dit bedrag gaven we uit aan groot onderhoud, de vervanging van pompen en motoren en de aanschaf van een bodemstofzuiger. Ook was er sprake van minder uitgaven voor o.a. energie, water en verzekeringen.

Monumentenbeleid

Op dit budget is een tekort van € 29.116. Dit is het gevolg van het inboeken van de opbrengst uit verkoop van Suetanborgh. Dit pand is in 2019 nog niet verkocht. Dit gebeurt hopelijk in 2020. Zie in dit verband ook de toelichting onder het 'Cultuur'.

Aan het onderhoud van de kerktoren in Zoeterwoude dorp en Suetanborgh is totaal € 3.700 minder uitgegeven. Ook is er een overschot op uitbetaalde monumentensubsidies van € 7.000.

Onderhoud en beheer gebouwen

Het overschot van € 1.560 wordt veroorzaakt door minder kosten voor Buurthuis de Weipoort.

Investeringskredieten

Cultuur, Sport en Recreatie	Datum raadbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Sporthal Klaverhal buitenschilderwerk	8-nov-2018	9.000	-	-	9.000		
Bestek kunstgrasveld Meerburg 2018	9-nov-2017	15.000	15.853	1.309	456	Ja	
Bovenlaag kunstgrasveld Meerburg 2019	8-nov-2018	780.000	593.474	120.726	307.252		
Aankoop cultuurhuis - Dorpsstraat	25-apr-2019	365.000	366.244	-	-1.244	Ja	
Renovatie cultuurhuis - Dorpsstraat	25-apr-2019	109.500	58.934	-	50.566		
Vorbereidingskrediet herontwikkeling Klaverhal	27-jun-2018	100.000	55.282	-	44.718		
Cultuur, Sport en Recreatie		1.378.500	1.089.787	122.035	410.747		

Toelichting:

Bestek renovatie kunstgrasveld 1 & 2 Meerburg

De bestekvoorbereiding is volgens planning uitgevoerd en het krediet kan met een geringe overschrijding worden afgesloten.

Bovenlaag kunstgrasveld 1 & 2 Meerburg

De bovenlagen van beide velden zijn in de zomer van 2019 vervangen door een mat die gevuld is met kurkkorrels. Dit is een milieuvriendelijkere methode dan de vorige mat met korrels van autobandenrubber. Met de NOC*NSF keuring van januari 2020 zijn de werkzaamheden afgerond. Het krediet kon op 31 december nog niet worden afgesloten, omdat een deel van de facturatie nog moet plaatsvinden.

2.1.7 Sociaal Domein

Portefeuillehouders: burgemeester E.G.E.M. Bloemen en wethouder R.F. Bouter

Omschrijving van het programma

Dit programma bevat onderstaande onderdelen met als doel inwoners in staat te stellen volwaardig deel te nemen aan de maatschappij.

- Maatschappelijke ondersteuning en maatschappelijke zorg, zoals maatwerkvoorzieningen, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en maatschappelijk werk
- Participatie, zoals het bestrijden van armoede, re-integratie, arbeidsgehandicapten en het verstrekken uitkeringen
- Jeugdhulp
- Ouderen-, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid
- Kinderopvangbeleid

De nota "Zoeterwoude Gelukkig en Gezond" bevat een integrale visie op het sociaal domein

Deze nota bevat in totaal 23 actiepunten. In 2019 zijn negen actiepunten afgerond. Deze activiteiten zijn nu onderdeel van het bestaand beleid. Dit gaat onder andere om activiteiten voor de ouderen van morgen, de positieve gezondheidscheck, de dementievriendelijke gemeente en de welzijnsbezoeken. De uitvoering van het actiepunt Aanpassing fysieke leefomgeving liep vertraging op en startte daardoor niet in 2019.

In september 2019 behandelde de raad een uitgebreide tussenevaluatie waarin alle actiepunten aan bod kwamen.

A. Maatschappelijke ondersteuning

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is om alle inwoners zo lang mogelijk in staat te stellen thuis te blijven wonen en deel te laten nemen aan de maatschappij. In 2019 nam het aantal aanvragen voor individuele maatwerkvoorzieningen fors toe van 160 naar 280. Dit betrof vooral huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en dagbesteding. De invoering van het abonnementstarief Wmo is hier waarschijnlijk de reden van. Inwoners betaalden voorheen een eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen die afhankelijk was van hun inkomen. In 2019 verving het Rijk deze inkomensafhankelijke regeling door een vast abonnementstarief van € 19 per maand, ongeacht het inkomen. Vanaf januari 2019 leidde dat tot een toename. Vooral van aanvragen voor huishoudelijke ondersteuning. De uitgaven namen als gevolg daarvan fors toe. De totale begroting Wmo liet in 2019 nog een klein batig saldo zien.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
1. Inwoners kunnen rekenen op een goed voorzieningenniveau. Hierbij gaan we uit van de eigen kracht van inwoners. De gemeente doet, voor de inwoners die de zorg niet zelf kunnen regelen, wat nodig is om via maatwerkvoorzieningen de beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en participatie te verminderen of op te heffen.	1a. Een passend en kwalitatief aanbod van maatwerkvoorzieningen vormgeven.	Aanbod van maatwerkvoorzieningen is gerealiseerd. Aantal innovatieprojecten zijn ingebed.
	1b. De aansluiting tussen Jeugdhulp (18-) en Wmo (18+) verbeteren.	Aangesloten bij (sub)regionaal overleg inkoopstrategie jeugdhulp.
	1c. Voorzieningen treffen voor het levensloopbestendig maken van woningen.	We gingen gesprekken aan met Rijnhart Wonen, Verenigingen van Eigenaars en werkgroep Wonen en Woonomgeving van Zoeterwoude voor Elkaar.
	1d. Opleggen eigen bijdrage voortzetten.	De eigen bijdrage regeling voor maatwerkvoorzieningen, woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen (scootmobiel) is voortgezet.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
2. Inwoners kunnen op het gebied van maatschappelijke opvang, beschermd wonen en verslavingszorg rekenen op ondersteuning die lokaal dan wel (sub-)regionaal beschikbaar is.	2a. Een lokaal of (sub)regionaal aanbod realiseren.	De werkgroep Maatschappelijke zorg Leidse regio stelde een uitvoeringsprogramma met centrale thema's, actiepunten en activiteiten op.
	2b. Voorzieningen treffen voor personen uit dak- en thuislozen-opvang die lokaal opgevangen kunnen worden.	Voor het realiseren van voorzieningen was overleg met de betrokken partijen (Rijnhart Wonen, De Binnenvest).

1a. De Leidse regiogemeenten kochten gezamenlijk Wmo-voorzieningen in

Voor de maatwerkvoorzieningen en hulpmiddelen zijn door de Leidse regiogemeenten gezamenlijk aanbieders en leveranciers gecontracteerd. Daardoor kon snel een passende voorziening aan inwoners worden aangeboden. Door het toegenomen aantal aanvragen voor huishoudelijke hulp in combinatie met krapte op de arbeidsmarkt was soms sprake van een wachttijd voordat hulp geleverd kon worden.

1c. Uitwerking actiepunt levensloop bestendig wonen van de nota sociaal beleid

Als pilotlocatie zijn woningen aan het Madeliefpad aangewezen. Een voorstel om de toegang van deze woningen aan te passen, werkten we samen met woningcorporatie Rijnhart Wonen uit. Aan een breed aanbod voor alle appartementencomplexen in Zoeterwoude wordt gewerkt. Door aanbestedingsregels is het opstellen van dit aanbod vertraagd.

2a. Het lokaal en (sub)regionaal aanbod Maatschappelijke zorg is in kaart gebracht

De Leidse regiogemeenten (inclusief Voorschoten) stelden een uitvoeringsprogramma op. Daarin benoemden we actiepunten rond vijf thema's: Wonen is de basis, Inclusieve buurt, Vroegsignalering en preventie, Laagdrempelige toegang en Ondersteuning op maat. De start van de Wijk-GGZ'er in oktober 2019 valt onder de lokale invulling op het gebied van preventie. Het uitvoeringsprogramma van de Leidse regio vertaalden we in een lokaal uitvoeringsplan.

2b. Mogelijkheden voor huisvesting worden uitgewerkt

In het kader van 'Wonen is de basis' werkten we aan mogelijkheden om huisvesting voor de doelgroep te realiseren. Daarbij is zowel gekeken naar bestaande woningen als naar nog te realiseren wooneenheden, zoals bijvoorbeeld scheve huisjes.

B. Ouderenzorg

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Zelfredzaamheid en het welbevinden van ouderen bevorderen.	1. Een passend aanbod van activiteiten en voorzieningen bieden.	Activiteiten zijn gesubsidieerd en gefaciliteerd.
	2. Zoeterwoude voor Elkaar (ZVE) ondersteunen.	Subsidie is verleend.
		Organisatorisch ondersteunden we we ZVE.
		Regelmatige overleggen vonden plaats.
	3. Afstemming van activiteiten en ondersteuning van de ontplooiing van nieuwe activiteiten.	Bijeenkomsten met ouderenorganisaties vonden plaats.
		Maandelijks activiteitenoverzicht is gepubliceerd.
	4. Nieuwe activiteiten voor de 'Oudere van morgen'	Er zijn diverse activiteiten georganiseerd.
	5. Welzijnsbezoeken	Organisatie is opgezet.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
		Bezoeken zijn gestart.

4. Nieuwe activiteiten voor de 'oudere van morgen' in 2019 gestart

Vanaf juni 2019 worden per maand drie wandelingen georganiseerd in en rond Zoeterwoude. Een Zoeterwoudse inwonster organiseert sinds september twee keer per maand een Jeu de Boules middag op de bestaande baan in Zoeterwoude-Dorp. Daarvoor brachten wij de baan weer in goede staat. Er deden altijd veel enthousiaste jeu de boulers mee. De succesvolle tabletcursussen en het "Samen eten, kom erbij" voor alleenstaanden zijn in 2019 voortgezet.

C. Mantelzorg

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Ondersteunen van mantelzorgers, voorkomen van overbelasting en het verbeteren van de kwaliteit van de mantelzorg.	Informatie, advies en begeleiding.	Ook in 2019 gaf EVA mantelzorgondersteuning een nieuwsbrief uit.
		EVA mantelzorgondersteuning ondersteunde 107 Zoeterwoudse mantelzorgers.
		EVA mantelzorgondersteuning is ingezet voor de hulp bij regeltaken.
		EVA mantelzorgondersteuning startte in 2019 met een spreekuur in Zoeterwoude.
	Waardering uiten.	We uitten onze waardering voor de mantelzorgers door het uitreiken van 136 bloemboeketten en het houden van een waarderingsbijeenkomst. Regionaal is de Dag van de Mantelzorg gehouden met diverse activiteiten en workshops. Deze dag is goed bezocht.
	Lotgenotencontact en educatie.	In 2019 zijn de themabijeenkomsten "Mantelzorg", "Beschadigd brein" en "Zingeving" georganiseerd. Ook waren er twee bijeenkomsten dementievriendelijk Zoeterwoude.
		We organiseerden een scholingsbijeenkomst "Niet pluis" voor vrijwilligers.
		Deskundigheidsbevordering beroepskrachten.
	Respijtzorg bieden.	Werving zorgvrijwilligers.
		We maakten de respijtzorgmogelijkheden bekend. Zes vrijwilligers zijn ingezet bij een hulpvrager thuis.
	Aandacht voor risicogroepen mantelzorg.	Het Project Werkende mantelzorgers is gestart met een regionale bijeenkomst.
		Project Jonge mantelzorgers is gestart.
		Mantelzorgers die zorgen voor iemand met dementie hebben onze voortdurende aandacht.

D. Vrijwilligerswerk

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Bevorderen en ondersteunen van het vrijwilligerswerk.	1. Verenigingen en organisaties die met vrijwilligers werken faciliteren.	De Vacaturebank is in 2019 vernieuwd. We hielden deskundigheidsbevorderingscursussen.
	2. Zorgen dat vrijwilligers verzekerd zijn.	Voor sloten voor vrijwilligers een collectieve verzekering af.
	3. Waardering vrijwilligerswerk.	We reikten de vrijwilligersprijs weer uit.
	4. Communicatie via sociale kaart.	De promotie van het gebruik van BUURbook startte in het najaar.

1. I-doe heeft veel vrijwilligersorganisaties gesproken

I-doe had in 2019 68 keer contact met bestuursleden en vrijwilligers van organisaties. Dit varieerde van kennismakingsgesprekken, eenvoudige vragen tot wat intensievere hulp, vaak bij het zoeken van nieuwe bestuursleden en vrijwilligers. Op de website van i-doe maakten 27 organisaties een account aan. Er zijn 41 vrijwilligersvacatures geplaatst. In Zoeterwoude zoeken 32 vrijwilligers vrijwilligerswerk. In 2019 zijn in Zoeterwoude de workshops 'Werven van vrijwilligers' en 'Social media' gegeven. Zoeterwoudse vrijwilligers kunnen ook deelnemen aan het regionale deskundigheidsbevorderingsaanbod.

E. Participatie

Het aantal bijstandsuitkeringen in Zoeterwoude daalde in 2019 verder in vergelijking met vorig jaar. Dit heeft voor een deel te maken met de verbeterde arbeidsmarkt, waardoor werkzoekenden sneller een baan vinden. De vraag van werkgevers en het aanbod van werkzoekenden sluit echter niet altijd goed op elkaar aan. Werkgevers willen vooral goed opgeleide werknemers die geen of weinig ondersteuning op de werkvloer nodig hebben. Werkzoekenden die al langere tijd een uitkering of een arbeidsbeperking hebben voldoen vaak niet aan dit profiel. Wij werkten aan een verbetering van de beeldvorming bij werkgevers over langdurig werklozen en werkzoekenden met een arbeidsbeperking. Dat deden we door intensief contact met werkgevers en door inzet van ondersteunende voorzieningen, zoals loonkostensubsidie en jobcoaching. Het is gelukt om bijstandsgerechtigden en werkzoekenden met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Verder zijn we "streng aan de poort". Alleen personen die echt zijn aangewezen op een uitkering, kregen een toewijzing. Werk of opleiding komen eerst, maar wel met met aandacht voor de menselijke maat. Deze werkwijze leidde tot een afname van het aantal uitkeringsgerechtigden, ondanks de groei van het aantal inwoners. En ook ondanks de taakstelling voor het huisvesten van vergunninghouders en de afspraak om mensen vanuit de maatschappelijke opvang te huisvesten in de gemeente van herkomst.

Verloop in- en uitstroom 2019

In de onderstaande tabel wordt de in- en uitstroom uit de Participatiewet, IOAW en IOAZ per kwartaal geschetst op basis van het aantal uitkeringen. Het aantal uitkeringen daalde van 59 (op 1 januari 2019) naar 50 (op 31 december 2019). Het aantal uitkeringen blijft hiermee ruim onder de streefwaarde van maximaal 64 uitkeringen. De bijstandsuitgaven waren in 2019 ook uitzonderlijk laag. Net als vorig jaar blijven we onder de Rijksbijdrage en is er sprake van een aanzienlijk surplus.

Regeling	stand 1/1/2019	in- stroom 2019Q1	uit- stroom 2018Q4	in- stroom 2019Q2	uit- stroom 2019Q2	in- stroom 2019Q3	uit- stroom 2019Q3	in- stroom 2019Q4	uit- stroom 2019Q4	stand 31/12/2019
Participatiewet	54	5	13	4	5	4	6	6	4	45
IOAW	4	1	0	0	0	0	1	0	0	4
IOAZ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Regeling	stand 1/1/2019	in- stroom 2019Q1	uit- stroom 2018Q1	in- stroom 2019Q2	uit- stroom 2019Q2	in- stroom 2019Q3	uit- stroom 2019Q3	in- stroom 2019Q4	uit- stroom 2019Q4	stand 31/12/2019
Totaal	59	5	13	4	5	4	7	6	4	50

Redenen van uitstroom	2019
Arbeid in dienstbetrekking	16
Begeleiding terug naar school/studiefinanciering	4
Na schending inlichtingenplicht beëindigd	1
Ander inkomen	1
Bereiken pensioengerechtigde leeftijd	3
Verhuizing	3
Andere oorzaak	1
Totaal uitstroom	29

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
1. Zoeterwoudse burgers hebben werk of volgen een opleiding en zijn hierdoor zelfredzaam of vergroten hierdoor hun kansen op de arbeidsmarkt. In het bijzonder de werkzoekenden met een arbeidsbeperking die niet in staat zijn het minimumloon te verdienen.	1a. Sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren.	De begeleiding van jongeren uit het speciaal onderwijs en die geen vervolgopleiding volgen naar werk, is (mede) vormgegeven door het toepassen van loonkostensubsidies.
	1b. Versnelde inburgering en participatie van vergunninghouders.	Alle volwassen vergunninghouders die in Zoeterwoude zijn gehuisvest zijn aangemeld bij Project JAS om te voorkomen dat ze langdurig aangewezen blijven op een uitkering.
2. Mensen leveren een tegenprestatie naar vermogen voor de uitkering.	2. Het laten verrichten van vrijwilligerswerk door burgers met een bijstandsuitkering die niet direct plaatsbaar zijn op de arbeidsmarkt.	De tegenprestatie is als verplichting opgelegd in ruil voor een bijstandsuitkering. Vrijwilligerswerk wordt ook als tegenprestatie aangemerkt.
		De vrijwilligersvacaturebank biedt ondersteuning bij het vinden van vrijwilligerswerk, maar wordt nog weinig gebruikt.
3. Minima doen mee in de samenleving en raken niet in een sociaal isolement.	3. Terugdringen van armoede, in het bijzonder in gezinnen met kinderen.	We gaven uitvoering aan de communicatiecampagne om het Jeugdfonds Sport & Cultuur, Stichting Leergeld en de gemeentelijke minimaregelingen onder de aandacht te brengen bij minima en intermediairs.
4. Zoeterwoudse burgers voor wie een financieel vangnet noodzakelijk is, ontvangen inkomensondersteuning.	4. Behandelen aanvragen en beheer uitkeringen.	De gemeente verstrekke waar nodig een tijdelijke uitkering aan burgers die daar recht op hebben.
5. Het ontstaan dan wel escalatie van problematische schuldensituaties voorkomen.	5. Het ontstaan dan wel escalatie van problematische schuldensituaties voorkomen.	We gaven uitvoering aan de gemeentelijke schuldhelpverlening met als doel het oplossen van de schuldenproblematiek.
		De gemeente blijft zolang nodig ondersteuning bieden aan Schuldhelpmaatje Zoeterwoude om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
		We voerden de pilot vroegsignalering voor burgers met betalingsachterstanden zorgpremie uit en deze is succesvol.

1a. Het aantal jongeren met een baan voor arbeidsgehandicapten bleef gelijk ten opzichte van vorig jaar

Leerlingen vanuit het speciaal onderwijs worden door de schoolbegeleider "warm" overdragen aan de gemeente. Het gaat om leerlingen die niet in staat zijn het wettelijk minimumloon te verdienen en geen vervolgonderwijs kunnen volgen. Dit leidde, net als vorig jaar, tot plaatsing van drie jongeren tot 27 jaar in een baan waarbij de werkgever loonkostensubsidie van de gemeente ontvangt ter compensatie voor de verminderde arbeidsproductiviteit. Het plaatsingsresultaat in relatie tot het aantal aanmeldingen is 100%. Daarbij is sprake van een doorlopende lijn van school naar werk met hulp van de gemeente.

1b. Veel Zoeterwoudse vergunninghouders vonden na drie jaar werk of een opleiding

Het team Werk en Inkomen meldde alle volwassen vergunninghouders die in 2019 aan onze gemeente zijn gekoppeld, aan bij Project JAS. JAS is het participatieprogramma voor vergunninghouders in de Leidse regio. De duur van de trajecten is bijgesteld van twee naar drie jaar omdat deze termijn beter aansluit op de termijn waarbinnen de vergunninghouder het inburgeringsexamen moet behalen. Het bleek dat sommige taalscholen onvoldoende kwaliteit boden. Het uitstroomresultaat van de vergunninghouders die tenminste drie jaar een traject hebben doorlopen is 83%. Allen zijn uitgestroomd naar werk. Dit percentage is hoog in vergelijking met de oorspronkelijke uitstroomdoelstelling van 40% van het aantal aangemelde vergunninghouders en het resultaat van de andere deelnemende gemeenten in Project JAS.

2. De gemeente legt de tegenprestatie nog steeds als verplichting op

Uitkeringsgerechtigden zijn verplicht om in ruil voor een bijstandsuitkering een tegenprestatie naar vermogen te leveren. Dit in de vorm van vrijwilligerswerk. De inzet is in het bijzonder gericht op de groep uitkeringsgerechtigden die een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben en geen re-integratietraject volgen. Voor deze taak ontvangt de gemeente van het Rijk geen vergoeding. De hoogste prioriteit heeft daarom het vinden van werk. In 2019 hebben 17 mensen een tegenprestatie naar vermogen verricht. Dit aantal is iets lager dan 2018 (20 mensen). Dit komt doordat meer mensen die eerst een tegenprestatie deden voor hun uitkering zijn uitgestroomd uit de uitkering.

Het vrijwilligerspunt i-doe biedt hulp bij het vinden van vrijwilligerswerk maar wordt nog weinig gebruikt

De meeste uitkeringsgerechtigden vonden of behielden in 2019 vrijwilligerswerk zonder hulp van i-doe. Vrijwilligerspunt i-doe richtte zich in 2019 vooral op het vergroten van de naamsbekendheid bij Zoeterwoudse organisaties en het aanbieden van cursussen voor deskundigheidsbevordering. Zij richtte zich minder op het werven van nieuwe vrijwilligers.

3. Meer Zoeterwoudse kinderen maakten gebruik van het Kindpakket

Als onderdeel van de campagne Armoedebestrijding onder kinderen startte in 2019 een brede mediacampagne. Daarin wezen we gezinnen met een laag inkomen op verschillende regelingen. De regelingen moeten ervoor zorgen dat kinderen uit armere gezinnen gewoon mee kunnen doen, net als leeftijdsgenootjes. Het kindpakket is geïntroduceerd. Dit is een bundeling van regelingen zoals het Jeugdfonds Sport en Cultuur, Stichting Leergeld, de minimaregelingen Bijkomende schoolkosten en de Declaratieregeling voor deelname aan maatschappelijke of culturele activiteiten. De campagne wierp zijn vruchten af. Het aantal kinderen dat de gemeentelijke declaratieregeling voor sport en culturele activiteiten gebruikte, nam toe van 11 naar 16. Het aantal kinderen dat een verstrekking vanuit het Jeugdfonds Sport en Cultuur kreeg, nam toe van 30 naar 37 voor sport en voor culturele activiteiten van 6 naar 7 kinderen. De doelstelling om tenminste 30 kinderen in 2019 te laten sporten is ruimschoots bereikt. Cultuur laat een stijgende lijn zien. Doel is om tenminste 15 kinderen gebruik te laten maken van een culturele voorziening.

De mediacampagne leidde ook tot een forse toename van het aantal kinderen dat gebruik heeft gemaakt van Stichting Leergeld Leiden e.o. De stichting verleent steun aan kinderen van vier tot achttien jaar die als gevolg van de financiële situatie in het gezin onvoldoende kunnen deelnemen aan schoolse- en buitenschoolse activiteiten. Het aantal kinderen dat Stichting Leergeld gebruikte, steeg van negen kinderen uit zes gezinnen in 2018 naar 25 kinderen uit 11 gezinnen in 2019.

Het totaal aantal aanvragen en toekenningen bijzondere bijstand nam af

Het totaal aantal personen dat bijzondere bijstand aanvraagde nam in 2019 af van 62 naar 52. Dit heeft te maken met de afname van het aantal uitkeringsgerechtigden. Hierdoor nam ook het aantal verstrekkingen met 60 af van 294 naar 234. We zien een afname van verstrekkingen voor inrichtingskosten en kinderopvang.

Het aantal verzekerde huishoudens met een collectieve zorgverzekering nam iets toe

De collectieve zorgverzekering brachten we in 2019 wederom extra onder de aandacht via een omvangrijke communicatiecampagne door zowel de zorgverzekeraar als de gemeente. Het leidde tot acht nieuwe aanvragen bestaande uit totaal 14 verzekerden. Per saldo nam het aantal collectief verzekerde huishoudens iets toe, van 155 naar 158 verzekerde huishoudens. Een aantal inwoners moest de collectiviteit verlaten vanwege een te hoog inkomen of vanwege verhuizing. De inwoners met een te hoog inkomen kregen een alternatief aanbod van Zorg en Zekerheid.

4. Het aantal uitkeringen daalde in 2019 fors, maar blijft moeilijk te voorspellen

Voor 2019 was het, net als voor 2018, lastig te voorspellen of het aantal bijstandsuitkeringen af zou nemen. Aan de ene kant groeide de economie waardoor er meer banen beschikbaar kwamen. Aan de andere kant nam het aantal inwoners toe. Dit is inclusief die inwoners die al een gemeentelijke uitkering hadden in de gemeente van herkomst en die naar één van de nieuwbouwprojecten in Zoeterwoude verhuisden. Ook door onze inzet en bemiddeling werden inwoners met een gemeentelijke uitkering teruggeleid naar de arbeidsmarkt.

In het kader van het beleidsplan handhaving en het tegengaan van misbruik van sociale voorzieningen deden we een onderzoek naar autobezit van inwoners met een langdurige gemeentelijke uitkering. Hierbij keken we naar het inkomstenpatroon in relatie tot de kosten van autobezit. Uit het onderzoek kwamen geen gronden naar voren die nader onderzoek rechtvaardigen.

5.1 Uitvoering geven aan schuldhulpverlening en monitoren

Op basis van het registratiesysteem ontstond een beter beeld van het aantal minnelijke schuldhulpverlenings-trajecten. De verschuiving naar gemeentelijke schuldhulpverlening is structureel geworden waar voorheen de wettelijke schuldsaneringstrajecten via de rechter veel gebruikt werd. Het registratiesysteem voldoet echter onvoldoende om managementinformatie naar voren te halen. De nieuwe aanbestedingsprocedure voor een nieuw registratiesysteem is nog niet afgerond.

In 2019 liepen 15 gemeentelijke schuldhulpverleningstrajecten, waarvan vier met succes na 36 maanden zijn afgerond. Dit een score van 100%. Nieuw is dat we in 2019 startten met het verstrekken van saneringskredieten. Een saneringskrediet is een lening met een gemeentelijke borgstelling, verstrekt aan een schuldenaar. Deze lening wordt gegeven als oplossing voor problematische schulden, waarbij alle schuldeisers het bedrag waarmee zij akkoord zijn gegaan in één keer uitgekeerd krijgen. De schuldenaar betaalt de lening in termijnen terug aan de kredietverstrekker. Het voordeel is dat de schuldenaar nog maar één schuldeiser heeft en dat de gemeente minder administratieve lasten heeft. In 2019 zijn twee saneringskredieten ingezet.

Er was in 2019 geen wachtlijst voor schuldhulpverlening. Direct na aanmelding vond een aanmeldgesprek plaats. Veelal binnen een week. De doorlooptijd tussen de afgeronde inventarisatie en het al dan niet bereiken van een akkoord viel niet altijd binnen de gestelde termijn van 120 dagen. Dit komt omdat schuldeisers soms de reactietermijn overschrijden waardoor de doorlooptijd verlengd moest worden.

Het aantal huisuitzettingen is in 2019 beperkt gebleven tot één persoon.

5.2. De continuïteit van Schuldhulpmaatje Zoeterwoude verbeterde verder

De gemeente blijft investeren in Schuldhulpmaatje Zoeterwoude. In 2019 was het op grond van het eigen vermogen van de stichting, mede door fondsenwerving, niet nodig om een gemeentelijke bijdrage te verstrekken. Ook met het aantal Schuldhulpmaatjes ging het goed. Schuldhulpmaatje Zoeterwoude leidde vijf extra vrijwilligers op tot Schuldhulpmaatje waardoor de kwetsbaarheid van de organisatie een stuk minder werd. Het totaal aantal Schuldhulpmaatjes bedraagt negen.

5.3. De pilot vroegsignalering betaalachterstanden is succesvol

We startten in 2019 een pilot met als doel inwoners te benaderen die een achterstand hebben in de betaling van de zorgpremie. Het niet betalen van de zorgpremie blijkt een goede indicator van het hebben van meerdere schulden. Burgers zijn actief door de schuldhulpverlener en de maatschappelijk werker benaderd met een hulpaanbod om ernstigere schulden te voorkomen. Hoewel de evaluatie nog moet volgen blijkt dat de huisbezoeken een positief effect hadden. Betaalachterstanden zijn minder geworden of zelfs geheel opgelost.

F. Jeugdhulp

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
1. Maatwerk ondersteuning aan jeugd.	1. Voldoende laagdrempelig en divers aanbod aan opvoed- en opgroei-ondersteuning vanuit het CJG, dat aansluit bij de behoeften van de doelgroep.	Flexibiliteit in vraaggericht aanbod is afgestemd met de nieuwe CJG-coördinator.
2. Deskundig hulp aanbod van hoge kwaliteit.	2. Voldoende aanbod van kwalitatief goede gespecialiseerde jeugdhulp.	Aan de actiepunten uit de Sturingsagenda is uitvoering gegeven.
3. Preventie	3a. Organiseren van preventieve activiteiten door het Centrum Jeugd en Gezin (CJG).	Het CJG organiseerde preventieve activiteiten, zoals puber- en opvoedcursussen. De GGD bood in het kader van gezondheidsbevordering programma's aan die positief werden beoordeeld.
	3b. Bekendheid van het CJG vergroten.	De komst van een nieuwe CJG-coördinator versterkte de verbinding met de GGD, het Jeugd- en Gezinsteam en andere partijen.
4. Actief en integraal jeugdbeleid	4a. Uitvoeren van de actiepunten nota Sociaal beleid, onderdeel jeugd(hulp).	De rol van aandachtsfunctionaris 1Gezin-1Plan-1-Regisseur is belegd.
	4b. Regionale inkoop jeugdhulp.	De nieuwe opdracht aan de gemeentelijke toegang is vastgesteld. Met het subregionaal programmaplan (Leidse regio) en het regionaal inkoopplan voor jeugdzorg is een start gemaakt.
	4c. Regionale coördinatie inhoudelijke jeugdthema's door het Regionaal Beleidsteam.	Regionaal is gewerkt aan inhoudelijke jeugdthema's. De ambtelijke inzet voor het Regionaal Beleidsteam is afgekocht.
	4d. Verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp.	De ambities voor de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp zijn verder geconcretiseerd.
5. Aanhaken bij de laatste ontwikkelingen	5a. Het regionaal ontwikkelen van prestatie-indicatoren voor het JGT en de gespecialiseerde jeugdhulp.	Prestatie-indicatoren zijn subregionaal en regionaal verder ontwikkeld.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
6. Contact met de doelgroep	5b. Doorontwikkeling van het Jeugd- en Gezinsteam (JGT), samen met Leiderdorp.	Met het Jeugd- en Gezinsteam (JGT) is veel overleg geweest.
	5c. Verbinding binnen CJG.	De verbinding tussen CJG en JGT was een vast speerpunt van beleid.
	6a. Via de Jongerenadviesraad (JAR) contact met jongeren om te kunnen anticiperen op signalen.	De Jongerenadviesraad kreeg minder leden. In 2019 werd geen jongerenenquête gehouden.
	6b. Organiseren kindergemeenteraad.	De subsidie aan de door de kindergemeenteraad gekozen organisatie is toegekend.

1. Het CJG kreeg een nieuwe coördinator

Door de komst van een nieuwe CJG-coördinator is het aanbod van jeugdgezondheidszorg en preventie in 2019 gecontinueerd. Er is afgestemd over flexibel en vraaggericht aanbod.

2. Er is voldoende aanbod van goede gespecialiseerde jeugdhulp gerealiseerd

Net als voorgaande jaren is vanuit het Tijdelijk Jeugdfonds van Holland Rijnland een aantal projecten en pilots gefinancierd die bijdragen aan de transformatie. We voldeden aan de wettelijke verplichting van jeugdhulp, ondanks het structurele verschil tussen beschikbare financiële middelen en de vraag naar jeugdhulp.

3b. Bekendheid van het CJG is vergroot

Het CJG had een stevige basis in Zoeterwoude. Het CJG is ondergebracht in de Buitenplaats en met regelmaat te vinden in de Bernardusschool. Daardoor wisten ouders het opvoed- en adviespunt steeds beter te vinden.

4a. De rol van aandachtfunctionaris 1Gezin-1Plan-1Regisseur (1G1P1R) is belegd

De CJG-coördinator was ook de lokale aandachtfunctionaris voor 1G1P1R. Vanwege de korte lijnen in Zoeterwoude kon hij de werkwijze steeds onder de aandacht brengen.

De actiepunten uit de nota Sociaal Domein, zoals de samenwerking tussen het CJG en de huisartsen en het aanbod van lichte gezinsondersteuning, hangen nauw samen met de doorontwikkeling Jeugdhulp in de Leidse regio (4b.).

4b. De opdracht voor de gemeentelijke toegang werd vastgesteld

Voor het leveren van zorg in het kader van de Jeugdwet zijn jeugdhulpaanbieders gecontracteerd. Dit deed de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) Jeugdhulp van Holland Rijnland namens de deelnemende gemeenten.

In 2019 is besloten dat de gemeentelijke toegang (de huidige JGT's) in de Leidse regio per 2021 wordt aanbesteed. De nieuwe opdracht aan de gemeentelijke toegang is in 2019 vastgesteld. Daarnaast is een start gemaakt met de inkoop van (gespecialiseerd) jeugdzorg via het subregionaal programmaplan (Leidse regio) en het regionaal inkoopplan (Leidse regio plus Duin- en Bollenstreek en, waar van toepassing, Rijnstreek). Hierin zijn de ambities en ontwikkelopgaven beschreven die we voor de gespecialiseerde jeugdhulp voor ogen hebben. Dit proces vroeg veel ambtelijke capaciteit en maakte inhuur noodzakelijk.

4c. Regionaal is gewerkt aan inhoudelijke jeugdthema's

Het Regionaal Beleidsteam, samengesteld uit ambtenaren Jeugd van de Holland Rijnland-gemeenten, gaf uitvoering aan het Sturingsplan Jeugdhulp 2018-2019. Gezamenlijk hadden de Leidse regiogemeenten de ambtelijke inzet voor het Regionaal Beleidsteam afgekocht. Vanwege de doorontwikkeling Jeugdhulp Leidse regio gingen sommige opgaven van het Regionaal Beleidsteam over naar de projectgroepen in de subregio's.

Het beleidsteam hield zich daardoor bezig met overkoepelende onderwerpen zoals veiligheid, wachtlijsten en de verbinding met het onderwijs.

4d. Ambities verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp zijn verder geconcretiseerd

De Holland Rijnland-gemeenten hebben in 2018 ambities uitgesproken over de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. De werkgroep JOZ (Jeugd Onderwijs Zorg) concretiseerde deze ambities op regionaal niveau. Daarnaast vond op subregionaal niveau regelmatig overleg plaats tussen de samenwerkingsverbanden en de gemeenten. Zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau vond afstemming plaats. In de Ontwikkelagenda werden doelen opgesteld waaraan gewerkt is. Dit hing samen met de ontwikkelingen in de jeugdhulp. Daarbij was nauwe afstemming aanwezig.

5a. Prestatie-indicatoren zijn subregionaal en regionaal verder ontwikkeld

Door de Leidse regio-gemeenten is gewerkt aan meer inhoudelijke monitor- en sturingsinformatie. Deze zijn in de visie "Samen sterk voor de toekomst van de jeugd(hulp)" vastgelegd. Daarmee kon aan de gemeenten geduid worden op welke beleidsonderwerpen keuzes gemaakt konden of moesten worden. De prestatie-indicatoren voor de gemeentelijke toegang kregen een plek in de nieuwe opdracht per 2021. Samen met de Duin- en Bollenstreek (en waar van toepassing Rijnstreek) werd de gespecialiseerde jeugdhulp verder ontwikkeld.

5b. Met het Jeugd- en Gezinsteam (JGT) is veel overleg geweest

De opdracht voor de gemeentelijke toegang in de Leidse regio wordt per 2021 aanbesteed. Het was niet duidelijk wat dit betekende voor het huidige JGT. Dit gaf onrust bij de medewerkers van het JGT Leiderdorp-Zoeterwoude. De ambtenaren Jeugd van Zoeterwoude en Leiderdorp spraken geregeld met het JGT om uitleg te geven over het proces en om vragen te beantwoorden. Dit werd als prettig ervaren. Daarnaast hebben de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude samen met de directeur van de coöperatie JGT prioriteiten opgesteld voor 2020.

5c. De verbinding CJG-JGT was een vast speerpunt van beleid

De komst van de nieuwe coördinator CJG, na een periode waarin de functie vacant was, leverde hier een belangrijke bijdrage aan. Het JGT en het CJG hebben een gezamenlijke werkplek in De Buitenplaats. Hierdoor merkten de medewerkers dat de verbinding verbeterde. Ook met de andere gebruikers van De Buitenplaats.

6a. De Jongerenadviesraad (JAR) kreeg minder leden

In 2019 stopten drie van de vijf leden. Hierdoor waren er geen maandelijkse bijeenkomsten over diverse onderwerpen meer. Afsproken is om per e-mail contact te houden en voor belangrijke zaken een bijeenkomst te plannen. De JAR reikte het jongerencompliment 2019 uit aan Sil Verhoog. Hij ontving het compliment als waardering voor de diverse activiteiten voor jongeren bij IJclub Zoeterwoude.

6b. Stichting Artsen voor Kinderen gekozen door de kindergemeenteraad 2018-2019

Het thema van de kindergemeenteraad 2018-2019 was "Chronisch ziek (en naar school)". Tijdens de afsluitende bijeenkomst werd met meerderheid gestemd voor het project Fitkids van Artsen voor Kinderen. Zij ontvingen een cheque van € 1.000 voor een fitness- en oefenprogramma om chronisch zieke kinderen fitter en sterker te maken. Het doel is dat chronisch zieke kinderen uiteindelijk hun favoriete sport (weer) gaan beoefenen bij een normale sportclub. In 2019 startte de voorbereidingen voor de kindergemeenteraad 2019-2020. Het thema is "Digitale Verslaving".

G. Kinderopvang

In Zoeterwoude zijn drie kinderdagverblijven en twee buitenschoolse opvanglocaties van de Stichting Kinderopvang Zoeterwoude. We zijn teruggegaan van drie naar twee gastouderopvanglocaties.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
1. Kwalitatief goede kinderopvang aanbieden.	1a. Locaties kinderopvang jaarlijks inspecteren.	De jaarlijks terugkoppeling met inspecteur GGD Hollands Midden over de geïnspecteerde locaties vond plaats.
		De opdracht tot inspecties door GGD Hollands Midden is uitgevoerd.
	1b. Landelijk register bijhouden.	Mutaties in het Landelijk Register Kinderopvang zijn correct uitgevoerd.
		In 2019 zijn geen handhavingsacties ingezet.
2. Kwaliteitseisen kinderopvang waarborgen.	2. Kwaliteitscontrole laten uitvoeren.	Jaarlijks controle van de locaties op kwaliteitseisen via GGD Hollands Midden is uitgevoerd.
		Handhavingsacties bij het niet behalen van kwaliteitseisen bleken niet nodig.

1a. Alle kinderdagverblijven en buitenschoolse opvanglocaties zijn gecontroleerd

Daarnaast is de verplichte 10% van de gastouderopvanglocaties gecontroleerd. GGD Hollands Midden raadde een handhavingsactie op één locatie aan. De handhavingsactie is niet ingezet omdat het feit al verholpen was voordat de controle was uitgevoerd. Er is een waarschuwing naar de locatie gestuurd met de melding dat bij herhaling wel een handhavingsactie volgt.

1b. Op twee opvanglocaties is het aantal kindplekken uitgebreid

Beide locaties hadden een aanvraag gedaan voor het uitbreiden van het aantal kindplekken. De GGD Hollands Midden inspecteerde de locaties en bevond ze akkoord. De wijzigingen zijn opgenomen in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). De beide locaties bieden nu meer plekken aan in Zoeterwoude. Deze inspecties zijn incidenteel en zijn niet van tevoren begroot. Daarom is er een overschrijding op de post kinderopvang.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Bijstandsuitkeringen ²	121,6	133,6	103,1	56,1	-
Lopende re-integratievoorzieningen ³	47,31	57,0	31,0	64,8	-
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement ²	124	160	160	280	-
Kinderen in uitkeringsgezin (<18 jaar)	2,53%	2,98%	2,98%	3%	-
% werkloze jongeren (16-22 jaar)	0,14%	0,14%	0,14%	0%	-
Jongeren met jeugdhulp %	12,0%	11,7%	11,6%	10,9%	-
Jongeren met jeugdbescherming %	0%	0%	0,6%	0,6%	-
Jongeren met jeugdreclassering %	0%	0%	0%	0%	-
Lokale kengetallen					
Participatie					
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	57	62	62	52	-
Aantal toekenningen individuele inkomensvoorslag	15	30	34	22	-
Aantal aanvragen Sociaal Fonds Zoeterwoudse kerken	11	20	21	21	-
Aantal deelnemers collectieve zorgverzekering voor minima (CZM)	160	176	155	158	-
Aantal dossiers budgettering	8	10	14	17	-
Aantal dossiers schuldhulpverlening (geschoond)	13	16	20	17	-
Aantal gestarte/lopende minnelijke schuldsaneringstrajecten	2	12	14	15	-
Aantal geslaagde minnelijke schuldsaneringstrajecten	0	1	1	4	-
Aantal uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ	57	61	59	50	< 64
Aantal opgelegde tegenprestaties naar vermogen	16	24	20	17	-
Rijksbijdrage uitkeringen Participatiewet, IOAZ, IOAW	€ 892.873	€ 928.732	€ 892.570	€ 894.328	-
Geïndiceerden voor de Wet Sociale Werkvoorziening	30	23	24	18	-
Doorlopende inburgeringstrajecten	2	0	0	0	-
Met diploma afgeronde inburgeringstrajecten	0	1	0	0	-
Voortijdig beëindigde inburgeringstrajecten	0	1	0	0	-
Maatschappelijke ondersteuning					
Cliënten Hulp bij het Huishouden	100	113	120	149	-
Cliënten begeleiding individueel	30	34	49	54	-
Cliënten begeleiding groep	14	16	19	24	-
Cliënten combinatie begeleiding individueel en groep	7	3	5	4	-
Cliënten woonvoorzieningen	39	55	46	64	-
Cliënten vervoersvoorziening	344	321	336	363	-
Cliënten scootmobielen, rolstoelen e.d.	116	76	79	95	-
Aantal Wmo PGB's	10	9	10	10	-

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Jeugdzorg					
Kindplaatsen in verlengde peuteropvang Zoeterwoude-Dorp per ochtend	4	5	5	4	-
Kindplaatsen in verlengde peuteropvang Zoeterwoude-Rijndijk per ochtend	4	3	3	3	-
Aantal lopende trajecten specialistische hulp	101	125	137	145	-
Aantal lopende trajecten JGT	68	86	56	62	-
Ambulante jeugdhulp op locatie aanbieder ⁴	56	125	152	165	-
Zorg zonder verblijf; zorg in netwerk jeugdige ⁴	6	9	10	12	-
Zorg zonder verblijf; daghulp op locatie aanbieder ⁴	5	7	8	6	-
Zorg met verblijf; pleegzorg ⁴	6	7	12	7	-
Zorg met verblijf; gezinsgericht verblijf ⁴	0	0	0	0	-
Zorg met verblijf; gesloten plaatsing ⁴	1	0	0	0	-
Zorg met verblijf; overig verblijf ⁴	1	1	4	2	-
Jeugdbescherming(OTS, voogdij) ⁴	5	6	11	8	-
Jeugdreclassering ⁴	0	2	3	3	-
Aantal onderzoeken Raad voor de Kinderbescherming	3	7	5	6	-
Aantal aanmelding Crisis- InterventieTeam	2	4	3	1	-
Aantal meldingen jeugdbeschermingstafel	1	2	0	1	-
Aantal meldingen bij Veilig Thuis (0-100)	23	29	50	50	-
Aantal jeugd PGB's ⁴	8	10	13	12	-
Meldingen "Jeugdmatch" (verwijsindex risicojongeren) ^{5,6}	7	59	60	60	-
Matches in "Jeugdmatch" ⁴	3	15	15	15	-
Halt delicten ⁴	6	7	7	17	-
Aanmeldingen bij Jeugd Preventie Team (JPT) ⁴	9	9	9	4	-

1 www.waarstaatjegemeente.nl

2 Per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder. Betreft hier diverse soorten van uitkeringen (UWV, WIA, Participatiewet) c.q. maatwerkvoorzieningen Wmo

3 Per 10.000 inwoners (15-65 jaar) / vanaf 2019 per 1.000 inwoners (15 - 74 jaar)

4 In zorg op 1 januari

5 Definitieve cijfers zijn beschikbaar in de jaarverslagen van de instellingen

6 Per 1000 huishoudens

Sociale Voorzieningen		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
Bijstandverlening	Lasten	896.929	1.032.105	-169.958	862.147	734.841	127.306
	Baten	-906.558	-848.819	0	-848.819	-924.218	75.399
Saldo		-9.629	183.286	-169.958	13.328	-189.376	202.704
Minimabeleid	Lasten	335.628	382.122	10.469	392.591	354.485	38.106
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		335.628	382.122	10.469	392.591	354.485	38.106
Vluchtelingenwerk	Lasten	51.308	106.698	-30.000	76.698	35.794	40.904

Sociale Voorzieningen		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
	Baten	-15.374	-18.000	18.000	0	-5.525	5.525
Saldo		35.933	88.698	-12.000	76.698	30.269	46.429
Werkgelegenheid	Lasten	216.764	300.806	-80.571	220.235	215.307	4.928
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		216.764	300.806	-80.571	220.235	215.307	4.928
Maatschappelijke zorg	Lasten	97.537	155.090	-50.000	105.090	96.667	8.423
	Baten	-18.000	0	0	0	0	0
Saldo		79.537	155.090	-50.000	105.090	96.667	8.423
Gehand.beleid -> zorgbeleid	Lasten	1.178.670	1.335.554	152.150	1.487.704	1.456.010	31.694
	Baten	-79.304	-22.500	-12.150	-34.650	-75.207	40.557
Saldo		1.099.366	1.313.054	140.000	1.453.054	1.380.803	72.251
Jeugdzorg	Lasten	1.969.658	1.949.017	-296.490	1.652.527	1.576.957	75.570
	Baten	-53.555	-17.850	0	-17.850	-24.238	6.388
Saldo		1.916.104	1.931.167	-296.490	1.634.677	1.552.719	81.958
Ouderenzorg	Lasten	79.424	101.619	0	101.619	95.464	6.155
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		79.424	101.619	0	101.619	95.464	6.155
Kinderopvang	Lasten	14.441	6.839	4.000	10.839	11.917	-1.078
	Baten	0	0	0	0	-275	275
Saldo		14.441	6.839	4.000	10.839	11.641	-802
Programma	Lasten	4.840.360	5.369.850	-460.400	4.909.450	4.577.443	332.007
	Baten	-1.072.791	-907.169	5.850	-901.319	-1.029.463	128.144
Saldo van baten en lasten		3.767.568	4.462.681	-454.550	4.008.131	3.547.980	460.151

Toelichting

Bijstandsverlening

Dit product sluit met een overschot van € 202.704. Deels is dit het gevolg van een overschot op uitkeringen Participatiewet van € 197.934. Hierbij wel de constatering dat in de begroting rekening is gehouden met een lagere rijksbijdrage dan uiteindelijk is ontvangen. Het bedrag aan uitkeringen is € 283.932 lager dan de rijksbijdrage. Dit bedrag wordt niet verrekend met het Rijk.

Gelet op de toekenningssystematiek op basis van historische uitgave van het Rijk zal dit resultaat wel zijn effect hebben op de bijdrage die wij vanaf 2022 gaan ontvangen. Deze zal aanzienlijk lager zijn. Omdat vanaf deze periode het inwoneraantal gaat stijgen en daarmee naar verwachting ook het aantal aanvragers van een uitkering, zal er dan een tekort ontstaan. Om dit te compenseren stellen wij voor een bedrag van € 200.000 bij de bestemming van het rekeningresultaat 2019 toe te voegen aan de reserve Sociaal Domein.

Op inhuur sociale recherche is een overschot van € 1.774. Op het budget "Bijzondere Bijstand Zelfstandigen" is een overschot van € 25.175. Dit komt door een terugbetaling door het Rijk over 2018 en de aflossing van een verstrekte geldlening voor het starten van een bedrijf.

De post "PW algemeen" kent een tekort van € 22.179. Dit is grotendeels te wijten aan een administratieve correctie op de saldi van budgetcliënten uit eerdere jaren.

Minimabeleid

Dit product sluit in 2019 met een positief resultaat van € 38.106. Van de begrote € 80.000 is € 71.748 uitgegeven aan de zogenaamde gemeentepolis Ziektekosten voor inwoners met een inkomen onder de 120% van het minimuminkomen.

Het aantal aanvragen bijzondere bijstand en individuele inkomenstoelage is ten opzichte van 2018 gedaald. Het totaal bedrag aan verstrekte bijzondere bijstand is hierdoor fors lager dan het begrote bedrag. Dit is ook het gevolg van minder inrichtingskosten voor statushouders aangezien de taakstelling hiervoor in 2019 lager was. Er is € 50.829 minder aan bijzondere bijstand uitgegeven. Aan de Voorziening Dubieuze debiteuren Sociale Zaken moest € 40.000 worden toegevoegd vanwege een hoger risico.

In 2019 is, vanwege de verwachte overschrijding op kwijtschelden van belastingen, € 9.700 via de Najaarsnota 2019 aan het budget toegevoegd. Hiervan is uiteindelijk € 5.668 minder uitgegeven. De aanvragen voor kwijtschelding worden door de BSGR behandeld op grond van onze Kwijtscheldingsverordening. Via dit product is ook de bijdrage aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur betaald. Ten opzichte van het begrote bedrag is € 4.490 minder uitgegeven.

Van de € 20.000 die begroot was voor het vroegtijdig signaleren van schuldenproblematiek is € 11.700 uitgegeven.

Vluchtelingenwerk

Het product Vluchtelingenwerk laat een positief resultaat zien van € 46.429. Het begrote bedrag voor subsidiëring van het intensieve begeleidingsproject statushouders (JAS project) en VluchtelingenWerk Nederland kent een overschot van € 30.274. Dit heeft te maken met een hogere uitstroom van vergunninghouders uit de uitkering dan gedacht, de lagere kosten van maatschappelijke begeleiding aan statushouders door VluchtelingenWerk en minder behoefte aan taalcoaches dan door VluchtelingenWerk was aangegeven. Hierdoor is ook de bijdrage aan Vluchtelingenwerk € 10.630 lager dan begroot.

Ook is er een terugbetaling van subsidie door de stichting Vluchtelingenwerk van € 5.525 over 2018.

Werkgelegenheid

Dit product laat een overschot zien van € 4.928. Er is sprake van een overschot van € 18.044 op het onderdeel sociale werkvoorziening. Dit is mede het gevolg van een lagere gemeentelijke bijdrage aan de DZB dan begroot. Op de post werkdeel Participatiewet (re-integratie) is sprake van een tekort van € 12.846 omdat in 2019 meer re-integratietrajecten zijn ingezet.

Maatschappelijk werk

Voor 2019 is een bedrag van € 88.000 beschikbaar gesteld voor Algemeen Maatschappelijk Werk. Hiervan is uiteindelijk € 81.677 besteed.

Zorgbeleid

Het positief saldo op Zorgbeleid bedraagt € 72.251. Het overschot is samengesteld uit diverse posten. Er zijn overschotten bij Huishoudelijke ondersteuning (€ 41.072), Medische advieskosten (€ 3.427), Wmo vervoer (€ 562), Wmo algemeen (€ 12.397), Maatschappelijke opvang (€ 25.635) en Begeleiding dagbesteding (€ 80.012). Van het CAK is € 16.647 meer ontvangen aan Eigen bijdragen.

Wmo rolstoelen en Wmo woonvoorzieningen laten daarentegen tekorten zien van respectievelijk € 10.773 en € 6.548. Voor rolstoelen kwam dit doordat de belangrijkste leverancier een groot deel van de facturen voor eind 2018 nog niet had verstuurd. Dit kwam ten laste van 2019.

Conform het bestaande beleid stellen wij de raad voor om het volledige overschot van (afgerond) € 60.000 bij de bestemming van het rekeningresultaat 2019 toe te voegen aan de reserve Sociaal Domein.

Jeugdzorg

Het hele product Jeugdzorg kent uiteindelijk een overschot van € 81.958. Dit overschot is het gevolg van minder uitgaven voor Lokaal jeugdbeleid (€ 10.005), Centrum Jeugd en Gezin (€ 32.166), Jeugd- en Gezinsteam (€ 22.218) en Uitvoeringskosten jeugdbeleid (€ 34.490). De kosten van vervangende inhuur voor de inzet doorontwikkeling Jeugd van onze beleidsmedewerker in de regio is € 27.640 zijn lager dan begroot.

Het is overigens nog onduidelijk hoe de kosten voor Jeugdzorg zich ontwikkelen in de komende jaren, mede in het licht van de gememoreerde doorontwikkeling in de Leidse Regio.

Ouderenzorg

Hiervoor is € 6.155 minder uitgegeven. Dit komt door iets minder kosten van de inhuur voor Zoeterwoude voor Elkaar en de CAS en door minder incidentele uitgaven voor ouderenbeleid.

Kinderopvang

Het tekort op dit product van € 802 is het gevolg van extra controles door de GGD Hollands Midden voor de uitbreiding van het aantal kindplaatsen op twee locaties.

Investeringskredieten

Sociaal Domein	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Utopia dakbedekking	11-nov-2010	6.000	-	-	6.000		Ja
Utopia vervanging luchtbehandelingsinstallatie	10-nov-2011	21.000	-	-	21.000		Ja
Sociaal Domein		27.000	-	-	27.000		

Toelichting:

Utopia dakbedekking en luchtbehandelingsinstallatie

Wij zijn in overleg met de raad over hoe om te gaan met de huisvesting van ons pand aan de Nieuweweg waarin de jongerenorganisatie Utopia is gehuisvest. Tot nu toe zijn de voorgenomen investeringen nog niet in uitvoering genomen.

2.1.8 Milieu en Volksgezondheid

Portefeuillehouders: burgemeester E.G.E.M. Bloemen en wethouder R.F. Bouter

Omschrijving van het programma

Dit programma betreft de zorg voor volksgezondheid, afvalverwijdering, riolering en het milieu. De onderdelen in het programma scheppen voorwaarden voor een gezonde en veilige leefomgeving voor mens en dier waarin het prettig wonen en werken is.

A. Afval als grondstof

In 2019 is per inwoner 40 kilogram aan fijn huishoudelijk restafval ingezameld. Dit betekent dat ieder huishouden gemiddeld 8 kilogram per maand restafval heeft aangeboden. Een mooie prestatie in vergelijking met 2018. Toen werd er nog gemiddeld 13 kilogram per huishouden per maand ingezameld (zie tabel 1).

Zoeterwoude is ook in 2019 weer koploper van de regio op het gebied van afvalscheiding

Zoeterwoude doet het goed op het gebied van de afvalscheiding in vergelijking met omliggende gemeenten. Omliggende gemeenten zamelden in 2019 nog rond de 200 kilogram fijn huishoudelijk restafval per inwoner in. De doelstelling om minder dan 50 kilogram fijn huishoudelijk restafval in te zamelen per inwoner, behaalden we ruimschoots. Wel moet hierbij vermeld worden dat het aantal huishoudens dat geen fijn huishoudelijk restafval aanbiedt, nagenoeg verdubbeld is. Voor de invoering van het omgekeerd inzamelen waren dit rond de 200 adressen. Dit zijn er nu ongeveer 400.

Uit analyse van de afvalcijfers blijkt dat de inzameling van PMD verder toeneemt en het restafval verder afneemt. De inzameling van de overige afvalfracties is nagenoeg gelijk gebleven (zie tabel 1).

Gemiddeld aantal kg per huishouden per maand	Glas	Papier	PMD	Textiel	Rest	Gft	Totaal
2017	6	12	4	2	16	19	59
2018	6	11	5	2	13	25	62
2019	6	11	7	2	8	23	57

De afvalstoffenheffing is niet meer kostendekkend

Eerder constateerden we dat de uitmuntende afvalscheiding in Zoeterwoude, in combinatie met de hogere verwerkingskosten, er mede voor zorgt dat de afvalstoffenheffing niet meer kostendekkend is. Het tekort is voor 2019 opgelopen naar € 146.000 per jaar. De realisatie van 2019 laat zien dat de inkomsten voor restafval € 56.000 lager waren dan begroot. Dit komt vooral door het succes van het omgekeerd inzamelen. Men biedt minder restafval aanbiedt en iets meer (gratis) PMD.

Daarnaast is de afvalmarkt erg veranderd. Omdat het economisch goed gaat met Nederland, is er een overschot aan afval. Het laten verwerken van afval werd duurder, mede door rijksbelastingen. De vergoedingen die de gemeente ontving voor verschillende goed herbruikbare afvalstromen nam af. Voor sommige herbruikbare afvalstromen voorzien we in 2020 zelfs een beëindiging van opbrengsten. Verder is het tekort op Reiniging te verklaren door noodzakelijke inhuur en hogere kosten op het gebied van de ongediertebestrijding. We gaven voor deze onderdelen respectievelijk € 37.000 en € 5.600 meer uit dan begroot. De gemeente had dus meer uitgaven en minder inkomsten op het totale budget Reiniging. Dit zorgt ervoor dat de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2019 terug loopt van 100% naar 82,7%.

Wij moeten mogelijk nog btw afdragen over de ontvangen vergoedingen

Op dit moment loopt een discussie tussen de Nederlandse gemeenten en de Belastingdienst over het berekenen van btw over de vergoeding die wij ontvangen voor het inzamelen van plastic verpakkingsafval. De Belastingdienst wil dat gemeenten btw afdragen over vergoedingen die zij ontvangen. De kans bestaat dan ook dat we in 2020 alsnog btw moeten afgedragen over de vergoedingen die wij de afgelopen jaren ontvingen.

Toelichting op activiteiten 2019

In onderstaande tabel staat een aantal activiteiten genoemd die in 2019 plaatsvonden. Eén daarvan is een peiling over het gebruiksgemak van de minicontainers en de brenglocaties voor PMD. In april 2019 hielden we via Facebook een enquête onder de inwoners. 295 respondenten vulden de enquête in. De meerderheid gaf aan dat zij het goed vinden dat het afval gescheiden ingezameld wordt. 78% van de respondenten gaf aan tevreden en zeer tevreden te zijn over de huidige manier van inzamelen. 77% van de respondenten wil de huidige manier van inzamelen van PMD met minicontainers in combinatie met brenglocaties handhaven.

Doelstelling	Resultaten	Activiteit 2019
Verminderen restafval: maximaal 50 kilogram per inwoner per jaar in 2019.	■ Omgekeerd inzamelen ■ Verhogen serviceniveau voor PMD ■ Kosten-baten analyse PMD	Peiling gebruiksgemak minicontainers voor PMD.
		Peiling gebruiksgemak brenglocaties voor PMD.
		Metten van effecten op restafval door verhoogde inspanningen PMD.
		Peiling tevredenheid ORAC's.
Verbreden kennisniveau over afvalscheiding.	Grotere betrokkenheid bij de inwoners en motivatie bij inwoners voor verbeterde scheiding.	Voorlichting en communicatie.
		Betrekken van de inwoners bij grote keuzes in de afvalinzameling (publiekspeiling).
Implementatie prepaid betaalsysteem.	Duidelijkheid over de haalbaarheid van een dergelijk systeem.	Onderzoek loopt nog.
Onderzoek naar logistieke efficiëntie in de afvalinzameling.	Kennis over draagvlak verschillende inzamelvormen voor PMD.	Voorstel efficiënte PMD inzameling.

B. Riolering

Doelstelling	Prestatie	Activiteit 2019
Afvoeren afvalwater.	In stand houden van een robuust gemeentelijk rioolstelsel.	Uitvoeren van (deel)inspecties.
		Reinigen van het stelsel.
		Repareren / vervangen riolerings (renovatie), waaronder Westwout fase 5.
		Vervangen drukriolerings.
Voorkomen overstorten.	■ In stand houden van een robuust gemeentelijk rioolstelsel. ■ In stand houden (riool)gemalen.	Uitvoeren van (deel)inspecties
		Periodiek reinigen van het stelsel.
		Repareren / vervangen riolerings.
		Herziening Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (VGRP).
Verminderen aanbod vuilwater aan waterzuivering.	Scheiden van vuil en schoon water.	Aanleg regenwaterriolerings.
		Afkoppelen straatkolken.
		Afkoppelen (particuliere) dakvlakken.

Doelstelling	Prestatie	Activiteit 2019
		Herziening Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan.
Klimaatadaptie.	■ Zorgen voor meer waterberging. ■ Snel afvoeren regenwater. ■ Aanleggen robuust regenwaterstelsel (Westwout).	Afkoppelen straatkolken van vuilwaterstelsel en aansluiten op regenwaterriool (Westwout).
		Afkoppelen zo veel als mogelijk particuliere dakvlakken.
		Voorlichten particulieren over nut- en noodzaak afkoppelen dakvlakken (Westwout).
		Stimuleren maatregelen van particulieren met subsidie.

Het budget van € 200.000 voor klimaatadaptieve maatregelen is niet gebruikt

Het Integraal Waterketenplan stelde de raad in december 2018 vast. Daarin is opgenomen dat we bij rioolvervanging altijd een gescheiden riolering met grotere buizen aanbrengen, dat we waterberging op het maaiveld realiseren en dat jaarlijks € 200.000, ten laste van de Voorziening Riolering, beschikbaar is voor klimaatadaptieve maatregelen bij particulieren. In 2019 is dit budget niet gebruikt. Reden hiervoor is dat het enige project dat daadwerkelijk in uitvoering was, Westwout fase 3 en 4, een onderdeel is van de hele wijkreconstructie. Om scheve gezichten in de wijk te voorkomen, kozen we ervoor hier geen particuliere actie in te zetten. Wel worden regenpijpen aangesloten op het regenwaterriool bij particulieren die zich hebben aangemeld. De € 200.000 is derhalve teruggestort in de Voorziening Riolering.

In 2020 gaan wel projecten lopen waarin klimaatadaptieve maatregelen bij particulieren meegenomen worden.

Hemelwater-, hitte- en droogtestresstesten zijn uitgevoerd

De resultaten van de stresstesten zijn opgenomen in een rapport dat we in 2020 aan de raad presenteren.

Verschillend onderhoud aan het rioleringsstelsel uitgevoerd en/of gestart

In 2019 is begonnen met de vervanging van de riolering voor een gescheiden stelsel in Westwout fase 3 en 4. Het gaat om, onder andere de Kerklaan, Veldzichtstraat, Richellestraat en (deels) Ambachtsherenweg. De werkzaamheden zijn volop in uitvoering. In het begin onstond vertraging. Deze is inmiddels weer ingelopen. We zochten afstemming met de woningbouwlocaties Westwoude en Ambachtshof en dit blijft onder de aandacht. Ook is het drukriool Hoge Rijndijk (deels) vervangen in 2019. Verder vervangen we de besturing van het gemaal aan de Blankaartweg en plaatsten we overstortmeters in Zoeterwoude Dorp. In 2019 startte de voorbereidingen om het vacuümriool aan de Weipoortsweg te vervangen, dan wel te renoveren.

C. Milieu en duurzaamheid, inclusief energietransitie

Dit onderdeel van het programma betreft de coördinatie van taken op het gebied van milieu en duurzaamheid. De kaders hiervoor en de uitgevoerde werkzaamheden zijn benoemd in Paragraaf 9 Duurzaamheid. Ook beleid en uitvoering van het programma Duurzaamheid valt hieronder.

De Omgevingsdienst West-Holland kreeg er een milieutaak bij

De uitvoering van de milieutaken ligt hoofdzakelijk bij de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH). Vanaf medio 2018 nam de ODWH van de gemeente een aantal taken over die betrekking hebben op asbest, waaronder het afhandelen van sloop- en asbestmeldingen. Sindsdien is besloten dat de ODWH ook de sloopmeldingen zonder asbest afhandelt. Begin 2020 evalueren we de overname van deze taken.

Er is gestart met overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeente

De Omgevingswet brengt met zich mee dat bodemtaken vooral bij gemeenten komen te liggen. De provincie Zuid-Holland startte met een 'warme overdracht' van deze taken. Het gaat om verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De uitvoering van deze taken ligt bij de Omgevingsdienst.

Wij hebben fors ingezet op de Energietransitie

In het Coalitieprogramma 2018-2022 is een grote inzet op duurzaamheid een speerpunt. Dit is uitgewerkt in de volgende actiepunten:

- Streven naar een plaats in de top 20 van meest duurzame gemeenten
- Inzetten op productie van hernieuwbare energie
- Inzetten op energiebesparingsmogelijkheden
- Uitvoeren van de motie Van Gas los.

We stelden een Duurzaamheidsagenda 2019-2022 op en de Raad gaf deze vrij voor zienswijzen.

Naast activiteiten die werden gefinancierd uit de Reserve Duurzaamheid zetten we een Programma Energietransitie op waarin ook nieuwe activiteiten een plaats hebben.

Doelstelling	Prestatie	Activiteit 2019
In 2020 is 14% van het energieverbruik duurzaam opgewekt. In 2030 is er 40% minder CO ₂ -uitstoot ten opzichte van 1990.	Stimuleren bedrijven en organisaties tot milieuvriendelijk beleid/bedrijfsvoering.	Binnen de deelnemende bedrijven liep de begeleiding vanuit de 'MKB-scans' uit 2017 en 2018 door in 2019. ODWH en gemeenten werkten aan nieuw aanbod van energiescans.
		Er was een stimuleringslening beschikbaar voor maatschappelijke organisaties met eigen accommodatie.
	Stimuleren bewoners tot milieuvriendelijk gedrag.	De ODWH werkte aan nieuwe maatwerkadviezen voor woningeigenaren, die in 2020 beschikbaar komen.
		Er trad een nieuwe subsidieverordening in werking voor duurzame maatregelen aan woningen.
	Stimuleren bewoners/bedrijven tot duurzame initiatieven.	Als onderdeel van het Programma Energietransitie zijn twee bewonersavonden georganiseerd. Daarnaast was er regelmatig contact met lokale en regionale initiatiefnemers.
		De lokale 'initiatieven-pot' is voortgezet zonder verordening.
In 2050 energieneutraal	Bijdragen aan energietransitie.	De gemeente nam deel en leverde een bijdrage aan (de uitvoering van) het Energieakkoord Holland Rijnland en de voorbereidende activiteiten voor de Regionale Energie Strategie (RES).
		Met de initiatiefnemer van de pilot en met de provincie was afgelopen jaar (weer) contact over de mogelijkheid om zonneweiden te realiseren.
Gasloos conform Convenant HR	Bestaande wijken van het gas af.	De pilot gasloos Zoeterwoude-Rijndijk werd voorbereid, als onderdeel van het Programma Energietransitie. We leverden financiële bijdragen aan het 'gasloos voorbereiden' van woningen.

Doelstelling	Prestatie	Activiteit 2019
	Gasloze nieuwbouw.	Sinds 1 juli 2018 is landelijk bepaald dat nieuwe woningen geen aardgas meer gebruiken.

Wij stimuleerden bedrijven en organisaties tot milieuvriendelijk beleid/bedrijfsvoering

In 2017 en 2018 kregen 35 bedrijven en organisaties een energiescan. De monitoring en begeleiding die bij deze 'MKB-scan' hoort liep in 2019 door. In ODWH-verband werd een nieuwe campagne voorbereid voor 2020. Van de duurzaamheidslening voor VvE's en maatschappelijke organisaties werd in 2019 geen gebruik gemaakt.

Wij stimuleerden inwoners tot milieuvriendelijk gedrag

Aan het begin van het jaar stelde de raad de nieuwe subsidieverordening vast voor duurzame maatregelen aan particuliere woningen. Daarbij werd het subsidieplafond verhoogd naar € 115.000 per jaar. Er werden veel aanvragen ingediend. Aan het einde van het jaar werd het plafond bereikt. Voor het eerst werd gebruik gemaakt van de mogelijkheid om zonnepanelen te subsidiëren 'op andermans dak'. Dat was bij het 'postcoderoos-project' van Zon op Zoeterwoude aan de Weipoortseweg. Zoals afgesproken ontvangt de raad een gedetailleerde rapportage van de gesubsidieerde maatregelen die door inwoners zijn genomen.

Bij het vaststellen van de verordening is de 'initiatievenpot' niet meer meegenomen. Gebleken is dat de doelstelling van de initiatievenpot zich matig verdraagt met de regels in een verordening. Het leverde ook geen extra initiatieven op. De komende tijd willen we het jaarlijkse budget (uit de Reserve Duurzaamheid) vooral inzetten voor initiatieven die bijdragen aan de Energietransitie.

Wij droegen bij aan het voorbereiden van woningen op een aardgasloze toekomst

De gemeente leverde vanuit de Reserve Duurzaamheid een financiële bijdrage aan twee projecten om woningen voor te bereiden op een aardgasloze toekomst. Dit waren bestaande woningen van Rijnhart Wonen in Zoeterwoude Rijndijk en nieuwbouwwoningen in Verde Vista Meerburg.

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 ging de raad akkoord met het reserveren van € 750.000 euro voor het programma Energietransitie

Dit bedrag is in de nieuwe Reserve Energietransitie gestopt voor het opzetten van een Programma Energietransitie. Jaarlijks wordt een werkbudget beschikbaar gesteld (2019: € 100.000 en 2020: € 200.000). Dit budget is voor het inhuren van expertise, voor onderzoeken en voor het vrijmaken van interne capaciteit. Het is bedoeld voor het programma en niet voor de daaronder hangende uitvoeringsprojecten. De uitvoeringsprojecten hebben allemaal een eigen Plan van Aanpak met planning, doel, financiering, en dergelijke. Het werkbudget van € 100.000 voor 2019 gaven we volledig uit.

Plannen van Aanpak Programma Energietransitie, Rijndijk van gas los en Aanpak Grootchalige Opwek zijn gereed en bieden we het eerste kwartaal van 2020 aan de raad aan.

De raad stelde geld beschikbaar voor het opzetten van een Programma Energietransitie. Dit geld zetten we in voor extra capaciteit in de organisatie en voor het uitvoeren van onderzoeken. In 2019 formeerden we een stuurgroep, kernteam en projectteam. We stelden plannen van aanpak opgesteld. Deze vormen de basis voor de uitvoering. We huurden externe capaciteit in en we maakten een nul-meting van de broeikasgasuitstoot van heel Zoeterwoude.

Onderzoek naar Zoeterwoude Rijndijk van gas los is gestart

In 2019 werkten we hard aan de Transitievisie Warmte. Het eerste uitvoeringsproject van de Transitievisie Warmte stelden we voor in 'Rijndijk van gas los'. Om deze kansrijke wijk beter in beeld te krijgen is in september begonnen met het verzamelen van informatie over de wijk en de buurten. Het gaat hier om informatie over bijvoorbeeld de energievraag, de energielabels, de wijkdichtheid en het type bebouwing. Deze informatie is onder andere nodig voor de onderbouwing van subsidieaanvragen die de gemeente wil doen.

Uiteindelijk komt een feitenboek over de wijk beschikbaar, zodat voor de inwoners van Zoeterwoude-Rijndijk helder is wat het vertrekpunt en de uitdaging die we gezamenlijk aangaan.

De Strategie Energietransitie 2019 en de Transitievisie Warmte gemeente Zoeterwoude zijn gereed

In deze visie staan de Energietransitiedoelen genoemd en de methoden, prioritering en aanbevelingen om tot de doelen te komen. Daarnaast zijn ook de ambities, middelen en mogelijkheden opgenomen voor het creëren van duurzame warmtebronnen (geen aardgas) in de gebouwde omgeving.

D. Volksgezondheid

In de Wet Publieke Gezondheid (WPG) staan de wettelijke taken van de gemeente op het gebied van de volksgezondheid. Het grootste deel van deze taken voert de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM) voor ons uit. De RDOG HM is een gemeenschappelijke regeling van 18 gemeenten in de regio Hollands Midden.

De verplichte nota lokaal gezondheidsbeleid en het preventie- en handavingsplan alcohol is onderdeel van de integrale nota sociaal beleid: Zoeterwoude Gelukkig en Gezond.

Doelstelling	Prestatie	Activiteit 2019
Wettelijke taken uitvoeren.	Opdracht RDOG HM.	Toeziën op effecten activiteiten RDOG HM.
	Lokale nota Volksgezondheid.	Uitvoeren actiepunten nota sociaal beleid: Zoeterwoude Gelukkig en Gezond.
	Preventie- en handavingsplan alcohol.	Uitvoeren actiepunten nota Sociaal beleid: Zoeterwoude Gelukkig en Gezond.
Burger is zoveel mogelijk zelf verantwoordelijk voor gezondheid.	Burger is wijs	Voorlichting.
	Burger is zelfredzaam	Ondersteunen.
Ongedierteoverlast (plaag) voorkomen.	■ Uitvoeren wettelijke taak tot registratie; ■ Ongediertebestrijding na melding van burgers of na eigen waarneming.	Inspecteren van overlastlocaties en waar nodig bestrijding uitvoeren.
		Registratie.
		Kosten beheersing.
		Voorlichting.

De RDOG HM voerde veel werkzaamheden voor de gemeente uit

De RDOG HM zorgt voor een structuur voor de uitvoering van preventieprogramma's, de uitvoering van (jeugd)gezondheidszorg en Veilig Thuis. Het doel is de gezondheid en het welzijn van de burger te bewaken, beschermen en bevorderen in zowel normale als in crisissomstandigheden. De RDOG HM doet ook aan voorlichting en ondersteuning in het kader van 'De burger is wijs' en 'zelfredzaamheid'. De jaarrekening van de RDOG HM is op dit moment nog niet beschikbaar. Mocht er sprake zijn van een hogere bijdrage over 2019 dan melden we dit in de Staat van Zoeterwoude 2020.

Voorlichting gericht op stoppen met roken werd gegeven

In de voorlichting over gezondheid werd meegedaan aan promotie van Stoptober. Dit is een programma gericht op 30 dagen stoppen met roken.

Aan preventie alcoholgebruik en gezonde voeding is in 2019 niet toegekomen.

Weerbaarheidstraining gewild bij basisscholen

Om jongeren weerbaarder en zelfredzamer te maken, konden basisscholen een weerbaarheidstraining voor de groepen 6, 7 en 8 afnemen van de RDOG HM.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Huishoudelijk restafval (kg) per inwoner	82	78	75	40	< 30
Hernieuwbare elektriciteit (opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa) %	17,0%	27,1%	26,4%	nmb	%(landelijk)
Lokale kengetallen					
Aantal km vrijvervalriolering	31	29	29	29	nvt
Aantal km pers-/drukleiding	33	32	32	32	nvt
Aantal km hemelwater riool	6	6	6	6	nvt
Aantal prullenbakken in de gemeente	86	86	86	86	nvt
Aantal glasbakken	14	15	15	15	15
Ingezameld restafval (ton)	669	666	551	348	300
Ingezameld GFT afval (ton)	614	696	1.041	932	1.000
Ingezameld Glas (ton)	207	206	240	252	260
Ingezameld Papier (ton)	447	443	448	460	475
Ingezameld Textiel (ton)	58	65	66	71	75
Ingezameld Plastic, Metaal en Drankkartons (ton)	163	189	215	270	280
Ingezameld overig afval (ton)	1.023	932	1.140	1.120	1.000
Aantal kinderen in zorg bij consultatiebureau (0-4 jaar)	100%	95%	97%	99%	100%

¹ www.waarstaatjegemeente.nl

Volksgezondheid en Milieu		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
Volksgezondheid	Lasten	336.894	382.099	6.000	388.099	367.793	20.306
	Baten	0	-17	0	-17	-17	0
Saldo		336.894	382.082	6.000	388.082	367.776	20.306
Reiniging	Lasten	694.117	583.772	90.839	674.611	752.349	-77.739
	Baten	-735.588	-747.292	62.265	-685.027	-706.607	21.580
Saldo		-41.471	-163.520	153.104	-10.416	45.743	-56.159
Riolering	Lasten	955.522	868.362	205.491	1.073.853	1.149.942	-76.090
	Baten	-1.074.774	-1.022.905	-255.000	-1.277.905	-1.299.518	21.613
Saldo		-119.252	-154.543	-49.509	-204.052	-149.575	-54.477
Bedrijven en milieu	Lasten	589.357	572.132	334.775	906.907	960.885	-53.978
	Baten	-3.044	-11.940	-52.000	-63.940	-88.532	24.592
Saldo		586.313	560.192	282.775	842.967	872.353	-29.386
Programma	Lasten	2.575.890	2.406.365	637.105	3.043.470	3.230.969	-187.500
	Baten	-1.813.405	-1.782.154	-244.735	-2.026.889	-2.094.674	67.785
Saldo van baten en lasten		762.484	624.211	392.370	1.016.581	1.136.296	-119.715

Toelichting:**Volksgezondheid**

Het overschot van € 20.306 is voor € 18.578 het gevolg van een lagere bijdrage aan de RDOG HM. Het restant is minder uitgaven voor ongediertebestrijding.

Reiniging

Het tekort van € 146.000 komt doordat er minder restafval aangeboden is dan begroot. Dit kwam door het succes van het 'omgekeerd inzamelen'. Daarnaast werd het verwerken van afval duurder en zijn er meer kosten gemaakt voor noodzakelijke inhuur. In 2019 is het nadeel ten laste gekomen van de jaarrekening 2019 omdat Reserve Afvalstoffenheffing onvoldoende ruimte heeft om dit tekort te dekken. De Raad is in 2019 geïnformeerd over de kostenontwikkeling op het budget Reiniging.

Riolering

De lasten (onderhoudskosten) en baten (rioolheffing) van de taak riool is kostendekkend. Dat betekent dat deze per saldo op (bijna) nul worden begroot, in elk geval niet meer dan kostendekkend. Eventuele verschillen in de jaarrekening worden óf onttrokken óf toegevoegd aan de Voorziening Riolerings. Voor 2019 was een tekort begroot van € 31.100. Dat is op begrotingsbasis aan de voorziening onttrokken. Aan het eind van het jaar bleek dat er in werkelijkheid geen tekort in de exploitatie was. Daardoor vloeiende het bedrag terug in de voorziening. In combinatie met een overschrijding op de beheerkosten leidt dit tot een negatief saldo van € 54.477 ten opzichte van de begroting.

Bedrijven en milieu

De Omgevingsdienst West-Holland besteedde voor Zoeterwoude meer uren dan geraamd. Eén van de oorzaken is een grotere vraag naar RO-adviezen en adviezen voor enkele bestuurlijk complexe dossiers. Hiermee was ook het aantal uren dat hiervan wordt doorberekend naar ruimtelijke projecten groter. Dat verklaart de extra (interne) baten. Een andere oorzaak van de meerkosten is voor meldingen voor het verwijderen van asbest- en bouwkundige sloop. Dit kostte meer uren dan bij de overdracht van werkzaamheden in 2018 was voorzien. Dit komt onder meer omdat de Omgevingsdienst nu ook sloopwerkzaamheden zonder asbest behandelt.

Het programma Bodem van de Omgevingsdienst laat een overschrijding zien. Dit komt vanwege extra inzet voor het behandelen van meldingen op grond van het besluit bodemkwaliteit en het (gebiedsgerichte) toezicht hierop. Hierin is ook het actualiseren van de functieklassen kaarten bodem voor de gemeente meegenomen.

Zodra het jaarverslag van de Omgevingsdienst beschikbaar is, zal meer gedetailleerde informatie beschikbaar zijn.

Investeringskredieten

Volksgezondheid en Milieu	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Ondergrondse vuilcontainers	10-nov-2016	320.000	309.310	-	10.690	Ja	
Vervanging riolering 2015	13-nov-2014	395.000	448.639	-	-53.639		Ja
Rioolvervanging Westwout fase 3	10-nov-2016	320.000	405.362	11.742	-73.620		
Vervanging riolering 2018	9-nov-2017	466.000	55.363	-	410.637		
Riolering 2019 - Westwoud fase 5	8-nov-2018	490.770	23.506	-	467.264		
Rioolvervanging Julianapark	10-nov-2016	217.500	33.806	-	183.694		
Verlaatsweg 2019 Riolering	26-jul-2018	120.000	-	-	120.000		
Riolering 2019 - Overstorting en druksensoren	8-nov-2018	261.710	55.976	-	205.734		
Volksgezondheid en Milieu		2.590.980	1.331.962	11.742	1.270.760		

Toelichting:

Ondergrondse vuilcontainers

In 2015 besloot de raad de inzameling van restafval in de gemeenten te vervangen door een systeem van ondergrondse inworpcontainers. Het proces verliep niet helemaal probleemloos. Inmiddels is het systeem naar tevredenheid operationeel. Het is niet ongebruikelijk dat een systeem dat zo op de dienstverlening aan de burgers gericht is, aanloopproblemen heeft. De kosten zijn uiteindelijk binnen het budget gebleven.

Vervanging riolering 2015

Deze overschrijding is al eerder verklaard. Door personele problemen bij de Buitendienst in 2018 is er extra werk uitbesteed. Inmiddels is de vacature ingevuld en voert de Buitendienst weer meer werkzaamheden uit.

Rioolvervanging Westwout fase 3

Het saldo is hier niet representatief. Alle kosten voor de uitvoering van Westwout fase 3 en 4 worden geboekt op dit krediet. De kosten worden later verdeeld over de kredieten voor rioolvervanging en reconstructie voor de fasen 3 en 4. De werkzaamheden zijn volop in uitvoering. In het begin ontstond wat vertraging. Deze is weer ingelopen. We zochten afstemming met de woningbouwlocaties Westwoude en Ambachtshof en dit blijft onder de aandacht.

Vervanging riolering 2018

De vervanging drukriolering is gereed. De overige rioleringswerkzaamheden zijn nog in uitvoering.

Riolering 2019 Westwoud fase 5

De voorbereidingen voor dit project starten dit jaar. Uitvoering kan pas wanneer alle werkzaamheden aan de eerdere fasen (3 en 4) volledig gereed zijn en de bouwwerkzaamheden aan Ambachtshof en Westwoude afgerond zijn. Dit om overlast in de wijk te beperken. Ook is fase 5 (onder andere Ambachtsherenweg) de ontsluiting voor het bouwverkeer van de overige projecten.

Rioolvervanging Julianapark

De voorbereidingen zijn in volle gang. Plan is om hier een nieuw en uniek waterbergend systeem onder de verharding toe te passen. Hiervoor ging er veel meer tijd zitten in de voorbereidingen (onderzoeken). De bewoners zijn begin 2020 geïnformeerd op bewonersbijeenkomsten. Start uitvoering verwachten we in de zomer van dit jaar.

Verlaatsweg 2019 Riolering

De Verlaatsweg pakken we op als de bouw van de appartementen van Weidezorg gereed is. De Verlaatsweg is de bouwroute voor deze nieuwbouw is. De voorbereidingen starten in 2020.

Riolering 2019

De werkzaamheden van de volgende onderdelen zijn gestart, maar nog niet volledig gereed:

- vervangen van de overstort-sensoren
- vervangen van de drukriolering
- diverse vervangingswerken aan rioleringen
- voorbereiding riolering Weipoortseweg

De aanpassing aan de overstortdrempels is nog niet gestart en moet nog opgepakt worden. Dit komt voornamelijk door de wisseling binnen de functie Beleidsmedewerker Riolering.

2.1.9 Onderwijs

Portefeuillehouder: burgemeester E.G.E.M. Bloemen

Omschrijving van het programma

Dit programma betreft het onderwijs in de gemeente in het algemeen en onderwijshuisvesting in het bijzonder.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
1. Regulier onderwijs.	a. Inspelen op ontwikkelingen op onderwijsgebied en uitwerking van strategische thema's in de onderwijspraktijk.	Bestuurlijk overleg vond in 2019 plaats.
	b. Samenwerking en verbinding tussen de gebruikers van De Buitenplaats.	Gebruikers van De Buitenplaats werkten onderling goed samen.
	c. Samenwerken en afstemmen in de Leidse regio.	Regelmatig vond afstemming binnen de Leidse regio plaats over onderwijsaangelegenheden.
	d. Gebiedsvisie Rijndijk.	Betreft de huisvesting van de Bernardusschool. Dit onderwerp komt aan de orde in programma 10.
	e. Kinderen laten kennismaken met groenontwikkeling en gezonde voeding.	Stichting schooltuinen De Groene Handjes kreeg een subsidie voor schooltuintjes bij Het Avontuur. De schooltuintjes zijn in 2019 gerealiseerd.
2. Passend onderwijs.	a. Beleid maken voor Voor- en Vroegschoolse Educatie, evalueren en kwaliteit waarborgen.	De Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is goed belegd.
	b. Subregionaal afstemmen en beleid maken in OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg).	Samen met onderwijspartners en het Regionaal Bureau Leerplicht werkten we aan de actiepunten van de Ontwikkelagenda.
	c. Werkgroep OZA (onderwijs-zorg arrangementen): samenwerking onderwijs en GGZ, aansluiting jeugd en onderwijs, implementatie afspraken inkoop jeugdhulp en onderwijs.	De werkgroep OZA ging over in de werkgroep Jeugd-Onderwijs-Zorg (JOZ).

1a. Afstemming met directeuren van de basisscholen in Zoeterwoude heeft niet plaatsgevonden

De kring Leiderdorp-Zoeterwoude is opgeheven. De afstemming tussen de basisscholen in Leiderdorp werd op een andere manier georganiseerd. Hierdoor had het voor de directeuren van de Zoeterwoudse basisscholen geen meerwaarde hierbij aan te sluiten. Bestuurlijk en ambtelijk weten de gemeente en de directeuren elkaar over en weer natuurlijk te vinden.

1e. Stichting Schooltuinen De Groene Handjes kreeg € 2.000 voor de schooltuintjes bij Het Avontuur

De schooltuintjes werden in april 2019 officieel geopend. De leerlingen uit groep zes hebben een eigen tuintje. Elke woensdag zaaien, poten, wieden en oogsten ze onder begeleiding van vrijwilligers.

2a. De Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is goed belegd

Partners wisten elkaar te vinden en de samenwerking verliep goed. Een werkgroep werkte aan verbetering van de kwaliteit van VVE en de borging daarvan. De werkgroep bestaat uit Zoeterwoudse partners die in aanraking komen met het jonge kind. De werkgroep benoemde vijf speerpunten: kwaliteit van het aanbod, monitoring en evaluatie, toeleiding en vroegsignalering, ouderbetrokkenheid en de doorgaande lijn.

2c. De werkgroep OZA werd de werkgroep JOZ

Vanwege de ontwikkelingen in de jeugdhulp en de afgesproken ambities op regionaal niveau ging de werkgroep OZA (onderwijs-zorg arrangementen) over in de werkgroep JOZ (Jeugd-Onderwijs-Zorg). Deze werkgroep bestond uit ambtenaren Jeugd en Onderwijs, samenwerkingsverbanden, MBO, het Regionaal Beleidsteam en het Regionaal Bureau Leerplicht op het niveau van Holland Rijnland. De regionale ambities werden verder geconcretiseerd.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) % ²	1,3%	0,7%	1,4%	2,6%	0%
Absoluut verzuim ³	0	1,57	2	2	0
Relatief verzuim ⁴	7,49	7,08	13,95	11,42	0
Lokale kengetallen					
Aantal leerplichtige leerlingen 5 - 17 jaar ⁵	1.202	1.271	1.256	1.226	nvt
Aantal verzuimmeldingen behandeld door het Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland ⁵	28	31	21	49	0
Aantal thuiszitters ⁵ / absoluut verzuim nieuwe definitie	1	2	2	2	0
Aantal beschikbare VVE-kindplekken	11	11	11	11	11
Aantal doelgroepkinderen 0 - 4 jaar	9	9	9	7	-
Aantal (nieuwe) voortijdig schoolverlaters ⁵	8	5	6		0
Aantal nieuwe trajecten RMC-begeleiding (voorheen Jongerenloket)	5	7	6	8	-
Aantal afgesloten trajecten RMC-begeleiding (voorheen Jongerenloket)	3	1	2	4	-

¹ www.waarstaatjegemeente.nl

² Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat

³ Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners van 5-18 jaar

⁴ Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners van 5-18 jaar

⁵ bron: Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht (RBL)

Toelichting:

Het aantal vroegtijdige schoolverlaters en de verzuim meldingen leerplicht is ten opzichte van vorig jaar verdubbeld. Het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) heeft flink meer voortijdig schoolverlaters bereikt, met name door middel van huisbezoeken. Het aantal leerplichtonthefingen neemt af waardoor er meer verzuimmeldingen zijn. Scholen melden sneller een verzuim waar voorheen een ontheffing was of wat als geoorloofd verzuim werd gezien. Het RBL heeft extra ingezet op het beter en sneller melden door leraren.

Onderwijs		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
Openbaar onderwijs	Lasten	8.966	12.922	1.607	14.529	5.117	9.412
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		8.966	12.922	1.607	14.529	5.117	9.412
Over. onderwijsaangelegenheden	Lasten	329.481	473.149	23.153	496.302	522.510	-26.208
	Baten	-50.972	-51.940	-19.310	-71.250	-61.840	-9.410
Saldo		278.509	421.209	3.843	425.052	460.670	-35.618
Programma	Lasten	338.447	486.071	24.760	510.831	527.627	-16.796
	Baten	-50.972	-51.940	-19.310	-71.250	-61.840	-9.410
Saldo van baten en lasten		287.475	434.131	5.450	439.581	465.787	-26.206

Toelichting:**Openbaar onderwijs**

Het overschot op het product openbaar onderwijs van € 9.412 is te danken aan een lagere aanslag OZB en lagere kosten voor verzekeringen in verband met de nieuwe huisvesting Onderwijs.

Overige onderwijsaangelegenheden

Op dit product is een tekort van € 35.618. Dit komt onder andere door een tekort op Huisvestingsvoorzieningen en kosten Bijzonder Onderwijs van € 82.067. Deze meerkosten hebben een relatie met het Avontuur. Voor gymnastiekonderwijs waren de uitgaven € 9.329 hoger. Voor Bijzondere onderwijsnoden en overige diensten is een overschot van € 1.705, evenals voor leerlingenvervoer (€ 15.173) en vandalisme (€ 3.940). Ook aan Vroeg- en Voorschoolse Educatie gaven we € 34.933 minder uit. We gebruikten op dit onderdeel de volledige rijksvergoeding.

Investeringskredieten

Onderwijs	Datum raadbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Vorbereidingskrediet Maatschappelijk Centrum Rijndijk	27-jun-2019	100.000	31.932	-	68.068		
Onderwijs		100.000	31.932	-	68.068		

Toelichting:**Vorbereidingkrediet Maatschappelijk Centrum Rijndijk**

In 2019 stelde de raad een krediet beschikbaar voor de ontwikkeling van het Maatschappelijk Centrum Rijndijk. Wij werkten in samenwerking met de raad aan een verkenning en een Plan van Aanpak. Dit plan leggen we in het eerste kwartaal van 2020 aan de raad voor.

2.1.10 Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen

Portefeuillehouder: wethouder A. de Gans

Omschrijving van het programma

Dit programma bevat de activiteiten op het gebied van ruimtelijke ordening, bestemmingsplannen, bouw- en woningtoezicht, bouw- en ruimtelijke regelgeving, volkshuisvesting, kwaliteit van woningen en de woonomgeving en woonwageningen.

A. Omgevingsvergunningen

Aantallen aanvragen omgevingsvergunningen

Onderwerp	Aantal	Toelichting
1. Aantal aanvragen reguliere procedure.	118 ontvangen aanvragen reguliere vergunningsprocedures (exclusief één melding brandveilig gebruik, 15 conceptaanvragen, 16 adviezen aan andere bevoegde gezagen, drie verzoeken om ontheffing van het Bouwbesluit en één exploitatievergunning kampeerplaats).	Dit is in lijn met de voorgaande jaren.
2. Aantal aanvragen uitgebreide procedure.	Vijf ontvangen aanvragen uitgebreide vergunningsprocedure (één keer monument, drie keer RO (met verklaring van geen bedenkingen) aanvraag nog in behandeling zijnde, één keer gecoördineerde voorbereiding RO).	Dit is in lijn met de voorgaande jaren.
3. Voldaan aan de tijdigheid (afdoeningstermijn).	Ja.	

Voor het afhandelen van aanvragen omgevingsvergunningen is externe capaciteit ingezet

Het aantal aanvragen omgevingsvergunningen was groter dan we konden behandelen met de beschikbare capaciteit. De vaste medewerkers zijn ook verantwoordelijk voor de voorbereidingen van de invoering van de Omgevingswet. Dit vroeg veel extra tijd. In 2019 huurden we daarom voor 36 uur per week een externe in. De kosten bedroegen € 155.000. Bij de Najaarsnota vroegen we hiervoor extra geld en is de externe ook daadwerkelijk ingezet.

Implementatie van het digitale vergunningensysteem vraagt veel extra inzet en extra kosten

Zoeterwoude heeft samen met de andere gemeenten in de Leidse regio een softwarepakket gekocht voor het bewaken en afhandelen van Omgevingsvergunningen. De uitrol van dit systeem duurde door verschillende oorzaken erg lang, en kostte veel capaciteit. De oorzaak van de vertraging ligt zowel aan de kant van de leverancier als aan de kant van de juiste ICT koppelingen. De extra kosten in 2019 bedroegen € 30.000. Uitgangspunt is dat het systeem voor de zomer van 2020 goed geïmplementeerd is. Hiervoor is extra inzet van één of twee functioneel beheerders noodzakelijk. De extra kosten, na toepassing van de regionale verdeelsleutel, is naar verwachting € 10.000.

Aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingwet leidt tot het inzetten van extra capaciteit

Na de zomer van 2019 startten we het project Digitaal Stelsel Omgevingwet (DSO). Dit is een landelijke voorziening waar gemeenten op aangesloten moeten worden om aanvragen van omgevingsvergunningen te kunnen ontvangen. Doel van het DSO is dat alle partijen die betrokken worden bij een vergunningaanvraag hierop aangesloten worden. Kennisuitwisseling wordt hierdoor vereenvoudigd.

Rond de zomer 2020 wordt getest of het vergunningensysteem probleemloos aangesloten kan worden op het DSO. De aansluiting moet per 1 januari 2021 gereed zijn. De aansluiting op het DSO vraagt voor iedere gemeente extra capaciteit. Bij de Staat van Zoeterwoude 2020 komen wij hierop terug.

B. Bezwaar en beroep

Tabel 1

Tien bezwaren over omgevingsvergunningen.	Eén bezwaar loopt nog, twee bezwaren ongegrond, zes bezwaren ingetrokken en één bezwaar gegrond.
Twee beroepen over omgevingsvergunningen.	Twee beroepen ingetrokken.
Eén hoger beroep over omgevingsvergunningen.	Eén hoger beroep loopt nog.
Vijf bezwaren over leges.	Twee bezwaren in overleg opgelost, twee bezwaren ongegrond en één bezwaar niet-ontvankelijk.

C. Volkshuisvesting

In 2019 zijn 53 nieuwbouwwoningen in de gemeente opgeleverd:

- Verde Vista Plas: 24 woningen
- Verde Vista Meerburg (Vorm): 22 woningen
- Individuele ontwikkelingen: 7 woningen

De opgave van 35% sociale woningbouw in Verde Vista Plas is afgekocht voor € 200.000

Bij de ontwikkeling van de 24 woningen in Verde Vista Plas is geen 35% sociale woningbouw gerealiseerd. Deze 35% sociale woningbouw is gecompenseerd voor een bedrag van € 200.000. Overeenkomstig ons beleid storten we dit bedrag in de Reserve Volkshuisvesting. Daarmee kan het bedrag weer worden ingezet voor de volkshuisvesting.

De sociale woningbouw bij de ontwikkeling van Vorm realiseren we elders binnen Verde Vista Meerburg

De 22 woningen binnen Verde Vista Meerburg van Vorm zijn onderdeel van de totale opgave binnen Verde Vista Meerburg waar een sociale woningbouwopgave van 30% geldt. Dit valt nog onder de oude regeling. Bij de ontwikkeling van deze 22 woningen is geen sociale woningbouw gerealiseerd. Deze 30% wordt elders in de ontwikkeling van Verde Vista Meerburg gerealiseerd.

Wij stelden nieuwe prestatieafspraken vast met Rijnhart Wonen en de Huurderij

In december 2019 maakten wij meerjarige prestatieafspraken 2020-2024 met Rijnhart Wonen en de Huurderij. De afspraken zijn een aanvulling op bestaande afspraken en bestaand beleid vanuit de sociale nota's, de Duurzaamheidsagenda en het woonbeleid. Op 12 december ondertekenden de drie partijen de prestatieafspraken. Het vervolg is het met de betrokken partijen opstellen van een uitvoeringsagenda prestatieafspraken.

Doelstelling	Prestaties	Actie 2019
Woningbezit onder starters stimuleren.	Startersleningen verstrekken.	Informatie verstrekt. In 2019 ontvingen wij vier aanvragen startersleningen. De aanvragen zijn afgestemd met Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). Financiën voor de lening zijn beschikbaar gesteld aan SVn.
	Uitvoering geven aan de verordening startersleningen Zoeterwoude.	Op grond van de verordening verleenden we in 2019 vier startersleningen voor het maximale bedrag van € 30.000 per lening. De leningen zijn verleend binnen het beschikbare budget.

Doelstelling	Prestaties	Actie 2019
Bevorderen van langer zelfstandig thuis wonen.	Stimuleren van ouderen om hun woning preventief aan te passen.	We actualiseerden de gemeentelijke website met informatie over de Blijverslening en maakten digitale aanvraag mogelijk.
		Voor 2019 stelden we € 10.000 beschikbaar voor de doorstroommakelaar.
	Leningen beschikbaar stellen voor het levensloopbestendig maken van de woning.	Informatie verstrekt. We informeerden de doelgroep (met name bij WMO aanvragen) actief over de mogelijkheden van de Blijverslening.
		We ontvingen in 2019 geen aanvragen voor blijversleningen.

D. Invoering van de Omgevingswet

De voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet zijn op alle vlakken in volle gang. Veranderingen in de organisatie worden al in de praktijk gebracht. Het maken van het omgevingsplan is weer een fase verder en op het gebied van digitalisering (Digitaal Stelsel Omgevingswet; DSO) zetten wij het afgelopen jaar ook concrete stappen.

Intern wordt steeds meer gewerkt in de geest van de Omgevingswet

Dit noemen we de Ja, mits-gedachte. We gebruiken het, door ons ontwikkelde, Ja, mits-kompas volop en dit wordt door initiatiefnemers positief ontvangen. Dit leidt ook tot bewustwording en nieuwe afspraken over integraal werken.

In 2019 hebben we ook participatiebeleid gemaakt

Dit is in voorbereiding op de komst van de Omgevingswet, maar het is ook de uitwerking van de gemeentelijke visie op communicatie, participatie en dienstverlening. Het participatiebeleid is gemaakt samen met de samenleving, zowel inwoners als ondernemers.

In de regio heeft de samenwerking een vervolg gekregen

Met samenwerking wordt veel kennis opgedaan en gedeeld. We hoeven daarom niet op alle gebieden zelf het wiel uit te vinden. Soms willen we juist wel voorop lopen, bijvoorbeeld omdat we zo twee gemeentelijke doelen tegelijk kunnen dienen. Afgelopen jaar zijn we gestart met een pilot van het ministerie van BZK over energietransitie en de Omgevingswet. Wij ontdekken daar de mogelijkheden om de Regionale Energiestrategie (RES) te vertalen naar het omgevingsplan.

We maken voor het landelijk gebied een omgevingsplan

Een belangrijk instrument is het Omgevingsplan. We waren bezig met een pilot in de vorm van het bestemmingsplan Verbrede reikwijdte voor het Landelijk Gebied. We hebben er voor gekozen om dit plan direct als een echt omgevingsplan op te stellen. In meerdere bijeenkomsten hebben we ook onze inwoners betrokken bij dit proces.

We zijn in Servicepunt71-verband gestart met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

We zijn samen met SP71 en de betrokken gemeenten gestart met het project DSO. Er is een projectopdracht geformuleerd waarmee een regionale projectleider aan de slag is. Dit project gaat over het aanschaffen en kunnen werken met nieuwe software voor vergunningverlening, het maken van (wijzigingen in) omgevingsplannen en –visies en het maken van regels die aanvragers helpen (toepasbare regels) in het landelijke online omgevingsloket.

Er was een onderschrijding van het budget

Het budget voor de implementatie van de Omgevingswet wordt zorgvuldig ingezet en is niet helemaal uitgegeven. De kosten hiervoor worden gedekt uit de Reserve NUON. Doordat de implementatie van de Omgevingswet zoveel mogelijk deel uitmaakt van ons huidige werk zijn niet alle kosten direct zichtbaar op het budget hiervoor. Denk bijvoorbeeld aan de extra capaciteit die onze partners Veiligheidsregio, GGD of Omgevingsdienst besteden aan de Omgevingswet, en die niet afzonderlijk geboekt worden. We beginnen een beter zicht te krijgen op de kosten voor het DSO.

E. Projecten

In dit hoofdstuk Projecten komen de volgende zaken aan de orde:

- A. Actieve grondexploitaties
- B. Deelnemingen in grondexploitaties
- C. Overige woningbouwprojecten
- D. Grondbeleid
- E. Gemeentelijk Vastgoed
- F. Lokale projecten
- G. Regionale projecten

A. Actieve grondexploitaties

In Zoeterwoude werken wij aan de volgende actieve grondexploitaties:

- 1. Verde Vista Plas
- 2. Bloemenweide Noord

1. Verde Vista Plas

Verde Vista Plas sluit met een positief resultaat van € 65.247

In VerdeVista Plas zijn 24 woningen gebouwd. De woningen zijn met enige vertraging in het eerste kwartaal van 2019 opgeleverd. In 2019 is opnieuw een tussentijdse winstneming uit het project genomen van € 567.342. De totale winst uit het project komt daarmee voorlopig op € 2.056.261. Het verwacht jaar van afsluiten is eind 2020 met een resultaat van € 65.247 positief.

Verde Vista Plas		
Boekwaarde 1 januari 2019	€ 1.250.542	Positief
Uitgaven 2019	€ 548.953	Nadeel
Inkomsten 2019	€ 0	
Winstneming 2019	€ 567.342	Nadeel
Boekwaarde 31 december 2019	€ 134.247	Positief
Nog te verwachten kosten 2020	€ 69.000	Nadeel
Verwacht eindresultaat 31 december 2020	€ 65.247	Positief

2. Bloemenweide Noord

Voor de ontwikkeling Bloemenweide Noord verwachten we een nadelig resultaat van € 866.206

Dit project betreft de ontwikkeling van (sociale) woningen, zorgwoningen en een Brede School. Het project ligt in de wijk Bloemenweide in Zoeterwoude-Dorp. De Brede School zien we als een apart project binnen de ontwikkeling. De gemeenteraad van Zoeterwoude gaf hiervoor in december 2014 groen licht.

We maakten plannen voor woningbouw op de locaties Klaverweide en Bloemenvelde (voormalig Corbulo/SKZ)

Voor de locaties Klaverweide, Westwoud en Bloemenvelde maakten we in 2019 woningbouwplannen. De locaties Klaverweide en Bloemenvelde zijn gesloopt en het woonrijp maken is gestart. Bij Westwoud liepen we vertraging op door het niet verkrijgen van de ontheffing op de Wet Natuurbescherming. Dit kwam doordat de provincie verwachtte dat vleermuispopulaties het gebouw bewoonden.

Het doel is in 2020 te starten met de bouw van alle drie de locaties

De locaties Klaverweide en Westwoud worden ontwikkeld door een marktpartij. Op de locatie Bloemenvelde ontwikkelt Rijnhart Wonen. In het eerste kwartaal van 2020 nemen de ontwikkelaars de locaties in Bloemenweide af. Ook is in het eerste kwartaal van 2020 de ontheffing op de Wet Natuurbescherming verkregen. Daarmee kan het project na de zomer van 2020 worden opgestart en valt de vertraging van de ontwikkeling van Westwoud mee.

De raad stelde het programma van de verschillende locaties al vast

De locatie Bloemenvelde wordt volledig ingevuld met sociale woningbouw. Rijnhart Wonen realiseert 27 sociale huurwoningen. Het wordt een mix van starterswoningen, seniorenwoningen en eengezinswoningen. De woningen zijn duurzaam en gasloos.

De locaties Klaverweide en Westwoud worden ingevuld met koopwoningen in de vrije sector. Bij de locatie Klaverweide zijn dit tien twee-onder-een-kapwoningen en voor de locatie Westwoud tien eengezinswoningen. Alle woningen zijn al verkocht. Ook bij deze locaties is hoog ingezet op duurzaam en gasloos.

Bloemenweide Noord is een complex project met veel verschillende actoren met zeer uiteenlopende belangen

De ontwikkelaars willen de locaties opeenvolgend bebouwen om zo de bouwkosten en overlast in de wijken te beperken. Het risico voor vertraging van dit proces door de aanvankelijke weigering van de ontheffing Wet Natuurbescherming is opgelost. De nieuwe bodemvervuiling die we nog niet volledig in beeld hebben, kan nog wel een negatief effect op het bouwproces hebben.

De weerstand van omwonenden tegen de nieuwbouw was een risico. We werkten hard aan de tegemoetkoming aan de bezwaren. In samenspraak met omwonenden stelden we een nieuw inrichtingsplan op. De kosten hiervoor waren niet opgenomen in de grondexploitatie en beïnvloedden deze negatief.

Het uitlopen van het project heeft een negatief effect op de plankosten. Het aantal uren dat we aan het project werken is hoger dan gepland.

Bloemenweide Noord		
Boekwaarde 1 januari 2019	€ 1.102.609	Negatief
Correctie beginbalans	€ 638.434	Nadeel
Uitgaven 2019	€ 895.719	Nadeel
Inkomsten 2019	€ 133.256	Voordeel
Boekwaarde 31 december 2019	€ 2.503.506	Negatief
Nog te verwachten kosten 2020	€ 1.637.300	Voordeel
Verwacht eindresultaat 31 december 2020	€ 866.206	Negatief

Voor het verwachte nadeel van € 866.206 is een verliesvoorziening opgenomen op de balans.

B. Deelnemingen in grondexploitaties

De gemeente neemt deel in twee grondexploitaties:

1. Verde Vista Meerburg (CV/BV)
2. Zwethof (VOF)

1. Verde Vista Meerburg

In het plangebied Verde Vista Meerburg zijn inmiddels 146 woningen gebouwd en er worden nog 500 appartementen en een supermarkt gebouwd.

De gemeente is voor 50% aandeelhouder in de ontwikkelmaatschappij

Het plangebied Verde Vista Meerburg langs de A4 wordt ontwikkeld door de Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg (OMM). De gemeente Zoeterwoude is 50% aandeelhouder in de ontwikkelmaatschappij.

Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg houdt na afronding van Verde Vista op te bestaan

De Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg (OMM) is in 2003 opgericht om het plangebied Verde Vista Meerburg te realiseren. De OMM is een samenwerking tussen de gemeente en een dochtermaatschappij van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG-GO). We verwachten dat het project Verde Vista Meerburg eind 2022 gereed is. De OMM kan dan ophouden te bestaan.

Bouw en oplevering van 22 woningen aan het Scheprad

De woningen zijn in het plangebied Verde Vista Meerburg gerealiseerd. De bestrating in het Scheprad is inmiddels aangelegd en alle woningen zijn goed te bereiken.

Bestemmingsplan voor appartementen langs de A4

Aan de zuidkant van Verde Vista Meerburg, tussen de Molentocht en de spoorlijn, waren aanvankelijk kantoren gepland. Daarvoor is momenteel weinig belangstelling in de markt. Daarom besloten we de kantoren in te wisselen voor appartementen. In het gebied is ook een supermarkt gepland met een paar kleine winkels. Om deze appartementen en een supermarkt te kunnen bouwen, stelden we in 2019 een nieuw bestemmingsplan op. Naar verwachting is de supermarkt in 2022 gereed. Dat is gelijk met de oplevering van de appartementen.

Aanleg verharding van parkeerplaatsen en voetpaden door Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg

De Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg (OMM) moest de verharding van de Stadhouderslaan aanleggen. Daar sluiten direct de parkeerplaatsen en voetpaden op aan. Daarom kozen we ervoor de aanleg daarvan ook door OMM te laten doen. De werkzaamheden zijn inmiddels gereed en aan OMM betaald.

Het negatieve financiële resultaat van Verde Vista Meerburg neemt niet verder toe

Het project Verde Vista Meerburg is in de loop der tijd flink verliesgevend geworden. Dit kwam door vertraging bij de verbreding van de A4 en de financiële crisis met een stagnerende woningmarkt in de periode 2008 tot 2013. Het werd zelfs zo verliesgevend, dat het noodzakelijk was om het hele aandelenbezit in OMM op de balans af te waarderen naar nihil. In de laatste grondexploitatie van OMM gaven we aan dat het project naar verwachting in 2022 wordt afgerond met een verlies van ruim 12 miljoen euro. Doordat we het aandelenbezit al afwaardeerden, is dit verlies al genomen in de afgelopen jaren.

Zoals het er nu naar uitziet verkoopt de OMM in 2020 de grond aan ontwikkelaars die de appartementen langs de A4 bouwen. Het is de laatste grond in het plangebied dat verkocht wordt. Daarmee zijn alle inkomsten van OMM gerealiseerd en bekend. Dan resteren alleen nog uitgaven voor de aanleg en inrichting van de verhardingen in het gebied. Die uitgaven zijn redelijk goed in te schatten.

Op basis van de laatste grexberekening is bij de liquidatie van OMM het resultaat op het project Verde Vista ruim 12 miljoen euro negatief. Daarvan komt zes miljoen voor rekening van de aandeelhouder Zoeterwoude. In de voorgaande jaren waardeerden wij al het volledige aandelenbezit van ruim acht miljoen euro tot nihil af. Daarmee hebben wij ons verlies al in de boeken verwerkt en ontstaat bij liquidatie van OMM een voordeel

van twee miljoen euro ten opzichte van onze balanswaarde. Achteraf gezien hebben we in de afgelopen jaren ongeveer twee miljoen euro teveel aan verlies genomen.

Eigen vermogen Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg		
a Verwacht resultaat grondexploitatie (eindwaarde 2020)	€ 12.026.000	Negatief
b Aandeel gemeente (50%)	€ 6.013.000	
c Kapitaalstortingen t/m 31 december 2019	€ 8.065.870	
d Verwacht eindresultaat voor Zoeterwoude (c -/- b)	€ 2.052.870	positief

2. Zwethof

Het project heeft na bijna 15 jaar alsnog een positief resultaat voor de gemeente

Ten zuiden van Swetterhage ligt de locatie Zwethof. Met projectontwikkelaar AM Wonen sloten we in 2005 een samenwerkingsovereenkomst om de locatie te ontwikkelen. Het ging toen om minimaal 110 woningen.

We stelden een nieuwe samenwerkingsovereenkomst op met AM

In 2017 zijn we samen met AM een nieuwe samenwerkingsovereenkomst aangegaan waarbij de VOF Zwethof is opgericht. Daarbij gingen we uit van een nieuw stedenbouwkundig plan met maximaal 41 vrije sector woningen in het dure segment. Het werd een hoogwaardig plan op alle aspecten, zoals stedenbouw, landschap en architectuur. Natuur speelt een belangrijke rol en we zetten in op zeer duurzaam bouwen (energieneutraal en gasloos). Daarnaast wordt ook de hele inrichting zeer duurzaam. We stelden een beeldkwaliteitsplan en bestemmingsplan op.

De grex van de Zwethof VOF wordt niet vastgesteld door de raad

Zwethof is geen actieve gemeentelijke grex, maar een grex waar de gemeente voor 50% deelneemt in een VOF. De grex van de Zwethof VOF wordt vastgesteld door de vennoten van de VOF en ter informatie doorgestuurd aan de raad.

Bestemmingsplan vastgesteld na vertraging door procedures door Provinciale Staten

De gemeenteraad stelde het bestemmingsplan in september 2018 vast. Helaas vertraagde Provinciale Staten de ontwikkeling door alsnog te procederen tegen het plan. Dit ondanks dat Gedeputeerde Staten positief waren over het plan. Medio 2019 stelde de Raad van State de gemeente en AM in het gelijk. Hierdoor kan het plan alsnog doorgaan.

Werkzaamheden in 2019 gestart en start verkoop verwacht in 2020

De verwachtingen na 2019 zijn positief. De werkzaamheden startten in 2019 en het verkooptraject start naar verwachting in kwartaal tweede of derde kwartaal van 2020. De interesse in dit plan is goed. De grondexploitatie is positief en het resultaat voor de gemeente lijkt zich na 15 jaar uiteindelijk positief te ontwikkelen. Zwethof heeft een positief resultaat van circa € 500.000. De samenwerkingsovereenkomst kende in 2018 nog een negatief resultaat voor de gemeente van circa € 380.000. Door de aantrekkende markt is de grondexploitatie inmiddels positief. Ook ten opzichte van de al afgewaardeerde balanswaarde van € 1.098.000 uit 2012 is het resultaat positief.

De sociale woningbouw in Zwethof is afgekocht voor € 350.000

Dit bedrag wordt na de verkoop van de kavels in 2020 gerealiseerd en in de Reserve Volkshuisvesting gestort. Vanuit de reserve wordt het bedrag gebruikt als bijdrage aan de sociale huurwoningen van Rijnhart Wonen in het project Bloemenweide Noord.

Zwethof		
Boekwaarde 1 januari 2019	€ 2.027.435	Negatief
Uitgaven 2019	€ 28.154	Nadeel
Inkomsten 2019	€ 0	Voordeel
Boekwaarde 31 december 2019	€ 2.055.589	Negatief
Nog te verwachten opbrengst 2020 - einde project	€ 2.904.700	Voordeel
Verwacht eindresultaat	€ 849.111	Positief

C. Overige woningbouwprojecten

Verde Vista Santhorst

De ontwikkeling sluiten we af met een positieve boekwaarde

VerdeVista Santhorst is het project waar 56 woningen gebouwd worden op het terrein van de voormalige tuinderij van Bruines. Daarvoor hebben we een overeenkomst (een 'Anterieure' overeenkomst) met de ontwikkelaar. In de overeenkomst staan afspraken over de aanleg van de openbare ruimte en de manier waarop de gemeente de plannen beoordeelt. Ook staan in de overeenkomst afspraken over de kosten en wie daarvoor aansprakelijk is. Omdat de ontwikkelaar Verde Vista Santhorst voor eigen rekening en risico bouwt, vallen daaronder ook de kosten voor de inrichtingskosten (zoals aanleg van rioleringen, straten, speelplaatsen en groen). In 2019 zijn enkele uren besteed en is het kavel verkocht. Daardoor is de boekwaarde positief en is de gemeente uit de kosten.

Raetwijk

Bij oplevering van de openbare ruimte in 2019 is de riolering niet opgeleverd

De ontwikkelaar kwam zijn verplichting tot het in orde maken van de riolering niet na. In oktober 2019 stelden we de ontwikkelaar in gebreke. Wij verzochten de ontwikkelaar de werkzaamheden alsnog gereed te maken en op te leveren. Eind 2019 waren de werkzaamheden nog niet uitgevoerd. Als de ontwikkelaar in gebreke blijft, beraden wij ons in 2020 over nadere maatregelen.

Locatie Rectorhuis

Het project wordt in 2020 opgeleverd

Het project verloopt volgens plan. De vier twee-onder-een-kapwoningen en de negen appartementen worden in 2020 opgeleverd.

D. Grondbeleid

Brede School Zoeterwoude-Dorp

Dit project is onderdeel van het project Bloemenweide Noord

Het project Brede School Zoeterwoude-Dorp maakt onderdeel uit van het project Bloemenweide Noord. Het is een op zichzelf staand project met een eigen dekking en raadsbesluiten. De Brede School is gerealiseerd op de locatie van het voormalige Emmaushof. Het gebouw kreeg de naam Buitenplaats. De drie basisscholen (Westwoud, Klaverweide en OBS Corbulo), de voorzieningen van Stichting Kinderopvang Zoeterwoude (SKZ), de bibliotheek en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) zijn inmiddels gehuisvest in het gebouw.

Het schoolplein is aangepast

Na het in gebruik nemen van het schoolplein kwamen er veel klachten van de gebruikers. In overleg met de gebruikers pasten we een groot deel van de inrichting van het schoolplein aan. Alle partijen, inclusief gemeente, betaalden hieraan mee. Het deelproject wordt wel genoemd in de jaarrekening en in de Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG), omdat het financieel onderdeel blijft van het project Bloemweide-Noord. Er zijn geen grote risico's meer.

Dorpsstraat 8 (voormalige chinees restaurant)

De sloopkosten van Dorpsstraat 8 vielen hoger uit en de jaarlijkse huurinkomsten vervallen

De kosten voor het slopen van het pand en het herinrichten van de ondergrond in het eerste kwartaal van 2019 kwamen hoger uit. Voor de sloop was een budget beschikbaar van € 10.000. De kosten kwamen uit op € 47.000. Het nadeel is het gevolg van een asbestinventarisatie, herstelwerkzaamheden aan de luifel van het naastgelegen perceel en de herinrichting van de grond met oorspronkelijke klinkers.

Eventuele nieuwbouwplannen onderzoeken we bij de uitvoering van actieplannen voor een toekomstbestendig Dorpscentrum

Vanwege de beëindiging van de verhuur van het voormalige pand vervielen vanaf 2019 de geraamde huurinkomsten. Hierover rapporteerden we in de Staat van Zoeterwoude in juni 2019.

Kavelpaspoorten voor Raetwijk en Van Alkemadestraat

We maakten kosten voor het opstellen van kavelpaspoorten

In 2019 werden kavelpaspoorten opgesteld voor de kavels Raetwijk en de kavel aan de van Alkemadestraat. Een kavelpaspoort geeft inzicht in randvoorwaarden die gelden tijdens het bebouwen en inrichten van het kavel. Afronding en uitvoering van het kavelpaspoort van de kavels Raetwijk en de verkoop is doorgeschoven naar 2020. Voor het kavel aan de Van Alkemadestraat (Kameleon) heeft de Raad nog niet tot een procedure besloten omdat verdere ontwikkeling van deze locatie nog onduidelijk is.

Groenstroken

We realiseerden incidentele opbrengsten door verkoop van groenstroken

Soms verzoeken bewoners om gemeentelijk snippergroen te kopen. Waar mogelijk honoreren we deze verzoeken tegen een marktconform tarief. In 2019 is aan de Blankaartweg een deel restgroen (33 m²) verkocht. Ook is grond verkocht aan de Noord AA (23 m²) en het Veldboeket (22 m²). Hier worden trafostations gebouwd voor uitbreiding van het bestaande elektriciteitsnetwerk als gevolg van een toename van de bebouwing (woningen en bedrijven). Er lopen nog verzoeken voor locaties aan de Uiterdijk, de Kerklaan, de Produktieweg en de Burgemeester Smeetsweg. In totaal hebben we in 2019 drie groenstroken verkocht voor een totaalbedrag van € 12.915.

Slingerland locatie

We onderzoeken de Slingerlandlocatie op ontwikkelpotentie

De Slingerlandlocatie is al een aantal jaren niet meer in gebruik. Een aantal kleine bedrijven heeft zich hier gevestigd. Het is onduidelijk wat er precies gebeurt op dit terrein. Door bewoners in de omgeving wordt regelmatig gevraagd om extra toezicht door de gemeente en de Omgevingsdienst. Met de eigenaar spraken we af onderzoek te doen naar de ontwikkelpotentie van de locatie. We willen voorkomen dat de locatie verloedert en we onnodig veel tijd moeten besteden aan handhaving. De omwonenden zijn over het onderzoek geïnformeerd. De bestemming van de locatie is Bedrijventerreinen. Samen met de eigenaar is de gemeente opdrachtgever van het onderzoek. Het geselecteerde onderzoeksbureau begon in 2019 met het inventariseren van de randvoorwaarden en de mogelijkheden. Dit onderzoek loopt nog. We verwachten de resultaten van het onderzoek begin 2020. De kosten voor het onderzoek schiet de gemeente voor. Na afronding vorderen we 50% terug bij de eigenaar. Wanneer uit het onderzoek een positieve ontwikkelmogelijkheid blijkt, komen de kosten van het onderzoek volledig voor rekening van de eigenaar. Deze werkwijze stemden we af met de raad.

E. Gemeentelijk vastgoed

Cultuurhuis

Dorpsstraat 19 is aangekocht en drie gemeentelijke vastgoedlocaties worden verkocht

Voor de aankoop van het Cultuurhuis aan de Dorpsstraat 19 zijn de locaties Suetanpad 5, Schenkelweg 4 (voormalige bibliotheek) en de Van Alkemadestraat 1 voorlopig als kostendrager aangemerkt. Hiervoor brachten we in kaart wat de mogelijke opbrengsten en ontwikkelingen zijn. Op dit moment lopen gesprekken voor de verkoop van het Suetanpad. Voor de voormalige bibliotheek wordt een plan uitgewerkt. Voor de locatie Van Alkemadestraat 1 zijn tijdens een participatieavond met de directe omgeving ideeën uitgewisseld en opgehaald. Zodra duidelijk is wat de opbrengsten van de eerste twee locaties zijn, wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd over de toekomst van Van Alkemadestraat 1.

Het Cultuurhuis wordt in 2020 in gebruik genomen

Tot eind december 2019 is hard gewerkt aan het toekomstige Cultuurhuis aan Dorpsstraat 19. De oplevering en het gebruik verliep volgens planning. In de uitvoering maakten we een aantal keuzes waardoor de kosten lager zijn dan vooraf geraamd. Hierdoor verwachten we het investeringskrediet in 2020 positief af te sluiten.

F. Overige projecten

Sporthal Klaverhal

Concept plan van aanpak Sporthal Klaverhal en het sportterrein Haasbroek is klaar

In 2019 ronden we de initiatieffase af. De raad vroeg begin 2019 om een aanvullend onderzoek om na te gaan of naast een nieuwe sporthal op Haasbroek ook een aparte gymzaal mogelijk is. De raad gaf op basis van de resultaten opdracht aan het college voor het opstellen van een plan van aanpak om te komen tot een sporthal op het sportterrein Haasbroek. Dit inclusief de voorgestelde herindeling van het sportpark, maar zonder een aparte gymzaal. Dit plan van aanpak was in december 2019 klaar. Het proces zetten we voort in 2020.

Maatschappelijk Centrum Rijndijk

Concept plan van aanpak nieuw Maatschappelijk Centrum Rijndijk is klaar

In 2019 stelden we het programma van eisen voor het Maatschappelijk Centrum Rijndijk in hoofdlijnen op. Dit plan bevat ook een schetsindeling. Hierin zijn de bebouwingsvlekken globaal gepositioneerd ten opzichte van elkaar en de omgeving. Het programma kwam in een intensief participatietraject tot stand, waarbij alle belanghebbenden zijn betrokken en geraadpleegd. Het resultaat werd door de raad vastgesteld in 2019. Daarna werkten we het initiatief uit in een plan van aanpak. De investeringskosten vallen fors hoger uit dan de geschatte ramingen uit de initiatieffase. Dit komt onder andere door de stijging van de bouwpreizen. De VNG stelde in de afgelopen periode haar normen voor onderwijshuisvesting met 40% naar boven bij. Dat deden zij op basis van de ontwikkeling van de bouwpreizen. De hogere investeringskosten hebben ook te maken met duurzaamheidsambities die steeds meer standaard worden. Daarnaast is de leerlingprognose in 2019 hoger bijgesteld. De verwachting van het aantal leerlingen in het maatgevende jaar nam toe. Het gevolg is een fors groter oppervlak aan onderwijshuisvesting dan in de initiatieffase was verwacht.

Project Klimaatbestendig Rijndijk

We bereiden ons voor op de effecten van klimaatverandering in onze omgeving

Het doel van het project is toekomstige schade als gevolg van klimaatverandering voor burgers, bedrijven en natuur te beperken. Uit het grote aantal klimaatwaarnemingen en de hiermee gebouwde modellen wordt steeds duidelijker wat de klimaatverandering wereldwijd betekent en wat dit voor ons gaat betekenen (hittestress, wateroverlast door extremere neerslag en tegelijkertijd vaker en langere periodes van droogte). Het is nog niet volledig bekend welk effect dit heeft op onze gebouwde omgeving, het landelijk gebied en onze natuur. Het ligt voor de hand dat we bewuster moeten omgaan met het waterbergende vermogen van openbare ruimte en private eigendommen.

De woningen én de bedrijventerreinen in Rijndijk zijn onderzocht op 'klimaatbestendigheid'

Het resultaat van dit onderzoek presenteerden we in oktober 2019 aan de stuurgroep Klimaatbestendig Zoeterwoude-Rijndijk (Eindrapportage onderzoeksproject Klimaatbestendig Zoeterwoude-Rijndijk). De conclusie van dit onderzoek is dat de geschatte schade door wateroverlast, droogte en hitte tot 2050 circa 16 miljoen euro bedraagt. De kosten van de voorgestelde werkzaamheden om de schade te voorkomen worden tot 2050 geraamd op 11 miljoen euro.

De stuurgroep gaf opdracht voor het vervolgproject Klimaatbestendig Zoeterwoude-Rijndijk (uitvoeringsproject)

In november 2019 is hiervoor een externe projectleider aangetrokken. De vorige projectleider werd per september 2019 programmamanager Energietransitie. De projectleider komt begin 2020 met een plan van aanpak Klimaatbestendig Zoeterwoude-Rijndijk (uitvoeringsproject). Dit bieden we ter vaststelling aan de raad aan.

De partijen uit de stuurgroep financierden het onderzoeksproject

Deze partijen zijn Heineken, Wageningen Universiteit, Hoogheemraadschap van Rijnland, BIZ Grote Polder en de gemeente. De provincie Zuid-Holland en de gemeente Leiden leverden beiden nog een bijdrage. Verder leverden alle partijen menskracht. Het project sloot met een klein positief resultaat. De stuurgroep stelde het resterende bedrag beschikbaar voor een communicatievisie voor het uitvoeringsproject.

Rijneke Boulevard wordt Boeiend en Bloeiend Rijneke

In 2019 startte het project. We maakten een groenplan met goedkeuring van de eigenaren en ondernemers van de Rijneke Boulevard. Om dit kracht bij te zetten verwijderden we een deel van de verharding en maakten we een groenvak met vaste planten en bomen. In 2020 wordt het project verder gerealiseerd.

G. Regionale projecten

Hart van Holland, Natuurlijke Leefomgeving

In 2017 stelden de raden in de regio de Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 vast. In deze Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 voor Hart van Holland beschrijven de gemeenten Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Noordwijk, Oegstgeest, Voorschoten, Teylingen, Wassenaar en Zoeterwoude hun gezamenlijke ambities en koers voor de ontwikkeling van de leefomgeving op hun grondgebied. Om verschillende opgaven (veranderend klimaat, afnemende biodiversiteit, woningkrapte, opstopping van verkeer) en ambities (energietransitie, robuuste en gezonde woon- en werkomgeving, voldoende woningen, een sterke mobiliteit en vitale en attractieve metropolitane landschappen) te kunnen verwezenlijken zijn vijf thema's met bijbehorende doelstellingen opgesteld. De vijf thema's zijn verstedelijking, energietransitie, mobiliteit, natuurlijke leefomgeving en digitale informatievoorziening.

Het resultaat van Natuurlijke Leefomgeving (de visie) is vastgesteld door de raad

De afgelopen drie jaar is hard gewerkt aan deze thema's. Zoeterwoude leverde als projecttrekker in 2019 het resultaat 'Natuurlijke Leefomgeving Hart van Holland, de basis in balans' op. Deze visie omvat het hele gebied van Holland Rijnland. Holland Rijnland stelde in 2017 een Energieakkoord Holland Rijnland 2017-2025 vast. Helaas zijn de thema's Verstedelijking, Mobiliteit en Digitale Informatievoorziening niet regiobreed onderzocht en uitgevoerd.

De gemeenten Alphen aan den Rijn en Zoeterwoude stelden de visie in 2019 vast. De andere gemeenten gebruiken de visie als tool voor het opstellen en/of herzien van hun omgevingsplan.

Zoeterwoude was verantwoordelijk voor het thema Natuurlijke Leefomgeving. Hiervoor stelden we een begroting op waarbij we de uren van de projectleider en projectondersteuner meenamen. Voor Zoeterwoude komt de bijdrage op circa € 3.000. Zoeterwoude dekt deze kosten uit het budget Omgevingswet. In 2020 sluiten we het project financieel af.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Nieuwbouw woningen ²	46,9	13	6,3	15,2	
Demografische druk 1/1 - 31/12 ³	71,1%	72,3%	72,2%	73,4% - 74,3%	
Lokale kengetallen					
a Aantal woningen 1 januari	3.365	3.527	3.493	3.493	-
b Aantal nieuwe woningen	158	46	22	53	-
c Waarvan sociale huur- en koopwoningen	100 (= 63%)	41 (=89%)	0	0	35%
d Aantal gesloopte woningen	0	78	16	23	
e Administratieve correcties CBS ⁴	4	-2	-6	9	0
f Aantal woningen 31 december (a+b-d+e)	3.527	3.493	3.493	3.532	-

¹ www.waarstaatjegemeente.nl

² Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen

³ De som van het aantal personen van 0 - 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 - 65 jaar

⁴ Administratieve correcties: overige toevoegingen minus overige onttrekkingen en +/- correcties door het CBS

Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
Bestemmingsplannen/proc.Wet RO	Lasten	522.883	441.620	27.000	468.620	534.404	-65.784
	Baten	-3.808	-13.540	0	-13.540	-23.715	10.175
Saldo		519.075	428.080	27.000	455.080	510.688	-55.608
Bouwverg.verl/beoord.schetspl.	Lasten	649.021	403.721	297.790	701.511	645.718	55.793
	Baten	-1.154.303	-550.000	-150.000	-700.000	-623.424	-76.576
Saldo		-505.283	-146.279	147.790	1.511	22.294	-20.783
Volkshuisvesting	Lasten	158.779	111.048	-3.229	107.819	106.603	1.215
	Baten	-231.420	-22.284	0	-22.284	-24.330	2.046
Saldo		-72.640	88.764	-3.229	85.535	82.273	3.262
Grondbeleid	Lasten	114.632	104.788	31.879	136.667	63.584	73.083
	Baten	-971.620	-24.715	-35.000	-59.715	-74.294	14.579
Saldo		-856.987	80.073	-3.121	76.952	-10.710	87.662
Projecten actief grondbeleid	Lasten	2.868.151	24.435	767.430	791.865	-1.279.249	2.071.114
	Baten	-2.561.306	-24.435	-687.430	-711.865	-257.438	-454.427
Saldo		306.845	0	80.000	80.000	-1.536.687	1.616.687
Projecten passief grondbeleid	Lasten	403.457	150.385	0	150.385	59.964	90.421
	Baten	-72.244	0	0	0	-218.940	218.940
Saldo		331.213	150.385	0	150.385	-158.976	309.361
Projecten overige (geen grex.)	Lasten	163.365	10.903	253.000	263.903	161.745	102.158
	Baten	-300.494	0	-233.000	-233.000	-133.756	-99.244

Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
Saldo		-137.130	10.903	20.000	30.903	27.989	2.914
Programma	Lasten	4.880.288	1.246.899	1.373.870	2.620.769	292.769	2.328.001
	Baten	-5.295.195	-634.974	-1.105.430	-1.740.404	-1.355.898	-384.506
Saldo van baten en lasten		-414.907	611.925	268.440	880.365	-1.063.129	1.943.495

Toelichting:

Bestemmingsplannen /procedures wet RO

Het tekort wordt deels veroorzaakt door extra kosten voor onderzoek en advocaten in een langlopende rechtzaak. Daarnaast bracht de ODWH extra uren boven de reguliere uren in rekening voor adviezen op initiatieven en projecten. Een nader toelichting hierop staat bij de toelichting in het hoofdstuk Milieu en Volksgezondheid in programma 8. Het budget voor de invoering van de Omgevingswet is niet volledig gebruikt. Het overschot is terug gegaan naar de reserve Nuon.

Bouwvergunningen/beoordelen schetsplannen

Het tekort wordt veroorzaakt doordat er minder leges opbrengsten zijn dan we raamden in 2019. Een aantal projecten waarvoor we een aanvraag verwachtten, schoof door en wordt in 2020 ingediend. Daarnaast is extra capaciteit ingehuurd.

Passief Grondbeleid

De huurinkomsten zijn door een nabetaling eenmalig verhoogd

In 2018 is voor de verhuur van grond voor een mobiele opstelpunt geen factuur voor huur verzonden. De te betalen vergoeding brachten we in 2019 alsnog in rekening.

De sloopkosten van Dorpsstraat 8 (voormalig Chinees restaurant) waren hoger en de jaarlijkse huurinkomsten vervielen

De kosten voor het slopen van het pand en het herinrichten van de grond kwamen hoger uit dan het beschikbare budget. Door beëindiging van de huur van het pand aan de Dorpsstraat 8 (voormalig Chinees restaurant) vervielen vanaf 2019 de geraamde huurinkomsten.

In 2019 maakten we kosten voor het opstellen van kavelpaspoorten

Kavelpaspoorten werden opgesteld voor de kavels Raetwijk en aan de van Alkemadestraat.

In 2019 waren incidentele opbrengsten grondverkoop door verkoop groen

Aan de Blankaartweg verkochten we een deel restgroen. Aan de Noord AA en het Veldboekje verkochten we gronden voor de bouw van trafostations.

Actief Grondbeleid

Hieronder vallen de bouwprojecten Bloemenweide, Zwethof (alleen plankosten) en Verde Vista Plas.

De belangrijkste afwijking in lasten en baten komt door de vertraging in het project Bloemenweide. Door vertraging in werken en grondverkoop schuiven budgetten door naar 2020. Voor Verde Vista Plas geldt dat de uitvoeringskosten lager zijn dan begroot. Verdere toelichting is terug te vinden in het Meerjarenprogramma Grondexploitaties 2020. Per saldo is er een voordeel van € 787.000. Dit is het gevolg van:

1. Uitvoering van de grondexploitatie Verda Vista Plas waarin een bedrag van € 200.000 is opgenomen als storten in de Reserve Volkshuisvesting. De grex Verda Vista Plas is door de raad vastgesteld maar het (rechtmatige) besluit om het bedrag daadwerkelijk in de reserve te storten is nog niet door de raad genomen.

Om die reden maakt het bedrag deel uit van het jaarresultaat 2019. Bij de bestemming van het jaarresultaat 2019 stellen wij de raad voor het bedrag in de Reserve Volkshuisvesting te storten.

2. De verhoging van de verliesvoorziening Bloemenweide Noord met € 287.500. Hiervan was al € 80.000 begroot bij de vaststelling van het bestemmingsplan in de raadsvergadering van 11 juli 2019.
3. De tussentijdse winstneming van € 567.342 in 2019 uit het project Verde Vista Plas.
4. In 2018 is € 306.845 uit de Reserve Huisvesting onderwijs gebruikt als dekking van de extra ontsluiting over het buiten gebruik gestelde gemaal. Formeel was dit, in boekhoudkundige zin, in strijd met het de voorschriften BBV. De boeking is daarom in overleg met de accountant in 2019 gecorrigeerd. De dekking is nu onderdeel van de verliesvoorziening Bloemenweide Noord.

Passief Grondbeleid

Projecten die vallen onder passief grondbeleid zijn de ontwikkeling van Verde Vista Meerburg, Raetwijck, het Recreatief Transferium en Weidelaan. Het resultaat in 2019 komt enerzijds doordat de geraamde uren voor Verde Vista Meerburg lager zijn uitgevallen en anderzijds doordat er grondverkoop (Santhorst) heeft plaatsgevonden die in 2019 niet geraamd was.

Projecten Overig

Dit zijn projecten waarvoor geen grondexploitatie wordt opgesteld maar die wel een begroting hebben, zoals Boeiend Bloeiend Bedrijventerrein Grote Polder, Boeiend Bloeiend Rijnkeke Boulevard, Hart van Holland en Klimaatbestendig Zoeterwoude-Rijndijk. De verschillen komen doordat voor de projecten Hart van Holland en Boeiend Bloeiend Rijnkeke investeringen door derden (subsidies en bijdragen) zijn gedaan die niet geraamd waren. Verder loopt realisatie bij Boeiend Bloeiend Rijnkeke achter. Alle projecten blijven (grotendeels) binnen de geraamde budgetten.

2.1.11 Overhead

Portefeuillehouder: burgemeester E.G.E.M. Bloemen

Omschrijving van het programma

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de programma's staan de kosten die direct samenhangen met het primaire proces. Het centraal begroten van de kosten voor overhead betekent ook dat het niet langer mogelijk is om uit de taakvelden (voorheen de producten) integraal alle tarieven te berekenen. Voor het berekenen van de tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolrecht maken we extracomptabel (dat wil zeggen: buiten de jaarrekening) berekeningen.

Groei van Zoeterwoude

Het aantal inwoners was per 1-1-2019 8.450 (CBS). In 2019 verwelkomden we per saldo 174 nieuwe inwoners. Daarmee steeg de bevolking in de gemeente in 2019 met 2% gestegen, tot 8.624.

Daarvan waren 1.666 inwoners jonger dan 18 jaar, 5.277 inwoners hadden de leeftijd vanaf 18 tot 65 jaar en 1.681 inwoners waren 66 jaar of ouder. Eén inwoner was op 31 december ouder dan 100 jaar.

Formatie

Omschrijving	Formatie per 31-12-2019
Burgemeester en wethouders	3
Griffie	1,06
Totaal bestuur	4,06
Gemeentesecretaris/directie	2
Domein Concern en bestuurszaken	14,42
Domein Samenleving	15,43
Zwembad	1,98
Domein Ruimte	43,06
Totaal aantal fte organisatie	76,89
Totaal aantal fte organisatie en bestuur	80,95

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
Voldoen aan de maatschappelijke opgaven.	Beschikbaarheid eigen personeel.	Constante zorg voor voldoende competenties van de medewerkers, onder andere door training en opleiding. Bij vertrek van medewerkers vonden we opvolgers.
	Aanvulling door externe inhuur.	Voor bepaalde beleidsterreinen is het momenteel heel lastig de juiste mensen te vinden. Intern krijgen eigen medewerkers kansen om door te groeien en/of leiding te geven aan een project. De achterblijvende functie wordt dan extern ingevuld.
Gebruikmaken nieuwe instrumenten personeelsbeleid om personeel te binden en te motiveren.	Arbeidsmarkttoelage.	Is in 2019 voor enkele functies toegepast. Ook andere instrumenten om goed gekwalificeerde medewerkers aan te trekken zijn ingezet, zoals investeren in opleiding.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten
	Secundaire arbeidsvoorwaarden.	Binnen de Servicepunt-gemeenten wordt ingezet op harmonisering van de arbeidsvoorwaarden. Door de invoering van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (Wnra) schoof dit door in de tijd. De inzet van HRM Servicepunt ⁷¹ richt zich nu op vitaliteit en arbeidsmarktcommunicatie. De opgeknapte werkruimten in het gemeentehuis en de klimaatbeheersing zorgen (vooral zomers) voor goede arbeidsomstandigheden.
	Aandacht voor niet direct werk gerelateerde activiteiten.	Eén keer per drie jaar wordt het budget voor gratificaties gebruikt voor een bindingsactiviteit voor het personeel. Dit is in 2020 weer zo.
		Jaarlijks wordt de personeelsvereniging gesubsidieerd. De personeelsvereniging organiseerde verschillende activiteiten, zoals het jaarlijkse personeelsuitje en het Sinterklaasfeest voor kinderen van medewerkers.
Arbeidsomstandighedenwet.	Medewerkers-tevredenheidsonderzoek.	In 2019 hielden we een interne enquête evaluatie organisatieverandering.
		In 2019 hielden we het Medewerkers-tevredenheidsonderzoek. De scores van het MTO waren positiever dan het vorige onderzoek.
	Risico inventarisatie en evaluatie (RI&E).	Het RI&E startte eind 2019. Het onderzoek loopt door in 2020. Eventuele maatregelen treffen we in 2020.
	Beleid voor het tegengaan van agressie.	Nieuw regionaal beleid is opgesteld. Medewerkers met directe klantcontacten volgden een training.
	Afronding van de opknopbeurt in het gemeentehuis.	De opknopbeurt is afgerond. Er is sprake van een goede, representatieve werkruimte waarin het prettig werken is.
	Verbetering kantine Algemene Dienst.	De opknopbeurt van de kantine van de Algemene Dienst is uitgesteld naar 2020.
	Uitbreiding digitale mogelijkheden.	De nieuwe digitale werkomgeving is voorbereid. Nieuwe werkplekapparatuur is beschikbaar gesteld aan het personeel. Daarmee is het mogelijk flexibel en plaatsonafhankelijk te werken.

Onderzoek van de interne organisatie

Voor de verdere ontwikkeling van onze organisatie hielden we een interne enquête én een Medewerkers-tevredenheidsonderzoek door een extern bureau. De gemiddelde resultaten van zowel de interne enquête als het externe onderzoek waren positief. Medewerkers zijn bovengemiddeld tevreden met en trots op het werk binnen Zoeterwoude. Uit het Medewerkerstevredenheidsonderzoek volgen natuurlijk altijd verbeterpunten. Daarmee ging de organisatie aan de slag, zowel binnen het management als binnen de teams.

Een belangrijk punt waaraan gewerkt wordt is de hoge werkdruk die ervaren wordt door de organisatie. Samen met de teams en leidinggevenden wordt gewerkt aan plannen om de werkzaamheden en de benodigde capaciteit hiervoor in kaart te brengen.

Ontwikkeling van de organisatie

Met onder andere de resultaten van het onderzoek naar de interne organisatie, de groeiopgave van Zoeterwoude en de overheveling van een aantal taken richting Servicepunt71 werkten we verder aan de organisatieontwikkeling. Eind 2019 hebben we de structuur van de organisatie herzien. Zo komen we tot een effectievere verdeling van de verschillende onderdelen. Dit heeft geleid tot een nieuwe verdeling van domeinen en het oprichten van een Concernstaf. De nieuwe verdeling geldt vanaf 1 januari 2020.

Trainingen en opleidingen

Met het jaarlijkse opleidingsbudget investeert de gemeente in de benodigde (door)ontwikkeling van de competenties van personeelsleden in de organisatie. Goed opgeleid en gemotiveerd personeel is essentieel voor elke organisatie. Ook draagt een goed opleidingsbeleid bij aan de werving en het behoud van medewerkers. Het opleidingsbudget is over de verschillende programma's heen verantwoord, omdat sommige trainingen specifiek bijdragen aan doelstelling binnen een programma. Het opleidingsbudget is voor dit jaar volledig benut.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren					
Formatie ¹	8,39	8,23	8,46	8,98	nvt
Bezetting ¹	niet beschikbaar	7,05	7,64	8,10	nvt
Apparaatskosten (overhead) per inwoner	niet beschikbaar	€ 681	€ 715	€ 847	nvt
Externe inhuur ²	niet beschikbaar	11,0%	11,5%	16,2%	nvt
Overhead in procenten van de totale lasten	niet beschikbaar	17,0%	16,4%	21,3%	nvt

¹ Fte per 1.000 inwoners

² Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen

Overhead		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil 2019
Overhead personeel	Lasten	1.604.782	2.113.326	-84.402	2.028.924	1.959.081	69.843
	Baten	-4.530	-28	0	-28	-28	0
Saldo		1.600.252	2.113.298	-84.402	2.028.896	1.959.053	69.843
Overhead huisvesting	Lasten	259.146	237.525	13.165	250.690	224.705	25.985
	Baten	-5.526	-10.080	0	-10.080	-8.466	-1.614
Saldo		253.621	227.445	13.165	240.610	216.239	24.371
Overhead ICT	Lasten	378.780	334.265	-33.800	300.465	372.394	-71.929
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		378.780	334.265	-33.800	300.465	372.394	-71.929
Overhead uitbesteding bedrijfsvoering	Lasten	1.096.972	1.133.441	135.131	1.268.572	1.315.569	-46.997
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		1.096.972	1.133.441	135.131	1.268.572	1.315.569	-46.997
Overhead overig	Lasten	325.117	328.990	-94.500	234.490	222.142	12.348
	Baten	-16.259	-620	0	-620	-880	260
Saldo		308.858	328.370	-94.500	233.870	221.262	12.608
Programma	Lasten	3.664.797	4.147.547	-64.406	4.083.141	4.093.891	-10.750
	Baten	-26.315	-10.728	0	-10.728	-9.374	-1.354
Saldo van baten en lasten		3.638.482	4.136.819	-64.406	4.072.413	4.084.517	-12.104

Toelichting:

Overhead personeel

Het voordeel wordt voor het grootste deel veroorzaakt door inhuur van personeel. We gaven aan inhuur € 60.000 minder uit dan geraamd. In de paragraaf bedrijfsvoering staat een toelichting op het totaal van salarissen en inhuur.

Overhead huisvesting

Hieraan is € 24.400 minder uitgegeven dan geraamd.

Geluidsoverlast door warmtepomp op dak gemeentehuis opgelost

De omwonenden van het gemeentehuis gaven sinds het plaatsen van de warmtepomp in 2018 aan geluidsoverlast te ervaren. Ten laste van het jaarresultaat 2018 besloot de raad hiervoor € 30.000 beschikbaar te stellen. Om geluidsoverlast tegen te gaan plaatsten we eind 2019 trillingsdempers en geluidsabsorberende schermen op het dak van het gemeentehuis. Het werk werd uitgevoerd voor € 22.700.

Andere kosten van huisvesting waren hoger dan geraamd. De voornaamste daarvan is de raming voor onderhoudskosten van het gemeentehuis die met € 6.900 is overschreden.

Overhead ICT

Op het gebied van Overhead ICT was een overschrijding van bijna € 72.000. Dit bestaat voornamelijk uit de budgetten voor Automatisering en Digitalisering. Bij de najaarsnota 2019 is vanuit Digitalisering € 25.000 aangemerkt als 'niet verwacht uit te geven'. Dit was te optimistisch. Dit bedrag bestaat uit hogere uitgaven aan hardware dan verwacht. Het gaat hier om de vervanging van werkplekken van medewerkers met zogenaamde Surface Pro apparatuur in 2018. Dit werd pas eind 2019 door Servicepunt71 bij ons in rekening gebracht en kwam dus ten laste van 2019.

Een ander onderdeel van de overschrijding is de doorbelasting van kosten als gevolg van applicatierationalisatie. Projectkosten van de aanbesteding en integratiekosten van onder andere het nieuwe regionale zaaksysteem en de vergunningenapplicatie voor Omgevingsvergunningen zijn hoger dan verwacht en werden aan ons doorbelast. Deze regionale projecten vragen ook veel ambtelijke capaciteit.

Overhead uitbesteding bedrijfsvoering

Per saldo is € 47.000 meer verantwoord als bijdrage aan Servicepunt71 dan geraamd. Ruim € 60.000 daarvan heeft betrekking op nagekomen bijdragen uit 2018. Daar was in de jaarrekening 2018 geen rekening mee gehouden. Buiten de reguliere jaarlijkse bijdrage betalen de deelnemers aan Servicepunt71 ook voor aanvullende dienstverlening, waarvan bijvoorbeeld de omvang op voorhand niet altijd duidelijk was. Inmiddels heeft Servicepunt71 verbeteringen in dit proces aangebracht.

Investeringskredieten

Overhead	Datum raadbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Investerings gemeentehuis	10-nov-2016	443.690	464.981	-	-21.291	Ja	
Dakbedekking voorgedeelte 2017	10-nov-2016	12.000	-	-	12.000		
Overhead		455.690	464.981	-	-9.291		

Toelichting:

Investerings gemeentehuis

In het verleden (2015-2018) zijn verschillende kredieten beschikbaar gesteld voor werken aan het gemeentehuis. Eind 2018 zijn alle kredieten in één werk samen uitgevoerd om het gemeentehuis te moderniseren. De kosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. De voornaamste redenen zijn:

1. Een onderaannemer die de afspraken niet na kwam op het gebied van schilderwerk en stucwerk. Hierdoor is halverwege de verbouwing een nieuwe onderaannemer aangetrokken om de klus af te maken.
2. Door de groeiende organisatie en regionale samenwerkingen zijn ruim tien werkplekken meer gerealiseerd dan voor de verbouwing. Het betreft tien volledig ingerichte werkplekken.
3. Door een tekort van vakmensen in de bouw zijn de kosten hoger dan begroot.
4. Na het slopen van de bestaande situatie bleken de meeste wanden bouwkundig en brandveilig niet in orde. Dit is gelijk met de verbouwing opgelost.

Dat maakt dat er een overschrijding is op de totale verbouw budget.

Dakbedekking voorgedeelte gemeentehuis

De vervanging van de dakbedekking van het voorgedeelte van het gemeentehuis hebben we in 2019 nog niet kunnen oppakken doordat de vacature bouwkundig medewerker onderhoud open stond. Gelukkig hebben we inmiddels een nieuwe medewerker die in 2020 met het werk aan de gang gaat.

2.1.12 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

Portefeuillehouder: wethouder A. de Gans

Omschrijving van het programma

Het onderdeel algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien geeft inzicht in het beleid voor dekkingsmiddelen waarmee het gemeentelijke voorzieningenniveau gerealiseerd kan worden.

Belastingen / Lokale heffingen

De uitvoering van de belastingtaak is ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR). Deze gemeenschappelijke regeling verzorgt voor acht gemeenten en het Hoogheemraadschap de wet WOZ (taxatie van woningen en bedrijfsobjecten) en het opleggen en innen van de gemeentelijke belastingen. Vanaf 1 januari 2020 neemt ook de gemeente Leiderdorp deel in de BSGR.

Zoeterwoude heft de volgende belastingen:

- Onroerende-zaakbelasting
- Precariobelasting
- Bedrijven Investerings Zone-belasting (BIZ-belasting)
- Rioolrechten
- Afvalstoffenheffing en Diftar

Andere belastingen (zoals hondenbelasting, toeristenbelasting en parkeerbelasting) worden in Zoeterwoude niet geheven. De rioolrechten en de afvalstoffenheffing/Diftar komen bij programma 8 Milieu en Volksgezondheid aan de orde. De overige belastingen zijn onderdeel van het programma Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien.

1. Onroerende-zaakbelasting

De tarieven en de opbrengst zijn in de Najaarsnota 2019 aan de raad gerapporteerd en toegelicht. Ten opzichte van die rapportage zijn de uiteindelijke opbrengsten vrijwel conform gerealiseerd.

	Tarief 2019	Begroting 2019 (na wijziging)	Jaarrekening 2019	Verschil	%
OZB eigenaren woningen	0,1070%	€ 1.251.200	€ 1.242.821	€ 8.379 N	-0,7% N
OZB eigenaren niet-woningen	0,4127%	€ 1.743.880	€ 1.738.562	€ 5.318 N	-0,3% N
OZB gebruikers niet-woningen	0,2177%	€ 800.500	€ 801.738	€ 1.238 V	0,2% V
Opbrengst OZB 2019		€ 3.795.580	€ 3.783.122	€ 12.459 N	0,3% N

In de Najaarsnota 2019 informeerden we de raad over de ontwikkeling van de opbrengsten. Daarbij zijn de ramingen iets te hoog ingeschat. Ten opzichte van de Najaarsnota levert de opbrengst van de OZB belasting een nadeel op van € 12.459. Dat is 0,3% minder dan de geraamde opbrengsten.

2. Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven over de lengte kabels en leidingen in openbare grond. De tarieven zijn sinds 2016 niet aangepast en het is ook niet meer toegestaan de tarieven na 2016 te verhogen. Het jaar 2021 is het laatste jaar waarin wij de belasting kunnen heffen.

De opbrengst is in de Najaarsnota 2019 geraamd op € 879.000 op basis van de voorlopige aanslagen. Het jaarverslag komt uit op € 836.960. Dat is € 42.040 minder dan de prognose. De opbrengst komt overeen met 201,7 kilometer aan kabels en leidingen (electriciteit, gas en water) in de gemeente.

3. Bedrijven Investerings Zone-belasting (BIZ-belasting)

Deze belasting wordt geheven bij de gebruikers van bedrijfsobjecten op het bedrijventerrein Grote Polder. In overleg met de ondernemersvereniging Grote Polder heffen wij een belasting aan de hand van de WOZ waarde

van bedrijfspanden in het gebied. De opbrengst keren wij als subsidie uit aan de ondernemersvereniging. Deze vereniging draagt zorg voor faciliteiten op het bedrijventerrein, zoals inrichting en beveiliging. De opbrengst 2019 was geraamd op € 133.000. De opbrengst 2019 komt uit op € 133.500. Daarnaast is uit voorgaande jaren nog € 16.060 ontvangen. Voor 2019 is tot nu toe een bedrag van € 132.000 aan de vereniging uitbetaald als voorschot. De definitieve afrekening met de ondernemersvereniging kan niet hoger zijn dan de opbrengsten.

4. Lokale heffingen beroep en bezwaar

De BSGR handelt voor de gemeente de ingediende beroep- en bezwaarschriften af. Tegen de aanslag OZB kan geen bezwaar worden aangetekend. Wel tegen de WOZ beschikking waarop de aanslag OZB is gebaseerd. In 2019 zijn 223 bezwaarschriften tegen de WOZ beschikking ingediend. Dat is 56% meer dan de afgelopen jaren. Waarschijnlijk komt dat omdat na 2016/2017 de WOZ waarde van woningen sterker stijgt dan in de jaren daarvoor (na de economische crisis van 2008). Daarnaast zien we ook een toename van WOZ-bezwaren door No-cure-no-pay aanbieders die woningeigenaren stimuleren om de bezwaarprocedure namens de eigenaar te voeren met het oog op de vergoeding bij toekenning van het bezwaar. Het aantal toegewezen bezwaren daalt iets in de afgelopen jaren.

Het overzicht beroep, bezwaar en kwijtschelding ziet er als volgt uit:

Beroep en bezwaar	2016		2017		2018		2019	
WOZ Ontvangen bezwaren	98		146		143		223	
WOZ Toegewezen bezwaren	54	55%	84	57%	58	41%	95	43%
WOZ Afgewezen / ingetrokken bezwaren	38	38%	65	45%	73	51%	117	52%
WOZ Bezwaren in behandeling 31 december	9	8%	6	4%	18	13%	29	13%
Overige Bezwaren ontvangen	245		71		78		36	
Overige Bezwaren toegewezen	222	91%	45	63%	32	41%	19	53%
Overige Bezwaren afgewezen / ingetrokken	17	7%	29	41%	45	5%	22	61%
Overige Bezwaren in behandeling 31 december	9	4%	6	8%	7	9%	2	6%
Kwijtscheldingsverzoeken ontvangen	237		185		113		99	
Kwijtscheldingsverzoeken toegewezen	217	92%	165	89%	86	76%	76	77%
Kwijtscheldingsverzoeken afgewezen	18	8%	22	12%	28	25%	24	24%
Kwijtscheldingsverzoeken in behandeling 31 december	4	2%	2	1%	1	1%	0	0%

De totale opbrengst uit lokale heffingen, zonder de doelbelasting BIZ, ziet er als volgt uit:

Belastingopbrengsten 2019	Begroting 2019 na wijziging	Jaarrekening 2019	Verschil
Opbrengst uit OZB	€ 3.795.580	€ 3.783.121	€ 12.459 N
Precariobelasting	€ 879.000	€ 836.960	€ 42.040 N
Totaal opbrengst uit belastingen	€ 4.674.580	€ 4.620.081	€ 54.499 N

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De Algemene uitkering uit het gemeentefonds bestond tot 2018 uit twee componenten: de Algemene uitkering als algemeen dekkingsmiddel voor de uitgaven van de gemeente (het klassieke deel) en de uitkering Sociaal domein.

In 2019 zijn beide geldstromen samengevoegd tot één Algemene uitkering. Via het budgetrecht van de raad dient de Algemene uitkering als dekking voor gemeentelijke uitgaven.

Algemene uitkering Gemeentefonds 2019	Begroting 2019 (na wijziging)	Jaarrekening 2019	Vershil
Totaal opbrengst uit Algemene uitkering	€ 10.125.080	€10.332.707	€ 207.627 V

Het resultaat van de Algemene uitkering 2019 was in basis negatief. In het jaarrekeningresultaat spelen echter twee andere zaken mee in het voordeel. Dat is een bedrag van € 53.700 aan verrekeningen uit oudere jaren en een eenmalige extra toevoeging aan het gemeentefonds in 2019 van € 255.800. Van dat bedrag is € 237.000 bedoeld voor de kosten die gemeenten maken voor het ontwikkelen van een Energietransitievisie (€ 202.000), Klimaatmiddelen wijkaanpak (€ 10.000) en Energieloketten (€ 25.000).

Omdat het na de datum van 31 december van het jaar niet meer mogelijk is om via een begrotingswijziging de middelen aan een doel toe te wijzen, komt dit voordeel directe terecht in het jaarresultaat 2019. Bij de voorstellen voor aanwending van het jaarresultaat 2019 stellen wij voor om de middelen voor energietransitie te behouden voor het doel.

Dividend

De gemeente heeft aandelen in de volgende bedrijven:

Bank Nederlandse Gemeenten

In 2019 is een bedrag aan dividend ontvangen van de Bank Nederlandse Gemeenten van € 76.580 (vergelijk 2018: € 67.980). Gerekend was op € 49.000. Dat is een meevaller van € 27.500. In de Najaarsnota 2019 was hiervan al melding gemaakt.

Netwerkbedrijf Alliander

Van het netwerkbedrijf Alliander is in 2019 een dividend ontvangen van € 237.284. De raming voor 2019 was € 150.000 dividend. Het ontvangen dividend van Alliander zag er de afgelopen jaren als volgt uit:

2015: € 197.100

2016: € 134.460

2017: € 164.200

2018: € 144.743

2019: € 237.284

Waterbedrijf Oasen

De intentie van het waterleidingbedrijf Oasen is om kostendekkend te werken en geen dividend uit te keren. Er is voor 2019 geen dividend geraamd en er is ook geen dividend ontvangen.

Onvoorzien

In 2019 was een bedrag van € 43.000 in de begroting opgenomen voor dekking van onvoorziene uitgaven.

Het dekkingsmiddel Onvoorzien is in 2019 twee maal aangewend. Eenmaal voor de onderzoekskosten naar de digitale bereikbaarheid van het buitengebied en eenmaal voor het saneren van de bodemvervuiling aan de Oranjelaan.

Reserves

In de bijlage Reserves worden de mutaties in de reserves nader toegelicht.

Kengetallen en financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2016	2017	2018	2019	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 774	€ 765	€ 774	€ 768	Stijging Max 1,5%
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 774	€ 765	€ 774	€ 768	Stijging Max 1,5%
De gemiddelde WOZ waarde van woningen	€ 273.000	€ 271.000	€ 283.000	€ 312.000	nvt
Lokale kengetallen					
Begroting / Rekeningresultaat x € 1.000	1.928 N	14 V	2.723 V	2.914 V	€ 0
Toezietsregiem provincie	Repressief	Repressief	Repressief	Repressief	Repressief
Stijgingspercentage OZB opbrengst (exclusief areaal)	1,5%	0%	1,5%	1,5%	Max 1,5%

¹ www.waarstaatjegemeente.nl

12. Algemene Dekkingsmiddelen		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
Lokale heffingen	Lasten	282.613	297.780	-28.000	269.780	237.495	32.285
	Baten	-4.853.162	-4.550.680	-256.900	-4.807.580	-4.775.058	-32.522
Saldo		-4.570.549	-4.252.900	-284.900	-4.537.800	-4.537.564	-236
Algemene uitkering	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Baten	-9.390.374	-9.970.198	-154.882	-10.125.080	-10.332.707	207.627
Saldo		-9.390.374	-9.970.198	-154.882	-10.125.080	-10.332.707	207.627
Dividend	Lasten	53.526	53.527	-53.526	1	0	1
	Baten	-531.740	-513.740	-84.190	-597.930	-632.880	34.950
Saldo		-478.214	-460.213	-137.716	-597.929	-632.880	34.950
Saldo financieringsfunctie	Lasten	202.250	273.411	-12.014	261.397	182.554	78.843
	Baten	-209.791	-173.093	-38.407	-211.500	-234.729	23.229
Saldo		-7.541	100.318	-50.421	49.897	-52.175	102.072
Onvoorzien	Lasten	-111.146	48.000	82.000	130.000	26.210	103.790
	Baten	-48.083	-14.000	0	-14.000	-10.000	-4.000
Saldo		-159.229	34.000	82.000	116.000	16.210	99.790
Overige alg.dekkingsmiddelen	Lasten	-54.265	7.499	53.761	61.260	450.379	-389.119
	Baten	-233.673	-550	8.510	7.960	-98.250	106.211
Saldo		-287.938	6.949	62.271	69.220	352.128	-282.909
Vennootschapsbelasting	Lasten	0	0	0	0	113	-113
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		0	0	0	0	113	-113
Programma	Lasten	372.979	680.216	42.221	722.437	896.750	-174.313
	Baten	-15.266.823	-15.222.261	-525.869	-15.748.130	-16.083.625	335.495
Saldo van baten en lasten		-14.893.844	-14.542.045	-483.648	-15.025.693	-15.186.875	161.182

12. Algemene Dekkingsmiddelen		Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
Reserves	Toevoeging	450.501	52.745	195.292	248.037	51.171	196.866
	Onttrekking	-1.318.291	-737.876	-803.061	-1.540.937	-1.112.460	-428.477
Mutaties reserves		-867.790	-685.131	-607.769	-1.292.900	-1.061.289	-231.611
Resultaat		-15.761.634	-15.227.176	-1.091.417	-16.318.593	-16.248.163	-70.429

Investeringskredieten

Algemene Dekkingsmiddelen	Datum raadbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Aanschaf 3 bestelauto's algemene dienst 2014	8-nov-2012	140.000	88.405	2.263	53.859		Ja
Vervanging aanhangwagen algemene dienst	12-nov-2015	5.500	-	-	5.500	Ja	
Werkplaats algemene dienst buitenschilderwerk	9-nov-2017	7.000	-	-	7.000		
Werkplaats algemene dienst beveiligingssysteem	12-nov-2015	6.000	-	-	6.000		
Algemene Dekkingsmiddelen		158.500	88.405	2.263	72.359		

2.2 Paragrafen

1. Lokale Heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud Kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden Partijen
7. Grondbeleid
8. Handhaving
9. Duurzaamheid

2.2.1 Paragraaf 1 Lokale Heffingen

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de door de gemeente geheven belastingen en heffingen. De gemeente heft verschillende soorten belastingen, zoals de Onroerende-zaakbelasting, rioolrechten en afvalstoffenheffing. Bij een aantal bedrijven wordt ook Bedrijven Investerings Zone-belasting (BIZ-belasting) en precariobelasting geheven.

Het beleid op het gebied van de lokale heffingen is gericht op evenwicht tussen het voorzieningenniveau in de gemeente en de lasten voor de burger. Daar waar dat mogelijk is, streven we naar kostendeekkende tarieven.

Belastingssamenwerking BSGR

De uitvoering van de Wet Waardering Onroerende zaken (het economisch waarderen van vastgoedobjecten), de oplegging van aanslagen en de inning van de belastingen en rechten wordt verzorgd door de Belasting Samenwerking Gouwe Rijnland (BSGR). In deze gemeenschappelijke regeling is de belastingtaak van negen gemeenten en het Hoogheemraadschap van Rijnland samengevoegd.

De volgende heffingen worden door de gemeente Zoeterwoude geïnd:

1. De Onroerende zaak-belasting (OZB)
2. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
3. Rioolrecht
4. Lijkbezorgingrechten
5. Precariobelasting
6. Bedrijven Investerings Zone-belasting (BIZ-belasting)

Voor de paragraaf Lokale heffingen zijn alleen de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten van belang.

1. Onroerende-zaakbelasting

De opbrengsten OZB zijn in de begroting 2019 geïndexeerd met 1,5%. Omdat bij het opstellen van de begroting 2019 de WOZ waarde nog niet bekend was, zijn de tarieven 2019 in de raad van december 2018 vastgesteld op basis van de meest recente verwachting van de WOZ waarde. Voor 2019 zijn de tarieven OZB als volgt vastgesteld:

- OZB voor eigenaren van woningen: 0,1070%
- OZB voor eigenaren van niet-woningen: 0,4127%
- OZB voor gebruikers van niet-woningen: 0,2177%

De opbrengst uit OZB was in 2019 als volgt:

Omschrijving	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil	
OZB Eigenaren woningen	€ 1.251.200	€ 1.242.821	€ 8.379 N	0,7%
OZB Eigenaren niet-woningen	€ 1.743.880	€ 1.738.562	€ 5.318 N	0,3%
OZB Gebruikers niet-woningen	€ 800.500	€ 801.738	€ 1.238 V	0,2%
Totaal Opbrengsten uit OZB	€ 3.795.580	€ 3.783.122	€ 12.459 N	0,3%

2. Afvalstoffenheffing

Het beleid voor afvalstoffenheffing en reinigingsrechten gaat uit van 100% dekking van de lasten door de opbrengsten uit afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en diftar. In de begroting 2019 was 99,4% kostendekking, ofwel een klein nadeel, geraamd. De werkelijke kostendekking is in 2019 uitgekomen op 82,7%. De reden is de hoger dan geraamde verwerkingskosten vanwege een rijksbelasting op het verbranden van afval en de noodzakelijke inhuur van personeel dat niet voorzien was. De inkomsten uit Diftar waren lager, omdat de hoeveelheid aangeleverd afval minder was dan vooraf ingeschat. Het tekort van € 146.000 kan niet worden

onttrokken uit de Reserve Afvalstoffenheffing omdat de reserve vrijwel leeg is. Het nadeel komt daarom ten laste van de jaarrekening 2019.

In 2019 hebben wij de raad bij een aantal gelegenheden geïnformeerd over de kostenontwikkeling bij de taak Reiniging.

Reiniging	2019
Inzamelingskosten	€ 286.709
Verwerkingskosten	€ 263.857
Overige kosten	€ 293.497
Totaal lasten Reiniging	€ 844.063
Baten Afvalstoffenheffing	€ 533.546
Overige baten	€ 164.516
Totaal baten Reiniging	€ 698.062
Tekort op de taak Afvalstoffenheffing	€ 146.001 Nadeel
Kostendeckking	82,7%

3. Rioolrecht

Ook voor de taak riolering is het beleid om de kosten voor aanleg en instandhouding van het rioolsysteem voor 100% te dekken uit de opbrengst van rioolrechten. Voor de primitieve begroting 2019 is uitgegaan van 102,6% kostendeckking. In december 2018 besloot de raad extra budget (€ 200.000) ter beschikking te stellen voor klimaatadaptieve maatregelen. Daardoor zakte de kostendeckking aanzienlijk. Omdat in 2019 geen klimaatadaptieve maatregelen zijn getroffen, ging het bedrag van € 200.000 weer terug naar de Voorziening. De jaarrekening is per saldo uitgekomen op 103,5% kostendeckking. Het uiteindelijke voordeel van € 36.328 komt ten goede aan de Voorziening Riolering.

Riolering	2019
Kosten aanleg en onderhoud riolering	€ 1.035.506
Totaal lasten Riolering	€ 1.035.506
Baten Rioolheffing	€ 1.012.115
Bijdrage uit Reserve Riolering Dorp	€ 29.850
Overige baten	€ 29.869
Totaal Baten reinigingsrecht	€ 1.071.834
Storting in Voorziening Riolering	€ 36.328 Voordeel
Kostendeckking	103,5%

Lokale lastendruk 2019

Omschrijving	Lastendruk per huis houden 2018	Realisatie 2019	Aantal aanslagen	Lastendruk per huis houden 2019
OZB woningen (na wijziging)	€ 341	€ 1.242.821	3.493	€ 356
Afvalstoffenheffing incl. Diftar	€ 165	€ 530.652	3.482	€ 152
Rioolheffing	<u>€ 269</u>	€ 1.012.115	3.893	<u>€ 260</u>
	€ 774			€ 768

Voor de berekening van de lokale lastendruk drukken we de opbrengsten uit in een bedrag per aanslag. In de begroting 2019 gingen we uit van € 788. De feitelijke lastendruk is uitgekomen op € 768 (vergelijk 2018: € 774). De gemiddelde OZB kwam in 2019 iets hoger uit dan in 2018. Dat kan te maken hebben met de ontwikkeling van de WOZ waarde van woningen. De afvalstoffenheffing per huishouden komt lager uit dan in 2018. Dit komt overeen met de conclusie dat er minder afval is aangeleverd in 2019. Een ontwikkeling die ook in 2018 al was ingezet.

Volgens opgave van het instituut Coelo was de gemeentelijke lastendruk in heel Nederland in 2019 € 739. Met € 768 zit Zoeterwoude daar 3,9% boven. Daarbij is het belangrijk te vermelden dat Zoeterwoude geen hondenbelasting, parkeerbelasting en toeristenbelasting heft.

Kwijtscheldingsbeleid

Burgers met een minimum inkomen hebben de mogelijkheid om kwijtschelding aan te vragen voor het vastrecht van de afvalstoffenheffing. In 2019 zijn 76 kwijtscheldingsverzoeken toegewezen. We zien dit aantal jaarlijks als volgt dalen:

- 2016: 217
- 2017: 165
- 2018: 86
- 2019: 76

2.2.2 Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen alle risico's waarvoor geen bijzondere maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn op de financiële positie van de gemeente en de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal Weerstandsvermogen. Die verhouding geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen zonder directe nadelige effecten voor het voorzieningenniveau of een verhoging van de lasten voor de burger. Een weerstandsvermogen van 100% geeft aan dat de gemeente in staat is om alle risico's die redelijkerwijze onderkend worden aan te kunnen. Meer tegenslag heeft mogelijk een effect op het voorzieningenniveau of de lasten voor de burger. De gemeente Zoeterwoude streeft een minimaal weerstandsratio na van 140% tot 150%.

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt onderscheiden in een incidenteel en een structureel deel.

De incidentele weerstandscapaciteit is bedoeld voor risico's die zich eenmalig voordoen, zoals bijvoorbeeld een calamiteit. De weerstand hiertegen bestaat uit de begrotingspost Onvoorzien, de direct beschikbare Algemene reserve, de bestemmings-reserves en eventuele stille reserves (zoals bijvoorbeeld overwaarde op vastgoed of andere waardeverteenwoordigende goederen die niet in de balans zijn opgenomen). De stille reserve zijn niet in beeld gebracht en worden als pro memorie (p.m.) geraamd. Bij de berekening van het weerstandsvermogen spelen zij geen rol.

De structurele weerstandscapaciteit is voor risico's die zich gedurende langere tijd voordoen, zoals bijvoorbeeld een economische crisis. De weerstand hiertegen bestaat vooral uit de mogelijkheid tot toekomstige bezuinigingsmaatregelen en de mogelijkheid om inkomsten uit belasting te verhogen. Het structurele deel is vaak afhankelijk van politieke beleidswijzigingen. Daarom nemen we dit niet mee in de weerstandsberekeningen.

Risicomanagement

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de organisatie. De gemeente wil risico's die zij loopt zoveel mogelijk beheersen door ze structureel en op systematische wijze te herkennen, te analyseren, te beoordelen en daar waar mogelijk passende beheersmaatregelen te treffen.

Risico's worden beschreven en waar mogelijk wordt de financiële impact ingeschat. Ook wordt een inschatting gemaakt van de kans dat een risico zich ook daadwerkelijk voordoet. Om de risico's in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. In onderstaande overzicht zijn de grootste risico's gepresenteerd met de hoogste risicodreiging.

Belangrijkste financiële risico's

Risico (incl.gevolg)	Kans	Omvang risico	Financieel gevolg	Invloed
Gekwantificeerde risico's				
1. Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg	50%	€ 1.500.000	€ 750.000	44,91%
2. Voormalige dienstwoning in Landelijk Gebied	10%	€ 2.885.000	€ 288.500	17,28%
3. Verstrekte garantstellingen voor leningen aan diverse instellingen, kunnen niet (volledig) worden afgelost.	10%	€ 2.184.770	€ 218.477	13,08%
4. Algemene Uitkering	50%	€ 400.000	€ 200.000	11,98%
5. Niet geïdentificeerde en niet gekwantificeerde risico's	10%	€ 1.054.000	€ 105.400	6,31%
6. Kleine organisatie	25%	€ 200.000	€ 50.000	2,99%
7. Samenwerkingsverbanden	50%	€ 50.000	€ 25.000	1,50%
8. Datalek	10%	€ 200.000	€ 20.000	1,20%
9. Bodemvervuiling	25%	€ 50.000	€ 12.500	0,75%
Niet gekwantificeerde risico's				
Wet Modernisering Vennootschapsbelasting overheidsbedrijven (Vpb)	p.m.	p.m.	p.m.	
Totaal risico's		€ 8.523.770	€ 1.669.877	100%

Toelichting op de risico's:**1. Garantie Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg (OMM)**

De aandeelhouders van OMM, de gemeente Zoeterwoude en BNG-GO, staan beiden voor 50% borg voor het werkkrediet dat OMM bij de bank heeft opgenomen (dat wil zeggen, de gemeente staat voor 100% garant ten opzichte van de bank en BNG-GO staat voor 50% contragarant ten opzichte van de gemeente).

Op 31 december 2019 was de omvang van het opgenomen krediet 8 miljoen euro. Op basis van de actuele Grex van de ontwikkelingsmaatschappij zijn de grondverkopen in de komende jaren voldoende om het krediet af te lossen. Daardoor schatten wij het risico voor de gemeente op dit moment als "Laag" in.

Na jaren van vertraging, problemen en verliesnemen is de huidige situatie zo, dat we goede hoop hebben om zonder verdere verliezen het project te kunnen afronden.

2. Voormalige dienstwoning in Landelijk Gebied

Het gaat om een zaak waarin de gemeente een toezegging uit 1990 niet is nagekomen om een voormalige dienstwoning met de bestemming Woondoeleinden op te nemen in het toenmalige ontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied. Het gerechtshof heeft medio 2017 een verklaring voor recht gegeven dat de gemeente daarmee onrechtmatig heeft gehandeld jegens de betrokkene. Het hof spreekt zich niet uit over de hoogte van de aan de betrokkene ontnomen kans op verwezenlijking van zijn plannen en ook niet over de hoogte van de eventuele schade. Voor een uitspraak hierover heeft de wederpartij zich gericht tot de rechtbank in een schade-staatprocedure. De rechtbank heeft in januari 2019 uitgesproken dat de gemeente aansprakelijk is voor 60% van de schade. Daarbij heeft de rechtbank nog geen uitspraak gedaan over de hoogte van de geleden schade en de kans dat de plannen van de wederpartij konden worden gerealiseerd. De zaak is nog in behandeling.

In de jaarrekening is een risicovoorziening opgenomen van € 115.000.

3. Garantstelling leningen aan instellingen

De gemeente heeft zich garant gesteld voor leningen die maatschappelijke instellingen zijn aangegaan voor een totaalbedrag van € 2.184.770. In een aantal gevallen is er onderliggende zekerheid in de vorm van een hypotheek. In een beperkt aantal gevallen en voor een gering bedrag is nog sprake van een garantstelling voor woningbezit. Door monitoring beheersen we het risico.

4. Algemene Uitkering

Elke gemeente is in hoge mate afhankelijk van de uitkering uit het gemeentefonds. De uitkering is gebaseerd op objectieve maatstaven. Wij kunnen daarop geen invloed uitoefenen. Uit het verleden hebben wij ervaring met soms flinke mutaties die zowel positief als negatief kunnen uitpakken. Uit oogpunt van risico hebben wij een bedrag van € 100.000 gedurende de begrotingsperiode van vier jaar ingeschat als risico.

Periodiek worden de maatstaven beoordeeld op relevantie voor een eerlijke verdeling van het gemeentefonds over de gemeenten. Daarvoor lopen op dit moment twee onderzoeken. Eén onderzoek gaat over het klassieke deel van de Algemene uitkering. Het tweede onderzoek over het deel Sociaal Domein. Het huidige streven van de minister is om de herverdeling op 1 januari 2021 te laten ingaan. De voorlopige uitkomsten geven aan dat er een verschuiving gaat plaats vinden van de kleine gemeenten naar de grote gemeenten.

5. Niet geïdentificeerde en niet gekwantificeerde risico's

Wij onderkennen het probleem dat het in sommige gevallen erg lastig is om risico's te herkennen. Op basis van die beperking is 5% van de omzet opgenomen aan onbekende risico's.

6. Kleine organisatie

Zoeterwoude is een kleine organisatie. Dat brengt veel kansen met zich mee. Er zijn ook risico's aan verbonden. Deze risico's kunnen extern zijn door bijvoorbeeld een faillissement van een bedrijf in de gemeente waardoor een bovengemiddeld beroep wordt gedaan op sociale voorzieningen of een schadeclaim. Voor een grote gemeente zijn deze risico's makkelijker te dragen dan voor een kleine gemeente. Het kan ook gaan om interne risico's, zoals het niet volledig kunnen doorvoeren van functiescheiding of kwetsbaarheid voor het feit dat een aantal personeelsleden lastig direct te vervangen zijn.

7. Samenwerkingsverbanden

Zoeterwoude werkt in toenemende mate samen met andere gemeenten en instanties, zoals de gemeenten in de Leidse regio en diverse gemeenschappelijke regelingen. Uit financieel oogpunt en continuering van de dienstverlening is de samenwerking een vermindering van risico's. Samenwerken kan ook een bedreiging zijn. Door de afhankelijkheid en de beperking van invloed kan het ook kostenverhogend werken. Mogelijk wordt Zoeterwoude geconfronteerd met keuzes die wij zelfstandig niet hadden gemaakt. In deze zin kan samenwerking een risico vormen.

8. Datalekken

Sinds 1 januari 2016 geldt de meldplicht datalekken. Deze meldplicht houdt in dat direct een melding moet worden gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra een datalek zich voordoet. In sommige gevallen moet het datalek ook gemeld worden aan de betrokkenen van wie persoonsgegevens zijn gelekt.

Het is voor de Autoriteit Persoonsgegevens mogelijk een boete op te leggen die fors oplopen. In dat geval moet er wel sprake zijn van opzet, nalatigheid of onachtzaam handelen. Wij proberen de kans op datalekken zo klein mogelijk te houden door goede procedures en bewustwording van medewerkers.

9. Bodemvervuiling

Hoewel dit risico niet groot is, hebben we het voor de volledigheid toch als risico opgenomen. Nog onlangs zijn wij door ontwikkelingsmaatschappij OMM aansprakelijk gesteld voor olie lekkage in door ons geleverde grond in het plangebied Verde Vista. Ondanks dat een inspectieonderzoek schone grond aangaf, bleek bij bewerking van de grond toch vervuiling te zijn aangetroffen. Ook bij werkzaamheden aan het Julianapark is een kleine vervuilsbron aangetroffen. Op dit moment zijn geen andere locaties binnen de gemeente bekend waarvoor een verdenking van bodemverontreiniging bestaat. Toch vinden wij het niet verantwoord om het risico geheel uit te sluiten.

10. Wet Modernisering Vennootschapsbelasting overheidsbedrijven (Vpb)

Naast de bovenstaande risico's bestaat er nog onzekerheid over de Wet Modernisering vennootschaps-belasting overheidsbedrijven die al twee jaar van kracht is. Het laat zich lastig in concrete bedragen vertalen. In de praktijk bestaat nog steeds onduidelijkheid over de toepassing van de wet op een aantal onderdelen. Dit komt ook door een terughoudende opstelling van de Belastingdienst. De gerealiseerde cijfers van het boekjaar 2019 zijn fiscaal beoordeeld. Voor een aantal activiteiten (deelnemingen, ligplaatsen en vastgoedbeheer) nemen wij het standpunt in dat geen sprake is van belastingplicht op grond van het leerstuk normaal vermogensbeheer. Dit past in het landelijk beeld waarin andere gemeenten eenzelfde standpunt innemen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Uit bovenstaande opstelling blijkt dat het totaal aan risico's maal de kans dat elk risico zich voordoet, uitkomt op een risicobedrag van € 1.669.877. Er is echter ook een zogenaamde Monte Carlo simulatie uitgevoerd waarbij op basis van het bovenstaande risicoprofiel de uitkomsten van verschillende scenario's worden berekend. Daaruit blijkt dat wanneer we met 90% zekerheid de risico's willen afdekken er een benodigde weerstandscapaciteit is van € 1.913.750.

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
75%	€ 1.293.078
80%	€ 1.435.840
85%	€ 1.604.868
90%	€ 1.913.750
95%	€ 2.530.886

Het weerstandsvermogen van de gemeente bestaat uit het budget Onvoorzien in de begroting, de direct beschikbare reserves waarop geen bedrijfsmatig beslag ligt en eventueel aanwezige stille reserves.

Het budget voor onvoorziene uitgaven is jaarlijks € 43.000. Dit bedrag is direct beschikbaar voor tegenslagen.

Het bedrag in de Algemene reserve is algemeen (dat wil zeggen dat er geen bestemming is aangegeven) en dus in zijn geheel beschikbaar om in te zetten in het geval van calamiteiten. Van de bestemmingsreserves zijn alleen de Reserve Onderwijshuisvesting en de Reserve Riolerings Dorp verwerkt in een kostprijsberekening. De overige reserves hebben wel een bestemming, maar zijn via besluitvorming door de raad te herbestemmen in geval van nood, zonder (ernstige) problemen voor de exploitatie.

Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de actuele economische waarde van bezittingen van de gemeente en de boekwaarde op de balans. In veel gevallen is de actuele waarde hoger dan de balanswaarde. Bij verkoop kan dus een winst gerealiseerd worden. Op de balans is de hoogte van de stille reserve niet in beeld gebracht omdat wij geen voornemens hebben om de winst te realiseren. In de berekening van het weerstandsvermogen speelt de stille reserve geen andere rol dan pro memorie (p.m.). Het beschikbare weerstandsvermogen ziet er als volgt uit:

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	Capaciteit 2019
1. Direct beschikbare Algemene reserve	€ 3.257.772
2. Direct beschikbare Bestemmingsreserves	€ 7.213.890
3. Begroting: Onvoorziene lasten	€ 43.000
4. Stille reserves	p.m.
Totale weerstandscapaciteit	€ 10.514.661

De weerstandscapaciteit van de gemeente kan nu worden berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het benodigde weerstandsvermogen. Het is ons beleid het weerstandsratio van de gemeente te houden op minimaal 140% en 150%. Volgens de berekening komt onze weerstandsratio uit op 549%. Dat is dus een riante weerstandscapaciteit.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 10.514.661	= 5,49
	Benodigde weerstandcapaciteit		€ 1.913.750	

Kengetallen

De kengetallen zijn dwingend voorgeschreven door het ministerie. De getallen beogen de gemeenteraad inzicht te geven in de financiële gesteldheid van de gemeente en om gemeenten onderling beter vergelijkbaar te maken. Het gaat om de volgende kerncijfers:

	Kengetallen:	Verslag 2018	Verslag 2019
1a	Netto schuldquote	32,5%	45,4%
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	31,3%	43,9%
2	Solvabiliteitsratio	42,6%	45,8%
3	Grondexploitatie	-3,0%	7,1%
4	Structurele exploitatieruimte	6,3%	17,3%
5	Belastingcapaciteit	107,6%	103,1%

1. Netto schuldquote

Het kengetal "Netto schuldquote", ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe meer vaste lasten er zijn in de vorm van rente en aflossing. Daardoor wordt een begroting minder flexibel. Voor de berekening van de netto-schuldquote wordt de netto-schuld gedeeld door het totaal van de inkomsten binnen de exploitatie. Ofwel (de onderhandse leningen + overige vaste schuld + kortlopende schuld + overlopende passiva -/- langlopende uitzettingen -/- kortlopende vorderingen -/- overlopende activa) / totale baten voor bestemming.

Een netto-schuldquote tot 100% wordt als voldoende gezien. Een ratio van 100% tot 130% wordt als matig beoordeeld en boven de 130% als onvoldoende. De schuldquote bevindt zich voor Zoeterwoude op 45,4% (2018: 32,5%) en is daarmee gezond. Ook als de verstrekte leningen buiten beschouwing blijven.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen in plaats van met geleend geld. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe beter de financiële positie van de gemeente. Een solvabiliteitsratio van lager dan 30% wordt als onvoldoende beoordeeld. Een ratio tussen de 30% en de 50% wordt als matig beoordeeld. Als de ratio boven de 50% ligt dan wordt de gemeente als voldoende solvabel beoordeeld. In dit laatste geval bestaat meer dan de helft van het vermogen van de gemeente uit eigen vermogen.

De conclusie is dat de solvabiliteitsratio van Zoeterwoude met ongeveer 45,8% matig is. Toch geeft dit een vertekend beeld. Van onze reserve Nuon (13,4 miljoen euro) hebben wij 7,1 miljoen euro op deposito bij de BNG staan tegen 4,5% rente. Als dit geld gebruikt was om (goedkopere) leningen af te lossen dan zou dat ongunstig zijn voor de exploitatie (geen inkomsten uit rente), terwijl de solvabiliteitsratio direct zou stijgen naar 49,6%. In 2024 komt de 7,1 miljoen euro alsnog beschikbaar voor aanwending naar keuze.

Dit voorgeschreven kengetal voor overheidsinstellingen is van weinig nut. Dit voorbeeld geeft aan dat wij beter scoren als we veel geld in kas hebben. Een overheidsinstelling is er niet op uit om veel geld in kas te hebben of te krijgen. Als we dat doen dan is dat een indicatie dat de belastingen te hoog zijn vastgesteld. In de ideale jaarrekening van een gemeente is het saldo precies nul euro. Dan hebben we al het geld wat wij aan de burgers hebben gevraagd ook besteed aan onderhoud, uitkeringen en voorzieningen. Hoe anders is dat voor het bedrijfsleven waar men er wel op uit is om zoveel mogelijk winst te maken. Een hoge solvabiliteitsratio geeft een bedrijf een sterke positie om goedkoop vreemd vermogen aan te kunnen trekken op de kapitaalmarkt. Voor een gemeente is dat van geen belang.

3. Grondexploitatie

Het kengetal Grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van gronden) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer een gemeente grond tegen de lage prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt ze veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en de vraag naar woningen op enig moment stagneert. De ratio wordt berekend door de boekwaarde van in exploitatie genomen gronden en nog niet in exploitatie genomen gronden te delen door de totale baten in de begroting vóór bestemming. Deze norm is door het ministerie bepaald. De waarde ervan is gering. Een norm bepalen voor dit kengetal is erg lastig. De boekwaarde van de gronden in bezit zegt namelijk nog niets over de courantheid van de grond (de 'markt') voor woningbouw dan wel m² bedrijventerrein. Maatwerk is hierdoor noodzakelijk. Zo is het ook van belang hoeveel woningen of m² bedrijventerrein zijn gepland, het type en op welke plek en de te verwachten marktvraag. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit het berekende kengetal. De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel van haar middelen heeft gestopt in grondexploitaties. De investeringen dienen namelijk nog wel terugverdiend te worden. Om deze redenen is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie. De ratio van Zoeterwoude is voor de jaarrekening 2019 7,1%. Belangrijke conclusies zijn hier niet uit te trekken.

In de omliggende gemeenten liggen de ratio's als volgt:

Leiden: 1,5%

Leiderdorp: -4,8%

Oegstgeest: 11,7%.

4. Structurele exploitatieruimte

Het kengetal Structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Daarvoor berekenen we de structurele baten verminderd met de structurele lasten en delen de uitkomst door de totale baten uit de begroting voor bestemming. Het verkregen ratiogetal geeft aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een ratio van kleiner dan 0% geeft aan dat de structurele begrotingsruimte onvoldoende is. Van 0% tot 0,6% is de structurele begrotingsruimte matig en boven de 0,6% wordt de structurele begrotingsruimte als voldoende aangemerkt. De ratio Structurele exploitatieruimte ligt voor Zoeterwoude op 17,3% en is daarmee ruim voldoende.

5. Belastingcapaciteit

De Belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen en wordt berekend aan de hand van de woonlasten. Onder woonlasten verstaan we de OZB, Rioolheffing en Afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ waarde. Dit kengetal wordt berekend door de totale woonlasten van de huishoudens van Zoeterwoude van 2019 te vergelijken met het landelijk gemiddelde over 2018. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert men als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% als 'matig' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'. De ratio voor Zoeterwoude komt in 2019 uit op 103,1% en valt dus in de categorie matig. Dat betekent dat de woonlasten voor de genoemde heffingen iets hoger liggen dan het gemiddelde in Nederland.

Dat wij geen hondenbelasting, toeristenbelasting of parkeerbelasting heffen blijft in deze berekening buiten beschouwing.

Onderlinge verhouding tussen kengetallen

Bij een aantal kengetallen zetten wij vraagtekens bij de praktische waarde voor een organisatie en al helemaal bij de praktische waarde voor een overheidsinstelling.

Eén enkel kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie beoordeeld kan worden. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk van hoeveel eigen vermogen en baten er tegenover die schuld staan. Ook een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs hoeft nog geen negatieve invloed te hebben als de structurele exploitatieruimte groot genoeg is, of als over voldoende ruimte in de belastingcapaciteit kan worden beschikt. De kengetallen zullen daarom altijd in samenhang moeten worden bekeken. Alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding geven ze een goed beeld van de financiële positie.

2.2.3 Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf wordt aangegeven hoe kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom worden beheerd. Het beleidskader Onderhoud kapitaalgoederen geeft aan om welke kapitaalgoederen het gaat. Voor de vervangingsinvesteringen wordt verwezen naar de bijlage Investeringsplan.

De beleidskaders van de kapitaalgoederen bevatten per kapitaalgoed:

- de werkzaamheden die in het kader van de instandhouding van het kapitaalgoed gedaan moeten worden;
- besloten onderhoudsniveau;
- de grootte van het areaal;
- de kosten voor de instandhouding van het kapitaalgoed, zoals klein- en groot onderhoud;
- vervangingskosten;
- de huidige staat van onderhoud, zoals een technische beoordeling en schouw van de kwaliteit van het kapitaalgoed;
- een scenario voor het onderhoud van kapitaalgoederen.

Overzicht beheerplannen

De uitwerking van het meerjarenonderhoud is opgenomen in de diverse beheerplannen:

1. Nota Onderhoud Kapitaalgoederen
2. Beheerplan Wegen
3. Beleid- en beheerplan civiele kunstwerken
4. Beleid- en beheerplan Openbare Verlichting
5. Groen Structuur Plan
6. Integraal Waterketenplan
7. Nota Vastgoed Zoeterwoude
8. Speelplaatsenbeleid

1. Nota Onderhoud kapitaalgoederen

De Nota Onderhoud kapitaalgoederen vormt het beleidskader voor de inrichting van het onderhoud en het beoogde onderhoudsniveau van de openbare ruimte. Uitvoering van dit beleidskader moet leiden tot een bestendige situatie waarin deze kapitaalgoederen worden onderhouden conform vastgestelde functionaliteit en kwaliteitsniveau (ambities, zoals bijvoorbeeld schoon en veilig), waarbij de kosten worden geoptimaliseerd. In 2017 is een nieuwe Nota Onderhoud Kapitaalgoederen opgesteld. Deze is nog niet aan de raad aangeboden, omdat de juiste areaalgegevens nog moeten worden ingevoerd. Zoals we in de Begroting 2018 en 2019 aangaven, volgt dit nog. De juiste areaalgegevens moeten blijken uit het nieuwe GBI (beheer)systeem. Dit is inmiddels geïnstalleerd en alle gebruikers kunnen hierin nu bewerken. Door de samenwerking in de regio kost het controleren, actualiseren en vullen ervan veel meer tijd dan was ingeschat. Daarbij zijn we afhankelijk van aanpassingen uit de regio. Dit gaat allemaal in samenwerking en nauw overleg met gemeente Leiden en de leverancier van het systeem. Zodra de gegevens bekend zijn, wordt dit in de nota verwerkt en bieden we een geactualiseerde Nota Onderhoud Kapitaalgoederen aan de raad aan. Nu staan alle areaalgegevens nog gelijk aan voorgaande jaren. Alles is erop gericht deze gegevens in 2020 beschikbaar te hebben. Aansluitend op de Nota Onderhoud Kapitaalgoederen starten we met het opstellen van integrale beheerplannen voor alle vakdisciplines in de buitenruimte.

De eerste fase voor het opstellen van de beheerplannen, het inventariseren van beschikbare documenten, is afgerond. Samen met een adviesbureau starten we nu met het opstellen van de plannen. We bieden de geactualiseerde Nota Onderhoud Kapitaalgoederen en de nieuwe beheerplannen voor besluitvorming gelijktijdig met de Staat van Zoeterwoude 2020 aan de raad aan. Op dit moment voeren we het beheer en beleid uit conform eerdere plannen. Hierdoor komt de veiligheid en continuïteit van het regulier beheer niet in het geding.

2. Wegen

Het beleid is erop gericht de bestaande voorzieningen zo economisch mogelijk te onderhouden. Schades, bijvoorbeeld veroorzaakt door verzakkingen, kunnen op lange termijn kostenverhogend werken en worden dus snel verholpen. Bij nieuwe werken houden we rekening met een constructie die zo min mogelijk onderhoud vergt. Nieuwe ontwikkelingen zorgen ook bij het klein onderhoud en bij de gladheidbestrijding voor nieuwe inzichten. Centraal staat hierbij de integrale aanpak. Periodiek wordt een visuele inspectie uitgevoerd, waarna jaarlijks een operationeel uitvoeringsplan wordt opgesteld. Het kwaliteitsniveau wordt bepaald op basis van de CROW-systematiek. Het vastgestelde kwaliteitsniveau is B (voldoende, gemiddeld).

Het verrichten van klein onderhoud vindt dagelijks plaats op basis van constatering door de eigen medewerkers of door meldingen van bewoners. Het voorkomen van aansprakelijkheidsstellingen door schade heeft een hoge prioriteit. Wanneer we een klacht ontvangen, beoordeelt de wegbeheerder eerst de ernst ervan. Hij onderneemt aan de hand hiervan wel of geen actie. De klachten en de opvolging ervan leggen we na afhandeling vast.

3. Civieltechnische kunstwerken

Het beleid is erop gericht om door technische inspecties van bruggen en kademuurs de basisgegevens te verzamelen voor het beheerprogramma. Onderhoud, beheer en inspectie van kunstwerken zijn noodzakelijk om de functionaliteit, toegankelijkheid en veiligheid te garanderen. Op basis van het Beleid- en beheerplan Civiele kunstwerken wordt een meerjarenplan ontwikkeld voor vervanging en groot- en klein onderhoud van de kunstwerken. Op deze wijze realiseren we een optimale onderhoudstoestand. Daarnaast reageren we direct op schademeldingen indien deze uit veiligheidsoogpunt een gevaar voor weggebruikers vormen. Op basis van inspecties en technische urgentie bepalen we waar we kunstwerken vervangen.

4. Openbare verlichting

Jaarlijks wordt een aantal masten en/of armaturen vervangen. In het investeringsplan is hiermee rekening gehouden. We gaan uit van 30 jaar levensduur voor een lichtmast en van 15 jaar voor armaturen. Tegelijkertijd bekijken we of de plaats en de gewenste lichtsterkte nog voldoende is. Tegenwoordig wordt overal energiezuinige LED-verlichting toegepast volgens de richtlijnen van de NPR 13201.

Storingen aan verlichting worden gebundeld en doorgaans binnen twee weken verholpen door een gespecialiseerd bedrijf. Gevaarlijke situaties worden onmiddellijk veilig gesteld en direct verholpen.

5. Groen

In de komende jaren continueren we het renoveren en omvormen van het huidige groenareaal in Zoeterwoude. Het streven is om met de renovatie en omvormingen het beeld en de kwaliteit van het openbaar groen te verbeteren en tegelijkertijd de onderhoudskosten zo laag mogelijk te houden. Bij de plannen betrekken we waar dat mogelijk is ook de mening van omwonenden. Het door inventarisatie en digitalisering in kaart brengen van gegevens blijft erg belangrijk.

6. Riolering

Het beleid is erop gericht het lozen van vuilwater in het oppervlaktewater te minimaliseren. Wij voeren emissiebeperkende maatregelen uit om het aantal overstorten zo laag mogelijk te houden. De nieuwe milieueisen voor riolering, geconcretiseerd in nieuwe richtlijnen en aanbevelingen van het Hoogheemraadschap van Rijnland, betekenen een extra inspanning.

Het huidige rioolstelsel heeft vooral te kampen met optredende verzakkingen (zetting). Hierdoor sluiten we een verslechtering van het stelsel niet uit. De komende jaren blijven we investeren in het verbeteren van de kwaliteit van het bestaande vrijval rioolstelsel. Wij trachten door structurele inspecties, gecombineerd met een optimaal onderhoudsprogramma, de levensduur van het stelsel positief te beïnvloeden.

Diverse rioolpompen in de gemeente zijn geplaatst in de jaren '80 en toe aan vervanging. Op basis van technische urgentie vervangen we jaarlijks enkele rioolpompen. De financiële consequenties voor de kwaliteit

van de rioleringen zijn op basis van de meerjarenramingen in de begroting verwerkt. Op basis van het Integraal Waterketenplan 2019-2023 voeren we onderzoeken en maatregelen uit.

7. Accommodaties / vastgoed

In voorgaande jaren is voor de belangrijkste vastgoedobjecten van de gemeente een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Het MJOP is het vertrekpunt om conform beleid vastgoedobjecten te onderhouden. Naast regulier onderhoud moet aan het gemeentelijk vastgoed de komende jaren veel worden gedaan op het gebied van duurzaamheid (zoals energiezuinigheid en circulair inkopen).

Op dit moment is er geen beleid op het gebied van verduurzamen gemeentelijk vastgoed maar worden de wettelijke kaders en kansen in de markt gegrepen om het vastgoed te verduurzamen. In 2018 is een pilot groot onderhoud aan het gemeentehuis uitgevoerd. Daarin hebben we waar mogelijk duurzaamheid toegepast. Zo komt het gemeentehuis naar verwachting op energielabel B uit. Veel toegepaste materialen zijn circulair en met duurzame energie gefabriceerd. De opgedane kennis gebruiken we om de komende jaren versneld overige vastgoedobjecten te verduurzamen.

Voor de panden die niet binnen de scope van het vastgoedbeleid vallen, behoort afstoten tot de mogelijkheid. Zo is het afgelopen jaar met de oplevering van de brede school veel verschoven in het beleid omtrent vastgoed. Daar waar vastgoed leeg komt te staan, gaan we onderzoeken hoe daar invulling aan te geven.

8. Speelplaatsen

Het beleid is erop gericht om de speelplaatsen aan de actuele veiligheidseisen te laten voldoen. Daartoe inspecteert een extern bureau alle speeltoestellen periodiek. De Algemene dienst inspecteert daarbij regelmatig op kleine gebreken en schades. Gebreken of schades worden zo snel mogelijk door de Algemene dienst hersteld. De huidige kwaliteit van de speelplaatsen voldoet aan de wettelijke eisen.

9. Verkeersregelinstallaties

De gemeente Zoeterwoude heeft één verkeersregelinstallatie in eigendom. Deze staat op de kruising Industrieweg/Burgemeester Smeetsweg. Het beheer en het onderhoud van deze installatie komt ten laste van de gemeente.

Daarnaast betalen wij jaarlijks aan de provincie een bedrag voor het beheer en onderhoud van de verkeersregelinstallatie op de kruising N206- Dirk van Santhorstweg en de N11/Burgemeester Smeetsweg.

10. Water

Het beheer van de watergangen is gericht op het waarborgen van een goede waterafvoer en het voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewater. Wij proberen op plaatsen waar geen beschoeiing noodzakelijk is, natuurvriendelijke oevers te creëren. Als het maar enigszins mogelijk is, passen we duurzaam geproduceerde materialen toe.

Waar mogelijk nemen we bij rioolrenovatieprojecten de aanleg van drainage mee. Dit om wateroverlast in de toekomst zoveel mogelijk te vermijden.

Financieel overzicht Onderhoud kapitaalgoederen

	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
A. wegen programma 4 Verkeer Vervoer en Waterstaat			
Kapitaallasten	115.350	116.309	960
Jaarlijks onderhoud	291.500	116.367	-175.133
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-
Totaal	406.850	232.677	-174.173

	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
B. openbare verlichting programma 4 Verkeer Vervoer en Waterstaat			
Kapitaallasten	26.473	26.472	-
Jaarlijks onderhoud	9.440	19.407	9.967
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-
Totaal	35.913	45.879	9.967
C. civieltechnische kunstwerken programma 4 Verkeer Vervoer en Waterstaat			
Kapitaallasten	206.030	206.022	-7
Jaarlijks onderhoud	11.650	88	-11.562
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-
Totaal	217.680	206.110	-11.569
D. Verkeersregelininstallaties programma 4 Verkeer Vervoer en Waterstaat			
Kapitaallasten	13.330	13.330	-
Jaarlijks onderhoud	21.050	7.703	-13.347
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-
Totaal	34.380	21.032	-13.347
E. Speelplaatsen programma 3 Groene Leefomgeving			
Kapitaallasten	4.835	4.840	5
Jaarlijks onderhoud	16.500	17.107	607
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-
Totaal	21.335	21.947	612
F. Waterwegen programma 4 Verkeer Vervoer en Waterstaat			
Kapitaallasten	11	10.683	10.672
Jaarlijks onderhoud	54	29.551	29.497
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-
Totaal	65	40.234	40.169
G. Groen programma 3 Groene Leefomgeving			
Kapitaallasten	19.159	19.157	-2
Jaarlijks onderhoud	218.830	197.885	-20.945
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-
Totaal	237.989	217.043	-20.946
H. Riolering programma 8 Volksgezondheid en Milieu			
Kapitaallasten	406.398	414.818	8.420
Jaarlijks onderhoud	463.450	208.331	-255.119
Groot onderhoud / storting voorziening	23.900	291.328	267.428
Totaal	893.748	914.477	20.730

	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil
I. Accommodaties diverse programma's			
Kapitaallasten gebouwen	310.460	324.216	13.756
Jaarlijks onderhoud	232.510	225.882	-6.628
Kapitaallasten sportvelden	59.575	59.575	-
Jaarlijks onderhoud	63.570	45.763	-17.807
Groot onderhoud / storting voorziening	-	-	-
Totaal	666.115	655.437	-10.678

Kerngegevens Gemeente Zoeterwoude

Groen en weids		Infrastructuur	
Aantal ha. bos en open terrein	16	Aantal m² asfaltverharding	219.172
Aantal landschapselementen	4	Aantal m² elementenverharding	238.223
Aantal meters ecozones	5.400	Aantal lichtmasten	1.681
Aantal kilometers boerenlandpaden	26	Aantal straatnaamborden	516
Aantal bomen	6.528	Aantal verkeersborden	1.193
Aantal m² groen	408.000	Aantal zitbanken	81
Aantal m² bosplantsoen	105.347	Aantal civiele kunstwerken (o.a. bruggen)	71
Aantal m² sierheesters	32.312	Aantal m¹ sloten/singel zonder beschoeiing	35.481
Aantal m² hagen	3.666	Aantal m¹ sloot/singel met beschoeiing	2.819
Aantal m² vaste planten	845	Aantal m² natuurlijke oever/poel	7.643
Aantal m² gazon	57.549	Aantal m² vijver	2.854
Aantal m² bermen	257.282	Aantal afvalbakken	86
Aantal m² (half) verharding	17.136		
Aantal m² sport	76.932	Wegen	
Lengte recreatieve vaarwegen (km¹)	15	Lengte fietspaden (Km¹)	25
Lengte recreatieve fietspaden (km¹)	18	Lengte waterwegen (Km¹)	32
Lengte skeelerroute	23	Oppervlakte binnenwater (Km ²)	1
Aantal ha. agrarisch gebied	1.761	Oppervlakte groen (m²)	408.000
		Oppervlakte sportvelden (m²)	60.000
Riolering		Aantal bruggen	71
Lengte druk/vacuüm riool (Km¹)	32	Lengte van wegen(km)	50
Lengte vrijverval riool (Km¹)	29		
Lengte hemelwater riool (Km¹)	6		

Areaalgegevens zijn gelijk aan voorgaande jaren. Dit omdat het nieuwe GBI nog niet volledig gevuld is. Zie voor een toelichting hierboven onder punt 1 'Nota Onderhoud Kapitaalgoederen'.

2.2.4 Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

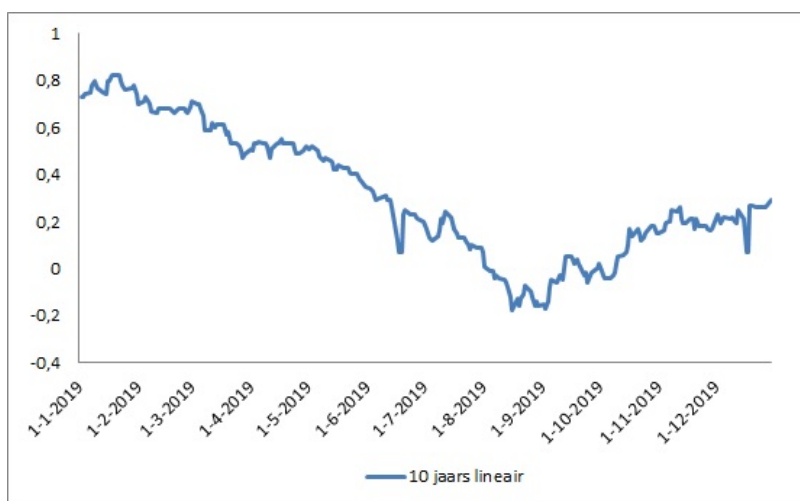
In de paragraaf financiering lichten we de ontwikkelingen en beleidskeuzes voor 2019 toe in een onderdeel 'Algemene ontwikkelingen' en een onderdeel 'Ontwikkelingen voor Zoeterwoude'.

Onder Algemene ontwikkelingen komen de renteontwikkelingen en wet- en regelgeving aan de orde. De Ontwikkelingen voor Zoeterwoude richt zich op de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de financiering van de gemeente Zoeterwoude.

Algemene ontwikkelingen

Renteontwikkelingen

De gemiddelde kapitaalmarktrente (= financiering langer dan een jaar) voor rentevaste en lineaire leningen met een looptijd van tien jaar is over 2019 uitgekomen op 0,31%. In 2018 was de gemiddelde rente 0,83%. De renteontwikkeling in 2019 laat een daling van de rente zien. De belangrijkste oorzaak is het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB).

Ook de rente op de geldmarkt (= financiering korter dan een jaar) wordt voornamelijk bepaald door het rentebeleid van de Europese Centrale Bank. De ECB gebruikt de rentestand om te sturen op de inflatie, hoewel sommigen er aan twifelen of dit de juiste methode is. Het belangrijkste tarief van de ECB is de herfinancieringsrente. De herfinancieringsrente is in 2019 niet aangepast (0%). De depositorente die de ECB hanteert is voor de geldmarkt de ondergrens. De depositorente is in 2019 verlaagd (van -0,4% naar -0,5%). Het gevolg is lagere rentetarieven op (kas)geldleningen met een korte looptijd.

Ontwikkelingen gemeente Zoeterwoude

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) worden de kaders gesteld voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden.

In artikel 2 van het Treasurystatuut Zoeterwoude (2018) zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het minimaliseren van de interne en externe verwerkingskosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- het optimaliseren van de renteresultaten binnen de wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO), respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

De treasuryfunctie en het wettelijke kader dient uitsluitend de publieke taak van de gemeente. De ontwikkelingen op de geldmarkt volgen we op de voet. Bij besluiten over transacties op de geld- en kapitaalmarkt, zoals het aantrekken van kasgeldleningen en vaste geldleningen, betrekken we de meest actuele informatie over de ontwikkeling van de rente. Offertes voor het aantrekken van geld zetten we altijd bij meerdere partijen uit, zodat we de meest gunstige aanbieding van dat moment kunnen kiezen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een norm die voorkomt dat een overheid een te groot deel van zijn schuld met kort geld financieert. Kortlopende leningen zijn immers gevoeliger voor rentefluctuaties dan langlopende leningen. In de wet is bepaald dat gemeenten maximaal 8,5% van het begrotingstotaal in een jaar mogen financieren met kort geld. Als de schuld van de gemeente hoger wordt dan de kasgeldlimiet, dan moet de schuld worden geconsolideerd met een langlopende lening om te grote rentefluctuaties te voorkomen.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van deze kasgeldlimiet in 2019 weergegeven:

Omschrijving	Gemiddelde netto vlottende schuld	Kasgeldlimiet	Ruimte (=+) of Overschrijding
eerste kwartaal 2019	-€ 4.518.000	€ 1.678.835	€ 6.196.835
tweede kwartaal 2019	-€ 5.791.000	€ 1.678.835	€ 7.469.835
derde kwartaal 2019	-€ 6.761.000	€ 1.678.835	€ 8.439.835
vierde kwartaal 2019	-€ 5.082.000	€ 1.678.835	€ 6.760.835

Uit de tabel blijkt dat er in alle kwartalen sprake was van een positief saldo in plaats van een schuld. Daaruit volgt dat in alle kwartalen de kasgeldlimiet positief was en de norm in 2019 dus niet is overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om renterisico's te voorkomen doordat in een jaar een te hoog bedrag moet worden geherfinancierd. Een meerjarenplanning van langlopende leningen moet voorkomen dat in een jaar meer dan 20% van de vast schuld moet worden geherfinancierd.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van deze renterisiconorm in 2019 weergegeven:

Omschrijving	2018	2019
Begrotingstotaal	€ 19.517.000	€ 19.751.000
Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	€ 3.903.400	€ 3.950.200
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (aflossingen)	€ 1.909.079	€ 1.749.327
Ruimte onder renterisiconorm	€ 1.994.321	€ 2.200.873

Het bedrag aan langlopende leningen, waarover Zoeterwoude in 2019 een renterisico liep, blijft ruimschoots binnen de wettelijke FIDO-norm.

Financiering

De ontwikkeling van de leningenportefeuille is in onderstaande tabel gegeven. De stand van de leningenportefeuille is ook terug te vinden bij de toelichting op de balans.

Ontwikkeling leningenportefeuille	Bedrag
Stand per 1 januari 2019	€ 22.717.087
Nieuwe leningen	€ 0

Ontwikkeling leningenportefeuille	Bedrag
Reguliere aflossingen	-€ 1.749.327
Vervroegde aflossingen	€ 0
Stand per 31 december 2019	€ 20.967.760

Rentemethodiek en renteresultaat

Voor de toerekening van de rentelasten maken we gebruik van de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten op de langlopende en de kortlopende financiering verminderd met de renteopbrengsten van overtollige middelen en uitgezette geldleningen.

Door toepassing van de rente-omslagmethode worden de rentelasten via de balanswaarde van de investeringen toegerekend aan de programma's. De achterliggende gedachte is hierbij dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. Als de afwijking tussen de berekende omslagrente en de werkelijke rentelast te groot wordt, moet de gehanteerde omslagrente aangepast te worden.

	Renteresultaat 2019			
a	De externe rentelasten	€ 116.848		
b	De externe rentebaten	-€ 319.013		
	Saldo rentelasten en rentebaten	>>	-€ 202.165	
c1	De rente doorberekend aan de grondexploitatie	-€ 7.672		
c2	De rente van projectfinanciering richting het taakveld	€ 0		
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen richting het taakveld	€ 0		
	Saldo aan taakvelden toe te rekenen externe rente	>>	-€ 7.672	
d1	Rente over eigen vermogen	€ 0		
d2	Rente over voorzieningen	€ 0		
	Saldo rente over het eigen vermogen en de voorzieningen	>>	€ 0	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		>>	-€ 209.837
	Totaal aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			€ 0
	Renteresultaat op het taakveld Treasury (-/- = voordeel)			-€ 209.837

Over 2019 zijn meer rentebaten dan rentelasten gerealiseerd, met als gevolg dat er geen rente is doorberekend naar de investeringen op de programma's (de omslagrente is 0%).

Het gerealiseerde renteresultaat van € 209.837 (voordelig) betekent dat er € 209.837 meer aan rente is ontvangen dan dat er aan rente is betaald. Dit bedrag is als financieringsresultaat aan de exploitatie toegevoegd op het programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Schatkistbankieren

De gemeente Zoeterwoude had over heel 2019 een positief banksaldo. De overtollige middelen zijn, conform de wetgeving schatkistbankieren, aangehouden bij het ministerie van Financiën.

Complexe financiële producten en koersrisico's

Wij maken geen gebruik van risicovolle speculatieve financiële producten zoals derivaten of varianten daarop.

2.2.5 Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In de paragraaf bedrijfsvoering geven wij inzicht in de uitvoering van bedrijfsvoering (zoals de organisatieontwikkeling), meer ontwikkelingsgericht dan beheersmatig. De verantwoording van de kosten van overhead, waaronder ook de kosten van de bedrijfsvoering, zijn opgenomen in het programma Overhead. Dit programma richt zich op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

Vanwege de verwevenheid met Servicepunt71 is bedrijfsvoering een gedeelde zorg van de gemeente Zoeterwoude en het Servicepunt71. Daarmee is ook de organisatie van de bedrijfsvoering van het Servicepunt een onderdeel van onze bedrijfsvoering.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
De gemeentelijke organisatie is op orde en in staat complexe opgaven te realiseren:		
Signaleringsfunctie verbeteren.	A. Organisatie	Signaleren en tijdig inspelen op de toemende en complexere vragen vanuit de samenleving en wet- en regelgeving. Gezamenlijke bedrijfsvoering in Servicepunt71.
Efficiënte bedrijfsvoeringsinstrumenten gebruiken.	B. Financiën	Proquro/P2P: systeem van inkoop tot betaling ingevoerd in 2019. Inzet instrumenten om grip te houden op uitgaven en investeringsplanning. In 2019 zijn voor elk document in de P&C cyclus budgetgesprekken gehouden tussen de budgethouders, de financieel adviseur en de domeindirecteur. Daarbij worden de budgetten en de voortgang van investeringen met elkaar besproken en bewaakt.
Aantrekkelijke werkgever zijn en dit monitoren.	C. Personeel	Medewerkeronderzoek is gedaan. Zie ook het programma 11 Overhead. Risico inventarisatie in het kader van de Arbowet (RI&E). De inventarisatie startte eind 2019 en loopt door in 2020.
Vergroten van de kwaliteit en vermindering van kwetsbaarheid voor dienstverlening informatievoorziening en informatieveiligheid.	D. ICT	Vernieuwing Werkplek71 in 2019 voorbereid. I-taken gingen over naar Servicepunt 71. Social Intranet en extranet (zie programma 1 communicatie).
Aanpassen aan nieuwe wetgeving.	E. Juridische zaken	Implementatie Omgevingswet: voorbereiding van de nieuwe aanpak is volgens planning. Aan de digitale omgeving wordt in Servicepunt71 verband gewerkt. Zie programma 10 Overhead. AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Zie het programma 2 Openbare orde en Veiligheid.
Inkoop duurzamer maken.	F. Inkoop	Voortzetting duurzame inkoop.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten
Verbetering werkomgeving.	G. Huisvesting	De werkzaamheden aan, en in het gemeentehuis zijn begin 2019 afgerond. De afsluiting van de verbouwing 'vierden' we in februari. Ons duurzame gemeentehuis heeft nu energielabel B. De specificatie van de investering is te vinden in het programma Algemene dekingmiddelen.

Salarissen en inhuren

In de najaarsnota deden wij voorspellingen over de uiteindelijke realisatie van salarissen en inhuur. Onze verwachting was een negatieve afwijking van € 46.000. Hieronder verantwoorden wij de uiteindelijke realisatie.

Salarissen

In de Najaarsnota 2019 gaven wij de salarislaster 2019 weer. Het uiteindelijke resultaat is als volgt:

Omschrijving	Najaarsnota 2019	Jaarrekening 2019	Verschil
Raming salarissen 2019	€ 4.992.000	€ 4.992.000	-
Realisatie	-/- € 4.528.000	-/- € 4.751.650	€ 223.650 N
Hogere CAO, vacatures	- € 214.000	-	€ 214.000 V
Onderuitputting op salarissen	€ 250.000 V	€ 240.350 N	€ 9.650 N

In de Najaarsnota 2019 hielden we rekening met € 214.000 kosten als gevolg van onder andere de hogere CAO en de vervulling van vacatures. De hogere CAO verrekenden we pas werkelijk in de salarissen na de Najaarsnota 2019. Daardoor is deze stelpost bij de jaarrekening opgenomen in de gerealiseerde bedragen.

Ten opzichte van de Najaarsnota 2019 is het voordeel € 9.650 lager dan gedacht. Ten opzichte van de primitieve begroting bedraagt het voordeel € 240.350.

Inhuur

De tabel voor inhuur uit de Najaarsnota 2019, aangevuld met de realisatie in de jaarrekening:

Omschrijving	Raming	Najaarsnota	Jaarrekening	Verschil
Programma 1: griffie	€ 5.000	€ 18.000	€ 16.000	€ 2.000 V
Programma 10: verlenen omgevingsvergunningen	-	€ 280.000	€ 232.000	€ 48.000 V
Programma 11: inhuur normale bedrijfsvoering	€ 37.500	€ 286.000	€ 392.000	€ 106.000 N
Overhead: inhuur normale bedrijfsvoering	€ 290.000	€ 120.000	€ 60.000	€ 60.000 V
Saldo	€ 333.000	€ 704.000	€ 700.000	€ 4.000 V

De inhuur voor normale bedrijfsvoering op programma 11 en op overhead zijn eigenlijk inwisselbaar. Bij programma 11 gaat het om inhuur voor het primair proces, bij overhead om inhuur in de management en ondersteunende functies. Het is dus enigszins toeval op welke van deze posten ingehuurd moet worden. Voor eenduidige bewaking en rapportage is het beter hier één begrotingspost van te maken. Dat realiseren we in de

begroting 2021. Ten opzichte van de Najaarsnota 2019 blijft een positief verschil van € 4.000 over. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is het nadeel van € 367.000.

Samenvattend

De volgende tabel geeft een samenvatting:

Omschrijving	Najaarsnota	Jaarrekening
Onderuitputting salarissen	€ 250.000 V	€ 240.350 V
Vrijval restanturen medewerkers	€ 75.000 V	€ 100.000 V
Saldo inhuur	€ 371.000 N	€ 367.000 N
Saldo salarissen en inhuur	€ 46.000 N	€ 26.650 V

A. Organisatie

Verbijzonderde interne controle

Om als organisatie goed in control te zijn beoordelen we onze belangrijke werkprocessen met regelmaat op juistheid en naleving. Dat is noodzakelijk om aan te geven of we uitvoering van de gemeentelijke taken goed beheersen en om ervoor te zorgen dat alle inwoners die een beroep doen op de gemeente krijgen waar zij recht op hebben.

Bij de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) wordt via steekproeven en dossieronderzoek getoetst of regelgeving op de juiste wijze is toegepast en of alle processen op de juiste wijze zijn doorlopen. Bij de controle van de jaarrekening gebruikt de accountant deze onderzoeken bij haar oordeelsvorming over de rechtmatigheid.

Tot en met de controle van het boekjaar 2018 (dus in het jaar 2019) zijn deze VIC controles uitgevoerd door het Servicepunt71. Bij de aanbesteding van de accountantscontrole voor de jaren 2019 tot en met 2022 is in de opdracht opgenomen dat de accountant de VIC controle uitvoert tijdens de controlewerkzaamheden voor de jaarrekening.

Overigens zal de spendanalyse, die toeziet op de juiste toepassing van de Europese aanbestedingsregels, nog wel door het Servicepunt71 worden uitgevoerd. Dit is namelijk sterk gebaseerd op data-analyse uit de financiële administratie.

B. Financiën

Het inkoop-tot-betaling (Purchase-to-Pay/P2P) systeem Proquro is per 1 januari 2019 in gebruik genomen. Dit is een regionaal project dat in de loop van het jaar bij alle Servicepunt71-gemeenten is ingevoerd. Dit systeem zorgt voor de verwerking van inkoopfacturen. Door middel van orders kunnen een aantal stappen van het proces op de voorgrond worden verwerkt. Het voordeel voor de bedrijfsvoeringsorganisatie is dat er regionaal met één systeem gewerkt wordt. De implementatiekosten zijn doorberekend in de bijdrage aan Servicepunt71.

Het systeem Proquro heeft voor Zoeterwoude nog geen directe voordelen opgeleverd. In 2019 was de organisatie aan de slag met de juiste inrichting van het systeem. Verbetering van het nieuwe systeem ten opzichte van het oude moet voor de gemeente nog blijken. De lessen geleerd uit het project P2P worden regionaal opgehaald en meegenomen in het vervolg.

C. Medewerkers

Arbeidsmarkt en bezoldiging

Voor werving en behoud van medewerkers hebben we in enkele gevallen een arbeidsmarkt- of behoudtoelage toegekend. In het geval van sommige functies is het in een krappe arbeidsmarkt nodig om deze toelagen toe te kennen, zodat een persoon met de juiste kennis en ervaring in dienst komt of blijft.

De managementfuncties zijn in 2019 opnieuw gewaardeerd voor het functiewaarderingssysteem HR 21.

Vitaliteit en duurzaamheid

Het beeld van de verzuimcijfers onder de medewerkers is positief. Met 2,3% ligt dit lager dan in 2018 en ook onder het landelijke gemiddelde voor vergelijkbare gemeenten.

Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)

De inventarisatie met betrekking tot RI&E in het kader van de Arbo-wetgeving startte in 2019. Deze loopt door tot in 2020. Omdat het budget hiervoor in 2019 voor een bedrag van € 15.000 niet is aangewend stellen wij u bij de besteding van het jaarresultaat 2019 voor dit bedrag over te brengen naar 2020.

D. ICT

Werkplek71

In 2019 zijn veel vooral eenmalige kosten gemaakt voor de aanschaf van nieuwe hardware. Als voorbereiding op 'De Nieuwe Digitale Werkomgeving' namen vrijwel alle medewerkers een persoonlijk werkplek (Surface Pro met docking station) in gebruik. De invoering van de nieuwe werkplek, de digitale werkomgeving, is niet gelukt in 2019. Dit vindt halverwege 2020 plaats.

Versterken Regionale i-Samenwerking (VRIS)

De vier Servicepunt71-gemeenten brengen in fasen onderdelen van de informatievoorziening over naar het Servicepunt71. De eerste fase, Groep 1: informatiemanagement en projectmanagement, ging per 1 juli 2019 over naar Servicepunt71. Groep 2 (functioneel beheer en gegevensbeheer) is per 1 januari 2020 overgegaan naar het Servicepunt71. Bij beide organisatiewijzigingen zijn (extra) kosten gemaakt voor onder andere inhuur en frictiekosten. Die belaste Servicepunt71 aan ons door. De overgang van Groep 3 (post en archief) is voorlopig gepland voor 1 januari 2021. Daarmee is het proces afgerond.

Doorbelasting kosten van applicatierationalisatie

In 2019 was er een overschrijding van € 72.000 op de ICT-budgetten Automatisering en Digitalisering. Dit komt voornamelijk door de hoger uitgevallen doorbelasting van projectkosten van verschillende applicatievervangingen in de regio. Het gaat daarbij om het zaakregistratiesysteem en de applicatie voor Omgevingsvergunningverlening, toezicht en handhaving. De projectkosten vielen hoger uit door noodzakelijke inhuur van projectleiders en specialisten en de integratiekosten zoals elektronische koppelingen met andere softwarepakketten.

E. Juridische Zaken

De implementatie van de Omgevingswet was in 2019 een belangrijk proces. De omstandigheden zijn toegelicht in programma 10, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting.

Voor de privacybescherming en de databescherming was in 2019 veel aandacht voor de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Een nadere toelichting staat in programma 2, Openbare Orde en Veiligheid.

F. Inkoop

Zowel de gemeente Zoeterwoude als Servicepunt71 houdt bij inkopen rekening met duurzame opties. We zijn constant bezig dit te vertalen in onze bedrijfsvoering. Duurzame inkoop is hiermee 'going-concern'.

G. Huisvesting

De verbouwing van het gemeentehuis is in 2019 afgerond. Dit is toegelicht in het programma Overhead.

2.2.6 Paragraaf 6 Verbonden Partijen

Inleiding

In deze paragraaf wordt beschreven met welke partijen de gemeente vanuit beleidsmatige overwegingen een financiële en bestuurlijke relatie onderhoudt. Onder bestuurlijk belang verstaan we een zetel in het bestuur van een verbonden partij of een stemrecht. Met een financieel belang bedoelen we dat de gemeente risicodragend middelen ter beschikking heeft gesteld. In geval van financiële problemen of faillissement van de verbonden partij kunnen kosten verhaald worden op de gemeente. Dit is afhankelijk van de rechtsvorm en de bepalingen in de statuten.

Deelnemingen kunnen zijn:

1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Vennootschappen
3. Deelnemingen
4. Stichtingen en verenigingen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Programma 1: Bestuur en Burgerzaken

Servicepunt71			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	Het Servicepunt71 verzorgt de interne bedrijfsvoering van de gemeenten Zoeterwoude, Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest en Holland Rijnland. Servicepunt71 levert producten en diensten op het gebied van ICT, HRM, Financiën, Juridische Zaken en Inkoop.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiger in het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling. Het Dagelijks bestuur bestaat uit vier leden, waarvan één lid afkomstig uit de gemeente Zoeterwoude.		
Financieel belang	De deelnemers betalen een jaarlijkse bijdrage op basis van een verdeelpercentage. Het verdeelpercentage is gebaseerd op het aandeel in het totaal van de overgedragen formatie en de overgedragen materiële budgetten. De deelnemers in Servicepunt71 zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventueel ontstane tekorten. De gemeente Zoeterwoude heeft in 2019 een bijdrage van € 1.097.000 betaald.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	01-01-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	2.663	2.497
	Vreemd vermogen	7.413	8.517
	Resultaat		12
Bijzondere risico's	Niet van toepassing		

Holland Rijnland			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	Holland Rijnland is een samenwerking van vijftien gemeenten in het hart van de Randstad. Deze gemeenten werken vanuit een gezamenlijke strategische visie op de verdere ontwikkeling van de regio om de kwaliteit van wonen, werken, ondernemen en recreëren van burgers, bedrijven en instellingen in het gebied te bevorderen.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 46 leden, waarvan twee leden afkomstig uit de gemeente Zoeterwoude. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit zeven leden, waarvan (tot de nieuwe samenstelling als gevolg van verkiezingen) één lid uit Zoeterwoude.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	01-01-2019	31-12-2019 (conceptcijfers)
	Eigen vermogen	839	2.861
	Vreemd vermogen	57.150	55.647
	Resultaat		2.177
Bijzondere risico's	Niet van toepassing		

Programma 2: Openbare orde en veiligheid

Veiligheidsregio Hollands Midden			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken hulpverleningsdiensten en gemeenten samen aan veiligheid en brandbestrijding. Ze bereiden zich voor op eventuele rampen en ernstige ongelukken. Daarnaast nemen ze maatregelen om toenemende risico's beter te beheersen.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiger in het bestuur. De 19 burgemeesters uit de regio Hollands Midden vormen samen het Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur is samengesteld uit zeven leden en een voorzitter.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2019	31-12-2019 (conceptcijfers)
	Eigen vermogen	5.837	5.653
	Vreemd vermogen	27.334	28.448
	Jaarresultaat		214
Bijzondere risico's	Niet van toepassing		

Programma 7: Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM)			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	De RDOG Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere- als crisissomstandigheden.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiger in het bestuur. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 19 leden van de gemeenten in de regio Hollands Midden waarvan één lid afkomstig van de gemeente Zoeterwoude. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit zeven leden waarvan één afkomstig van de gemeente Zoeterwoude.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners en kinderen. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	3.627	3.948
	Vreemd vermogen	27.207	29.237
	Jaarresultaat		516
Bijzondere risico's	Niet van toepassing		

Programma 8: Volksgezondheid en Milieu

Omgevingsdienst West-Holland			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	De Omgevingsdienst werkt voor de gemeenten Zoeterwoude, Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en de provincie Zuid Holland. Daarnaast voert de Omgevingsdienst de regionale milieutaken uit voor de regio Holland Rijnland. De Omgevingsdienst werkt aan duurzaamheid, veiligheid en een verbetering van de leefomgeving. Ze neemt milieubeschikkingen namens de gemeenten, ziet toe op naleving van milieuwetgeving, geeft milieuvadvisen aan de gemeenten en andere overheden. De Omgevingsdienst voert onderdelen van het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid uit.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur, stemverhouding wordt jaarlijks vastgesteld afhankelijk van gemeentelijke bijdrage. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit vijf leden waarvan geen bestuurslid afkomstig uit Zoeterwoude. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 26 leden waarvan twee bestuursleden afkomstig uit Zoeterwoude.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van urenbesteding, in 2018 is door de gemeente Zoeterwoude een bijdrage betaald van € 407.000. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	821	864
	Vreemd vermogen	7.016	8.585
	Jaarresultaat		29
Bijzondere risico's	Niet van toepassing		

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR)			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	De Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR) is een samenwerkingsverband van Zoeterwoude Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Katwijk, Leiden, Oegstgeest, Voorschoten, Waddinxveen, Wassenaar en het Hoogheemraadschap van Rijnland. De BSGR voert namens de deelnemers de wet WOZ en de heffing en invordering van lokale belastingen uit.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit 11 leden waarvan 1 lid afkomstig van de gemeente Zoeterwoude. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 4 leden waarvan geen bestuursleden afkomstig van de gemeente Zoeterwoude.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage volgens de in de begroting van BSGR opgenomen verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	2.055	1.524
	Vreemd vermogen	4.825	10.873
	Jaarresultaat		95
Bijzondere risico's	Niet van toepassing		

2 Vennootschappen

Programma 10: Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen

Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg BV en CV			
Vestigingsplaats	Zoeterwoude		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap en Commanditaire Vennootschap.		
Doelstelling/Publiek Belang	Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg is een participatie van gemeente Zoeterwoude en BNG-Gebiedsontwikkeling (100% dochter van BNG-bank) en verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de Meerburgerpolder.		
Bestuurlijk belang	50% Vennoot (CV) en 49% aandeelhouder (BV)		
Financieel belang	€ 5.539.000		
Kerncijfers verbonden partij Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg BV	x € 1.000	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	12	14
	Vreemd vermogen	17	76
	Jaarresultaat		2
Kerncijfers verbonden partij Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg CV	x € 1.000	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	4.254	3.764
	Vreemd vermogen	6.679	8.375
	Jaarresultaat		-240
Bijzondere risico's	Zie de paragraaf Weerstandvermogen		

Zwethof v.o.f. - Programma 10 Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting

Vestigingsplaats	Zoeterwoude		
Rechtsvorm	Vennootschap onder firma.		
Doelstelling/Publiek Belang	Zwethof v.o.f. is een participatie van gemeente Zoeterwoude en AM Projectontwikkeling en verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het bouwproject Zwethof aan de rand van Zoeterwoude-Dorp. De v.o.f. is opgericht op 25 oktober 2017.		
Bestuurlijk belang	De gemeente is voor 50% aandeelhouder.		
Financieel belang	Het kapitaal van de v.o.f. bedraagt € 200.000, waarin Zoeterwoude voor € 100.000 deelneemt.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2019	31-12-2019 (conceptcijfers)
	Eigen vermogen	192	184
	Vreemd vermogen	15	771
	Jaarresultaat		-8
Bijzondere risico's	Niet van toepassing		
Overige informatie	De eerste jaarrekening waarvan de cijfers in deze tabel zijn verwerkt betreft een verlengd boekjaar van datum van oprichting tot en met 31 december 2018.		

3 DeelnemingenAlgemene dekkingsmiddelen en onvoorzien**Alliander N.V.**

Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.		
Doelstelling/Publiek Belang	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland.		
Bestuurlijk belang	Gemeente Zoeterwoude is mede-aandeelhouder.		
Financieel belang	€ 74.000. Gemeente Zoeterwoude heeft 216.395 aandelen (0,1582%) in Alliander. De aandeelhouders zijn juridisch niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij Alliander.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	4.129.000	4.224.000
	Vreemd vermogen	1.984.000	2.304.000
	Jaarresultaat		253.000
Bijzondere risico's	Niet van toepassing		

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.		
Doelstelling/Publiek Belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.		
Bestuurlijk belang	De gemeente is aandeelhouder.		
Financieel belang	Gemeente Zoeterwoude heeft 26.871 aandelen (€ 34.126,17 oftewel 0,048%). De BNG is een NV. De aandeelhouders zijn juridisch niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij de BNG.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	4.991.000	4.887.000
	Vreemd vermogen	132.518.000	144.802.000
	Jaarresultaat		163.000
Bijzondere risico's	Niet van toepassing		

Stichtingen

Programma 3: Groene leefomgeving

Stichting Land van Wijk en Wouden - Programma 3 Groen			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Stichting		
Doelstelling/Publiek Belang	- Het vormen van een overlegplatform tussen overheden (provincie, gemeenten en waterschappen) en vertegenwoordigers van maatschappelijk organisaties voor landbouw, natuur, etcetera; - het ontwikkelen van visievorming; - het initiëren en stimuleren van activiteiten die bijdragen aan de versterking van de kwaliteit van het gebied; - het bevorderen van relatie stad-land.		
Bestuurlijk belang	Bestuurlijk: één bestuurslid is afkomstig van de gemeente Zoeterwoude.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2019	31-12-2019 (conceptcijfers)
	Eigen vermogen	66	72
	Vreemd vermogen	65	44
	Jaarresultaat		6
Bijzondere risico's	Niet van toepassing		

Overzicht van de bijdragen aan Verbonden partijen

Bijdragen aan Verbonden partijen (x €1.000)	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Jaarrekening 2019
Holland Rijnland	277	309	n.n.b.
Veiligheidsregio Hollands Midden	686	616	616
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR)5	167	164	164
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG HM)	258	405	405
Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	567	488	650
Servicepunt71	1.227	1.130	1.333
Totaal	3.182	3.112	n.n.b.

2.2.7 Paragraaf 7 Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf besteden we aandacht aan het grondbeleid van de gemeente.

De Nota Grondbeleid 2017 is nog niet gewijzigd door de komst van de Omgevingswet

Daar is nu nog niet voldoende duidelijkheid over. Er wordt nog onderzocht welke aanpassingen de Omgevingswet en de Aanvullingswet grondeigendom voor de nota Grondbeleid tot gevolg kunnen hebben.

Aanpassing van de grondprijzen is in behandeling

Nieuwe grondprijzen leggen we in 2020 aan de raad ter vaststelling voor. Hiermee voldoen wij aan de doelstelling uit de Nota Grondbeleid 2017 om de grondprijzen actueel te houden en te beoordelen.

Grondexploitaties en grondzaken worden verantwoord in Programma 10

Voor actieve grondexploitaties wordt een grondexploitatie vastgesteld en is er een concreet voornemen tot ontwikkeling. Jaarlijks worden alle grondexploitaties geactualiseerd. Een uitgebreid overzicht van de verschillende projecten/plannen waarbij de gemeente zelf de grondexploitatie voert of deelneemt, staat in Programma 10 Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting. Daarbij wordt ingegaan op de historie, actuele ontwikkelingen, de verwachtingen voor de toekomst en de risico's.

In 2019 gingen we door met het afstoten van niet strategisch vastgoed

Naast lopende projecten zoals beschreven in programma 10 heeft de gemeente enkele relatief kleine vastgoedlocaties. Wij hebben een opgave om te zorgen voor geschikte huisvesting voor onze resterende maatschappelijke organisaties.

Voor dat doel hebben wij in 2019 het pand aan de Dorpsstraat 8 aangekocht en opnieuw ingericht met veel aandacht voor duurzaamheid. In dit nieuwe Cultuurhuis is plaats voor drie verenigingen., te weten de schildersvereniging, de Historische vereniging Zoeterwoude en de Buren.

Voor vastgoedlocaties die niet strategisch zijn (dus niet ondersteunend aan een gemeentelijk beleidsdoel), noch voor een doelgroep bestemd zijn, wordt actief ingezet op verkoop van deze locaties. Dit leidt tot incidentele inkomsten. Om inzicht te krijgen in de huidige en toekomstig gewenste voorzieningen in Zoeterwoude deden we in 2017 een voorzet voor accommodatie- en doelgroepenbeleid. Dit heeft gevolgen voor ons strategisch vastgoed en uit te geven locaties. Enkele doelgroepen verhuisden van locatie, zoals de Bibliotheek en de schildersvereniging. Hierdoor kwamen vastgoedlocaties vrij die niet meer nodig zijn voor gemeentelijke doeleinden en afgestoten kunnen worden. Helaas heeft het in 2019 nog niet geleid tot verkoop van de voormalige bibliotheek aan de Schenkelweg 4, Suetenborg bij Het Watertje en het perceel aan de Van Alkemadestraat. De eerste twee objecten staan actief in de verkoop. Voor de Van Alkemadestraat bezien we welke invulling mogelijk is voor de toekomst.

In 2019 hebben wij enkele incidentele inkomsten door verkoop snippergroen

De economie trekt aan en steeds meer bewoners dienen verzoeken in om gemeentelijk snippergroen te mogen aankopen. Waar mogelijk wijzen wij deze verzoeken toe en verkopen we stroken snippergroen tegen een marktconform tarief. Door toename van bebouwing voor woningen en bedrijven is uitbreiding van het bestaande elektriciteitsnetwerk noodzakelijk. Hiervoor is grond nodig voor de bouw van trafostations. Deze verkopen leiden tot incidentele inkomsten. In verband met onze klimaatambities stellen we nadere eisen aan de verkoop van groenstroken (minder verharding).

2.2.8 Paragraaf 8 Handhaving

In 2019 stelden wij het Beleidsplan voor de fysieke leefomgeving voor de jaren 2019-2022 vast

De raad stelde dit plan begin 2020 vast. Inhoudelijk is dit een verlenging van het eerdere Beleidsplan 2014-2018 voor de volgende vier jaren. Elk jaar stellen wij een Uitvoeringsplan Vergunningverlening en Handhaving vast. Wij sturen dit naar de raad om er kennis van te nemen.

Na afloop van elk jaar stellen wij een evaluatie van het Uitvoeringsplan op. Daarin staan de bereikte resultaten en kengetallen voor toezicht en handhaving. Later dit jaar stellen wij de evaluatie over 2019 vast en sturen wij deze naar de raad.

Wij moeten er rekening mee houden dat het niet makkelijk is, toezichthouders en boa's te vinden

Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt kon de vacature voor toezichthouder in 2019 een aantal maanden niet ingevuld worden. We vulden deze vacature daarom tijdelijk in met een inhuurkracht. De kosten hiervan zijn hoger dan de kosten van een vaste medewerker. De extra kosten van de inhuur dekten wij uit de reserve Toezicht en Handhaving.

In 2019 werkten wij aan het invoeren van een nieuwe VTH-applicatie

De applicatie 'Vergunningverlening, toezicht en handhaving' (VTH) is een geautomatiseerd systeem waarmee wij de verlening van Omgevingsvergunningen, het toezicht en de handhaving effectief en efficiënt kunnen uitvoeren. Andere gemeenten in onze regio voeren hetzelfde systeem in. Wij zijn nog bezig dit systeem goed te laten werken.

De kosten van de handhaving bestaan vooral uit de kosten van de gebruikte uren

Daarbij horen de uren van de toezichthouders en de (ingehuurde) boa's. De uren staan in het jaarlijkse Uitvoeringsplan Vergunningverlening en Handhaving. Soms maken wij ook andere kosten, bijvoorbeeld voor het uitbesteden van onderzoeken aan gespecialiseerde deskundigen. Die onderzoeken hebben wij nodig om goede redenen te geven voor een besluit. In 2019 lieten wij een paar van die onderzoeken uitvoeren. De kosten voor handhaving komen terug in de verschillende programma's waarbinnen handhaving een rol speelt.

In 2019 ontvingen wij ook inkomsten. Daarbij gaat het om een vergoeding van de kosten voor het wegslepen van een voertuig.

2.2.9 Paragraaf 9 Duurzaamheid

Inleiding

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van beleid en uitvoering van alle werkvelden

Met duurzaamheid beoogt de gemeente een ruimtelijke en economische ontwikkeling van Zoeterwoude waar sociale, economische en ecologische belangen ("people, planet en profit") met elkaar in evenwicht zijn. Dit is een integrale opgave, omdat onderdelen van de voorgestane duurzame ontwikkeling deel uitmaken van verschillende programma's.

In het coalitieakkoord 2018 - 2022 staat duurzaamheid (wederom) hoog op de agenda. Eind 2018 startten we met de voorbereidingen om het Duurzaamheidsprogramma voor deze raadsperiode te actualiseren. Naast het coalitieprogramma is het programma gebaseerd op de resultaten en ervaringen met het vorige duurzaamheidsprogramma. Daarnaast speelt het programma in op nieuwe ontwikkelingen. Ook de monitoring van de duurzame ontwikkeling in onze gemeente wordt deel van het programma. Daarmee moet onder meer worden vastgesteld of, en op welke wijze, de ambitie wordt gehaald om tot de top 20 van de meest duurzame gemeenten te behoren.

Het duurzaamheidsprogramma, de energiestrategie en de warmtevisie zijn in concept gereed

Deze documenten worden in maart 2020 in de raad vastgesteld.

We organiseren informatiemarkten over duurzaamheid en energietransitie

Deze bijeenkomsten vinden plaats in de Rijndijk en het Dorp en waren goed bezocht.

De Regionale Energie Strategie is voorbereid

Samen met de Holland Rijnland-gemeenten is een Regionale Energie Strategie opgesteld. Hierin is aangegeven welke acties moeten plaatsvinden om op regionaal niveau aan de klimaatdoelen te voldoen.

3 Jaarrekening

3.1 Balans

BALANS PER 31 DECEMBER 2019 in euro's

ACTIVA		2018		2019
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		2.585.925		2.811.259
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	11.489		93.638	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2.574.436		2.717.621	
Materiële vaste activa		30.958.419		31.304.393
- Investerings met economisch nut	13.999.512		13.836.661	
- Investerings met economisch nut met heffingmogelijkheid	7.520.242		7.993.093	
- Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	9.438.665		9.474.639	
Financiële vaste activa		8.180.033		8.482.289
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- Deelnemingen	785.462		1.085.462	
Leningen aan:				
- Overige verbonden partijen	-		-	
- Overige langlopende leningen	305.392		307.648	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	7.089.179		7.089.179	
Totaal vaste activa		41.724.377		42.597.942
Vlottende activa				
Voorraden		-726.632		1.540.211
- Onderhanden werk inclusief bouwgronden in exploitatie	-726.632		1.503.060	
- Gereed producten en handelsgoederen	-		37.151	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		10.624.343		7.797.199
- Vorderingen op openbare lichamen	1.731.409		1.971.372	
- Overige verstrekte kasgeldleningen	125.000		-	
- Schatkistbankieren RC	6.248.892		3.421.371	
- Overige vorderingen	2.519.042		2.404.456	
Liquide middelen	76.148	76.148	160.986	160.986
Overlopende activa		42.233		87.139
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:				
- het Rijk	-		-	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-		87.139	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	42.233		-	
Totaal vlottende activa		10.016.092		9.585.535
TOTAAL ACTIVA		51.740.469		52.183.477

BALANS PER 31 DECEMBER 2019 in euro's

PASSIVA		2018		2019
Vaste passiva				
Eigen vermogen		22.066.342		23.919.361
Reserves:				
- Algemene reserve	3.071.728		3.125.842	
- Bestemmingsreserves	16.295.271		17.879.212	
- Saldo van de rekening van baten en lasten	2.699.344		2.914.307	
Voorzieningen		4.061.765		3.560.778
Voorzieningen	4.061.765		3.560.778	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd $\geq$ 1 jaar		22.718.448		20.969.121
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	22.717.087		20.967.760	
Waarborgsommen	1.361		1.361	
Totaal vaste passiva		48.846.555		48.449.260
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		2.285.023		3.170.556
- Kasgeldleningen	-		-	
- Banksaldi	-		-	
- Overige schulden	2.285.023		3.170.556	
Overlopende passiva		608.891		563.661
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:				
- het Rijk	-		10.271	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	153.776		73.252	
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	455.115		480.137	
Totaal vlottende passiva		2.893.914		3.734.217
TOTAAL PASSIVA		51.740.469		52.183.477
Borg- en garantstellingen		12.765.621		10.761.197

3.2 Overzicht van lasten en baten

De beleidsmatige toelichting en de verschillen in de jaarrekening ten opzichte van de begroting na wijziging vindt u per programma toegelicht in de programmaverantwoording.

Programma (Bedragen in euro's)	L / B	Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 ná wijziging	Rekening 2019	Vershil 2019
01. Bestuur en Dienstverlening	Lasten	1.226.765	977.032	162.470	1.139.502	1.581.336	-441.834
	Baten	-173.125	-103.780	-	-103.780	-128.027	24.247
Saldo		1.053.640	873.252	162.470	1.035.722	1.453.309	-417.587
02. Openbare Orde en Veiligheid	Lasten	848.371	879.735	-14.450	865.285	864.243	1.042
	Baten	-1.190	-4.470	-	-4.470	-8.560	4.090
Saldo		847.181	875.265	-14.450	860.815	855.683	5.132
03. Groene Leefomgeving	Lasten	834.610	887.050	123.400	1.010.450	896.317	114.134
	Baten	-12.658	-8.072	-115.000	-123.072	-55.227	-67.845
Saldo		821.952	878.978	8.400	887.378	841.089	46.289
04. Verkeer Vervoer en Waterstaat	Lasten	1.627.436	1.666.417	-72.850	1.593.567	1.333.199	260.368
	Baten	-31.937	-33.239	-	-33.239	-24.011	-9.228
Saldo		1.595.499	1.633.178	-72.850	1.560.328	1.309.188	251.140
05. Economische zaken	Lasten	87.680	73.520	11.450	84.970	66.309	18.661
	Baten	-	-830	-18.750	-19.580	-18.750	-830
Saldo		87.680	72.690	-7.300	65.390	47.559	17.831
06. Cultuur, Sport en Recreatie	Lasten	780.219	877.726	144.071	1.021.797	877.745	144.052
	Baten	-167.736	-268.884	-253.973	-522.857	-220.504	-302.353
Saldo		612.483	608.842	-109.902	498.940	657.241	-158.301
07. Sociaal Domein	Lasten	4.840.360	5.369.850	-460.400	4.909.450	4.577.443	332.007
	Baten	-1.072.791	-907.169	5.850	-901.319	-1.029.463	128.144
Saldo		3.767.568	4.462.681	-454.550	4.008.131	3.547.980	460.151
08. Volksgezondheid en Milieu	Lasten	2.577.233	2.406.365	637.105	3.043.470	3.229.306	-185.837
	Baten	-1.813.405	-1.782.154	-244.735	-2.026.889	-2.094.674	67.785
Saldo		763.828	624.211	392.370	1.016.581	1.134.633	-118.052
09. Onderwijs	Lasten	338.447	486.071	24.760	510.831	527.627	-16.796
	Baten	-50.972	-51.940	-19.310	-71.250	-61.840	-9.410
Saldo		287.475	434.131	5.450	439.581	465.787	-26.206
10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisv.	Lasten	4.880.288	1.246.899	1.373.870	2.620.769	292.769	2.328.001
	Baten	-5.295.195	-634.974	-1.105.430	-1.740.404	-1.355.898	-384.506
Saldo		-414.907	611.925	268.440	880.365	-1.063.129	1.943.495
11. Overhead	Lasten	3.666.717	4.147.547	-64.406	4.083.141	4.093.891	-10.750
	Baten	-26.315	-10.728	-	-10.728	-9.374	-1.354
Saldo		3.640.402	4.136.819	-64.406	4.072.413	4.084.517	-12.104

Programma (Bedragen in euro's)	L / B	Rekening 2018	Begroting 2019	Wijziging Begroting	Begroting 2019 ná wijziging	Rekening 2019	Verschil 2019
12. Algemene Dekkingsmiddelen	Lasten	372.467	680.216	42.221	722.437	896.750	-174.313
	Baten	-15.266.823	-15.222.261	-525.869	-15.748.130	-16.083.625	335.495
Saldo		-14.894.356	-14.542.045	-483.648	-15.025.693	-15.186.875	161.182
Totaal lasten		22.080.592	19.698.428	1.907.241	21.605.669	19.236.933	2.368.736
Totaal baten		-23.912.147	-19.028.501	-2.277.217	-21.305.718	-21.089.952	-215.766
Totaal saldo van baten en lasten		-1.831.554	669.927	-369.976	299.951	-1.853.019	2.152.970
Mutaties Reserves	Toevoeging	450.501	52.745	195.292	248.037	51.171	196.866
	Onttrekking	-1.318.291	-737.876	-803.061	-1.540.937	-1.112.460	-428.477
Totaal mutaties reserves		-867.790	-685.131	-607.769	-1.292.900	-1.061.289	-231.611
Totaal Lasten / Toevoeging		22.531.093	19.751.173	2.102.533	21.853.706	19.288.104	2.565.602
Totaal Baten / Onttrekking		-25.230.438	-19.766.377	-3.080.278	-22.846.655	-22.202.411	-644.244
Resultaat		-2.699.344	-15.204	-977.745	-992.949	-2.914.307	1.921.359

3.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het “Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten” (BBV). De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn ten opzichte van voorgaand jaar niet gewijzigd.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva vindt plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs, rekening houdend met duurzame waardeverminderingen. Tenzij anders vermeld, zijn de vlottende activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen indien zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, zijn in de jaarrekening verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Bij de waardering en resultaatbepaling wordt het voorzichtigheidsprincipe in acht genomen.

Vaste activa (algemeen)

Alle investeringen met een economisch nut (behalve kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde) worden geactiveerd. Investeringskosten hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Ook investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. In de gemeente Zoeterwoude is in de bijlage Afschrijvingsbeleid bij de Financiële verordening 2018 bepaald dat investeringen met een maatschappelijk nut vanaf € 5.000 worden geactiveerd. Investeringskosten onder de € 5.000 worden ten laste van de exploitatie gebracht.

De vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische kosten (de verkrijging- of vervaardigingsprijs) verminderd met de eventuele bijdragen van derden en verminderd met jaarlijkse afschrijvingen. Investeringskosten worden lineair afgeschreven, tenzij anders besloten is door de raad. De afschrijving op investeringen begint in het kalenderjaar volgend op het jaar waarin een actief in gebruik is genomen.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en/of waardeverminderingen. Immateriële activa, zoals de kosten van onderzoek worden in maximaal 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van geactiveerde immateriële activa begint bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

De boekwaarde van de bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gepresenteerd onder de immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden afgeschreven overeenkomstig de termijnen zoals in de bijlage Afschrijvingsbeleid bij de Financiële verordening 2018 is vastgelegd. Hierbij zijn de verwachte gebruiksduur en een eventuele restwaarde uitgangspunt. De toegepaste afschrijvingstermijnen zijn samengevat als volgt tenzij de raad anders heeft besloten.

Soort Activa	Looptijd
Gebouwen	60 jaar
Wegen (nieuwe)	50 jaar
Riolering	40 jaar
Pompen Riolering	15 jaar

Soort Activa	Looptijd
Kunstwerken	60 jaar
Transportmiddelen	10 jaar
Gereedschappen	8 jaar
Automatisering (Pc's, printers etc.)	5 jaar
Automatisering (servers)	5 jaar
Inventaris	10 jaar
Archiefinstallaties	15 jaar
Technische installaties	15 jaar
Immateriële activa	maximaal 5 jaar

Financiële vaste activa

De kapitaalverstrekkingen en langlopende leningen zijn opgenomen tegen de verkrijgingsprijs verminderd met ontvangen aflossingen. Waar nodig is een voorziening voor mogelijke oninbaarheid op het actief in mindering gebracht. Dit is in de toelichting vermeld. De waardering van deelnemingen vindt plaats tegen verkrijgingsprijs of de economische waarde, indien deze lager is.

Voorraden

De in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs minus de baten. Rentelasten zijn onderdeel van de kosten. Voor bouwgronden in exploitatie wordt jaarlijks per complex een geactualiseerde exploitatieopzet gemaakt. Indien uit deze exploitatieopzet blijkt dat een complex verliesgevend is, wordt ter grootte van de eindwaarde van het verlies een voorziening gevormd. Deze voorziening is in mindering gebracht op de waarde van de in exploitatie genomen bouwgronden. De tussentijdse winstneming op winstgevende complexen vindt plaats in overeenstemming met de nota Grondbeleid.

De voorraad eigen verklaringen wordt gewaardeerd tegen de verkoopprijs. De in de verkoopprijs begrepen rijkskosten en gemeentelages zijn tevens onder de overlopende passiva opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

Voor het risico dat vorderingen op derden niet inbaar zijn, is een voorziening gevormd. De voorziening is bepaald op basis van de ouderdom van de vordering op de balansdatum en de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene Reserve, de bestemmingsreserves en het resultaat van de jaarrekening voor bestemming. Bestemmingsreserves zijn afgezonderd van de Algemene Reserve, omdat dit middelen zijn waaraan de gemeenteraad een bestemming heeft gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum niet vaststaat, maar redelijkerwijs wel is in te schatten;
- Bestaande risico's op de balansdatum voor verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;

-
- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Conform regelgeving zijn ontvangen middelen van het Rijk en andere overheden, en bestemd voor besteding in een later jaar, opgenomen onder de overlopende passiva.

De omvang van voorzieningen is afgestemd op de eindwaarde, ofwel de hoogte van de verplichting, het verlies, het risico etc. De voorziening voor Wethouderspensioenen is berekend op de actuariële waarde. Per voorziening is in de toelichting aangegeven wat de (kwantitatieve) grondslag is voor de omvang van de voorziening.

Langlopende schulden

Vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De langlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de reeds gedane aflossingen.

Viottende passiva

De viottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is een onderbouwing opgenomen.

Bloemenweide Noord Ontsluitingsweg

De onsluitingsweg is onderdeel van de grondexploitatie Bloemenweide Noord. De boekwaarde hiervan heeft in 2019 twee wijzigingen ondergaan die enige toelichting verdienen. Ten eerste is bij de controle op de jaarrekening 2018 dit onderdeel van de grondexploitatie door de accountant aangewezen als behorend bij de materiële vaste activa. Grondexploitaties worden op de balans altijd geschaard onder voorraden. Wij zijn echter toch van mening dat deze boekwaarde onderdeel is van de grondexploitatie en derhalve ook onder voorraden hoort te staan. Ten tweede is in het verleden door de raad besloten om vanuit de reserve Huisvesting Onderwijs rechtstreeks te doteren aan grondexploitatie Bloemenweide Noord. Dit mag echter conform de verslaggevingsrichtlijnen niet op die manier. Dit is dus ook teruggedraaid.

3.4 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de immateriële vaste activa:

	Boekwaarde 31-12-2018	In- vesteringen	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten onderzoek en ontwikkeling	11.489	87.214	0	5.065	0	93.638
Bijdrage aan activa in eigendom derden	2.574.436	164.550	0	21.365	0	2.717.621
Totaal	2.585.925	251.764	0	26.431	0	2.811.259

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2018	In- vesteringen	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Investeringen met een economisch nut	13.999.512	468.903	0	507.869	123.885	13.836.661
Investeringen met een economisch nut met heffing mogelijkheid	7.520.242	907.972	0	423.379	11.742	7.993.093
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	9.438.665	557.324	0	415.119	106.231	9.474.639
Totaal	30.958.419	1.934.199	0	1.346.367	241.857	31.304.393

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut:

	Boekwaarde 31-12-2018	In- vesteringen	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	3.345.842	598.473	0	0	0	3.944.315
Woonruimten	19.548	0	0	5.638	0	13.910
Bedrijfsgebouwen	8.554.122	-900.144	0	298.363	0	7.355.615
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	529.385	624.457	0	47.770	122.035	984.038
Vervoermiddelen	140.214	259	0	29.331	1.850	109.291
Machines, apparaten en installaties	472.488	14.226	0	48.901	0	437.813
Overige materiele vaste activa	937.913	131.633	0	77.866	0	991.679
Totaal	13.999.512	468.903	0	507.869	123.885	13.836.661

Toelichting investeringen

De sterke afname in de categorie Bedrijfsgebouwen en toename binnen Gronden en terreinen heeft te maken met een administratieve splitsing van de Brede School in een actief gebouw (€ 5.634.938) en een actief grond (€ 727.577). Voorheen stond dit samen onder Bedrijfsgebouwen.

De toename binnen Grond-, weg- en waterbouwkundige werken is het gevolg van de investering in de bovenlaag van het kunstgrasveld Meerburg.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut met heffing mogelijkheid.

	Boekwaarde 31-12-2018	In- vesteringen	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Bedrijfsgebouwen	8.102	425.178	0	1.550	0	431.731
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.967.890	470.724	0	401.196	11.742	7.025.677
Vervoermiddelen	31.246	0	0	6.249	0	24.997
Machines, apparaten en installaties	68.763	0	0	5.380	0	63.383
Overige materiele vaste activa	444.240	12.070	0	9.004	0	447.305
Totaal	7.520.242	907.972	0	423.379	11.742	7.993.093

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut met heffing mogelijkheid.

	Boekwaarde 31-12-2018	In- vesteringen	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (tot en met 2016) ¹	477.682	0	0	18.953	0	458.729
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (vanaf 2017)	8.431.149	557.324	0	368.980	106.231	8.513.262
Machines, apparaten en installaties (tot en met 2016)	38.293	0	0	1.596	0	36.698
Machines, apparaten en installaties (vanaf 2017)	295.556	0	0	15.231	0	280.326
Overige materiele vaste activa (tot en met 2016)	3.163	0	0	166	0	2.996
Overige materiele vaste activa (vanaf 2017)	192.822	0	0	10.193	0	182.629
Totaal	9.438.665	557.324	0	415.119	106.231	9.474.639

¹ Met ingang van 2017 is het voor gemeenten verplicht om materiële vaste activa met maatschappelijk nut te activeren. Daarvoor konden gemeenten daar zelf een keuze in maken. Met deze wijziging zijn ook de richtlijnen voor waardering en afschrijving gewijzigd. Alle activa die vóór de wijziging op de balans stonden, dienen op de oude manier te worden afgeschreven. De investeringen vanaf 2017 vallen onder het nieuwe regime. Omdat er dus verschillen bestaan tussen deze regimes, worden ze hier ook apart weergegeven.

Toelichting investeringen

De toename in grond-, weg- en waterbouwkundige werken heeft te maken met diverse investeringen in wegen en bruggen waarvan in de aansluiting Stadhouderslaan - Hoge Rijndijk en investeringen in Broekweg - Gelderswoudseweg de voornaamste zijn.

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief.

Financiële vaste activa

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de Financiële vaste activa:

	Boekwaarde 31-12-2018	Toename	Desinves- teringen	Aflossingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	785.462	300.000	0	0	0	1.085.462

	Boekwaarde 31-12-2018	Toename	Desinves- teringen	Aflossingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	378.752	37.409	0	0	0	416.161
Voorziening dubieuze leningen Sociale zaken	-73.360	-35.153	0	0	0	-108.513
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	7.089.179	0	0	0	0	7.089.179
Totaal	8.180.033	302.256	0	0	0	8.482.289

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:	Boekwaarde 31-12-2018	Mutaties	Boekwaarde 31-12-2019	Aantal	Waarde per aandeel
Certificaten Dataland	390	0	390		
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	60.968	0	60.968	26.871	2,27
N.V. Alliander	70.018	0	70.018	216.395	0,32
N.V. Oase	4.084	0	4.084	9	453,78
Zwethof VOF	100.000	300.000	400.000	N.v.t.	
B.V. / C.V. Meerburg Beheer	550.002	0	550.002	50%	
Totaal	785.462	300.000	1.085.462		

Voorziening dubieuze debiteuren Sociale zaken

Het doel van deze voorziening is het voorkomen van ongewenste fluctuaties in de inkomsten van de gemeente als gevolg van het risico van oninbare vorderingen bij verstrekte leningen aan de cliënten van de afdeling Samenleving.

Overige uitzettingen met een looptijd > 1jaar

Dit betreft een langlopende lening, die in 2009 voor 15 jaar is uitgezet bij de BNG tegen een jaarlijks rendement van 4,5%. De lening met een hoofdsom van € 7.089.179 loopt door tot juni 2024 waarna volledige aflossing plaatsvindt.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de voorraden.

	Boekwaarde 31-12-2018	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Bijdragen van derden	Winst- neming	Boekwaarde 31-12-2019
Bouwgrond in exploitatie						
- Verde vista plas	-1.250.542	548.953	0	0	567.342	-134.247
- Bloemenweide Noord (totaal)	1.102.610	1.400.897	0	0	0	2.503.507
A1 A2 Algemeen/1e en 2e ontsluitingsweg	758.562	-33.687	0	0	0	724.874
A2 2e ontsluitingsweg	0	638.434	0	0	0	638.434
C Buitenruimte Brede school ZTW- Dorp	206.087	10.389	0	0	0	216.476

	Boekwaarde 31-12-2018	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Bijdragen van derden	Winst- neming	Boekwaarde 31-12-2019
<i>D Vertreklocaties scholen</i>	69.139	854.584	0	0	0	923.722
<i>E Klaverweide</i>	19.218	-19.218	0	0	0	0
<i>F Westwoudschool</i>	49.605	-49.605	0	0	0	0
- Voorziening Bloemenweide Noord	-578.700	0	287.500	0	0	-866.200
Totaal bouwgrond in exploitatie	-726.632	1.949.850	287.500	0	567.342	1.503.060
Gereed producten en handelsgoederen						
- Te verkopen activa	0	37.151	0	0	0	37.151
Totaal gereed producten en handelsgoederen	0	37.151	0	0	0	37.151
Totaal	-726.632	1.987.001	287.500	0	567.342	1.540.211

Bouwgrond in exploitatie	Balanswaarde 31-12-2019	Nog te verwachten 2020	Nog te verwachten 2021 en verder	Verwacht exploitatie- resultaat op eindwaarde	Geraamd resultaat (contante waarde)
Bloemenweide Noord	2.503.507	-1.638.000	700	-866.200	-832.600
Verde vista plas	-134.247	69.000	0	65.200	64.900
Totaal Bouwgrond in exploitatie	2.235.013	-1.569.000	700	-801.000	-767.700

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar zijn als volgt gecategoriseerd:

	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoegingen	Ontvangen bedrag	Boekwaarde 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	1.731.409	6.058.572	5.818.609	1.971.372
Overige verstrekte kasgeldleningen	125.000	0	125.000	0
Schatkistbankieren RC	6.248.892	4.172.479	7.000.000	3.421.371
Overige vorderingen	2.519.042	3.917.240	4.031.826	2.404.456
Totaal	10.624.343	14.148.292	16.975.435	7.797.199

Voorziening dubieuze debiteuren

De boekwaarde van Overige vorderingen is verlaagd met de Voorziening dubieuze debiteuren. Bestemming en doelstelling van de voorziening is het voorkomen van ongewenste fluctuaties in de inkomsten van de gemeente door het afboeken van vorderingen op debiteuren. De mutatie in het verslagjaar wordt bepaald op basis van deen ingeschatte kredietwaardigheid van de debiteuren, waarbij de debiteuren die over een langere periode in gebreke zijn gebleven een groter gewicht krijgen in de mutatiebepaling.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Kassaldi	7.023	3.929
Banksaldi	69.125	157.057
Totaal	76.148	160.986

Schatkistbankieren

Conform de wet FIDO zijn gemeenten verplicht om overtollige middelen, boven de doelmatigheidsgreep, aan te houden bij het Rijk. Voor 2019 bedraagt de doelmatigheidsgreep € 250.000 (Regeling schatkistbankieren decentrale overheden).

Middelen die, in het kader van de doelmatigheidsgreep, buiten schatkistbankieren zijn gehouden zijn:

Middelen buiten schatkistbankieren	2019
Kwartaal 1	€ 65.772
Kwartaal 2	€ 119.952
Kwartaal 3	€ 18.903
Kwartaal 4	€ 16.209

In 2019 is de doelmatigheidsgreep van € 250.000 niet overschreden.

Overlopende activa

De overlopende activa is op de balans als volgt te specificeren:

	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijgevallen bedrag	Boekwaarde 31-12-2019
Vooruitbetaalde bedragen ten behoeve van volgende jaar	42.233	-42.233	0	0
Nog te ontvangen subsidies van de Provincie Zuid-Holland	0	18.956	0	18.956
Nog te ontvangen subsidies van overige overheden	0	68.183	0	68.183
Totaal	42.233	44.906	0	87.139

Nog te ontvangen subsidies van de Provincie Zuid-Holland

Van de provincie Zuid Holland is een subsidie ontvangen voor de boerenkaasroute (€ 12.000) en een bijdrage voor Boeiend Bloeiend bedrijventerrein Grote Polder (€ 6.956)

Nog te ontvangen subsidies van overige overheden

Het gehele bedrag heeft eveneens betrekking op Boeiend Bloeiend bedrijventerrein Grote Polder, maar betreft een bijdrage van Holland Rijnland.

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Een nadere toelichting op het eigen vermogen en de voorzieningen wordt gegeven in de Toelichting Reserves en Voorzieningen.

Het verloop in 2019 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Bestemming Resultaat 2018	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserve	3.071.728	186.044	52.000	183.930	3.125.842
Resultaat na bestemming	2.699.344	-2.699.344	0	0	0
Bestemmingsreserves					
Reserve Bijdrage Kasteel	9.724	0	49	0	9.773
Reserve SOZZ	18.231	0	65	3.500	14.796
Reserve Sociaal Domein	896.997	200.000	0	116.259	980.738
Reserve Riolerings Dorp + herstel Zuidb. Kade	127.574	0	631	29.850	98.355
Reserve Duurzaamheid	558.768	0	0	238.277	320.491
Reserve Afvalstoffenheffing	1.574	0	0	1.574	0
Reserve Huisvesting onderwijs	465.533	0	0	0	465.533
Reserve Volkshuisvesting	427.904	10.780	0	5.940	432.744
Reserve Vereveningsfonds gebiedsontwikkeling	97.903	0	0	35.700	62.203
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	2.110	-2.110	0	0	0
Reserve SP71	248.412	330.000	0	76.557	501.855
Reserve Compensatie Nuon	13.440.539	0	0	181.067	13.259.472
Reserve Dekking Afschrijving Cultuurhuis	0	0	0	0	0
Reserve Toezicht en Handhaving	0	200.000	0	147.187	52.813
Reserve Energietransitie	0	750.000	0	94.191	655.809
Reserve Grote Projecten	0	1.024.630	0	0	1.024.630
Totaal bestemmingsreserves	16.295.271	2.513.300	744	930.102	17.879.212
Totaal	22.066.342	0	52.744	1.114.032	21.005.054

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2019 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2019
Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen				
- Riioolrechtheffing	756.493	291.328	255.000	792.821
Voorziening met een verplichting				
- Voorziening vermoedelijke verplichtingen	1.052.000	22.490	937.000	137.490
- Wethouders pensioenen	2.253.272	494.861	117.666	2.630.466

	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2019
Totaal voorzieningen met een verplichting	3.305.272	517.351	1.054.666	2.767.956
Totaal	4.061.765	808.679	1.309.666	3.560.778

Voorziening vermoedelijke verplichtingen

Als vermoedelijke verplichtingen zijn aangemerkt:

- Voormalig gemaal Oostbroekwetering: € 115.000
- Risico SPUK 2019 € 22.490

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2019

	Boekwaarde 31-12-2018	Vermeer- deringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2019
Onderhandse leningen	22.717.087	0	1.749.327	20.967.760
Waarborgsommen	1.361	0	0	1.361
Totaal	22.718.448	0	1.749.327	20.969.121

De rentelasten over 2019 bedragen €116.495 (vergelijk 2018: € 223.410)

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden wordt als volgt gespecificeerd:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Kasgeldleningen	0	0
Bank- en giroaldi	0	0
Overige vlottende schulden	2.285.023	3.170.556
Totaal	2.285.023	3.170.556

Met de Bank nederlandse gemeenten is een overeenkomst afgesloten waarin is bepaald dat de rekening- courant faciliteit maximaal 4 miljoen euro is.

Overlopende passiva

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de Overlopende passiva:

	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijgevallen bedrag	Boekwaarde 31-12-2019
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel				
- Het Rijk	0	10.271	0	10.271
- Overige Nederlandse overheidslichamen	153.776	0	80.524	73.252
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen				
- Budgetklanten Sociale zaken	37.740	318.384	303.771	52.352
- Afdracht pensioenpremies	60.926	818.460	811.476	67.910
- Afdracht loonheffing	324.643	2.160.110	2.154.029	330.724

	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijgevallen bedrag	Boekwaarde 31-12-2019
- Diversen	31.806	3.589.622	3.592.277	29.151
Totaal overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	455.115	6.886.576	6.861.554	480.137
Totaal	608.891	6.896.848	6.942.078	563.661

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen :

	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijgevallen bedrag	Boekwaarde 31-12-2019
Het Rijk				
- Overschot SPUK 2019	0	10.271	0	10.271
Overige Nederlandse overheidslichamen				
- Provincie Zuid Holland Voorschot ISV-2 Woningbouwafspraken	15.750	0	15.750	0
- Vooruitontvangen Hart van Holland	129.611	0	62.962	66.649
- Vooruitontvangen BIZ	8.416	0	1.812	6.604
Totaal	153.776	10.271	80.524	83.524

Overschot SPUK 2019

Voor het jaar 2019 hebben wij € 133.179 aan subsidie ontvangen van het Rijk in het kader van de SPUK. Hiervan is € 122.908 aan subsidiabele kosten daadwerkelijk gerealiseerd. Het restant is opgenomen als Mogelijk terug te betalen aan het Rijk. Dit gebeurt bij de vaststelling van de subsidie in januari 2021.

Borgstellingen

Geldnemer	Hoofdsom	%	Schuldrestant 1-1-2019	Schuldrestant 31-12-2019
Directe borgstellingen				
Rijnhart Wonen	17.268.114	100%	10.636.173	9.556.534
Stg. De Eendekooi	181.512	100%	14.556	0
Stg. Kinderopvang Zoeterwoude	345.783	100%	79.838	40.663
Stg. Wijdezorg	2.500.000	100%	1.277.000	1.164.000
Totaal directe borgstellingen	20.295.409		12.007.567	10.761.197
Waarborgfonds Sociale Woningbouw				
Rijnhart Wonen	12.000.000	Achtervang	6.000.000	12.000.000
Totaal Waarborgfonds Sociale Woningbouw	12.000.000	Achtervang	6.000.000	12.000.000
Totaal Waarborgfonds Eigen Woning (NHG)	26.000.000	Achtervang	26.000.000	24.000.000
Totaal dir. borgstellingen + Waarborgfondsen	58.295.409		44.007.567	46.761.197

Rechtstreekse borgstelling door de gemeente: per 31 december 2019: € 10.761.197

De gemeente kan borg staan voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen van instellingen die binnen het grondgebied van de gemeente actief zijn.

In 2019 zijn geen betalingen uit borgstellingen ingeroepen. In 2019 heeft geen besluitvorming plaatsgevonden over nieuwe borgstellingen.

Garantstelling via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW): per 31 december 2019: € 12.000.000

Binnen het grondgebied van de gemeente Zoeterwoude is één toegelaten woningbouwinstelling actief, te weten Rijnhart Wonen, die vanaf 2007 de borging van leningen laat lopen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW).

Het WSW biedt woningcorporaties de mogelijkheid om, met borgstelling, leningen aan te trekken tegen een lagere rente. Borgstelling door het WSW is alleen mogelijk als de rijksoverheid en de gezamenlijke gemeenten een minimaal garantieniveau van het WSW garanderen via een achtervang. De achtervang biedt financiers zekerheid, waardoor de lening voor de financiers volledig gegarandeerd is.

De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen:

1. Primaire zekerheid: De woningcorporatie zelf, waarvoor de minimale eisen van kredietwaardigheid gelden.

2. Secundaire zekerheid: Het garantievermogen van het WSW

Indien een corporatie de rente- en aflossingsverplichtingen niet kan nakomen, dan is het WSW aanspreekbaar.

3. Tertiaire zekerheid: Rijksoverheid en gemeenten

De achtervangpositie van rijk en gemeenten vormt de derde zekerheid. Indien, na inzet van diverse maatregelen, ook het WSW niet aan de verplichting kan voldoen, zullen het rijk en de gemeente, beiden voor 50%, renteloze leningen aan het WSW verstrekken. De tertiaire zekerheid is nog nooit ingeroepen.

Garantstelling via het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW): per 31 december 2019: € 24.000.000

Naast de 100% garantiestellingen en de achtervang bij de door het WSW verstrekte garantstellingen, heeft de gemeente Zoeterwoude ook een achtervangfunctie bij het Waarborgfonds Eigen Woning (WEW), (Nationale Hypotheekgarantie). Op basis van overeenkomsten kan het WEW bij dreigende liquiditeitstekorten een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen verstrekt door het rijk (50%) en de gemeenten (50%). De achtervangfunctie kan door het WEW worden aangesproken indien het fondsvermogen kleiner is dan anderhalf maal het gemiddeld verliesniveau.

Vanaf 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten, voor nieuw af te geven hypotheekgaranties, vervallen.

Vanaf deze datum is, voor nieuw af te geven hypotheekgaranties, sprake van een 100% achtervang door het Rijk.

Jaarlijks verstrekt het WEW een liquiditeitsprognose over de voorliggende vijf jaar. Op basis van de meest recente liquiditeitsprognose in de jaarrekening WEW 2018 is het niet de verwachting dat aanspraken worden gedaan op de achtervangfunctie van gemeenten en rijk. Het nominaal door de gemeente Zoeterwoude gegarandeerde bedrag bedraagt € 24.000.000 (hoofdsom van de verstrekte NHG hypotheekleningen tot 2011).

3.4.1 Toelichting Reserves en Voorzieningen

Inleiding

In deze toelichting wordt inzicht gegeven in het reserve en voorzieningenbeleid en de ontwikkelingen in de reserves en voorzieningen.

Wettelijke basis voor Reserves en Voorzieningen

Reserves zijn gevormd om ongewenste schommelingen in uitgaven op te vangen of om op termijn een bepaalde activiteit of doel te realiseren en maken als vermogensbestanddelen onderdeel uit van het eigen vermogen op de balans.

Wij onderscheiden reserves in:

- De algemene reserve;
- Bestemmingsreserves

De Algemene Reserve is voor incidentele zaken beschikbaar. Over het algemeen dient deze reserve als een buffer tegen onverwachte risico's.

Een Bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Het reserve- en voorzieningenbeleid

Als uitgangspunten bij het Reserve- en voorzieningenbeleid zijn de volgende beleidsregels geformuleerd:

Algemeen

1. Een reserve wordt ingesteld en opgeheven door de raad.
2. Bij het instellen van een reserve is een motivering beschikbaar met reden, de doelstellingen en de gewenste minimale en maximale omvang van de reserve.
3. Het aantal reserves wordt beperkt tot de noodzakelijke reserves.
4. Een voorziening wordt ingesteld door het college van BenW
5. De omvang van reserves en voorzieningen wordt periodiek bezien.
6. Het doel of de bestemming van de reserves en voorzieningen wordt periodiek bezien

Bestemmingsreserves

1. Mutaties in reserves vinden alleen plaats door een raadsbesluit
2. Beschikkingen over bestemmingsreserves vinden alleen plaats indien aan het doel of de bestemming van de reserve wordt voldaan.
3. Indien het maximum van een bestemmingsreserve is bereikt, worden in principe geen toevoegingen meer gedaan.
4. Indien de bestemming of het doel van de bestemmingsreserve is gerealiseerd, beslist de Raad over het opheffen van de reserve.

Voorzieningen

1. Voorzieningen worden ingesteld, en mutaties worden gedaan door het college.
2. Beschikking over een voorziening vindt alleen plaats indien aan het doel of de bestemming van de voorziening wordt voldaan.
3. De voorziening is resultaatonafhankelijk en dient de juiste omvang te hebben op basis van een onderbouwing. De omvang wordt jaarlijks bezien.
4. Toevoegingen aan, en vrijval van voorzieningen worden ten laste of ten gunste van de exploitatie geboekt.
5. Beschikkingen over voorzieningen komen direct ten laste van de voorziening.

Rente

De raad heeft bepaald dat rente niet aan reserves wordt toegerekend, behoudens de reserves waarbij geldt dat rentetoevoeging essentieel is voor de reserve.

Overzicht reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1	Prg	Stand 31/12/2018	Bestemming resultaat 2018	Rente 2019 0,5%	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Stand 31/12/2019
Algemene Reserve	AD	3.071.728	186.044		52.000	-183.930	3.125.842
Totaal Algemene reserve		3.071.728	186.044	-	52.000	-183.930	3.125.842
Bestemmingsreserves							
Reserve Bijdrage Kasteel	6	9.724		49	49	-	9.773
Reserve SOZZ	6	18.231		65	65	-3.500	14.796
Reserve Sociaal Domein	7	896.997	200.000		-	-116.259	980.738
Reserve Riolerings Dorp + herstel Zuidb. Kade	8	127.574		631	631	-29.850	98.355
Reserve Duurzaamheid	8	558.768			-	-238.277	320.491
Reserve Afvalstoffenheffing	8	1.574			-	-1.574	-
Reserve Huisvesting onderwijs	9	465.533			-	-	465.533
Reserve Volkshuisvesting	10	427.904	10.780		-	-5.940	432.744
Reserve Vereveningsfonds gebiedsontwikkeling	10	97.903			-	-35.700	62.203
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	10	2.110	-2.110		-	-	-
Reserve SP71	AD	248.412	330.000		-	-76.557	501.855
Reserve Compensatie Nuon	AD	13.440.539			-	-181.067	13.259.472
Reserve Dekking Afschrijving Cultuurhuis		-			-	-	-
Reserve Toezicht en Handhaving		-	200.000		-	-147.187	52.813
Reserve Energietransitie		-	750.000		-	-94.191	655.809
Reserve Grote Projecten		-	1.024.630		-	-	1.024.630
Totaal bestemmingsreserves		16.295.269	2.513.300	745	745	-930.102	17.879.212
Nog te bestemmen resultaat jaarrekening 2018		2.699.344	-2.699.344				-
Totaal Reserves		22.066.341	-	745	52.745	-1.114.032	21.005.054
Voorzieningen							
Voorziening rioolrechtseffing	8	756.493			291.328	-255.000	792.821
Voorziening vermoedelijke verplichtingen		1.052.000			22.490	-937.000	137.490
Voorziening wethouderspensionen	8	2.253.272			494.861	-117.666	2.630.466
Totaal voorzieningen		4.061.765	-	-	808.679	-1.309.666	3.560.778
Totaal reserves en voorzieningen		26.128.106	-	745	861.424	-2.423.698	24.565.832

Reserves

Algemene Reserve

Doel van de reserve

Het vormen van een financiële buffer voor het opvangen van tegenvallers.

Toevoegingen en onttrekkingen:

De Algemene Reserve wordt gevoed door rekeningoverschotten of tekorten en onverwachte (grote) mee- of tegenvallers. Beschikkingen over, en toevoegingen aan de Algemene Reserve vinden alleen plaats bij resultaatbestemming. De resultaatbestemming wordt bij raadsbesluit vastgesteld.

Gewenste omvang:

De minimale omvang van de reserve is € 2.000.000, waarvan € 1.000.000 als absolute basis voor structurele risico's en € 1.000.000 als absolute basis voor incidentele risico's.

De hoogte van dit bedrag kan onder invloed van de paragraaf Weerstandsvermogen anders worden bepaald door de gemeenteraad. De maximale omvang van de Algemene Reserve is niet bepaald.

Mutaties 2019

Toevoegingen

- Bestemming rekening saldo 2018: € 186.044 (incl. opheffing Reserve Bovenwijkse Voorzieningen)
- Storting: € 52.000

Onttrekkingen:

- Budgetoverhevelingen bij jaarrekening 2018: € 183.930

Reserve Bijdrage Kasteel

Doel van de reserve

Het eens in de twee jaar uitkeren van de aan deze reserve toegevoegde rente, te besteden aan een sociaal cultureel doel.

Toevoegingen en onttrekkingen:

Door jaarlijkse rentetoevoeging.

Gewenste omvang:

De gewenste omvang van deze reserve is maximaal € 10.210 vermeerderd met twee maal de rente.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Rente: € 49

Onttrekkingen:

- Geen.

Reserve SOZZ

Doel van de reserve

Beschikbaar stellen van een financiële bijdrage aan activiteiten op het gebied van kunst en cultuur.

Toevoegingen en onttrekkingen:

Toevoeging aan de reserve vindt plaats door jaarlijkse rente toevoeging. De onttrekking is gebaseerd op maximaal € 5.570 per jaar of zoveel als werkelijk aan het doel is besteed.

Gewenste omvang:

Omdat er geen geld in de reserve wordt bijgestort is de maximale omvang de stand van de reserve op enig moment. Rond het jaar 2022 zal de reserve zijn uitgeput.

Toelichting:

De reserve is in 2006 in overleg tussen het gemeentebestuur en het bestuur van de SOZZ (Stichting Onroerende Zaken Zoeterwoude) gevormd uit het batig saldo van € 43.000 van de opgeheven stichting SOZZ. Gedurende 10 jaar valt, rekening houdende met de rentebijdrage, jaarlijks een bedrag vrij van € 3.500 ten behoeve van activiteiten op het terrein van kunst en cultuur.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Rente: € 65

Onttrekkingen:

- Kunst/cultuur: € 3.500

Reserve Sociaal Domein

Doel van de reserve

De reserve is gevormd zodat aanspraak op deze reserve kan worden gemaakt vanuit de gebieden van de Wmo, de Participatiewet en de Jeugdhulp.

Toevoegingen en onttrekkingen:

Deze reserve wordt gevoed met het bedrag van de bijdrage van het Rijk, dat niet is uitgegeven aan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) gerelateerde uitgaven. Als in de toekomst blijkt dat er sprake is van een overschot op de begrote bedragen van Wmo, Participatiewet en Jeugdhulp zal het overschot op deze posten in deze reserve gestort worden.

Gewenste omvang:

De gewenste omvang van de reserve is niet bepaald.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Bestemming resultaat rekening 2018: € 200.000

Onttrekkingen:

- Jeugdhulp: € 26.721
- WMO vervoer: € 30.000
- WMO Dagbesteding: € 59.538

Reserve Riolerings Dorp en herstel Zuidbuurtsekade

Doel van de reserve

Het afdekken van kapitaallasten die zijn ontstaan door de overname van de vaste activa van de Stichting Onroerende Zaken Zoeterwoude (SOZZ).

Toevoegingen en onttrekkingen:

Jaarlijks wordt rente aan de reserve bijgeschreven. Onttrekkingen vinden plaats volgens een vast schema waardoor de reserve in 2024 nul is.

Gewenste omvang:

Er worden naast de rentetoevoeging geen stortingen meer gedaan. Het saldo is aflopend tot nul per ultimo 2024.

Toelichting:

De reserve is in 2005 gevormd door overname van de riolering in het gebied Dorp Zuid en de Zuidbuurtsekade van de SOZZ. De bijdrage uit de reserve aan de exploitatie dient ter dekking van de kapitaallasten als gevolg van de overdracht van de materiële vaste activa uit de SOZZ. Deze bijdrage maakt onderdeel uit van de berekening van het tarief rioolrechten.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Rente: € 631

Onttrekkingen:

- Dekking kosten riolering: € 29.850

Reserve Duurzaamheid

Doel van de reserve

Dekking van de kosten van de maatregelen uit de Duurzaamheidsagenda 2011-2014, waarvan de maatregelen doorlopen tot 2019.

Toevoegingen en onttrekkingen:

In 2011 heeft de raad besloten aan de Reserve Compensatie Nuon een bedrag van € 1.500.000 te onttrekken als voeding van deze reserve. Onttrekkingen aan de reserve zullen plaatsvinden om maatregelen uit de Duurzaamheids-agenda 2011-2014 te dekken.

Gewenste omvang:

Voldoende middelen om de nog uit te voeren maatregelen uit de Duurzaamheidsagenda 2011-2014 tot het jaar 2019 te bekostigen.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Geen.

Onttrekkingen:

- Duurzaamheidsagenda: € 112.627
- Initiatievenpot Duurzaamheid: € 650
- Subsidie Rijnhart Wonen: € 125.000

Reserve Afvalstoffenheffing

Doel van de reserve

De reserve dient ter equalisatie van de kosten en opbrengsten van de taak afvalstoffenheffing.

Toevoegingen en onttrekkingen:

Vanwege de 100% kostendekking van de taak Reiniging worden jaarlijks de meeropbrengsten of de meerkosten respectievelijk ten gunste of ten laste gebracht van deze reserve.

Gewenste omvang:

De gewenste omvang van de reserve is niet bepaald.

Toelichting:

Door de meerkosten of meeropbrengsten in de exploitatie voor de taak reiniging ten laste of ten gunste te brengen van deze reserve wordt de 100% kostendekking van de taak Reiniging gerealiseerd. In de paragraaf Lokale heffingen wordt verder aandacht besteed aan de berekening 100% kostendekkendheid van de taak Reiniging.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Geen.

Onttrekkingen:

- Egalisatie € 1.574

Reserve Huisvesting onderwijs

Doel van de reserve

Het zorg dragen voor de huisvesting van alle Zoeterwoudse scholen.

Gewenste omvang:

De omvang van de reserve is gebaseerd op het Integraal Huisvestings Plan.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Geen.

Onttrekkingen:

- Geen.

Reserve Volkshuisvesting

Doel van de reserve

Het bevorderen van de volkshuisvesting in algemene zin en het stimuleren van en waar nodig financiële bijdragen verlenen aan de sociale woningbouw in het bijzonder.

Toevoegingen en onttrekkingen:

Inkomsten die in het kader van de volkshuisvesting worden verkregen uit bijvoorbeeld het antispeculatiebeding of specifieke bijdrage uit woningbouwprojecten. Onttrekkingen worden gedaan ter stimulering van het Volkshuisvestingbeleid.

Gewenste omvang:

De reserve is niet gelimiteerd.

Toelichting:

In de raadsvergadering van 25 november 2010 heeft de raad het Beleidskader bijdragen bij ontwikkeling in kader van sociale woningbouw vastgesteld. Daarbij is bepaald dat het college bevoegd is uit de reserve Volkshuisvesting te putten voor iedere woning die bij een nieuwbouwproject in de sociale sector wordt gerealiseerd boven het percentage van 35 conform de volgende uitgangspunten:

1. Bij nieuwbouwplannen, dan wel bij herontwikkeling van locaties, wordt 35% sociale woningbouw gerealiseerd.
2. Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen in het belang van de (ruimtelijke) ontwikkeling afwijken van de realisatie van 35% sociale woningbouw.
3. Indien burgemeester en wethouders besluiten in te stemmen met het niet realiseren van 35% woningen in de sociale sector op de ontwikkelingslocatie, dan dient de ontwikkelaar een financiële compensatie te betalen aan de gemeente, die gestort wordt in de reserve Volkshuisvesting ten behoeve van sociale woningbouw in Zoeterwoude.
4. De eis van 35% sociale woningbouw is van toepassing op (particuliere) ontwikkelingen van drie of meer woningen.
5. De financiële compensatie bedraagt anno 2021 € 25.000 excl. btw per niet gerealiseerde woning in de sociale sector.
6. De raad mandateert het college om jaarlijks in december, indien er aanleiding toe is, het bedrag aan te passen.

7. De compensatie wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst met de ontwikkelaar.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Bestemming resultaat rekening 2018: € 10.780

Onttrekkingen:

- Rente startersleningen: € 5.940

Reserve Vereveningsfonds gebiedsontwikkeling

Doel van de reserve

De Reserve Vereveningsfonds gebiedsontwikkeling kan voor twee doeleinden worden ingezet:

1. als risicoreserve voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten en
2. als egalisatiefonds voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten waarmee de baten van profijtelijke projecten kunnen worden gebruikt voor projecten die niet kostendekkend zijn.

Toevoegingen en onttrekkingen:

Toevoegingen en onttrekkingen volgen uit voordelige of nadelige resultaten uit grondprojecten.

Gewenste omvang:

De omvang van de reserve is niet bepaald. Gezien de omvang en de risico's van de projecten achten wij een minimale omvang van € 200.000 gewenst.

Toelichting:

Jaarlijks wordt gezien welke kosten voor projecten ten laste van de balans kunnen worden gebracht. Het criterium daarvoor is de verwachting dat de gemaakte kosten kunnen worden verhaald op derde partijen. Dat kunnen ontwikkelaars zijn, maar ook inkomsten uit subsidies of grondverkoop. Indien er onvoldoende zekerheid is dat kosten kunnen worden verhaald, zullen deze kosten ten laste van de exploitatie worden gebracht, waarna ze worden onttrokken uit de Reserve Egalisatiefonds gebiedsontwikkeling.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Geen.

Onttrekkingen:

- Bijdrage opstart nieuwe projecten: € 10.700
- Bijdrage niet rendabele projecten: € 25.000

Reserve Bovenwijkse Voorzieningen

Toelichting:

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 is besloten om deze reserve per 1 januari 2019 op te heffen ten gunste van de Algemene Reserve.

Mutaties 2019

Onttrekkingen:

- Opheffing bij resultaatbestemming rekening 2018: € 2.110

Reserve Servicepunt71

Doel van de reserve

Het dekken van de kosten die verbonden zijn aan deelname aan Servicepunt71 en de kosten die voortkomen uit de aanpassing van de organisatie naar aanleiding van de deelname.

Toevoegingen en onttrekkingen:

Het college is bevoegd de reserve aan te wenden ter dekking van de kosten voor deelname aan het Servicepunt71 alsmede voor aanpassingen aan de organisatie als gevolg van deelname aan het Servicepunt71, onder de voorwaarde dat het college de raad bij eerste gelegenheid via de P&C-cyclus over de ontwikkelingen informeert.

Gewenste omvang

De gewenste omvang van de reserve is niet bepaald.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Bestemming resultaat rekening 2018: € 330.000

Onttrekkingen:

- Onttrekking: € 17.426
- VRIS 2: € 59.131

Reserve Compensatie Nuon

Doel van de reserve

Het compenseren van de door verkoop aandelen Nuon wegvallende jaarlijkse dividend.

Toevoegingen en onttrekkingen:

Jaarlijkse onttrekking ten gunste van de exploitatie ter compensatie van de wegvallende dividenden uit het voormalige aandelenbezit Nuon.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Geen.

Onttrekkingen:

- Implementatie Omgevingswet € 181.067

Reserve Dekking Afschrijving Cultuurhuis

Doel van de voorziening

Het dekken van kapitaallasten van investeringen in het Cultuurhuis.

Toelichting:

De gemeente heeft Dorpsstraat 19 aangekocht om verschillende maatschappelijke organisaties te huisvesten. De afschrijvingslasten van aankoop en renovatie worden gedekt uit de reserve. De reserve wordt gevoed uit de opbrengsten van de verkoop van een driel locaties, te weten de voormalige Bibliotheek Schenkelweg, de lokatie Alkemadestraat en Suetanborg. Omdat deze locaties nog niet zijn verkocht, is er in 2019 nog geen toevoeging aan de reserve gedaan.

Gewenste omvang:

De gewenste omvang van deze reserve betreft de resterende afschrijvingslast van de investering in aankoop en renovatie van het Cultuurhuis.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Geen.

Onttrekkingen:

- Geen.

Reserve Toezicht en Handhaving

Doel van de voorziening

Het opvangen van extra kosten op bedrijfsvoering in de uitvoering van de toezichts- en handhavingstaak.

Toelichting:

Het college is bevoegd deze reserve te benutten voor het uitvoeren van de toezicht- en handhavingstaak. Deze reserve wordt gevoed uit de hoger dan geraamde opbrengsten voor het verlenen van omgevingsvergunningen. De kosten van toezicht en handhaving volgen immers pas later op de baten van vergunningverlening.

Gewenste omvang:

De gewenste omvang van deze reserve is € 200.000. Dit komt overeen met de kosten van het vrijmaken of inhuren van twee bouwkundig medewerkers.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Bestemming resultaat rekening 2018: € 200.000

Onttrekkingen:

- Onttrekking Najaarsnota 2019: € 147.187

Reserve Energietransitie

Doel van de voorziening

Het dekken van kosten in het kader van de Energietransitie.

Toelichting:

Er komt de komende jaren veel op Zoeterwoude af op het gebied van energietoelevering en energieverbruik. Het klimaatakkoord kent grote ambities en de afhankelijkheid van het gebruik van gas moet worden verminderd. Dat vraagt veel van de inwoners en van gemeenten. Het is nog niet duidelijk welke maatregelen nodig zijn en op welke termijn die moeten worden genomen. Daardoor zijn ook de kosten daarvan nog niet in beeld en sterk afhankelijk van de noodzakelijke maatregelen. Maar er liggen ook kansen die benut kunnen worden om de ambities waar te maken.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Bestemming resultaat rekening 2018: € 750.000

Onttrekkingen:

- Onttrekking Staat van Zoeterwoude: € 94.191

Reserve Grote Projecten

Doel van de voorziening

Het dekken van (een deel van) de kosten van de grote projecten de komende jaren.

Toelichting:

Op het moment worden er twee grote projecten voorbereid: Sporthal Haasbroek en Maatschappelijk Centrum Rijndijk. De kosten daarvan zijn hoog en nog niet voorzien in de begroting. Het is zelfs de vraag of de plannen in de huidige vorm gefinancierd kunnen worden zonder een aanzienlijke lastenverzwaring voor de burgers. Daarom is er ruimte gemaakt op de balans om een deel van de kosten te kunnen dekken.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Bestemming resultaat rekening 2018: € 1.024.630

Onttrekkingen:

- Geen.

Voorziening Rioolrechtheffing

Doel van de voorziening

Het egaliseren van ongewenste schommelingen in de tarieven Rioolrechten.

Toelichting:

Artikel 229b van de Gemeentewet bepaalt dat tarieven voor rioolrechten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten. Het uitgangspunt voor het rioolrecht is kostendekkende tarieven. Het saldo op het product riolering, wordt verrekend met de voorziening. De omvang wordt bepaald door de kostendekkendheid van het rioolrecht over 4 jaren en de voorgenomen investeringen uit het Gemeentelijk rioolplan GRP.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Kostendekkendheid: € 23.900
- Saldo 2019: € 267.428

Onttrekkingen:

- IWKP 2019-2023: € 255.000

Voorziening Wethouderspensioen

Doel van de voorziening:

Beschikken over voldoende middelen om te kunnen voldoen aan de pensioenrechten van voormalige wethouders. Per jaar wordt aan deze voorziening gedoteerd ter hoogte van de actuariële berekening van de rechten van voormalige wethouders.

Toelichting:

Op basis van de Algemene Pensioenwet voor Politieke Ambtsdragers (de Wet APPA) hebben voormalige wethouders recht op pensioen. De kosten hiervan komen voor rekening van de gemeente. Jaarlijks wordt via een actuariële berekening de omvang van de verplichting bepaald. Conform richtlijnen van het ministerie van Binnenlandse Zaken dient de voorziening elk jaar op het juiste niveau te worden gebracht.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Aanvulling obv actuariële berekening: € 494.861

Onttrekkingen:

- Uitgaven pensioenen: € 117.666

Voorziening Vermoedelijke verplichtingen

Doel van de voorziening:

Dekking van mogelijke claims of niet nader te benoemen risico's.

Toelichting:

Als de gemeente een risico loopt waarbij de kans van optreden hoog tot zeker is en er een redelijke inschatting is te maken van de financiële consequenties, dan wordt er een bedrag gereserveerd in de voorziening vermoedelijke verplichtingen.

In 2019 is er € 22.490 aan toegevoegd voor de specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) vanwege het wegvallen van de de BTW compensatie Sport. De subsidieaanvraag is voor het volledige bedrag van de aanvraag verantwoord in de jaarrekening. Vooralsnog hebben gemeenten 81,7% van de aanvraag verleend gekregen. Hoewel het onze verwachting is dat alle gemeenten uiteindelijk 100% van de subsidieaanvraag gehonoreerd

krijgen, bestaat het risico dat er toch minder ontvangen zal worden. Dit is afhankelijk van de realisatie van alle gemeenten gezamenlijk.

Voor het risico bodemvervuiling Verde Vista (€ 187.000) zijn nu afspraken gemaakt met OMM. Hiervan neemt OMM circa € 19.000 voor rekening, de rest wordt door de gemeente betaald. Dat is gedekt uit deze voorziening.

De risicovoorziening verlies OMM (€ 750.000) is niet meer nodig. De verwachting is niet langer dat er verlies gemaakt gaat worden en deze voorziening is dus afgeboekt ten gunste van het rekeningresultaat.

In de jaarrekening 2019 zijn de volgende risico's in deze voorziening opgenomen

- Voormalig gemaal Oostbroekwetering: € 115.000,
- Subsidieaanvraag SPUK € 22.490.

Mutaties 2019

Toevoegingen:

- Risico lagere vaststelling SPUK: € 22.490

Onttrekkingen:

- Uitgaven bodemsanering: € 167.964
- Voordeel bodemsanering aandeel OMM: € 19.036
- Afboeken risico verlies OMM: € 750.000

3.4.2 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Kredietarrangement OMM

In 2018 is voor de financiering van de ontwikkelingsmaatschappij OMM een kredietarrangement afgesloten met de BNG bank. Daarin is afgesproken dat OMM tot een dagelijks muteerbaar werkkapitaal van 12 miljoen euro financiering kan opnemen bij de BNG. Daarbij is ook afgesproken dat de gemeente Zoeterwoude ten opzichte van de BNG bank volledig garant staat voor het opgenomen bedrag. Op 31 december 2019 was de stand van de opgenomen financiering € 8.038.000.

Daartegenover heeft de medeaandeelhouder van OMM, BNG-GO, zich garant gesteld ten opzichte van de gemeente voor 50% van het bedrag waarvoor de gemeente op enig moment door BNG bank wordt aangesproken.

Tegenover de 100% garantstelling door de gemeente ten opzichte van BNG bank en de 50% garantstelling van BNG-GO ten opzichte van de gemeente staat het gezamenlijke hypothecaire beslag door de gemeente en BNG-GO op het grondbezit van OMM.

Werknemersverplichtingen

Het saldo van de verlofuren wordt berekend door het totaal van openstaande verlofuren per 31-12-2019 per personeelslid van de gemeente te vermenigvuldigen met het uurtarief. Dit geeft een bedrag van € 124.000. Dit is iets hoger dan aan het eind van 2018 (€ 119.000). Dit heeft te maken met een hoger restant aan verlofuren dan voorgaand jaar en daarnaast een hoger uurtarief per medewerker.

3.5 Toelichting op overzicht van lasten en baten

Inleiding

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat baten en lasten binnen de budgetruimte blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende over- en onderschrijdingen zo mogelijk vooraf worden gemeld aan de gemeenteraad of zo snel mogelijk erna worden toegelicht. In eerste instantie zijn de Staat van Zoeterwoude en de Najaarsnota de verslaggevingsinstrumenten om de raad informeren over inhoudelijke en financiële afwijkingen ten opzichte van de programmabegroting.

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting na wijziging worden hieronder aangegeven. Voor een uitgebreide toelichting op de afwijkingen wordt verwezen naar de financiële overzichten per programma in het onderdeel Programmaverantwoording.

Bestuur en Burgerzaken

01. Bestuur en Dienstverlening	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil	Afwijking %
Lasten	1.139.502	1.581.336	-441.834	-38,77 %
Baten	-103.780	-128.027	24.247	-23,36 %
Saldo	1.035.722	1.453.309	-417.587	-40,32 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Bestuursondersteuning	-457.704	2.569	-455.135
Burgerzaken	-24.384	15.748	-8.636
Generieke digitale infrastructuur	40.254	5.930	46.184
Totaal	-441.834	24.247	-417.587

Openbare Orde en Veiligheid

02. Openbare Orde en Veiligheid	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil	Afwijking %
Lasten	865.285	864.243	1.042	0,12 %
Baten	-4.470	-8.560	4.090	-91,50 %
Saldo	860.815	855.683	5.132	0,60 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Openbare orde en veiligheid	1.042	4.090	5.132
Totaal	1.042	4.090	5.132

Groene Leefomgeving

03. Groene Leefomgeving	Begroting 2019	Rekening 2019	Vershil	Afwijking %
Lasten	1.010.450	896.317	114.134	11,30 %
Baten	-123.072	-55.227	-67.845	55,13 %
Saldo	887.378	841.089	46.289	5,22 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Landschap en cultuurhistorie	2.907	0	2.907
Openbaar groen beheer en onderhoud	23.461	2.430	25.891
Biodiversiteit	99.846	-89.000	10.846
Recreatie en spelen	-26.035	17.000	-9.035
Ondernemers	4.455	1.725	6.180
Duurzaamheid	9.500	0	9.500
Totaal	114.134	-67.845	46.289

Verkeer Vervoer en Waterstaat

04. Verkeer Vervoer en Waterstaat	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	Afwijking %
Lasten	1.593.567	1.333.199	260.368	16,34 %
Baten	-33.239	-24.011	-9.228	27,76 %
Saldo	1.560.328	1.309.188	251.140	16,10 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Wegen, straten en pleinen	197.323	634	197.957
Openbare verlichting	-4.630	-4.443	-9.073
Kunstwerken	11.797	0	11.797
Verkeer	33.915	-3.872	30.043
Watergangen	21.964	-1.547	20.416
Totaal	260.368	-9.228	251.140

Economische zaken

05. Economische zaken	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	Afwijking %
Lasten	84.970	66.309	18.661	21,96 %
Baten	-19.580	-18.750	-830	4,24 %
Saldo	65.390	47.559	17.831	27,27 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Economische zaken	18.661	-830	17.831
Totaal	18.661	-830	17.831

Cultuur, Sport en Recreatie

06. Cultuur, Sport en Recreatie	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	Afwijking %
Lasten	1.021.797	877.745	144.052	14,10 %

06. Cultuur, Sport en Recreatie	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	Afwijking %
Baten	-522.857	-220.504	-302.353	57,83 %
Saldo	498.940	657.241	-158.301	-31,73 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Subsidies algemeen	4.217	0	4.217
Cultuur	96.268	-275.409	-179.141
Sport recreatie volksfeesten	16.377	-2.072	14.304
Zwembad	13.617	16.258	29.875
Monumentenbeleid	12.014	-41.130	-29.116
Onderhoud en beheer gebouwen	1.560	0	1.560
Totaal	144.052	-302.353	-158.301

Sociaal Domein

07. Sociaal Domein	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	Afwijking %
Lasten	4.909.450	4.577.443	332.007	6,76 %
Baten	-901.319	-1.029.463	128.144	-14,22 %
Saldo	4.008.131	3.547.980	460.151	11,48 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Bijstandverlening	127.306	75.399	202.704
Minimabeleid	38.106	0	38.106
Vluchtelingenwerk	40.904	5.525	46.429
Werkgelegenheid	4.928	0	4.928
Maatschappelijke zorg	8.423	0	8.423
Gehand.beleid -> zorgbeleid	31.694	40.557	72.251
Jeugdzorg	75.570	6.388	81.958
Ouderenzorg	6.155	0	6.155
Kinderopvang	-1.078	275	-802
Totaal	332.007	128.144	460.151

Volksgezondheid en Milieu

08. Volksgezondheid en Milieu	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	Afwijking %
Lasten	3.043.470	3.230.969	-187.500	-6,16 %
Baten	-2.026.889	-2.094.674	67.785	-3,34 %
Saldo	1.016.581	1.136.296	-119.715	-11,78 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Volksgezondheid	20.306	0	20.306
Reiniging	-77.739	21.580	-56.159
Riolering	-76.090	21.613	-54.477
Bedrijven en milieu	-53.978	24.592	-29.386
Totaal	-187.500	67.785	-119.715

Onderwijs

09. Onderwijs	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	Afwijking %
Lasten	510.831	527.627	-16.796	-3,29 %
Baten	-71.250	-61.840	-9.410	13,21 %
Saldo	439.581	465.787	-26.206	-5,96 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Openbaar onderwijs	9.412	0	9.412
Over. onderwijsaanlegenheden	-26.208	-9.410	-35.618
Totaal	-16.796	-9.410	-26.206

Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisv.	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	Afwijking %
Lasten	2.620.769	292.769	2.328.001	88,83 %
Baten	-1.740.404	-1.355.898	-384.506	22,09 %
Saldo	880.365	-1.063.129	1.943.495	220,76 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Bestemmingsplannen/proc.Wet RO	-65.784	10.175	-55.608
Bouwverg.verl/beoord.schetspl.	55.793	-76.576	-20.783
Volkshuisvesting	1.215	2.046	3.262
Grondbeleid	73.083	14.579	87.662
Projecten actief grondbeleid	2.071.114	-454.427	1.616.687
Projecten passief grondbeleid	90.421	218.940	309.361
Projecten overige (geen grex.)	102.158	-99.244	2.914
Totaal	2.328.001	-384.506	1.943.495

Overhead

11. Overhead	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	Afwijking %
Lasten	4.083.141	4.093.891	-10.750	-0,26 %
Baten	-10.728	-9.374	-1.354	12,62 %
Saldo	4.072.413	4.084.517	-12.104	-0,30 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Overhead personeel	69.843	0	69.843
Overhead huisvesting	25.985	-1.614	24.371
Overhead ICT	-71.929	0	-71.929
Overhead uitbesteding bedrijfsvoering	-46.997	0	-46.997
Overhead overig	12.348	260	12.608
Totaal	-10.750	-1.354	-12.104

Algemene Dekkingsmiddelen

12. Algemene Dekkingsmiddelen	Begroting 2019	Rekening 2019	Verschil	Afwijking %
Lasten	722.437	896.750	-174.313	-24,13 %
Baten	-15.748.130	-16.083.625	335.495	-2,13 %
Saldo	-15.025.693	-15.186.875	161.182	-1,07 %

	Afwijking Begroting - Rekening (- is nadeel)		
	Lasten	Baten	Saldo
Belastingen	39.387	-32.522	6.866
Wet Waardering Onroerende Zkn	-7.102	0	-7.102
Algemene uitkering	0	207.627	207.627
Dividend	1	34.950	34.950
Overig financiering en dekking	78.843	23.229	102.072
Onvoorzien	103.790	-4.000	99.790
Overige	-389.119	106.761	-282.359
Bedrijfsmatige activiteiten	0	-550	-550
Vennootschapsbelasting	-113	0	-113
Totaal	-174.313	335.495	161.182

3.6 Overzicht incidentele baten en lasten

Om het financiële beeld van de gemeente over meerdere jaren te kunnen beoordelen is een onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele uitgaven en inkomsten. Daarmee is de raad beter in staat het structureel en reëel evenwicht te beoordelen. Van structureel evenwicht is sprake als structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

De bepaling van het structureel evenwicht verloopt als volgt:

Totaal van de lasten en baten van de programma's en Algemene dekkingsmiddelen
af: De incidentele lasten en baten per programma en Algemene dekkingsmiddelen
Blijft over het totaal van de structurele lasten en baten van de programma's en Algemene dekkingsmiddelen
bij: De structurele verrekeningen met de reserves
Het resultaat is het totaal structureel begrotingssaldo en meerjarenraming

De uitgewerkte tabel voor de bepaling van het structureel evenwicht is hierna opgenomen. Die tabel bevat het:

- overzicht van de incidentele baten en lasten per programma;
- overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;

Voor 2019 is er structureel evenwicht omdat de structurele lasten worden gedekt door (hogere) structurele baten.

Programma	Lasten/baten	I/S	2019
Totaal exploitatie programma's	Lasten	Totaal	19.236.933
	Baten	Totaal	-21.089.952
SALDO LASTEN EN BATEN PER PROGRAMMA			-1.853.019
01. Bestuur en Dienstverlening	Lasten	I	635.567
	Baten	I	-22.067
Saldo			613.501
02. Openbare Orde en Veiligheid	Lasten	I	12.114
	Baten	I	-781
Saldo			11.333
03. Groene Leefomgeving	Lasten	I	127.992
	Baten	I	-52.155
Saldo			75.837
04. Verkeer Vervoer en Waterstaat	Lasten	I	5.845
	Baten	I	-1.463
Saldo			4.382
05. Economische zaken	Lasten	I	38.390
	Baten	I	-18.750
Saldo			19.640
06. Cultuur, Sport en Recreatie	Lasten	I	128.259
	Baten	I	-16.600
Saldo			111.659
07. Sociaal Domein	Lasten	I	292.073
	Baten	I	-71.688

Programma	Lasten/baten	I/S	2019
Saldo			220.385
08. Volksgezondheid en Milieu	Lasten	I	698.853
	Baten	I	-943.955
Saldo			-245.102
09. Onderwijs	Lasten	I	111.029
	Baten	I	0
Saldo			111.029
10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisv.	Lasten	I	1.406.280
	Baten	I	-750.000
Saldo			656.280
11. Overhead	Lasten	I	323.397
	Baten	I	-634.944
Saldo			-311.547
12. Algemene Dekkingsmiddelen	Lasten	I	528.046
	Baten	I	-880
Saldo			527.166
Totaal lasten	Lasten	S	14.929.089
Totaal baten	Baten	S	-18.576.669
SALDO STRUCTUREEL LASTEN EN BATEN		S	-3.647.579
Mutaties reserves	Toevoeging	S	0
Mutaties reserves	Onttrekking	S	0
Saldo			0
Structureel	Lasten	S	14.929.089
Structureel	Baten	S	-18.576.669
Structurele Saldo van de Rekening	Saldo	S	-3.647.579
Structureel evenwicht			JA

Toelichting Incidentele lasten en baten per programma

Programma	Product	L/B	Bedrag	Toelichting
01. Bestuur en Dienstverlening	Bestuursondersteuning	L	494.861	Mutatie wethouders pensioenen 2019
	Generieke digitale infrastructuur	L	36.295	Project digitale bereikbaarheid
03. Groene Leefomgeving	Biodiversiteit	L	33.330	Duurzaam herinrichtingsplan Elfenbaan Zoeterwoude
	Recreatie en spelen	L	20.820	Ontwerp en verbetering speelruimte Westwout
		L	23.238	Bijdrage aan Stichting Land van Wijk en Wouden
05. Economische zaken	Economische zaken	L	38.136	Project winkelgebied Zoeterwoude-dorp
06. Cultuur, Sport en Recreatie	Sport recreatie volksfeesten	L	22.490	Risico SPUK 2019

Programma	Product	L/B	Bedrag	Toelichting
07. Sociaal Domein	Gehand.beleid -> zorgbeleid	L	26.439	Inhuur welzijnscoach
		L	34.438	WMO ondersteuning
		L	24.365	Door betaling Subsidieverstrekking aan Rivierduinen (GGZ)
		B	-20.000	Ontvangen Subsidie door te betalen aan Rivierduinen (GGZ)
	Jeugdzorg	L	72.360	Inhuur beleidsmedewerker jeugd
		L	56.296	Inzet aanvullende diensten GGD Holland Midde 2019
		L	28.772	Subsidie aan St. Jeugd en Samenleving Rijnland
08. Volksgezondheid en Milieu	Reiniging	L	83.211	Hogere verwerkingkosten div. soorten afval
		L	164.192	Hogere verwerkingkosten div. soorten afval
		B	-21.221	Vergoeding aanleg vijverval Hoge Rijndijk t.b.v. project Rijnzigt.
		B	-35.000	Vrijval voorziening riool
	Bedrijven en milieu	L	162.500	Subsidie aan Rijnhart Wonen en VORM Ontwikkeling BV.
		L	112.627	Bijdrage aan Omgevingsdienst West-Holland
		L	23.520	Werkzaamheden in verband met Duurzaamheidsprogramma 2019
		L	69.763	Inhuur voor Energietransitie 2019
		L	23.712	Diverse kosten energietransitie 2019
10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisv.	Bestemmingsplannen/ proc.Wet RO	L	19.062	Kosten in verband met een schade
		L	78.006	Bijdrage aan Omgevingsdienst West-Holland
		L	110.430	Diverse inhuur Omgevingsrecht
	Bouwverg.verl/ beoord.schetspl.	L	231.898	Beoordeling bestemmingsplannen
	Projecten actief grondbeleid	B	-750.000	Afboeken risicovoorziening verlies OMM
11. Overhead	Overhead personeel	L	21.868	Werkzaamheden project HR21
	Overhead huisvesting	L	22.636	Geluidsisolatie warmtepompen
	Overhead ICT	L	62.888	Software licenties en onderhoud
12. Algemene Dekkingsmiddelen	Overige	L	42.944	Mutatie voorziening dubieuze debiteuren 2019
	Overig financiering en dekking	L	71.614	Provisie contra borgstelling in verband financiering OMM
Totaal			1.386.491	

3.7 EMU saldo

Het EMU-saldo of financieringssaldo (of vorderingensaldo of begrotingssaldo) is het financieringssaldo van de overheid minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de EMU. Het Rijk en de lokale overheden werken gezamenlijk aan het beheersen van het EMU-tekort.

Het financieringssaldo van een land geeft weer of dat land een overschot of een tekort heeft bij zijn overheidsuitgaven. Als de uitgaven in een jaar groter zijn dan de inkomsten, is er in dat jaar sprake van een tekort en groeit de staatsschuld. Het financieringssaldo geeft dus een indicatie van de staat waarin het huishoudboekje van de overheid in een bepaald jaar verkeert.

Het is gebruikelijk om het financieringssaldo te presenteren als percentage van het bruto binnenlands product (BBP) van een land. Zo wordt de omvang van het financieringssaldo gerelateerd aan de omvang van de totale economie. De lidstaten werken allemaal met eenzelfde definitie van het financieringssaldo en noemen dit het EMU-saldo. Het EMU-saldo wordt gemeten op transactiebasis. Dat betekent dat het moment van de economische handeling die leidt tot een uitgave of ontvangst (de transactie) als meetmoment wordt gehanteerd.

Echter, anders dan het rijksstelsel van uitgaven en inkomsten, werken lagere overheden niet op transactiebasis maar met een stelsel van lasten en baten (de balans).

Desondanks worden de feitelijke uitgaven en inkomsten van decentrale overheden zoals provincies, gemeenten en waterschappen, maar ook premiegefinancierde sectoren als de sociale zekerheid en de zorg meegerekend in het EMU-saldo van een land. Daarmee is het EMU-saldo het financieringssaldo van alle overheden in een land. In het Stabiileits- en Groeipact van de Europese Unie is bepaald dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het BBP mag bedragen. Voor decentrale overheden geldt dat zij hier voor maximaal 0,4% van het BBP aan mogen bijdragen.

De invloed van Zoeterwoude op het EMU-saldo van Nederland komt in 2019 uit op 5,2 miljoen euro. Daaruit is geen conclusie te trekken omdat ons niet bekend is wat de bijdrage is van alle andere lokale overheden.

EMU-saldo ¹	Verslag 2018	Verslag 2019
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan of onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.831.554	-1.853.019
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	6.759.513	571.308
3. Mutatie voorzieningen	996.893	-500.987
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.111.824	2.266.843
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-
Berekend EMU-saldo²	-5.482.351	-5.192.157

¹ Bedragen x € 1

² Legenda berekening EMU-saldo = 1 - 2 + 3 - 4 - 5.

3.8 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Openbaarmakingsverplichting Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) bepaald dat bezoldigingsgegevens van topfunctionarissen in deze sectoren openbaar dienen te worden gemaakt.

Topfunctionarissen zijn diegenen die behoren tot het hoogste uitvoerende of toezichthoudende orgaan, of de laag daaronder, en in die rol verantwoordelijk zijn voor de hele instelling of de rechtspersoon. Voor gemeenten zijn de gemeentesecretaris en de griffier topfunctionarissen.

Daarnaast moeten bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van andere medewerkers met een dienstbetrekking worden vermeld, indien de bezoldiging in totaal hoger is dan het jaarlijks vastgestelde bezoldigingsmaximum. Dit geldt ook voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking. In dat geval wordt rekening gehouden met het aantal kalenderdagen en de deeltijdfactor.

In de gemeente Zoeterwoude zijn geen topfunctionarissen met een dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en).

De voor 2019 vastgestelde norm is een bezoldiging van maximaal € 194.000. (2018: € 189.000) Er zijn in Zoeterwoude geen bezoldigingen betaald die boven dit wettelijke maximum uitkomen.

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen

Gegevens 2019		
Naam	Zoetemelk-Van der Hulst, W.A.M.	Buijs, G.J.
Functie	gemeentesecretaris	griffier
Functiegegevens		
aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	0,67
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 89.762	€ 50.323
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.007	€ 8.479
Bezoldiging	€ 104.769	€ 58.803
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
	€ 194.000	€ 129.980
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		
	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		
	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		
	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018		
Naam	Zoetemelk-Van der Hulst, W.A.M.	Buijs, G.J.
Functie	gemeentesecretaris	griffier
Functiegegevens		
aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	0,67
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 90.994	€ 50.288
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.932	€ 7.959
Bezoldiging	€ 104.926	€ 58.247
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000	€ 126.630

3.9 Overzicht per taakveld

Op basis van regelgeving wordt in de begroting en de jaarrekening een uniforme indeling in taakvelden gebruikt, waaraan de bijbehorende baten en lasten worden toegerekend. Deze voorgeschreven indeling bestaat in de administratie naast de indeling in programma's en producten die door de gemeente zelf kunnen worden bepaald.

Geboekt in euro's			Baten	Lasten
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	-2.569	1.300.696
	0.10	Mutaties reserves	-1.112.460	51.171
	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	2.914.307
	0.2	Burgerzaken	-125.458	280.641
	0.4	Overhead	-9.374	4.093.891
	0.5	Treasury	-632.880	108.389
	0.61	OZB woningen	-1.242.821	0
	0.62	OZB niet-woningen	-2.689.862	88.482
	0.64	Belastingen overig	-842.376	149.013
	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-10.332.707	0
	0.8	Overige baten en lasten	-342.979	550.753
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	113
	Totaal		-17.333.486	9.537.455
Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	662.952
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-8.560	201.291
	Totaal		-8.560	864.243
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	-220.706	1.276.295
	2.3	Recreatieve havens	-11.633	1.355
	2.5	Openbaar vervoer	0	3.462
	Totaal		-232.338	1.281.112
Economie	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-18.750	66.309
	Totaal		-18.750	66.309
Onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	0	53.727
	4.2	Onderwijshuisvesting	0	301.399
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-61.840	172.501
	Totaal		-61.840	527.627
Sport, cultuur en recreatie	5.2	Sportaccommodaties	-176.556	446.885
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-15.850	109.606
	5.4	Musea	0	23.926
	5.5	Cultureel erfgoed	-3	36.169
	5.6	Media	-16.010	147.396
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-61.144	1.091.294
	Totaal		-269.563	1.855.276

Geboekt in euro's			Baten	Lasten
Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-35.438	418.375
	6.2	Wijkteams	0	299.108
	6.3	Inkomensregelingen	-924.218	1.213.127
	6.5	Arbeidsparticipatie	0	91.506
	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	0	92.568
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-55.207	1.339.077
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	972.307
	6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	-20.000	24.365
	6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	0	116.789
	Totaal		-1.034.863	4.567.222
Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	0	341.779
	7.2	Riolering	-1.099.518	1.148.279
	7.3	Afval	-706.607	752.349
	7.4	Milieubeheer	-88.549	986.488
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-862	760
	Totaal		-1.895.535	3.229.656
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening	-23.715	534.404
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-601.713	459.989
	8.3	Wonen en bouwen	-722.049	-720.881
	Totaal		-1.347.477	273.512
Totaal			-22.202.411	22.202.411

3.10 Sisa-verantwoording

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 27 januari 2020

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	
	Gemeenten		Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03	
		€ 67.340	€ 13.970	€ 0		
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07	
1						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2019 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			1.1 Participatiewet (PW)	1.1 Participatiewet (PW)	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06</i>
			€ 608.330	€ 48.011	€ 49.600	€ 10.252	€ 10.729	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	1.7 Participatiewet (PW)	1.7 Participatiewet (PW)	
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 32.363	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 1.060	€ 11.592	€ 4.715	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

WVS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle R. Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
		Gemeenten	1 € 133.180	1.1 (a)	€ 5.087	€ 5.087	€ 0	€ 0
			2	1.1 (b)	€ 103.858	€ 103.858	€ 0	€ 0
			3	1.3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	2.1 (a)	€ 12.216	€ 0	€ 12.216	€ 0
			5	2.1 (b)	€ 1.309	€ 0	€ 1.309	€ 0
			6	2.2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7	2.3	€ 22	€ 0	€ 22	€ 0
			8	Overig	€ 417	€ 0	€ 0	€ 417
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11	
			1 1.1 (a)	5087	3,82%		€ 10.271	
			2 1.1 (b)	103858	77,98%			
			3 1.3		0,00%			
			4 2.1 (a)	12216	9,17%			
			5 2.1 (b)	1309	0,98%			
			6 2.2		0,00%			
			7 2.3	22	0,02%			
			8 Overig	417	0,31%			

4 Overige

4.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Uitspraak voormalige dienstwoning landelijk gebied

In de zaak over de voormalige dienstwoning Landelijk gebied (zie paragraaf Weesrandsvermogen en risicobeheersing) heeft de rechtbank in januari 2020 een tussenvonnis uitgesproken. Daarbij is bepaald dat de gemeente Zoeterwoude voor 60% aansprakelijk is voor de geleden schade door de tegenpartij. De rechter heeft echter geen oordeel gegeven over de hoogte van het schadebedrag en de kans dat de plannen van de tegenpartij gerealiseerd zouden kunnen worden. De bepaling van het schadebedrag is momenteel onderwerp van de rechtsprocedure.

Coronavirus

In maart werd Nederland geconfronteerd met het coronavirus. De gevolgen voor Nederland zijn in de media breed uitgemeten en zijn nog dagelijks aan ontwikkelingen onderhevig.

Ook voor gemeenten is de impact aanzienlijk. Onze eerste zorg gaat uit naar de veiligheid en gezondheid van de burgers en het functioneren van de samenleving.

De medewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering van de WMO zijn gedurende deze crisisperiode actief bezig om de zorg voor cliënten waar mogelijk doorgang te laten vinden waar dat binnen de normen van het RIVM mogelijk is. Ook de voortgang van Jeugdzorg is een belangrijk aandachtspunt.

Voor ondernemers is er de mogelijkheid van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Deze regeling wordt uitgevoerd door de gemeenten maar van het rijk wordt hiervoor een 100% vergoeding ontvangen.

En dan is er ook nog de eigen organisatie waarvoor de RIVM richtlijnen gelden. Veel van onze medewerkers zijn in staat om thuis verder te werken met behulp van de nodige computerapparatuur en communicatiemiddelen. Gelukkig is het onze ervaring dat de werknemers elkaar goed weten te vinden waardoor afstemming en overleg geen problemen opleveren.

Ook de gemeenteraad is inmiddels in een nieuwe situatie terecht gekomen. Op 23 april heeft de raad voor de eerste keer digitaal vanuit huis kunnen vergaderen. Door de vergadering via internet beschikbaar te maken konden burgers de beraadslagingen van de raad volgen.

Over de financiële gevolgen van de crisis is op dit moment nog weinig aan te geven. Hiervoor zal de verslaggeving worden gebruikt om u op de hoogte te houden.

5 Bijlagen

5.1 Staat van investeringskredieten inclusief af te sluiten

Bestuur en Dienstverlening	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Bijdrage Regionaal Investeringsfonds 2008	8-nov-2007	1.974.600	1.975.856	-	-1.256		Ja
Bestuur en Dienstverlening		1.974.600	1.975.856	-	-1.256		

Groene Leefomgeving	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Renoveren en omvormen openbaar groen 2017	10-nov-2016	45.000	44.976	-	24	Ja	
Renoveren en omvormen openbaar groen 2018	9-nov-2017	50.000	18.395	-	31.605		
Renoveren en omvormen openbaar groen 2019	8-nov-2018	79.000	-	-	79.000		
Vervanging houtsnipperaar	8-nov-2018	23.000	-	-	23.000		
Uitvoering beleidsplan spelen 2016	12-nov-2015	37.170	36.979	-	191	Ja	
Uitvoering beleidsplan spelen 2017	10-nov-2016	51.800	61.633	-	-9.833	Ja	
Speeltoestellen Nota Groen en spelen 2018	9-nov-2017	40.300	30.934	-	9.366		
Uitvoering beleidsplan spelen 2019	8-nov-2018	27.000	-	-	27.000		
Investering spelen Bloemenweide Noord	27-jun-2019	50.000	-	-	50.000		
Groene Leefomgeving		403.270	192.917	-	210.353		

Verkeer, Vervoer en Waterstaat	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
fietspad Laan van Oud Raadwijk - N11	7-nov-2013	200.000	-	-	200.000		Ja
Verlichting voet-/fietspad Burgemeester Smeetsweg	8-nov-2012	175.000	278.378	133.144	29.766	Ja	
Reconstructie Westwout fase 1	11-nov-2010	163.000	120.793	-	42.207	Ja	
Reconstructie Westwout fase 2	10-nov-2011	405.000	321.992	10.655	93.663		Ja
Openbare verlichting 2017	10-nov-2016	40.000	-	-	40.000		
Openbare verlichting 2018	9-nov-2017	40.000	-	-	40.000		
Beleidsplan openbare verlichting 2019	8-nov-2018	54.500	-	-	54.500		
Vervanging bruggen 2018	9-nov-2017	134.000	153.004	-	-19.004	Ja	
Vervanging bruggen 2019	1-dec-2018	150.000	43.344	-	106.656		
Aanschaf Geïntegreerd beheerinformatiesysteem (GBI)	12-nov-2015	45.000	49.138	-	-4.138		
Reconstructie Westwout fase 3	9-nov-2017	330.000	-	-	330.000		
Reconstructie Westwout fase 4	8-nov-2018	411.500	-	-	411.500		
Aansluiting Stadhouderslaan - Hoge Rijndijk 2018	10-nov-2016	210.000	218.172	-	-8.172	Ja	
Reconstructie Bernhard-, Margiet- en Beatrixstraat	9-nov-2017	180.000	23.271	-	156.729		
Drempels Broekweg	8-nov-2018	25.000	-	-	25.000		
Reconstructie Julianapark - verharding	8-nov-2018	247.500	-	-	247.500		
Reconstructie Zonnegaarde	8-nov-2018	470.000	-	-	470.000		
Aanpassing Hoge Rijndijk	27-jun-2019	30.000	-	-	30.000		
Reconstructie Noordbuurtseweg	27-jun-2019	400.000	-	-	400.000		
Broekweg Gelderswoudseweg	27-jun-2019	297.000	299.546	-	-2.546		
Bereikbaarheid NS station Meerburg	8-nov-2018	300.000	-	-	300.000		
Renovatie beschoeiingen 2018	10-nov-2017	66.000	66.000	-	-	Ja	
Renovatie beschoeiingen 2019	8-nov-2018	68.000	-	-	68.000		
Verkeer, Vervoer en Waterstaat		4.441.500	1.573.638	143.799	3.011.661		

Cultuur, Sport en Recreatie	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Sporthal Klaverhal buitenschilderwerk	8-nov-2018	9.000	-	-	9.000		
Bestek kunstgrasveld Meerburg 2018	9-nov-2017	15.000	15.853	1.309	456	Ja	
Bovenlaag kunstgrasveld Meerburg 2019	8-nov-2018	780.000	593.474	120.726	307.252		
Aankoop cultuurhuis - Dorpsstraat	25-apr-2019	365.000	366.244	-	-1.244	Ja	
Renovatie cultuurhuis - Dorpsstraat	25-apr-2019	109.500	58.934	-	50.566		
Voorbereidingskrediet herontwikkeling Klaverhal	27-jun-2018	100.000	55.282	-	44.718		
Cultuur, Sport en Recreatie		1.378.500	1.089.787	122.035	410.747		

Sociaal Domein	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Utopia dakbedekking	11-nov-2010	6.000	-	-	6.000		Ja
Utopia vervanging luchtbehandelingsinstallatie	10-nov-2011	21.000	-	-	21.000		Ja
Sociaal Domein		27.000	-	-	27.000		

Volksgezondheid en Milieu	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Ondergrondse vuilcontainers	10-nov-2016	320.000	309.310	-	10.690	Ja	
Vervanging riolering 2015	13-nov-2014	395.000	448.639	-	-53.639		Ja
Riolvervanging Westwoud fase 3	10-nov-2016	320.000	405.362	11.742	-73.620		
Vervanging riolering 2018	9-nov-2017	466.000	55.363	-	410.637		
Riolering 2019 - Westwoud fase 5	8-nov-2018	490.770	23.506	-	467.264		
Riolvervanging Julianapark	10-nov-2016	217.500	33.806	-	183.694		
Verlaatsweg 2019 Riolering	26-jul-2018	120.000	-	-	120.000		
Riolering 2019 - Overstorting en druksensoren	8-nov-2018	261.710	55.976	-	205.734		
Volksgezondheid en Milieu		2.590.980	1.331.962	11.742	1.270.760		

Onderwijs	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Voorbereidingskrediet Maatschappelijk Centrum Rijndijk	27-jun-2019	100.000	31.932	-	68.068		
Onderwijs		100.000	31.932	-	68.068		

Overhead	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Investerings gemeentehuis	10-nov-2016	443.690	464.981	-	-21.291	Ja	
Dakbedekking voorgedeelte 2017	10-nov-2016	12.000	-	-	12.000		
Overhead		455.690	464.981	-	-9.291		

Algemene Dekkingsmiddelen	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
Aanschaf 3 bestelauto's algemene dienst 2014	8-nov-2012	140.000	88.405	2.263	53.859		Ja
Vervanging aanhangwagen algemene dienst	12-nov-2015	5.500	-	-	5.500	Ja	
Werkplaats algemene dienst buitenschilderwerk	9-nov-2017	7.000	-	-	7.000		
Werkplaats algemene dienst beveiligingssysteem	12-nov-2015	6.000	-	-	6.000		
Algemene Dekkingsmiddelen		158.500	88.405	2.263	72.359		

Totaal van investeringskredieten	Datum raadsbesluit	Krediet	Uitgaven t/m 2019	Inkomsten t/m 2019	Restant krediet	Af te sluiten	Ouder 3 jaar
01. Bestuur en Dienstverlening		1.974.600	1.975.856	-	-1.256		
02. Openbare Orde en Veiligheid		-	-	-	-		
03. Groene Leefomgeving		403.270	192.917	-	210.353		
04. Verkeer, Vervoer en Waterstaat		4.441.500	1.573.638	143.799	3.011.661		
05. Economische Zaken		-	-	-	-		
06. Cultuur, Sport en Recreatie		1.378.500	1.089.787	122.035	410.747		
07. Sociaal Domein		27.000	-	-	27.000		
08. Volksgezondheid en Milieu		2.590.980	1.331.962	11.742	1.270.760		
09. Onderwijs		100.000	31.932	-	68.068		
10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting		-	-	-	-		
11. Overhead		455.690	464.981	-	-9.291		
12. Algemene Dekkingsmiddelen		158.500	88.405	2.263	72.359		
Totaal van investeringskredieten		11.530.040	6.749.478	279.839	5.060.401		

De toelichting op de investeringskredieten is in de betreffende programma's opgenomen.

5.2 Interbestuurlijk toezicht

Het doel van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht is de controle op de naleving van wet- en regelgeving door gemeenten niet langer van boven af te regelen maar horizontaal, door de gemeenteraad. In dit, door de provincie ontwikkelde overzicht, doet de gemeente verslag van de status van belangrijke onderwerpen.

Domein	Ja / Nee	Rood / Oranje / Groen	Toelichting
1 Financiën			
1.1 Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht	Ja	Groen	Begroting 2020-2023 is structureel en reëel in evenwicht. In 2022 wordt een nadeel verwacht (mede) als gevolg van het wegvallen van de precarioheffing. Daarvoor zijn al veel maatregelen getroffen.
1.2 Is er reden voor extra aandacht?	Nee	Groen	
2 Ruimtelijke ordening			
2.1 De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Verordening Ruimte 2014 (artikel 3.4 Verordening Ruimte)	Ja	Groen	Bestemmingsplannen zijn actueel. Waar nodig wordt tot het ingaan van de Omgevingswet het bestemmingsplan omgezet in een Beheersverordening.
2.2 Is er reden voor extra aandacht?	Nee	Groen	
3 Omgevingsrecht			
3.1 Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Milieu, Bouwen en Wonen			
3.2 Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.	Ja	Groen	Beleidsplan, jaarlijks uitvoeringsprogramma en evaluatie zijn bekend gemaakt aan de gemeenteraad. De evaluatie wordt binnen twee maanden na vaststelling aan de provincie gestuurd.
3.3 Is er reden voor extra aandacht?	Nee	Groen	
4 Monumentenzorg			
4.1 De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten	Ja	Groen	Zoeterwoude maakt gebruik van de monumentencommissie van Dorp, stad en Land die vertegenwoordigd wordt door de Dorpsbouwmeester
4.2 Is er reden voor extra aandacht?	Nee	Groen	
5 Archief- en informatiebeheer			
5.1 Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde	Ja	Oranje	De rapportage van de archiefinspectie geeft aan dat de gemeente op hoofdlijnen in voldoende mate voldoet aan de eisen van de Archiefwet 1995. Alleen het terrein van archiefruimte heeft extra aandacht.
5.2 Is er reden voor extra aandacht?	Nee	Groen	
6 Huisvesting Vergunninghouders			
6.1 De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand	Ja	Groen	Voorsprong per 1 januari van het verantwoordingsjaar: 0
	Ja	Groen	Fase interventieladder op 1 januari: groen

Domein	Ja / Nee	Rood / Oranje / Groen	Toelichting
6.1 De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand (vervolg)	Ja	Groen	Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar: 3
	Ja	Groen	In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders: 3
	Ja	Groen	Voorsprong per 1 juli van het verantwoordingsjaar : 0
	Ja	Groen	Fase interventieladder op 1 juli: Taakstelling gerealiseerd
	Ja	Groen	Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar: 3
	Ja	Groen	In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders: 3
	Ja	Groen	Voorsprong/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar: 0
	Ja	Groen	Fase interventieladder op 31 december: taakstelling gerealiseerd
6.2 Is er reden voor extra aandacht?	Nee	Groen	

